

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

- כרך לה -

צו - תזריע

דף ל"ד ע"א - דף נ' ע"א

מבאר בלשון הקדש עם פרוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחלק לשנה אחת ולשלוש שנים

מופץ ללא מטרות רווח כלל ועיקר
לקירוב הגאולה ברחמים

בדקות ספורות בלבד תזכה להיות בן עולם הבא

נסדר, נערך והוגה מחנך, בנקוד ופסוק מלא, עם מראה מקומות,
בחלוק קטעים לפי העניינים, באותיות גדולות ומאירות עינים

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
כסלו תשע"א לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים **בחינם בלבד**

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוד הזהר (קבלה מהאריז"ל)

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פנה. על פן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאחר למוד הזהר (יאמר בפנות הלב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירם ולזמרם. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פן יהי רצון.

(שיר ד) בְּלֶךְ יָפֵה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
בָּךְ, כֶּף לֹא צָרִיף לְקָרֵב אֲלֵיָהּ מִי
שֵׁישׁ בּוֹ מוֹם, וְאָף כֶּף לֹא צָרִיף
לְקָרֵב אֲלֵיָהּ זָר, (במדבר ג) וְהִזְר
הַקָּרֵב יוֹמֵת, וְהִינּוּ מִמִּזְרָר, מוֹ"ם
זָר. מוֹם נִקְבָּה, זָר זָכָר. וּמִשׁוֹם
כֶּף צָוָה, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּגֵדֵת
טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב. וְעַל אוֹתָם
שִׁקְרָבִים אֲלֵיָהּ כְּתוּב בְּהֵם,
וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר
לֹא צָוָה אֹתָם וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי
ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ.

וְקָרְבָן שֶׁל אוֹתִיּוֹת הֵם, י' בְּאִישׁ,
ה' בְּאִשָּׁה, ו' בְּבֶן חֲתָן, ה' בְּפִלֵּה.
אֲשֵׁרִי מִי שֶׁמִּקְרִיב אוֹתִיּוֹת יְהוָה
בּוֹ וּבְאִשְׁתּוֹ וּבְכִנּוֹ וּבְכַתּוֹ בְּקִדְשָׁה
וּבְכִרְכָּה, בְּנִקְיוֹת, בְּעֲנוּהַ וּבְכַשְׁת
פְּנִים, בְּכָל מַדּוֹת טוֹבוֹת
שֶׁכְּתוּבוֹת עַל בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה.

וּמִתְחַמְּמִים בְּאִשִּׁים קְדוּשִׁים,
שְׂאִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁהֵם אֵשׁ, עוֹלָה
וַיּוֹרֵד, אֵשׁ קֹדֶשׁ שֶׁל עֲצֵי
הַמַּעְרָכָה, שֶׁהֵם עֲצֵי הַקֹּדֶשׁ
אֵיבָרִים קְדוּשִׁים, וְאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ
יּוֹרֵד, שֶׁהִיא קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים,
וּבְשִׁבִיל שְׁנֵי הָאִשִּׁים הִלְלוּ אֱמֶר
הַנְּבִיא (ישעיה כד) בְּאוֹרִים כְּבָדוֹ ה',
שֶׁהֵם הָאִשִּׁים שֶׁל הַשְּׂכִינָה, שֶׁבָּהּ
כְּתוּב (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אֲכָלָה הוּא.

וְהֵם אֵשׁ עֲלִיּוֹן, כֶּסֶף רַחֲמִים. אֵשׁ
תְּחִתּוֹנָה, כֶּסֶף דִּין. וְהֵם בִּינָה
וּמְלָכוּת. מְלָכוּת - אֵשׁ עוֹלָה.
בִּינָה - אֵשׁ יּוֹרֵד. יְהוָה, עֲמוּד
הָאֲמֻצָּעִי, אוֹחוֹ בְּשִׁנְיָהֶם. בִּינָה
יְהוָה, ה' מְלָכוּת.

בְּאֲשֶׁר הַתְּפָאֶרֶת אוֹחֶזֶת אוֹתָם,
שׁוֹרָה עֲלֵיו חֲכָמָה, שְׁבָה כ"ח
מ"ה. מ"ה - הוּא יוֹד ה"א וְא"ו
ה"א. הַפֶּתַח שְׁלוֹ - יוֹד וְא"ו
דְּלָת. ה"א אֶלֶף. וְא"ו אֶלֶף
וְא"ו. ה"א אֶלֶף. וְכֵלֶן אַרְבָּעִים
וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נִמְצְאוֹת בְּאָדָם
וּמִי שֶׁאֵין לוֹ בֶּן, שֶׁהוּא ו', מִסְתַּלְקֵת

לֹא הָיָה צָרִיף לְקָרֵב לְגַבֵּי מֵאֵן דְּאִית בֵּיה מוּמָא, מְכַל
מוּמִין דְּעֲלָמָא. בְּגִין דְּמִטְרוּנִיתָא אֲתָמַר בְּה, (שיר השירים
ד) בְּלֶךְ יָפֵה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ. הֵכִי לֹא צָרִיף לְקָרֵב
לְגַבֵּה מֵאֵן דְּאִית בֵּיה מוֹם, וְאִוָּף הֵכִי לֹא צָרִיף לְמִקְרַב
לְגַבֵּה זָר (במדבר ג) וְהִזְר הַקָּרֵב יוֹמֵת וְהִינּוּ מִמִּזְרָר, מוֹ"ם
זָר. מוֹם נִיֻּקְבָּא, זָר זָכָר. וּבְגִין דָּא מְנִי. (ויקרא יח) וְאֵל
אִשָּׁה בְּגֵדֵת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב וְעַל אֵינוֹן דְּקָרִיבִין לָהּ,
כְּתִיב בְּהוֹן וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יי' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צָוָה אוֹתָם
וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יי', וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ.

וְקָרְבָן דְּאֵתְרוֹן אֵינוֹן, י' בְּאִישׁ, ה' בְּאִשָּׁה, ו' בְּבֶן חֲתָן,
ה' בְּפִלֵּה. זַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאִקְרִיב אֵתְרוֹן
דִּיהוָה, בֵּיה וּבְאִתְתִּיהַ וּבְכִרְיָהּ וּבְכִרְתִּיהַ, בְּקִדּוּשָׁה
וּבְכִרְכָּה בְּנִקְיוֹ בְּעֲנוּהַ וּבְכַשְׁת פְּנִים בְּכָל מַדּוֹת טְבִין
דְּכְתִיבִין עַל מְאָרֵי מִתְנִיתִין.

וּמִתְחַמְּמִין בְּאִשִּׁין קְדִישִׁין, דְּאִישׁ וְאִשָּׁה דְּאֵינוֹן אֵשׁ,
עוֹלָה וַיּוֹרֵד, אֵשׁ קֹדֶשׁ דְּעֲצֵי הַמַּעְרָכָה,
דְּאֵינוֹן עֲצֵי הַקֹּדֶשׁ אֲבָרִין קְדִישִׁין, וְאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ נְחִית,
דְּאִיהוּ קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים, וּבְגִין תְּרִין אֲשִׁין אֲלִין אֱמֶר נְבִיא,
(ישעיה כד) בְּאוֹרִים כְּבָדוֹ יי'. דְּאֵינוֹן אֲשִׁין דְּשִׁכְנִיתָא, דְּבָהּ
כְּתִיב (דברים ד) כִּי יי' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא.

וְאֵינוֹן אֵשׁ עֲלָאָה כֶּסֶף רַחֲמִים. אֵשׁ תְּתָאָה כֶּסֶף דִּין.
וְאֵינוֹן בִּינָה וּמְלָכוּת מְלָכוּת אֵשׁ עוֹלָה. בִּינָה אֵשׁ
יּוֹרֵד. יְהוָה, עֲמוּדָא דְּאֲמֻצָּעִיתָא, אֲחִיד בְּתִרוּוִיָּהּ. בִּינָה
יְהוָה ה' מְלָכוּת.

תְּפָאֶרֶת כַּד אֲחִיד לוֹן, שְׂרִיא עֲלִיהַ חֲכָמָה, דְּבִינָה כ"ח
מ"ה. מ"ה: אִיהוּ יוֹד ה"א וְא"ו ה"א. כַּח
דִּלִּיָּה, יוֹד וְא"ו דְּלָת. ה"א אֶלֶף. וְא"ו אֶלֶף וְא"ו.
ה"א אֶלֶף. וְכֵלֵהוּ אַרְבָּעִין וְתִרִין אֵתְרוֹן, מִשְׁתַּכְּחִין בְּבַר
נֶשׁ וּבְאִתְתִּיהַ וּבְכִנּוֹ, וּבְגִין דָּא לִית בַּר נֶשׁ שְׁלִים, אֶלָּא
כְּבֵן וּבַת. וּמֵאֵן דְּלִית לִיהַ בֶּן דְּאִיהוּ ו', אֲסַתְּלַק י' מִיְגִיָּה.
וּמֵאֵן דְּלִית לִיהַ בַּת, דְּאִיהוּ ה', אֲסַתְּלַק ה' עֲלָאָה, דְּאִיהוּ
וּבְאִשְׁתּוֹ וּבְכִנּוֹ, וּמִשׁוֹם כֶּף אֵין אָדָם שְׁלָם אֶלָּא בְּבֶן וּבַת. וּמִי שֶׁאֵין לוֹ בֶּן, שֶׁהוּא ו', מִסְתַּלְקֵת

אם, מן פת זוגיה. דאתוןן לא שריןן דא בלא דא. ובגין דא, באיש ואשה בן ובת, דאתעבידו כדקא יאות, שריןן עלייהו יהו"ה, ואתקריאו (ס"א בנים לקודשא ברוך הוא. ה"א הוא דכתיב) (דברים יד) בנים אתם ליהו"ה אלהיכם. (ע"כ רעיא מהימנא).

ממנו י'. ומי שאין לו בת, שהיא ה', מסתלקת ה' העליונה, שהיא אם, מבת זוגו. שהאותיות לא שורות זו בלי זו, ומשום כך באיש ואשה, בן ובת שנעשו כראוי, שורה עליהם יהו"ה, ונקראים (בנים לקדוש ברוך הוא. והו שכתוב) (שם יד) בנים אתם לה' אלהיכם. (ע"כ רעיא מהימנא).

זאת משחת אהרן ומשחת בניו. (ויקרא ז) רבי יוסי אמר, זאת ודאי משיחותא דאהרן. דהא אהרן אתמשח, ואייתי ממשח רבות עלאה מעילא, ונגיד ליה לתתא. ועל ידא דאהרן אתמשח, ממשחתא קדישא לאתברכא, ועל דא זאת משחת אהרן ומשחת בניו ודאי.

זאת משחת אהרן ומשחת בניו. רבי יוסי אמר, זאת ודאי משיחת אהרן, שהרי אהרן נמשח, ובא משמן משחה עליו מלמעלה, ומשפיע אותו למטה. ועל ידי שאהרן נמשח ממשחה קדושה להתברך, ועל זה זאת משחת אהרן ומשחת בניו ודאי.

רבי יהודה פתח, (מלכים ב, ד) ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית. מהכא אוליפנא, דלית ברכתא שריןן בפתורא ריקניא, ועל מלה ריקנית. ותאמר אין לשפחתך כל בבית פי אם אסוף שמן. אמר לה, ודאי סיועא דניסא הוא, דהא ודאי באתריה הוא, ומתמן ברכאן נפקין ושריןן. מה פתיב הם מגישים אליה והיא מוצקת. והיא מוצקת סתם.

רבי יהודה פתח, (מלכים ב-ד) ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית. מפאן למדנו, שאין הברכה שורה בשלחן ריק ועל דבר ריקני. ותאמר אין לשפחתך כל בבית פי אם אסוף שמן. אמר לה, ודאי זהו סיוע של נס, שהרי ודאי אחריו הוא, ומשם ברכות יוצאות ושורות. מה פתוב? הם מגישים אליה והיא מוצקת. והיא מוצקת סתם.

רבי יוסי אמר, ויעמד השמן, פמה דאוקמוה, דכתיב, (ישעיה ה) בקרן בן שמן. וכתיב (שיר השירים א) שמן תורק שמך, לאחזאה דהא מהאי שמן, נגידין ברכאן על ידא דכהנא, וכהנא נגיד להו לתתא, ואמשח (ס"א ואתמשח) להאי זאת, דהא הוא דכתיב זאת משחת אהרן ומשחת בניו, וכתיב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש, והא אתמר.

רבי יוסי אמר, ויעמד השמן, כמו שבארונה, שכתוב (ישעיה ה) בקרן בן שמן. וכתיב (שיר א) שמן תורק שמך, להראות שהרי מהשמן הזה שופעות ברכות על יד הכהן, והכהן משפיע אותן למטה ומושח (ונמשח) לזאת הזו. והו שכתוב זאת משחת אהרן ומשחת בניו, וכתיב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש, והרי נתבאר.

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. (ויקרא ח) רבי חייא פתח (תהלים לו) כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים, עמך מקור חיים - זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים - זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה

של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי, ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים.

ועל זה באורך נראה אור. באורך - זה האור שנגזר לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב. ומאותו אור עתידים ישראל להאיר בעולם הבא.

דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו' - זה הקדוש ברוך הוא, שהוא עץ עליון באמצע הגן שאוחז את כל הצדדים. מה הטעם? משום שאחוז בו אותו (באותו) מקור חיים, ומעטר אותו בעטרות עליונות סביב הגן כמו אם שמעטרת את בנה על הכל. זהו שכתוב (שיר א) צִאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו'. ומשום כך כי עמך מקור חיים, ועל זה באורך נראה אור.

רבי יצחק אמר, כי עמך מקור חיים - זה הפה הגדול למעלה, כנגדו כהן גדול למטה. משום כך משפיע הפה שמן משחת קדש עליון למטה ומדליק מנורות למעלה. שהפה הגדול שלם בשלמות של שבעת הימים העליונים, ולהתעטר על הכל. כנגד זה שבעה ימי מלואים לכהן שלמטה, שימצא הכל כמו שלמעלה. ועל זה ימי המלואים נקראו ימי ההשלמה, כדי שישתלם הפה בשאר הימים האחרים להשלים שבעה כחד. ואלה נקראים ימי מלואים,

דא שמן עלאה, דנגיד ולא פסיק לעלמין, דשריא בגו חכמה עלאה דכלא, הדא הוא דכתיב פי עמך, עמך שריא, ולא מתפרשא מנף לעלמין, בחביבותא דכלא. מקור חיים, בגין דהיא מקורא ומפועא דחיים, לאפקא חיים לאילנא עלאה, ולאדלקא בוצינין. ועל דא ההוא אילנא אקרי עץ חיים, אילנא דנטיע ואשתרשא בגין ההוא מקורא דחיים.

ועל דא באורך נראה אור. באורך: דא אור דגניו לצדיקייא לזמנא דאתי, דכתיב, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב. ומההוא נהירו זמינין ישראל לאנהרא (דף ל"ד ע"ב) לעלמא דאתי.

דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו', דא קדשא בריך הוא, דאיהו אילנא עלאה במציעות גנתא, דאחיד לכל סטרין. מאי טעמא. בגין דאחיד ביה ההוא (ג"א ביהוא) מקור חיים, ואעטר ליה בעטרין עלאין סחרניה דגנתא. פאימא דמעטרא לברה על כלא, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ג) צִאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו'. ובגין כך כי עמך מקור חיים, ועל דא באורך נראה אור.

רבי יצחק אמר, כי עמך מקור חיים, דא כהן גדול לעילא, לקבליה כהן גדול לתתא. בגין כך, אנגיד פהנא משח רבות עלאה קדישא לתתא, ואדליק בוצינין לעילא. דכהן גדול שלים בשלימו דז' יומין עלאין, ולא תעטרא על כלא.

לקבר דא שבעת ימי מלואים, לכהנא דלתתא, לאשתפחא כלא כגוונא דלעילא. ועל דא ימי מלואים אקרון: יומי אשלמותא, בגין דישתלים פהנא בשאר יומין אחרנין, לאשלמא שבעה כחדא. ואלין ימי מלואים אקרון, בגין דאתחדן שאר

משום שאוֹחֲזִים בו שָׁאֵר הָאֲחֵרִים. מה זֶה אוֹמֵר? שְׁפָשְׁהֶכֶן מִתְעוֹרֵר, כָּל שָׁאֵר הָאֲחֵרִים מִתְעוֹרְרִים עִמּוֹ.

וּמִשּׁוּם כֵּן כְּתוּב, וּמִפְתַּח אֶהְיֶה מוֹעֵד וְגו', עַד יוֹם מְלֹאת וְגו'. שְׂבָעָה יָמִים וְדָאֵי, וְאֵז מִתְעַטֵּר הִכְהֵן לְמִטָּה בְּכָל כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. מִשּׁוּם שְׂבָשְׁעָה שְׁמִתְעוֹרֵר הִכְהֵן שְׁלֹמֶטָה, הַכֹּל יִתְעוֹרְרוּ עַל יְדוֹ לְמַעְלָה, וְיִמְצְאוּ בְּרֻכּוֹת לְמַעְלָה וְלִמְטָה.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, מַה שׁוֹנָה שְׁמִשַׁח מִשֶּׁה אֶת אֶהְרֹן? אֵלָא מִשּׁוּם שֶׁהוּא הִבֵּן שֶׁל אוֹתוֹ (אָחֻז בְּאוֹתוֹ) מְקוּם מְקוֹר הַחַיִּים, וְכָתוּב (ישעיה סג) מוֹלִיף לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תְּפָאֲרָתוֹ. וּמִשֶּׁה שְׁמִשַׁח כָּל אוֹתָם יָמֵי מְלוּאִיִּם, לְהַשְׁרֹת הַכֹּל עִם אֶהְרֹן.

רַבִּי חֲזַקְיָה הֵיךְ יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ, כִּמְהָ אוֹרוֹת נִבְרְאוּ טָרַם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם? אָמַר לוֹ, שְׂבָעָה. וְאֵלוֹ הֵם: אוֹר תּוֹרָה, אוֹר גִּיְהֻנָּם, אוֹר גֵּן עֵדֶן, אוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד, אוֹר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אוֹר תְּשׁוּבָה, אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְאֵלָה נִבְרְאוּ בְּטָרַם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. שְׂבָעָה אוֹרוֹת וּמְאוֹרוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּאֶהְרֹן, וְהוּא מְדַלֵּק מְנוֹרוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (קהלת א) הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר וְהַכֹּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר. הֲרֵי שְׁנִינּוּ, הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר - אֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה. מִי הָעֵפֶר? אוֹתוֹ שְׁשׂוּרֵי תַחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב יִיסָא סְבָא, הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר - מְקוּם שְׁכּוֹנֵס אֶת הַכֹּל. מִלְּמַד שֶׁיִּצְאוּ שְׂבִילִים לְצַד הַזֶּה וְלְצַד הַזֶּה, וְהַתְּכַנְסוּ לְהָאִיר כְּמוֹ הָעֵפֶר הַזֶּה שְׁזוֹרְקִים אוֹתוֹ לְכָל עֵבֶר. וְעַל זֶה, הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר, וְהַכֹּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר, וְהַכֹּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר וְדָאֵי.

אֲחֵרְנִין בֵּיהּ. מָאֵי קָא מִיִּירֵי. דְּכַד כְּהֵנָּה אֲתַעֵר, כָּל שָׁאֵר אֲחֵרְנִין מִתְעַרְיִן עִמֵּיהּ.

וּבְגִין כֵּן כְּתוּב וּמִפְתַּח אֶהְיֶה מוֹעֵד וְגו', עַד יוֹם מְלֹאת וְגו'. שְׂבָעָה יוֹמִין וְדָאֵי, כְּדִין אֲתַעֵטֵר כְּהֵנָּה לְתַתָּא בְּכֻלָּא, כְּגוֹוְנָא דְלַעֲיִלָּא. בְּגִין דְּבִשְׂעָתָא דְכְּהֵנָּה דְלְתַתָּא אֲתַעֵר, כְּלָא יִתְעַרוּן עַל יְדֵיהּ לַעֲיִלָּא, וְיִשְׁתַּכְּחוּן בְּרֻכָּאן לַעֲיִלָּא וְתַתָּא.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, מָאֵי שְׁנָא דְמִשַׁח מִשֶּׁה לְאֶהְרֹן. אֵלָא, בְּגִין דְּאִיהוּ בְּרָא דְהוּא (ס"א אַחִיד כְּהוּא) אֲתַר מְקוֹרָא דְחַיִּי. וְכָתוּב (ישעיה סג) מוֹלִיף לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תְּפָאֲרָתוֹ. וּמִשֶּׁה שְׁמִשַׁח כָּל אִינוּן שְׂבָעַת יָמֵי מְלוּאִיִּין, לְאֲשֶׁרָאֵה כָּלָא עִמֵּיהּ דְאֶהְרֹן.

רַבִּי חֲזַקְיָה הֵוָה יְתִיב קָמֵי דְרַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לֵיהּ, כִּמְהָ נְהוֹרִין אֲתַבְּרִיאוּ עַד לָא אֲבַרִי עֲלִמָּא. אָמַר לֵיהּ שְׂבָעָה. וְאֵלִין אִינוּן: אוֹר תּוֹרָה. אוֹר גִּיְהֻנָּם. אוֹר גֵּן עֵדֶן. אוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד. אוֹר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אוֹר תְּשׁוּבָה. אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְאֵלִין אֲתַבְּרִיאוּ עַד לָא אֲתַבְּרִי עֲלִמָּא. שְׂבָעָה נְהוֹרִין בּוֹצִינִין אֲתַאֲחִדּוּ בֵּיהּ בְּאֶהְרֹן, וְהוּא אֲדַלִּיק בּוֹצִינִין מַעֲיִלָּא לְתַתָּא. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (קהלת א) הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר וְהַכֹּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר. הָא תְּגִינּוּן, הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר, אֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה. מָאֵן הָעֵפֶר. הַהוּא דְשֶׁרִיא תַחֲוֹת כְּרִסֵּי יְקָרָא קְדִישָׁא.

בְּסִפְרָא דְבֵי רַב יִיסָא סְבָא, הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר, אֲתַר דְּכֻנֵּישׁ לְכֻלָּא, מְלַמֵּד, דְּנִפְקוּ שְׂבִילִין לְהָאֵי סְטָרָא וְלְהָאֵי סְטָרָא, וְאֲתַכְּנָשׁוּ לְאֶנְהָרָא, כְּעַפְרָא דָּא דְזוֹרְקִין לָהּ לְכָל עֵבֶר. וְעַל דָּא הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֵפֶר, וְהַכֹּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר וְדָאֵי.

אָרָא מִן הָעֶפֶר - שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
הַקָּדוֹשׁ. וְהָעֶפֶר הַזֶּה מֵהָעֶפֶר
הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כח)
וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא
מַעֲשֵׂה לְמֹשֶׁה, כִּף הוּא לְמַעְלָה
כְּמוֹ זֶה. וּבִארְנוּ עֶפֶר, עֶפֶר שֶׁל
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא
בְּה"א. וְעַל זֶה - אֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם - בְּה'
בְּרָאָם. וּמִשׁוֹם כִּף, הַכֹּל הָיָה מִן
הָעֶפֶר. מֵאֵן עֶפֶר. הַהוּא דְשָׂרֵי תַחֲוֹת כְּרִסֵּי
יִקְרָא קְדִישָׁא.

בְּתוֹב (שיר השירים ד) כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם
אֵין כִּף. כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי - זֶה כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וּמוֹם אֵין כִּף - אֵלוּ
סְנֵהֲדָרִין, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁבָעִים
וּשְׁנַיִם שָׁמוֹת. שְׁבָעִים נֶפֶשׁ שִׁירְדוּ
עִם יַעֲקֹב, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
כֻּלָּם. וְעַל זֶה אֵין בּוֹדְקִין מִן
הַסְּנֵהֲדָרִין וְלִמְעַלָּה.

שְׁנַיִנו, כְּתוֹב (שמות יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ
לִי מִמְּלַכְת כְּהֻנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ. מִי
זֶה מִמְּלַכְת כְּהֻנִּים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו.
שֶׁכְּשֶׁמִּתְבָּרַכְת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עַל
יַד הַכְּהֻנִּים, אִזְ נִקְרְאוֹת עַל שְׁמֵם,
זֶהוּ שְׁכָתוֹב מִמְּלַכְת כְּהֻנִּים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בֹּא רֵאֵה,
מַלְכוּת כְּהֻנִּים לֹא נִקְרְאוֹת, אֲלֵא
מִמְּלַכְת, שֶׁהַמְּלִיכוֹ אוֹתָהּ הַכְּהֻנִּים
וְעָשׂוּ אוֹתָהּ גְּבִירָה עַל הַכֹּל. אֲבָל
מַלְכוּת כְּהֻנִּים לֹא נִקְרְאוֹת, שֶׁהָרִי
מִן הַשָּׁמַיִם נִקְרְאוֹת מַלְכוּת,
מַלְכוּת שְׁמַיִם וְדָאִי. וְכֵאֵן
מִמְּלַכְת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁכְּהֻנִּים
הַמְּלִיכוֹ אוֹתָהּ, וּמִחֲבָרִים אוֹתָהּ
עִם הַמְּלָךְ, וְאִזְ הִיא מִמְּלַכְת עַל
כֹּל גְּבוּי הַמְּלָךְ. מִמְּלַכְת עַל כֹּל
כְּלֵי זַיְנוּ שֶׁל הַמְּלָךְ. מִמְּלַכְת
בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחֻמוֹנִים. מִמְּלַכְת
עַל כֹּל הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּתוֹב (עמוס ט)
וְאִגְדַּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה. וְאִגְדַּתוֹ -

אָרָא מִן הָעֶפֶר, דְּבֵי מִקְדָּשָׁא קְדִישָׁא. וְהֵאֵי
עֶפֶר מֵעֶפְרָא עֲלֵאָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (איוב
כח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. כְּמָה דְאַשְׁתַּכַּח עוֹבְדָא
לְתַתָּא, הָכֵי נִמְי הוּא לְעֵילָא כְּגוֹנוֹנָא דָא.
וְאוֹקִימָנָא עֶפֶר, עֶפֶר דְבֵי מִקְדָּשָׁא. דְעֵלְמָא
דָא בְה' אֶתְבְּרִי. וְעַל דָא, אֶפִּילוּ גִלְגַּל חֲמָה.
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם. וּבְגִינֵי כִף, הַכֹּל הָיָה מִן
הָעֶפֶר. מֵאֵן עֶפֶר. הַהוּא דְשָׂרֵי תַחֲוֹת כְּרִסֵּי
יִקְרָא קְדִישָׁא.

בְּתוֹב (שיר השירים ד) כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם
אֵין כִּף. כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי, דָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
וּמוֹם אֵין כִּף, אֵלוּ סְנֵהֲדָרִין דְאֵינוֹן לְקַבִּיל
שְׁבָעִין וְתַרְיִן שְׁמָהוֹן. שְׁבָעִין נֶפֶשׁ דְנַחְתוּ עִם
יַעֲקֹב, וְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל כֻּלָּא. וְעַל דָא
אֵין בּוֹדְקִין מִן הַסְּנֵהֲדָרִין וְלִמְעַלָּה.

הַתָּנָן, כְּתוֹב (שמות יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכְת כְּהֻנִּים
וְגוֹי קְדוֹשׁ. מֵאֵן מִמְּלַכְת כְּהֻנִּים. כְּמָה
דְאַתְּ אָמַר, זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו,
דְכַד אֶתְבָּרַכָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עַל יְדָא דְכַהֲנֵי,
כְּדִין אֶתְקַרֵי עַל שְׁמִיהוֹן, הַדָּא הוּא דְכְּתוֹב
מִמְּלַכְת כְּהֻנִּים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, תָּא חֲזִי, מַלְכוּת כְּהֻנִּים לֹא
אֶקְרִי, אֲלֵא מִמְּלַכְת, דְאִמְלִכוּ לָהּ כְּהֻנֵי,
וְעַבְדוּ לָהּ גְּבִירְתָא עַל כֻּלָּא. אֲבָל מַלְכוּת
כְּהֻנִּים לֹא אֶקְרִי, דְהָא מִן הַשָּׁמַיִם אֶקְרִי
מַלְכוּת, מַלְכוּת שְׁמַיִם וְדָאִי. וְהֵכָא מִמְּלַכְת,
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר דְכַהֲנֵי אִמְלִכוּ לָהּ, וּמִחֲבָרָאן
לָהּ בְּמִלְפָא, וְכְדִין הִיא מִמְּלַכְת, עַל כֹּל גְּבוּי
מִלְפָא. מִמְּלַכְת עַל כֹּל זַיְנוּ מִלְפָא. (דף ל"ה ע"א)

מִמְּלַכְת בְּעֵלְאֵי וְתַתָּאֵי. מִמְּלַכְת עַל כֹּל עֲלֵמָא.
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּתוֹב (עמוס ט) וְאִגְדַּתוֹ עַל אֶרֶץ
יִסְדָּה. וְאִגְדַּתוֹ: כַּד אִזְדְּוּג מִלְפָא

כְּשֶׁמִזְדוּג הַמְלֶךְ כִּנְגְדָה בְּכָל אוֹתָן
הַעֲטוֹת הַקְדוֹשׁוֹת בְּכַנּוּס אֶחָד,
אֲזִי וְאֶגְדָּתוֹ כְּתוּב.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְאֶגְדָּתוֹ - כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב. מַה
זֶה אוֹמֵר? שֶׁכְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּאֶחָד
וּמִתְבָּרְכַת מֵהֶם, אֲזִי שׁוֹלְטַת עַל
הַכֹּל וּמֵאִירָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,
וְהַכֹּל בְּשַׁעַר שֶׁהִכְהֵן עוֹבֵד אֶת
הַעֲבוּדָה וּמִקְרִיב קֶרֶבֶן וּמִקְטִיר
קֶטֶרֶת וּמִכְנֵן דְּבָרִים לְקָרֵב הַכֹּל
כָּאֶחָד. אֲזִי כְּתוּב, וְאֶגְדָּתוֹ עַל
אֶרֶץ יִסְדָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשֶׁנוֹסֵעַ אֶהְרֵן,
הַכֹּל נוֹסְעִים עִמּוֹ, עַד שֶׁמִּתְבָּרְכַת
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּמִתְבָּרְכִים עֲלֵיוֹנִים
וּתְחִתּוֹנִים, אֲזִי כְּתוּב (תְּהִלִּים קל"ה)
בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם
הַלְלוּיָהּ. (שם ע"ב) וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
וְיִמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן
וְאָמֵן.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקִיָּא
לְלוּד, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי
חִזְקִיָּה. פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר,
(ישעיה נ"א) וְאֲשֶׁם דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל
יְדֵי כְּסִיתִיךָ וְגו'. שְׁנִינוּ, כָּל אָדָם
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּדְבָרֵי תוֹרָה
וּשְׁפֹתוֹתָיו מְרַחֲשׁוֹת תוֹרָה,
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַסֶּה עֲלָיו,
וּשְׁכִינָה פּוֹרֶשֶׁת כְּנֶפֶיָהּ עֲלָיו. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב וְאֲשֶׁם דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל
יְדֵי כְּסִיתִיךָ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהוּא
מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁמַּח עִמּוֹ כָּאֵלּוּ אוֹתוֹ יוֹם
נִטַּע שְׁמִים וְאֶרֶץ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם)
לְנִטַּע שְׁמִים וְלִיֶסֶד אֶרֶץ וְלֵאמֹר
לְצִיּוֹן עַמִּי אֶתָּה.

מִבָּאֵן לְמִדְנֵי שִׁישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ
בְּשֵׁם שֶׁל צִיּוֹן, שֶׁכְּתוּב וְלֵאמֹר
לְצִיּוֹן עַמִּי אֶתָּה. וְרֵאִיתִי שֶׁכְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת בְּשֵׁם שֶׁל צִיּוֹן,
שֶׁכְּתוּב (שם א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה
וְשָׁבִיָּה בְּצַדִּיקָה.

לְקַבְּלָהּ, בְּכָל אֵינוֹן עֲטָרִין קְדִישִׁין, בְּכַנּוּפִיָּא
חַד, כְּדִין וְאֶגְדָּתוֹ כְּתִיב.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְאֶגְדָּתוֹ: כְּמָה דְאֵת אָמַר,
(עֲמוֹת י"ב) וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב. מָאִי קָא
מִיִּירִי. דְּכֵד מִתְחַבְּרָאן כְּחָדָא, וְאִתְבָּרְכָא
מִנִּיָּהּ, כְּדִין שְׁלֵטָא עַל כְּלָא, וְנִהְרָא לְעֵילָא
וְתַתָּא. וְכָלָא בְּשַׁעַתָּא דְכִהְנָא פְּלַח פּוּלְחָנָא,
וְאִקְרִיב קֶרֶבְנָא, וְאִקְטִיר קֶטֶרֶת, וּמְכוּוֹן מְלִין
לְקָרְבָא כְּלָא כְּחָדָא. כְּדִין כְּתִיב, וְאֶגְדָּתוֹ עַל
אֶרֶץ יִסְדָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּדִן נִטַּל אֶהְרֵן כְּלָא נִטְלִין
עִמָּיה, עַד דְאִתְבָּרְכָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
וְאִתְבָּרְכָאן עֲלָאִי וְתַתָּאִי. כְּדִין כְּתִיב, (תְּהִלִּים קל"ה)
בְּרוּךְ יי' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (תְּהִלִּים
ע"ב) וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת
כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה אֲזִיל מִקְפּוֹטְקִיָּא לְלוּד, וְהָוּוּ
עִמָּיה רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חִזְקִיָּה. פָּתַח רַבִּי
אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה נ"א) וְאֲשֶׁם דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל
יְדֵי כְּסִיתִיךָ וְגו'. תְּנִינָן, כָּל בַּר נֶשׁ דְאִשְׁתַּדֵּל
בְּמֵלֵי דְאוּרִיָּתָא, וּשְׁפוּתֵיהּ מְרַחֲשֵׁן אוּרִיָּתָא,
קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא חֲפִיָּא עָלֶיהָ, וּשְׁכִינְתָּא פְּרָשָׁא
עָלֶיהָ גְדַפְּהָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֲשֶׁם דְּבָרִי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יְדֵי כְּסִיתִיךָ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְהוּא
מְקַיֵּים עֲלֵמָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֲדִי עִמָּיה,
כְּאֵלּוּ הֵהוּא יוּמָא נִטַּע שְׁמִיָּא וְאֶרֶעָא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נ"א) לְנִטַּע שְׁמִים וְלִיֶסֶד אֶרֶץ
וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֶתָּה.

מִבָּאֵן אוּלְפִינָא, דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוּן בְּשֵׁמָא דְצִיּוֹן,
דְכְּתִיב וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֶתָּה, וְחִמִּינָא
דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִקְרִי בְּשֵׁמָא דְצִיּוֹן, דְכְּתִיב,
(ישעיה א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה וְשָׁבִיָּה בְּצַדִּיקָה.

עוד פתח ואמר, (שם) צור תעודה
חתום תורה בלמדי. צור תעודה
- זו עדות של דוד, שכתוב (תהלים
קלב) ועדותי זו אלמדם. צור - היא
קשור, כמו שקושר קשר במקום
אחד. חתום תורה בלמדי. חתום
תורה - חתימה של התורה, וכל
שפע ומשחת שמן ששופעים
מלמעלה, באיזו (בין) חתימה
שלו? בלמדי. משום ששם
מתכנס שמן משחה בין שני
עמודים ששם שורים, מקום
הכנוס של כל שמן משחה
ששופע ממעל, לשפך אותו לפי
האמה ולהריק אותו בתעודה
הזאת, ואז נקשר הכל קשר אחד
נאמן.

בא וראה מה בין אותם
שמשתדלים בתורה לנביאים
נאמנים. אותם שמשתדלים
בתורה עדיפים מנביאים בכל
פעם. מה הטעם? שהם עומדים
בדרך עליונה יותר מנביאים,
אלו שמשתדלים בתורה עומדים
למעלה, במקום שנקרא תורה,
(תפארת) שהוא קיומה של כל
האמונה, ונביאים עומדים למטה
במקום שנקראו נצח והוד. ועל
בן (נקרא) אותם שמשתדלים
בתורה עדיפים מנביאים,
ועליונים יותר מהם. שאלו
עומדים למעלה, ואלו עומדים
למטה. ואותם שאומרים דברים
ברוח הקדש, עומדים למטה
מכלם.

אשרי אותם שמשתדלים בתורה,
שהם בדרך יותר עליונה על
הכל. מי שעוסק בתורה, לא צריך
לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי
התורה עדיפה מהכל, וקשר של
האמונה של הכל. ועל זה כתוב,
דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה
שלום. וכתוב, (תהלים קיט) שלום רב
לאהבי תורתך ואין למו מכשול.

הנו פתח ואמר, (ישעיה ח) צור תעודה חתום תורה
בלמודי. צור תעודה. דא סהדותא דדוד,
דכתיב, (תהלים קלב) ועדותי זו אלמדם. היא
קשורא, כמאן דקטר קטורא באתר חד. חתום
תורה בלמודי. חתום תורה: חתימה
דאורייתא, וכל נגידו ורבו דנגיד מלעילא,
באן (נ"א בין) חתימה דיליה. בלמודי. בגין דתמן
אתכנש רבו ומשחא, בין תרין קיימין, דתמן
שריין, אתר כנישו דכל רבות ומשח דנגיד
מלעילא, לאשדאה ליה בפומא דאמה,
ולארקא ליה בהאי תעודה. וכדין אתקשר
כלא קשרא חד מהימנא.

תא חזי, מה בין אינון דמשתדלי באורייתא,
לנביאי מהימני. אינון דמשתדלי
באורייתא, עדיפי מנביאי בכל זמנא. מאי
טעמא. דאינון קיימי בדרגא עלאה, יתיר
מנביאי, אינון דמשתדלי באורייתא קיימי
לעילא, באתרא דאקרי תורה, (נ"א תפארת) דהוא
קיומא דכל מהימנותא. ונביאי קיימי לתתא,
באתר דאקרוין נצח והוד. ועל דא (אקרוין), אינון
דמשתדלי באורייתא, עדיפי מנביאי, ועלאין
מנהון יתיר. דאלין קיימין לעילא, ואלין
קיימין לתתא. אינון דאמרי מלין ברוח הקדש,
קיימי לתתא מפלהו. (ועל דא).

זכאין אינון דמשתדלי באורייתא, דאינון
בדרגא עלאה יתיר על כלא. (ועל דא)
מאן דלעי באורייתא, לא אצטריך לא
לקרבניו, ולא לעלווין. דהא אורייתא עדיף
מכלא, וקשורא דמהימנותא דכלא. ועל דא
כתיב, (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה
שלום. וכתיב, (תהלים קיט) שלום רב לאוהבי
תורתך ואין למו מכשול.

עד דהווי אזלי, אשפּחו חד גברא דהוה אתי, ותלת ענפי הדס בידיה, קריבו גביה, אמרו ליה למה לך האי. אמר לרווחא אוּבדא. אמר רבי אלעזר שפיר קאמרת. אבל תלת אלין למה. אמר ליה, חד לאברהם. חד ליצחק, וחד ליעקב. וקשירנא להו כחדא, וארחנא בהו. בגין דכתיב, (שיר השירים א) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך. בגין דבהאי ריחא, אתקיים חולשא דנפשא, ובהימנותא דא אתקיימא, ואתנגידו ברכאן מעילא ותתא. אמר רבי אלעזר זכאה חולקיהון (דף לה ע"ב) דישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

הא חזי, לית עלמא (נ"א נפשא) מתקיימא, אלא על ריחא, ומריחא דא אשתמודעא ריחא אחרא. דהא בשעתא דנפיק שבתא, (נתפרדה החבילה) וסלקא נפשא יתירא, ואשתארוני נפשא ורוחא מתפרשן עציבין, אתא ריחא דא, ומתקרבן דא בדא וחדאן. ועל דא, פעי ריחא בתר ריחא, לקבלא ריחא, פיון דאתקבל ריחא מתקרבן פחדא וחדאן. פי האי גוונא ריחא דקורבנא, בריחא (דא) מתקרבין פלא כחדא, ומתלהטן בוציני וחדאן.

הא חזי, תרי בוציני, חד לעילא וחד לתתא, אי להיט בר נש האי בוצינא דלתתא, וכבי לה (ס"א לתווא דלעילא), ההוא תננא דסליק (נ"א מבוצינא תתאה), להיט ההוא בוצינא עלאה. כף תננא דקרבנין, האי תננא דסליק, להיט בוציני עלאי, ומתלהטן בחד, ומתקרבין פלהו פחדא, בריחא דא. ובגין כף, ריח ניחח ליי, (אשה) והא אוקמוה.

ועל דא, ריחא דקרבנא, קיומא דכלא, וקיומא דעלמא. וקרבנא על ידא דכהנא, דמקרב הכל וקיום העולם. והקרבן על יד הכהן שמקריב הכל, ומשום

כא ראה, אין העולם (הנפש) מתקים אלא על ריח, ומקריח הנה נודע ריח אחר. שהרי בשעה שיוצאת שבת (נתפרדה החבילה) ועולה הנפש היתרה, ונשארו הנפש והרוח נפרדות עצובות, בא הריח הזה, ומתקרבים זה לזה ושמחים. ועל זה צריך ריח אחר ריח, לקבל ריח. פיון שמתקבל ריח, מתקרבים כאחד ושמחים. כגון זה ריח של הקרבנות, בריח זה מתקרבים כלם כאחד, ונדלקים הנרות ושמחים.

כא ראה, שני מאורות, אחד למעלה ואחד למטה, אם מלהיט אדם המאור שלמטה הנה ומכבה אותו (את אותו שלמעלה), אותו עשן שעולה (מהמאור התחתון), מלהיט אותו המאור העליון. כף עשן הקרבנות, העשן הזה שעולה, מלהיט המאורות העליונים ומתלהטים באחד, וכלם מתקרבים כאחד בריח הזה. ומשום כף, ריח ניחח לה, (אשה) והרי פרשוה.

ועל כן ריח הקרבן הוא קיום של כף שבעה ימי השלמה נשפלומו

בו, כְּדִי שְׁכַלֵּם יִתְבָּרְכוּ בְּעִבּוּדְתוֹ, וְיִמְצְאוּ שְׂמֵחוֹת וּבְרָכוֹת לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה.

בְּתוֹב, (ישעיה כה) ה' אֱלֹהֵי אֲתָה אֲרוֹמְמֶךָ וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה פֶּרְשׁוֹהוּ, ה' אֱלֹהֵי אֲתָה, שְׁצַרְיָךְ אָדָם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ וּלְשִׁבַח אוֹתוֹ עַל הַכֹּל. וּמֵאִיזָה מְקוֹם הַשִּׁבַח שָׁלוֹ? כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְיֵה. וְכֵן מֵהָעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל, שְׁפָתוֹב כִּי עֲשִׂית פְּלֵא. פְּלֵא - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם ט) וְיִקְרָא שְׁמוֹ פְּלֵא, וְהָרִי נֹאמֵר. עֲצוֹת מְרַחֵק, עֲצוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר יוֹעֵץ. מְרַחֵק - שְׁפָתוֹב (ירמיה לא) מְרַחֵק ה' נִרְאָה לִי. וְכְתוֹב (משלי לא) מְמַרְחֵק תְּבִיא לְחֵמָה.

אֲמוּנָה אֲמֵן - כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר (דברים לב) אֵל אֲמוּנָה וְאֵין עוֹל. וּפֶרְשׁוֹהָ אֲמוּנָה בְּלִילָה, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר (תהלים צב) וְאֲמוּנַתְךָ בְּלִילוֹת. וְכְתוֹב (איכה א) חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֲמוּנַתְךָ. וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל מִחַטָּאֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יחזקאל לו) וְזָרְקְתִי עֲלֵיכֶם מֵיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

כְּלֵא. וּבִגִּין כֶּה, שְׁבַעַה יוֹמֵי אֲשַׁלְמוּתָא, אֲשַׁתְּלִימוּ בֵיה, בִּגִין דִּיתְבָּרְכוּן כְּלֵהוּ בְּפוּלְחָנֵיה, וְיִשְׁתַּכַּחוּ חֲדוּוֹאֵן וּבְרַפְאֵן לְעִילָא וְתַתָּא.

בְּתוֹב (ישעיה כה) יי' אֱלֹהֵי אֲתָה אֲרוֹמְמֶךָ וְגו', הַאִי קְרָא אוּקְמוּהָ, יי' אֱלֹהֵי אֲתָה. דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְאוֹדָאָה לְשֵׁמָא קְדִישָׁא, וּלְשִׁבְחָא לִיה עַל כְּלֵא. וּמֵאֵן אֲתַר שְׁבַחָא דִּילֵיה, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ. וְהָכָא מְעַמִּיקָא דְכְלֵא, דְכְתִיב כִּי עֲשִׂית פְּלֵא. פְּלֵא: כְּמָה דְכְתִיב, (ישעיה ט) וְיִקְרָא שְׁמוֹ פְּלֵא, וְהָא אֲתַמֵּר. עֲצוֹת מְרַחֵק, עֲצוֹת: כְּמָה דְאֵת אֲמֵר, יוֹעֵץ. מְרַחֵק: דְכְתִיב, (ירמיה לא) מְרַחֵק יי' נִרְאָה לִי. וְכְתִיב, (משלי לא) מְמַרְחֵק תְּבִיא לְחֵמָה.

אֲמוּנָה אֲמֵן, כְּמָה דְאֵת אֲמֵר, (דברים לב) אֵל אֲמוּנָה, וְאֵין עוֹל. וְאוּקְמוּהָ אֲמוּנָה בְּלִילָה, כְּמָה דְאֵת אֲמֵר (תהלים צב) וְאֲמוּנַתְךָ בְּלִילוֹת. וְכְתִיב (איכה א) חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֲמוּנַתְךָ, וְזִמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַפְּאָה לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל מִחוּבֵיהוֹן, כְּמָה דְכְתִיב, (יחזקאל לו) וְזָרְקְתִי עֲלֵיכֶם מֵיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

פְּרֵשֶׁת שְׁמִינִי

פְּרֵשֶׁת שְׁמִינִי

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וַגּוֹ'. רבִּי יִצְחָק פָּתַח,
בְּרַן יַחַד כִּכְבִּי בְקָר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים. זָפַאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא יְהִיב לֹוֹן אֹרִייתָא קְדִישָׁא, חֲדוּוּתָא
דְּכֻלָּא, חֲדוּוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וְאַטְיִילוּתָא דִּילֵיהּ, דְּכַתִּיב, (משלי ח) וְאָהֳיָה
שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְאֹרִייתָא כֻלָּא, חַד שְׁמָא
קְדִישָׁא אִיהִי דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וַגּוֹ'. רבִּי יִצְחָק
פָּתַח, (איוב לח) בְּרַן יַחַד כִּכְבִּי בְקָר
וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. אֲשֶׁרֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתָּן
לָהֶם תּוֹרָה קְדוּשָׁה, שְׁמַחַת הַכֹּל,
שְׁמַחַתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְהַשְּׁעִשׂוּעִי שֶׁלוֹ, שְׁכַתוּב (משלי ח)
וְאָהֳיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְכֹל
הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם אֶחָד שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וּבְאֹרִייתָא אַתְבְּרִי עַלְמָא דְּכַתִּיב, (משלי ח) וְאָהֳיָה
אֶצְלוֹ אַמּוֹן אֶל תִּקְרִי אַמּוֹן אֶלָּא
אַמּוֹן. וּבְאֹרִייתָא אַתְבְּרִי בַר נֶשׁ, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם.
אָמַר קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא לְאֹרִייתָא, בְּעֵינָא
לְמַבְרִי אָדָם. אָמְרָה קַמֵּיהּ, הֵיא בַר נֶשׁ זְמִין
לְמַחֲטִי וּלְאַרְגָּזָא קַמָּךְ, אִי לָא תִאָּרִיךְ רוּגְזָךְ
עֲלֵיהּ, הִיךְ יְקוּם בְּעַלְמָא. אָמַר לָהּ, אָנָּא וְאַתְּ
נּוֹקִים לִיָּה בְּעַלְמָא, דִּהָא לָאוּ לְמַגְנָא אַתְקַרִּינָא
אַרְךְ אַפִּים. (ס"א דְּהָא כָּל זְמַנָּא דִּישְׁתַּדְלוֹן בְּאֹרִייתָא מִתְקַנְיִי
בְּעַלְמָא).

וּבַתּוֹרָה נִכְרָא הַעוֹלָם, שְׁכַתוּב
וְאָהֳיָה אֶצְלוֹ אַמּוֹן, אֶל תִּקְרִי
אַמּוֹן אֶלָּא אַמּוֹן. וּבַתּוֹרָה נִכְרָא
אָדָם, זְהוּ שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. אָמַר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַתּוֹרָה: אֲנִי רוּצָה
לְבַרָא אָדָם. אָמְרָה לְפָנָיו: הָאָדָם
הַזֶּה עֲתִיד לְחַטֵּא וּלְהַרְגִיז לְפָנֶיךָ,
אִם לֹא תִאָּרִיךְ רַגְזְךָ עָלָיו, אִיךָ
יַעֲמַד בְּעוֹלָם? ! אָמַר לָהּ: אֲנִי
וְאַתְּ נַעֲמִיד אוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁהֲרִי
לֹא לְחַנּוּם נִקְרָאתִי אַרְךְ אַפִּים.
(שְׁהֲרִי כָּל זְמַן שִׁישְׁתַּדְלוֹ בַתּוֹרָה, יִתְקַנְיִי
בְּעוֹלָם).

רבִּי חֲזִיא אָמַר, תּוֹרָה שְׁכַתְבַּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל
פָּה אוּקְמוּהָ לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּעַלְמָא, הֲדָא
הוּא דְּכַתִּיב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵינוּ.
רבִּי יוֹסִי אָמַר מֵהֶכָּא, (קהלת ב) אֶת אֲשֶׁר כָּבַר
עֲשׂוּהוּ, עֲשׂוּהוּ וְדָאִי. וְדָא הוּא צֻלָּם וְדַמוֹת,
צֻלָּם: בְּדַכּוּרָא. דַּמוֹת: בְּנוֹקְבָא וְעַל דָּא
שִׁירוּתָא דְּאֹרִייתָא ב', וְאוּקְמוּהָ.

רבִּי חֲזִיא אָמַר, תּוֹרָה שְׁכַתְבַּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל
פָּה אוּקְמוּהָ לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּעַלְמָא, הֲדָא
הוּא דְּכַתִּיב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵינוּ.
רבִּי יוֹסִי אָמַר מֵהֶכָּא, (קהלת ב) אֶת אֲשֶׁר כָּבַר
עֲשׂוּהוּ, עֲשׂוּהוּ וְדָאִי. וְדָא הוּא צֻלָּם וְדַמוֹת -
בְּנוֹקְבָא. וְעַל זֶה הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה
בְּב', וּפְרָשׁוּהָ.

רבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מַה ב' פְּתִיחָא וּסְתִימָא.
אֶלָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ אֶתִּי (דף ל"ו ע"א)
לְאַתְחַבְּרָא בְּאֹרִייתָא, הֲרִי הִיא פְּתִיחָא לְקַבְלָא
לִיָּה, וּלְאַשְׁתַּתְּפָא בְּהַדְרֵיהּ. וּבְשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ,
סְתִים עֵינּוּי מְנַה, וַיְהִי לְאַרְחָא אַתְרָא, הֲרִי
הִיא סְתִימָא, מִסְטָרָא אַתְרָא. כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר, אִם יוֹם תַּעֲזֹבֵנִי יוֹמִים

רבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מַה ב' פְּתִיחָא וּסְתִימָא.
פְּתוּחָה וּסְתוּמָה? אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא
שְׂאָדָם בְּאִ לְהַתְּחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה,
הֲרִי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ
וּלְהַשְׁתַּתֵּף עִמוֹ. וּבְשַׁעְתָּא שְׂאָדָם
סוּתָם עֵינּוּי מְנַה וְהוֹלֵךְ לְדַרְךָ
אַחֲרָת, הֲרִי הִיא סְתוּמָה מִהַצַּד
הָאֲחֵר, כְּמוֹ שְׂנָאֵמַר, אִם יוֹם

תעזבני - יומים אַעזבך. ולא ימצא פתח עד שישוב להתחבר עם התורה פנים בפנים, ולא ישפח ממנה. ולכן התורה פותחת לפני בני אדם ומכריזה וקוראת להם, (משלי ח) אליכם אישים אקרא וגו', וכתוב (שם א) בראש המיות תקרא בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר.

רבי יהודה אָמר, ב' שני גגות, ואחד שאוחז אותם. מה זה אומר? אלא אחד לשמים ואחד לארץ, והקדוש ברוך הוא אוחז ומקבל אותם.

רבי אלעזר אָמר, שלשה אורות (עדרים אלו) אלו עליונים קדושים שאחוזים באחד, והם הפלל של התורה, ואלו פותחים פתח לכל. פותחים פתח לאמונה, ואלה הבית של הכל, ועל זה נקראו בית, שאלה הם הבית.

משום כך התחלת התורה ה', שהרי התורה (פרותיה הם הרפואה) היא רפואת העולם. ומשום כך, מי שמשפדל בתורה כאלו השתדל בשם הקדוש. והרי נתבאר שכל התורה היא שם קדוש אחד עליון, ומשום שהיא שם קדוש, היא פותחת בבית, שהיא הפלל של השם הקדוש בשלשת קשרי האמונה.

בא ראה, כל אלו שמשפדלים בתורה, נדבקים בקדוש ברוך הוא, ומתעטרים בעטרות התורה, ואהובים למעלה ולמטה, והקדוש ברוך הוא מושיט להם את ימיו (והקדוש ברוך הוא רשם אותם). כל שפן אותם שמשפדלים בתורה גם בליה, והרי פרשוה שהם משתתפים עם השכינה (בכנסת ישראל) ומתחברים כאחד. וכשבא הבקר, הקדוש ברוך הוא מעטר אותם בחוט אחד של חסד, להודיע בין עליונים ותחתונים.

אַעזבך. ולא ישפח פתחא, עד דיתוב לאתחבר בה באורייתא אנפין באנפין, ולא יתנשי מנה. ועל דא אורייתא פתחת קמי בני נשא ואכרזא וקרי להון (משלי ח) אליכם אישים אקרא וגו' וכתוב (משלי א) בראש המיות תקרא בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר.

רבי יהודה אָמר, ב' תרין גגין, וחד דאחיד לון. מאי קא מיירי. אלא חד לשמיא וחד לארעא, וקודשא בריך הוא אחיד וקביל לון.

רבי אלעזר אָמר, תלת נהורין (עדרים אלו) אינון עלאין קדישין, דאחידן פחדא, ואינון פללא דאורייתא, ואלין פתחין פתחא לכלא. פתחין פתחא למהימנותא, ואלין ביתא דכלא. ועל דא בית אקרו, דאלין אינון ביתא ובגין כך שירותא דאורייתא ב'. דהא היא אורייתא (ס"א אביה מוי אסוותא) הוי ואסוותא דעלמא. ובגין כך, מאן דאשתדל באורייתא, כאלו אשתדל ביה בשמא קדישא. והא אתמר, דאורייתא כללא, חד שמא קדישא עלאה איהי. ובגין דאיהי שמא קדישא, פתחא בבית, דאיהי פללא דשמא קדישא, בתלת קשרי מהימנותא.

הא חזי, כל אינון דמשפדלי באורייתא, מתדבקין ביה בקודשא בריך הוא, ומתעטרי בעטרי דאורייתא, ואתרחימו לעילא ותתא, וקודשא בריך הוא אושיט לון ימיניה (ס"א וקודשא בריך הוא ארשים לון) כל שפן אינון דמשפדלי באורייתא נמי בליליא. והא אוקמוה, דאינון משתתפי בשכינתא (נ"א בכנסת ישראל) ואתחברו כחדא. וכד אתי צפרא, קדשא בריך הוא מעטר להו, בחד חוטא דחסד, לאשתמודעא בין עלאין ותתאין.

וְכָל אוֹתָם פּוֹכְבֵי בֶקֶר, בְּשִׁעָה שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה בְּאִים לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, כָּלִם מְזַמְרִים כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב בְּרֵן יַחַד פּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מַה זֶה וַיִּרְעוּ? כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה כד) רְעָה הַתְּרַעְעָה הָאָרֶץ. שְׂאוֹתָם דִּינִים מִשְׁתַּבְּרִים, וְכֹלִם נִשְׁבָּרִים מִלִּפְנֵי הַבֶּקֶר, כְּשִׁמְתְּעוֹרֵר בֶּקֶר בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (בראשית כב) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. וְעַל כֵּן - וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ. מֵצָא אֶת רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאִיר שֶׁהָיָה בָּא. גָּעָה חֲמוּרוֹ. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, וְדַאי כְּמִשְׁקַל (בְּקוֹל) שְׁמַחַת הַחֲמוּר אֲנִי רוֹאֶה שְׁפָנִים חֲדָשׁוֹת יִמְצְאוּ פֹה. כִּינֵן שִׁיזָא מֵאַחַר עֲנַפֵי הַהָר, רָאָה אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁהָיָה בָּא. אָמַר, וְדַאי מִשְׁקַל (קוֹל) הַשְּׁמַחָה נִשְׁלָם. יָבֵד רַבִּי אֶלְעָזָר אֵלָיו וְנִשְׁק לּוֹ. אָמַר לוֹ, אִם צוּרַת הַדֶּרֶךְ הָאֶחָת אֵלֶיךָ, גִּלְף וְנִתְחַבֵּר כְּאֶחָד. וְאִם לֹא, קַח אֶת דִּרְכְּךָ וְלֶךְ. אָמַר לוֹ, וְדִי שְׁכַנְסְךָ אֲנִי הוֹלֵךְ. כִּינֵן שְׁמַצָּאתִי אוֹתְךָ, אֵלֶיךָ אֶחָרִיד וְנִתְחַבֵּר כְּאֶחָד.

פִּתַּח רַבִּי פִּנְחָס וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְטוֹב וְגוֹ'. יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן, מַה הַטַּעַם מִצִּיּוֹן? מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְהַשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא). זֶהוּ שְׁפָתוֹב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמִשּׁוֹם כֵּן, יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְכֹל. וּרְאֵה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם, שְׁבַגְלָל צִיּוֹן יְרוּשָׁלַם מִתְבָּרַכַת. שְׁכִינֵן שְׁצִיּוֹן הַתְּמִלָּא בְּבְרָכוֹת, אֲזַ יְרוּשָׁלַם מִתְבָּרַכַת, וְנִמְצְאִים בָּהּ רַחֲמִים. וְכִשְׁיְרוּשָׁלַם מִתְבָּרַכַת, כָּל הָעַם מִתְבָּרַךְ.

וְכָל אֵינּוֹן פּוֹכְבֵי צִפְרָא, בְּשִׁעָתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֵינּוֹן דְלַעָאן בְּאוּרִייתָא, אֶתְאֵן לְאַתְחַזָּאָה קָמִי מַלְכָא, כְּלָהוּ מְזַמְרֵי כַחְדָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב בְּרֵן יַחַד פּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מָאִי וַיִּרְעוּ. כְּמַה דְאַתְ דְאַתְ אָמַר, (ישעיה כד) רְעָה הַתְּרַעְעָה הָאָרֶץ. דְאֵינּוֹן דִּינֵין מִתְבָּרִין, וְאַתְבְּרוּ כְלָהוּ מְקָמִי בֶקֶר, כְּד אֶתְעַר בֶּקֶר בְּעֵלְמָא, כְּמַה דְאַתְ אָמַר, (בראשית כד) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. וְעַל דָּא וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה אֲזִיל בְּאוּרְחָא, אֲשַׁפְּחִיה לְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאִיר דְהוּוֹה אֶתִּי, גָּעָא חֲמַרְיָה. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, וְדַאי בְּטַקוּלָא (ג"א בְּקֵלָא) דְחֲדוּתָא דְחֲמַרָא, חֲמִינָא (חֲמִיָּת) אֲנַפִּין חֲדַתִּין יִשְׁתַּפְּחוּן הַכָּא, כִּינֵן דְנַפְק מִבְּתַר עֲנַפּוּי דְטוּרָא, חֲמָא לִיהַ לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְהוּוֹה אֶתִּי, אָמַר וְדַאי טַקוּלָא (ג"א קֵלָא) דְחֲדוּתָא אֲשַׁתְּלִים. נַחַת רַבִּי אֶלְעָזָר לְגַבִּיָּה, וְנִשְׁיַק לִיהַ, אָמַר לִיהַ אִי טוּפְסָא דְאַרְחָא, חַד לְגַבְךָ, נְזִיל וְנִתְחַבֵּר כַּחְדָא. וְאִי לָאו טוּל אֶרְחָךְ וְזִיל. אָמַר לִיהַ, וְדַאי לְקַבְלָךְ אֲזִילְנָא, כִּינֵן דְאֲשַׁפְּחָנָא לָךְ, אֲזִיל אֶבְתְּרָךְ וְנִתְחַבֵּר כַּחְדָא.

פִּתַּח רַבִּי פִּנְחָס וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ יי' מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְטוֹב וְגוֹ'. יְבָרְכֶךָ יי' מִצִּיּוֹן, מָאִי טַעְמָא מִצִּיּוֹן. בְּגִין דְהָא מִתְמָן שְׂרָאֵן בְּרַכָּאֵן לְאַשְׁתַּתְּפָא (ס"א לְאַשְׁתַּכְּחָא). הָדָא הוּא דְכַתִּיב כִּי שָׁם צִוָּה יי' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּבְגִין כֵּן יְבָרְכֶךָ יי' מִצִּיּוֹן דְהָא מִתְמָן נַפְקִי בְּרַכָּאֵן לְכֹלָא. וּרְאֵה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם, דְבְּגִינִי צִיּוֹן יְרוּשָׁלַם אֶתְבְּרָא, דְכִינֵן דְצִיּוֹן אֶתְמְלִי בְּרַכָּאֵן, כְּדִין יְרוּשָׁלַם אֶתְבְּרָא, וְאַשְׁתַּכְּחוּ בָּהּ רַחֲמִים. וְכַד יְרוּשָׁלַם אֶתְבְּרָא, כָּל עַמָּא אֶתְבְּרָא.

בַּר יַמִּי חַיִּיד, דְּלֵא יתְחַזִּי קִשְׁת בְּיוֹמָךְ, כְּמָה
לְאַבּוּךְ. וְעַל דָּא וּרְאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כּל
יַמִּי חַיִּיד. וּרְאָה בְּנִים לְבָנֶיךָ, דְּחָלִי חֲטָאָה,
חֲסִידִים, קְדוּשִׁים. אֲז - שְׁלוֹם עַל
יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל?
אֵלָא כְּמִי שְׂאוּמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ
הַמְּלָךְ, שְׁלֵא יַחֲסֵר כּל. כִּף שְׁלוֹם
עַל יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְנָא שְׂצַדִּיקִים
יִמְצְאוּ בְּעוֹלָם.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי יז)
עֲטֹרַת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתַפְאֶרֶת
בְּנִים אֲבוֹתָם. בְּנִים - הָרִי בְּאַרְנוֹ.
בְּנֵי בָנִים - אֵלּוּ שְׂאָר כְּתָרֵי הַמְּלָךְ,
כְּמוֹ שְׂנְאָמֵר (ישעיה ד) וְכָל בְּנֵיךְ
לְמוֹדֵי ה'. (וכתוב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן
הִיקָרִים, כְּמוֹ שְׂנְאָמֵר וְתַפְאֶרֶת
בְּנִים אֲבוֹתָם. אֵינן מִתְעַטְרִים
הַבָּנִים אֵלָא בְּאֲבוֹת. מִכָּאֵן לְמַדְנּוּ
שְׂבָנִים לֹא מִתְעַטְרִים וְלֹא מְשַׁקִּים
מִהִשְׁקִית הַנַּחַל, אֵלָא בְּזִמְנָא
שְׂהֵאֲבוֹת מִתְעַטְרִים וּמְבָרְכִים.
זֶהוּ שְׂכְּתוּב וְתַפְאֶרֶת בְּנִים
אֲבוֹתָם.

עַד דְּהוּוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעַ זְמַן
תְּפִלָּה. יָרְדוּ וְהִתְפַּלְלוּ. בְּעוֹד
שְׁהִיּוּ מִתְפַּלְלִים, נִכְרַף נַחֲשׁ אֶחָד
בְּרַגְלֵי חֲמוּרָא שֶׁל רַבִּי פְּנַחֵס. בְּעַט
(נבחה) וְנִצְעָה פְּעַמִּים. אַחַר שְׁסִימוֹ
אֶת הַתְּפִלָּה, אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס:
וְדַאי צַעַר הוּא לְבַהֲמָה שְׁלִי,
שְׁהָרִי הַיּוֹם הַזֶּה הִקְדַּמְתִּי, וְהָיִיתִי
מִרְחֵשׁ בַּתּוֹרָה, וְהָעֵבִיר אוֹתִי
בְּמָקוֹם שְׁשׂוּרָה לְכַלּוֹף, וְעַכְשָׁו
מְצַעְרִים אוֹתוֹ. קָמוּ וּרְאוּ נַחֲשׁ
אֶחָד קָשׁוּר עַל רַגְלָיו. אָמַר רַבִּי
פְּנַחֵס: נַחֲשׁ נַחֲשׁ, לֵךְ וְסוֹבֵב (וציד)
אֶת קֶשֶׁרְךָ בְּמִדְרוֹן הַחוּר. בִּינְתִים
נִשְׂר הַנַּחֲשׁ וְנִפְל חֲתִיכוֹת
חֲתִיכוֹת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמַה כָּל כִּף
מִדְּקָדֵק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּצַדִּיקִים? אָמַר לוֹ, וְדַאי
שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדְּקָדֵק עִם
הַצַּדִּיקִים וְשׂוֹמֵר אוֹתָם, וְרוֹצֵה
לְהוֹסִיף לָהֶם קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁתָם,

בַּר יַמִּי חַיִּיד, דְּלֵא יתְחַזִּי קִשְׁת בְּיוֹמָךְ, כְּמָה
לְאַבּוּךְ. וְעַל דָּא וּרְאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כּל
יַמִּי חַיִּיד. וּרְאָה בְּנִים לְבָנֶיךָ, דְּחָלִי חֲטָאָה,
חֲסִידִים, קְדוּשִׁים, כְּדִישׁוּן, כְּדִין שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מָאִי
שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. אֵלָא, כְּמָאֵן דְּאָמַר שְׂלָמָא
עַל רִישֵׁיה דְּמַלְכָּא, דְּלֵא יַחֲסֵר כּלָּא. כִּף שְׁלוֹם
עַל יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְנָא דְּצַדִּיקִיא יִשְׁתַּכְּחוּן
בְּעוֹלָמָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי יז)
עֲטֹרַת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתַפְאֶרֶת
בְּנִים אֲבוֹתָם. בְּנִים אֲבוֹתָם. בְּנִים הָא
אוּקְיָמָנָא. בְּנֵי בָנִים, אֵלִין שְׂאָר כְּתָרֵי מַלְכָּא,
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יִי.
וְכַתִּיב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר
וְתַפְאֶרֶת בְּנִים אֲבוֹתָם, לֹא מִתְעַטְרִין בְּנִין אֵלָא
בְּאֲבָהֶן. מִכָּאֵן אוּלִּיפְנָא, דְּכַנִּין לֹא מִתְעַטְרִי,
וְלֹא מְשַׁתְּקִין מְשַׁקִּיו דְּנַחֲלָא, אֵלָא בְּזִמְנָא
דְּאֲבָהֶן מִתְעַטְרִין וּמִתְבָּרְכִין, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב (דף ל"ו ע"ב) וְתַפְאֶרֶת בְּנִים אֲבוֹתָם.

עַד דְּהוּוּ אֲזִילִי, מָטָא עַדִּין צְלוּתָא, נַחֲתוּ וְצְלוּ.
עַד דְּהוּוּ מְצַלִּי, קַפְטֵר חַד חוּיָא בְּרַגְלוֹי
דְּחֲמָרָא, דְּרַבִּי פְּנַחֵס. קַסְטָא (ס"א קַפְטָא) וְגַעָא
תְּרִי זְמַנִּי. בְּתַר דְּסִימּוֹ צְלוּתָא, אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס,
וְדַאי צַעַרָא הוּא לְבַעִירָא דִּילִי, דְּהָא יוֹמָא דָּא
אֶקְדִּימָנָא, וְהוּיָנָא מִרְחֵישׁ בְּאוּרִייתָא, וְאֶעֱבֵר
לִי בְּאֵתֵר דְּלְכַלּוֹכָא שְׂרִיא, וְהִשְׁתָּא מְצַעְרִי לָהּ.
קָמוּ וְחֲמוּ חַד חוּיָא קָטִיר אַרְגְּלִיהּ, אָמַר רַבִּי
פְּנַחֵס, חוּיָא חוּיָא, זִיל וְאַסְחֵר (ס"א וְאַסְחֵר)
קוּטְרָךְ, בְּקַטְפוּרָא דְּחוּרָא. אֲדַהֲכִי אֲתַנְשֵׁר
חוּיָא, וְנִפְל קַפְסִירִי קַפְסִירִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמַה כָּל כִּף
בְּרִיךְ הוּא בְּצַדִּיקִיא. אָמַר לִיהּ, וְדַאי
קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִדְּקָדֵק בְּהוּ בְּצַדִּיקִיא,
שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדְּקָדֵק עִם
הַצַּדִּיקִים וְשׂוֹמֵר אוֹתָם, וְרוֹצֵה
לְהוֹסִיף לָהֶם קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁתָם,

וְעָכְשׁוּ הַחֲמוּר הַזֶּה, שְׁלֹא שָׁמַר אֶת הַקְּדוּשָׁה שְׁלִי, הוּא הַצֵּטָעַר. וְהִנָּחַשׁ הַזֶּה הִנֵּה שְׁלִיחַ, וְכַמָּה שְׁלִיחִים יֵשׁ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְכֻלָּם הוּא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלִיחוּתוֹ, וְאֶפְלוּ בַחַיּוֹת הַשָּׂדֶה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא כז) וְהִשְׁלַחְתִּי בְכֶם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁפְלָה אֶתְכֶם. וְאֶפְלוּ בְיַד גּוֹי, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים כח) יֵשׂא ה' עֲלֶיךָ גּוֹי מֵרַחֵק מִקְצֵה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבִידָא דִישְׂרָאֵל שְׁלִיחוּתָא? אָמַר לוֹ, כְּמוֹ רִשְׁעַ בֵּיד צְדִיק. אָבָל רִשְׁעַ בֵּיד יִשְׂרָאֵל רִשְׁעַ אַחַר, לֹא עוֹשֶׂה בּוֹ שְׁלִיחוּת, אֲלֵא בְזִמְנָן שְׂאִינוּ מְכוּוֹן בּוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שמות כא) וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלֹהִים אָנָּה לִידּוֹ. וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה דְּוָקָא, שְׁלֹא לְהִרְגֵי אוֹתוֹ. זֶה וְהֶאֱלֹהִים אָנָּה לִידּוֹ, כְּדִי לְהַעֲנִישׁ אֶת שְׁנֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵיךְ עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלִיחוּת בְּיַד אֱלֹהִים וּבִידָא גּוֹי? אָמַר לוֹ, וְאֵבִידָא לֹא אָמַר לָךְ? אָמַר לוֹ, טָרַם שְׂאֵלְתִי.

פְּתַח וְאָמַר, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקֹט וּמִי יִרְשָׁע וְגו'. וְהוּא יִשְׁקֹט - בְּזִמְנָן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן שְׁקֵט וְשְׁלוֹה לְאָדָם, מִי הוּא שְׂרָשָׁאֵי לְהִזְיֵק לוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ קְטִגוּרָה? וְיִסְתַּר פָּנִים וּמִי יִשׁוּרְנוּ - וּבְזִמְנָן שֶׁהוּא מִסְתִּיר אֶת עֵינָיו מִלְּהַשְׁגִּיחַ עֲלָיו, מִי הוּא שִׁישְׁגִיחַ עֲלָיו לְשַׁמֵּר אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁמִירָה? וְדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּזֶה עַל גּוֹי וְעַל אָדָם יַחַד. בֵּין לְכָל הָעוֹלָם, בֵּין לְעַם אֶחָד, בֵּין לְאֶחָד לְבַדּוֹ. בֵּא רְאָה, בְּזִמְנָן שְׁכַנֵּי אָדָם כְּשֵׁרִים מַעֲשִׂיהֶם לְמַטָּה, מִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה יְמִינוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַז מִתְעוֹרְרִים כְּמָה

וְנָטִיר לוֹן, וּבְעָא לְאוֹסְפָא לוֹן קְדוּשָׁה עַל קְדוּשְׁתֵּיהוּ וְהַשְׁתָּא הַאי חֲמָרָא, עַל דְּלֹא נָטִיר קְדוּשְׁתָּא דִּילִי אֶצְטָעַר. וְדָא חוּיָא שְׁלִיחָא חוּיָא, וְכַמָּה שְׁלוּחִין אֵית לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְכֻלָּהוּ עֲבִיד שְׁלִיחוּתֵיהּ, וְאֶפְלוּ בַחַיּוֹת בְּרָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ויקרא כז) וְהִשְׁלַחְתִּי בְכֶם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁפְלָה אֶתְכֶם. וְאֶפְלוּ בְיַד גּוֹי, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דברים כח) יֵשׂא יְי' עֲלֶיךָ גּוֹי מֵרַחֵק מִקְצֵה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבִידָא דִישְׂרָאֵל עֲבִיד שְׁלִיחוּתָא. אָמַר לִיה, אֵינן פְּגוּן רִשְׁעַ בִּידָא דְצְדִיק. אָבָל רִשְׁעַ בִּידָא דִישְׂרָאֵל רִשְׁעַ אַחֲרָא, לֹא עֲבִיד בֵּיה שְׁלִיחוּתָא, אֲלֵא בְזִמְנָא דְאִיהוּ לֹא מְכוּוֹן בֵּיה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות כא) וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלֹהִים אָנָּה לִידּוֹ. וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה דְיִיקָא, דְּלֹא לְקַטְלָא לִיה. דָּא, וְהֶאֱלֹהִים אָנָּה לִידּוֹ, בְּגִין לְאֶעֱנֹשָׁא לְתַרְוֵיהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הִיכִי עֲבִיד קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיחוּתָא בִּידָא דְהַנִּי, וּבִידָא דְגּוֹי. אָמַר לִיה וְאָבוּךָ לֹא קָאָמַר לָךְ. אָמַר לִיה עַד לֹא שְׂאֵילְנָא.

פְּתַח וְאָמַר, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקֹט וּמִי יִרְשָׁע וְגו'. וְהוּא יִשְׁקֹט, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב שְׁקִיטוֹ וְשְׁלוֹה לְבַר נֶשׁ, מֵאֵן הוּא רִשָׁאֵי לְאַבְאָשָׁא לִיה, וְלִמְעַבַּד לִיה קְטִיגוּרָא. וְיִסְתַּר פָּנִים וּמִי יִשׁוּרְנוּ. וּבְזִמְנָא דְאִיהוּ אִסְתִּיר עֵינֵיהּ מִלְּאֲשַׁגְחָא עֲלֵיהּ, מֵאֵן הוּא דִישְׁגַּח עֲלֵיהּ, לְנִטְרָא לִיה, וְלִמְעַבַּד לִיה נְטִירוֹ. וְאוּרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְדָא, עַל גּוֹי, וְעַל אָדָם יַחַד. בֵּין לְעַלְמָא כְּלָא, בֵּין לְעַמָּא חַד, בֵּין לְחַד בְּלַחוּדוּי.

תָּא חַזִּי, בְּזִמְנָא דְכַנֵּי נֶשָׁא מִתְפַּשְׂרֵן עוֹבְדִין לְתַתָּא, אַתְעַר לְגַבְיֵיהוּ לְעֵילָא יְמִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּדִין מִתְעַרְיֵן

אוהבים, כּמה שומרי העולם, כּמה שומרי האדם, מִימין ומשמאל. ואז נכנע השמאל ולא יכול לשלט. ובזמן שפני אדם אין פשרים מעשיהם למטה, מתעורר השמאל, וכל אלו שבאו מצד השמאל, פלם מתעוררים וכלם נעשים שלוחים להרע לבני האדם. שהרי אותם שעברו על דברי התורה, פלם רשומים בפניהם, ונודעים לאותם שמעוררים מצד השמאל.

ומשום כּף החיות ועובדי עבודה זרה, וכל אותם שבאים מצד השמאל, פלם נקראים (הם) שלוחים לאותם הרשומים שמתעוררים אותם. וישראל, אף על גב שאין מעשיהם פשרים, פלם באים מצד הימין. ומשום שהימין נכנע ממעשיהם שולט עליהם השמאל, וכל אותם שבאים מצד השמאל. ולכן השליחות בידי החיות והגוי וכל שדומה להם, שהם מצד השמאל, ולא ביד של ישראל. שאף על גב שהוא רשע, הוא בא מצד הימין.

וישראל רשע שנפל ביד ישראל רשע אחר, בזמן שלא התפון בו - כדי ששניהם יענשו ויקבלו ענש לטהר אותם. אמר רבי אלעזר, מנין לנו? אמר לו, הם בְּיָמֵינוּ, ולא נדבקו בשמאל, ולא התערבו עמו לעולמים, ולכן לזמן אחר הם יעברו.

אמר רבי אלעזר, מנין לנו? אמר לו, בא ראה מפילגש בגבעה, שאף על גב שהיו רשעים, לא רצה הקדוש ברוך הוא שיתעוררו אליהם רשעי ישראל אחרים, ולכן מתו (מישראל) כל אותם פעמים שמתו. עד שפל הרשעים

כּמה רחמימין, כּמה נטורי עלמא, כּמה נטורי דבר נש, מימינא ומשמאלא. וכדין אתפפיא שמאלא, ולא יכלא לשלטאה. ובזמנא דבני אנשא לא מתפשין עובדין לתתא, שמאלא אתער, וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא, פלהו אתערו, וכלהו אתעבידו שלוחין לאבאשא לגבייהו דבני נשא. דהא אינון דעברו על פתגמי אורייתא, פלהו רשימין באנפיהו, ואשתמודען לגבי אינון דמתערי מסטרא דשמאלא.

ובגין כּף, חיותא ועובדי עבודה זרה, וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא, פלהו אקרון (נ"א אינון) שלוחין, לגבי אינון רשימין דמתערי להו. וישראל, אף על גב דלא מכשרין עובדין, פלהו מן סטרא דימינא קא אתיין. ובגין דאתפפיא ימינא בעובדייהו, שלטא עלייהו שמאלא, וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא, ועל דא, שליחותא בידא דחיותא וגוי, וכל דדמי לון, דאינון מסטרא דשמאלא, ולא בידא דישראל, דאף על גב דחייבא איהו, מסטרא דימינא קא אתי.

וישראל חייבא, הנפל בידא דישראל חייבא אחרא, בזמנא דלא אתפון ביה, בגין דיתענשו תרווייהו, ויקבלון עונשא לדכאה לון. אמר רבי אלעזר, מנלן. אמר ליה אינון בימינא. ולא אתדבקו בשמאלא, ולא אתערבו בהדה לעלמין, ועל דא, לזמנא אחרא אתעברו.

אמר רבי אלעזר, מנא לן. אמר ליה, תא חזי מן (שופטים כ) פלגש בגבעה, דאף על גב דחייבי גינהו, לא בעא קדשא בריך הוא דיתערון גבייהו חייבי ישראל אחרנין. ועל דא מיתו (מישראל) כל אינון זמנין דמיתו. עד

דכלהו חייבין דאתערו

שֶׁהַתְּעוֹרָרוּ עֲלֵיהֶם מִתּוֹ וְנֶאֱבְדוּ, וְנִשְׁאַרוּ אוֹתָם צְדִיקִים יוֹתֵר שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶת הַדְּבָר בְּדֶרֶךְ אֱמֶתִית. וְאִף עַל גַּב שֶׁהֵם צְדִיקִים, לֹא נִתֵּן הַדְּבָר, אֲלֵא לְאוֹתָם שְׁנֵתָן. כְּשֶׁשְׁקוּלִים הָעוֹלָמוֹת כְּאֶחָד, הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְאוֹתוֹ הַזְּמַן לֹא נִמְצָאוּ הָעוֹלָמוֹת שְׁקוּלִים כְּאֶחָד.

וְעַל כֵּן, רִשְׁעִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי רִשְׁעִים אֲחֵרִים אֵינָם שְׁלוּחֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי אֵינָם בְּאִים מִצַּד הַשְּׂמָאל. מִשָּׁל לְבַנֵּי אָדָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. הַתְּעוֹרֵר הַשּׁוֹטֵר אֲלֵיהֶם לְתַפְשׂ אוֹתָם וּלְהַעֲנִישׁ אוֹתָם, לְאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. קָם חֲכָם אֶחָד מֵהֶם וְהִתְעַרַּב עִם בְּנֵי הַשּׁוֹטֵר. הָרִים הַשּׁוֹטֵר אֶת עֵינָיו וְרָאָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, מִי נִתֵּן אוֹתְךָ בֵּינֵינוּ? וְהָרִי אֵינֶךָ מֵאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. הָרִי אֶתָּה תַּעֲנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה! לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהַרְגוּ אוֹתוֹ.

כִּי יִשְׂרָאֵל בְּאִים מִצַּד הַיָּמִין, וְלֹא נִדְּבְקוּ בְּשִׂמְאֵל, וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים. וְכִשְׁהֵם גּוֹרְמִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁנִּכְנַע הַיָּמִין, וְהַשְּׂמָאל מִתְעוֹרֵר וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים מִצִּדוֹ - אִם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד לְהִתְעַרַּב עִמָּם, הֵם מְכִירִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אֵינֶךָ מֵאוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁנִּכְנַע מִהָעוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם, וְאֵינֶךָ מֵאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ, מִי נִתֵּן אוֹתְךָ אֲצִלָּנוּ? נִמְצָא שֶׁהוּא נֶעֱנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ כְּנֶגְדָם וְאוֹמֵר, (קַהֲלַת ח) עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לְרַע לוֹ. לְרַע לוֹ וְדָאִי, מִכֵּיּוֹן שְׂאִינוּ שְׁלִיחַ הַמֶּלֶךְ, וְלֹא בָּא מֵאוֹתוֹ הַצַּד.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאִי כִּף הוּא, שֶׁהָרִי שְׂנִינּוּ שֵׁישׁ יָמִין וְיֵשׁ שְׂמָאל, רַחֲמִים וְדִין. יִשְׂרָאֵל (לְיָמִין), וְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה

לְגַבֵּייהוּ, מִיתוּ וְאִתְאַבְּדוּ, וְאִשְׁתְּאַרוּ אֵינּוֹן (דף ל"ז ע"א) וְכַאֲיִן יִתִּיר, דִּינַעֲבֹדוּן מְלָה בְּאַרְחַ קְשׁוּט. וְאִף עַל גַּב דְּזַפְאִין אֵינּוֹן, לָּא אֲתִייהִיב מְלָה, אֲלֵא לְאֵינּוֹן דְּאֲתִייהִיב. כִּד שְׁקִילָן עַלְמִין כְּחָדָא, עַלְמָא תַתָּאָה כְּגוֹנָא דְעַלְמָא עַלְאָה, וְהָהוּא זְמָנָא, לָּא אִשְׁתַּכַּחוּ עַלְמִין שְׁקִילָן כְּחָדָא.

וְעַל דָּא, חֲיִיבִין דִּישְׂרָאֵל לְגַבֵּייהוּ דְחֲיִיבִין אַחֲרֵינִין, לָּאוּ אֵינּוֹן שְׁלוּחֵי מְלָכָא, דְהָא לָּא אֲתִיִּין מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא. מִתַּל לְבַנֵּי נְשָׂא דְחָבוּ לְמְלָכָא, אֲתַעֲר סְנִטְרָא לְגַבֵּייהוּ, לְתַפְשָׂא לוֹן, וְלֵאעֲנֵשׂא לוֹן, לְאֵינּוֹן דְחָבוּ לְמְלָכָא. קָם חֲפִים חַד מְנִייהוּ, וְאֲתַעֲרַב בְּהַדִּי בְנֵי סְנִטְרָא, זְקַף סְנִטְרָא עֵינּוּי וְחָמָא לִיהּ. אָמַר לִיהּ מָאן יְהַבְךָ לְגַבְךָ, וְלָאוּ אֲנִתְ מֵאֵינּוֹן דְחָבוּ לְמְלָכָא, הָא אֲנִתְ אֲתַעֲנֵשׁ בְּקַדְמִיתָא, שְׁקִילוּ לִיהּ וְקַטְלוּהוּ.

כִּי יִשְׂרָאֵל מִסְטָרָא דִימִינָא קָא אֲתִיִּין, וְלֹא אֲתַדְּבִקוּ בְּשְׂמָאלָא, וְלֹא אֲתַעֲרְבוּ בְּהַדְּהָ לְעַלְמִין. וְכִד אֵינּוֹן גְּרַמִּין בְּחוֹבֵייהוּ, דְאֲתַכְפִּיָּא יְמִינָא, וְאֲתַעֲר שְׂמָאלָא וְכָל אֵינּוֹן דְאֲתוּ מִסְטְרִיָּה, אִי חַד מִיִּשְׂרָאֵל קָם לְאֲתַעֲרָבָא בְּהַדִּייהוּ, אִשְׁתַּמוּדְעָן בֵּיהּ, אָמְרִי לִיהּ לָּאוּ אֲנִתְ מֵאֵינּוֹן דְקָא אֲתִיִּין מִסְטָרָא דִימִינָא, דְאֲתַכְפִּיָּא מְחוֹבֵייהוּ, וְלָאוּ אֲנִתְ מֵאֵינּוֹן דְחָבוּ לְמְלָכָא מָאן יְהַבְךָ לְגַבְךָ. אִשְׁתַּכַּח דְאִיהוּ אֲתַעֲנֵשׁ בְּקַדְמִיתָא. וְשִׁלְמָה מְלָכָא צוּחַ לְקַבְלֵייהוּ, וְאָמַר (קַהֲלַת ח) עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לְרַע לוֹ. לְרַע לוֹ וְדָאִי, בְּגִין דְלָאוּ שְׁלִיחָא דְמְלָכָא אִיהוּ, וְלֹא אֲתִי מְהֵהוּא סְטָרָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְדָאִי הָכִי הוּא, דְהָא תְנִינָן, דְאִיתְ יְמִינָא וְאִיתְ שְׂמָאלָא, רַחֲמִי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל (לְיָמִינָא), וְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְשְׂמָאלָא.

לשִׁמְאֵל. יִשְׂרָאֵל, אִף עַל גִּבְ שֶׁהֵם
רְשָׁעִים וְנִכְנָעִים, הֵם בְּיָמִין וְלֹא
נִדְבָקִים לְשִׁמְאֵל, וְלֹא מִתְעַרְבִים
עִמּוֹ לְעוֹלָמִים. וּמִשׁוּם כֵּן כְּתוּב,
(תהלים ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינִךָ וְעֲנֵנִי.
שְׂפָאֵשׁר מִתְעַלֶּה הַיָּמִין, יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּדְבָקִים עִמּוֹ יִתְעַלּוּ וְיִתְעַטְרוּ
בּוֹ. אֲזַ נִכְנַע הַשִּׁמְאֵל, וְכָל אוֹתָם
שְׂבָאִים מִצְדוֹ. וְזֶהוּ שְׂפָתוֹב (שמות
טו) יְמִינֶךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי קָרָא וְגו'. וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי, מַה זֶה בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי?
אֵלָּא כְּתוּב, וּמִפֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד
וְגו', כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת
יְדָכֶם. כִּי שִׁבְעַת?! בְּשִׁבְעַת יָמִים
הָיָה צְרִיף לְהַיּוֹת, אוֹ שִׁבְעָה יָמִים
יִמְלֵא אֶת יְדָכֶם. מַה זֶה כִּי שִׁבְעַת
יָמִים יִמְלֵא?

אֵלָּא אֲשֶׁרֵי הַכֹּהֲנִים שֶׁמִּתְעַטְרִים
בְּעִטְרַת הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ וּמְשׁוּחִים
בְּשֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, מִשׁוּם
שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשֶּׁמֶן (הַאֲחֵר) הַעֲלִיזוֹן
שֶׁמִּשְׁקָה אֶת כָּל הַשִּׁבְעָה,
וְנִמְשָׁחִים מֵאוֹתוֹ מִשְׁחַת קֹדֶשׁ,
וְנִדְלָקִים מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם שִׁבְעָה
מְנוֹרוֹת, וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה הַזֶּה הוּא
הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל הַשִּׁבְעָה, וְכֹלֵם
נִכְלָלוּ בּוֹ.

וְשִׁנְיָנוּ שֶׁהֵם שֹׁשֶׁה, וְכֹלֵם כְּלוּלִים
בְּזֶה, וְזֶהוּ הַכֹּלֵל שֶׁל כָּלֵם, וּמִשׁוּם
כֵּן שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא, שֶׁהָרִי בְּזֶה
הֵם תְּלוּיִים. וְעַל כֵּן נִקְרָאת לְכֹסֶת
יִשְׂרָאֵל בֵּת שִׁבְעָה. מַה הִיא בֵּת
שִׁבְעָה? שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשֹּׁשֶׁה
אַחֲרִים.

בֵּינָן שֶׁהַשִּׁבְעָה הַזֶּה מְשָׁלִים אֶת
הַכֹּהֲנִים וּמַעֲטָר אוֹתָם וּמוֹשַׁח
אוֹתָם בְּכָל, כְּשֶׁמִּגִּיעִים לְכֹסֶת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַשְּׁמִינִית, הַצִּטּוּף
אֲהָרֹן לְהִקְרִיב עִגְלָה, מִשׁוּם שֶׁהוּא
בְּנֵה שֶׁל הַפָּרָה, לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ
חֲטָא הַעֲגָל הָאֲחֵר שֶׁעָשָׂה אֲהָרֹן,
יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא הַכֹּהֵן שָׁלֵם בְּכָל,

יִשְׂרָאֵל אִף עַל גִּבְ דְּחִיבֵי נִינְהוּ, וְאַתְּכַפְּיִן,
אֵינּוֹן בְּיָמִינָא, וְלֹא אֲתִדְבָקוֹן בְּשִׁמְאֵלָא, וְלֹא
אֲתִעְרְבוֹן בְּהִדָּה לְעֵלְמִין. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב, (תהלים
ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי. דְּכַד אֲסַתְּלֵךְ יְמִינָא
יִשְׂרָאֵל דְּאֲתִדְבָקוֹן בְּהִדָּה, יִסְתְּלֵקוֹן וְיִתְעַטְרוֹן
בִּיה. כְּדִין אֲתַכְּפִיָא שְׂמָאֵלָא, וְכָל אֵינּוֹן דְּאָתוּ
מִסְטָרִיהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות טו) יְמִינֶךָ יי'
תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא
וְגו'. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, מָאִי יוֹם
הַשְּׁמִינִי. אֵלָּא כְּתִיב וּמִפֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד וְגו',
כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יְדָכֶם. כִּי שִׁבְעַת,
בְּשִׁבְעַת יָמִים מִיבְעֵי לִיה, אוֹ שִׁבְעָה יָמִים
יִמְלֵא אֶת יְדָכֶם, מָאִי כִי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא.
אֵלָּא, זְכָאִין אֵינּוֹן כְּהֵנִי, דְּמִתְעַטְרִי בְּעִטְרוֹי
דְּמִלְכָא קְדִישָׁא, וּמְשִׁיחִין בְּמִשְׁחַת רַבּוֹת
קְדִישָׁא, בְּגִין דְּאֲתִעַר מִשְׁחָא (אֲחֵרָא) עֲלָאָה,
דְּמִשְׁקֵי לְכָל שִׁבְעָה, וְאֲתִמְשַׁחֵן מִהֵהוּא רַבּוֹת
קְדִישָׁא, וְאֲתִדְלָקוּ מִנֵּיהּ כָּל אֵינּוֹן שִׁבְעָה
בּוֹצִינִין, וְהֵאִי מִשְׁחַת רַבּוֹת הוּא כְּלָלָא דְכָל
שִׁבְעָה, וְכֹלְהוּ בִיה אֲתַכְּלִילוּ.

וְתַנִּינָן שִׁיתָא אֵינּוֹן, וְכֹלְהוּ אֲתַכְּלִילֵן בְּהֵאִי,
וְדָא הוּא כְּלָלָא דְכֹלְהוּ, וּבְגִין כֵּן שִׁבְעַת
יָמִים יִמְלֵא, דְּהָא בְּהֵאִי תְלִיין. וְעַל דָּא, אֲקָרִי
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בֵּת שִׁבְעָה. מָאִי אֵיְהִי בֵת שִׁבְעָה.
דְּאֵיְהִי כְּלִילָא מִשִׁיתָא אֲחֵרִין.

בֵּינָן דְּהֵאִי שִׁבְעָה, אֲשֶׁלִים לְהוּ לְכֹהֲנֵי, וְאֶעֱטָר
לוֹן, וּמִשְׁחַת לוֹן בְּכָלָא, כַּד מְטוּ לְכֹסֶת
יִשְׂרָאֵל דְּאֵיְהִי תְמִינָאָה, אֲתַפְקֵד אֲהָרֹן לְקָרְבָא
עִגְלָה, בְּגִין דְּאֵיְהוּ בְרִיה דְּפָרָה, לְכַפֵּרָא עַל
הֵהוּא חוֹבָא דְּעִגְלָה אֲחֵרָא דְּעַבַד אֲהָרֹן, וְחָב
לְגַבֵּי פָרָה, דְּאֵיְהִי תְמִינָאָה, שְׁלִימוּ
וְחֲטָא אֶל הַפָּרָה, שֶׁהִיא שְׁמִינִית, שֶׁלְמוֹתָם שֶׁל מִמֵּי (שֶׁל אֲמוּנִי)

בשמונה מיני לבושי כבוד, שלם בכל הכתרים, שלם למעלה, שלם למטה.

ובב"ר צריך להראות מעשה. ולכן נעשה באהרן המעשה למטה, כדי שיתעורר פה למעלה והכל ימצא בגון אחד, ואז כל העולמות מתברכים, ונמצאות ברכות על ידי הכהן. וכאן משתלם הפהן בכל פראוי.

דמה עגל, שכתוב עגל בן בקר לחטאת? משום אותה החטאת שעשה בראשונה. ואיל לעלה, מה הטעם איל? משום אילו של יצחק, שהיה עולה תמימה, ואת זה ראוי להקריב, כדי להשלים את הכל. והמקום הזה נשאב מצדו של יצחק. והאיל הזה, בשביל האיל של יצחק נקרב עולה, (משום שהיא עולה) שהרי עולה למעלה עולה, וכדי לעטר אותה בשלמות. עגל ואיל. עגל בשבילה כמו שאמרנו. איל - להשלים אותה בשלמות של יצחק פראוי.

וישראל שחטאו עם הפהן בזה, מקריב כגון זה, שכתוב ושור ואיל לשלמים לזבח לפני ה'. שור - על מה שחטאו. ואיל - להשלים את המקום הזה בשלמותו של יצחק.

מה שונה בכהן שכתוב בו עגל לחטאת, ולא כתוב בישראל שור לחטאת? אלא ישראל הרי קבלו עגש בראשונה, ומשום שקבלו עגש בכמה מקומות, על פן הקדוש ברוך הוא לא רצה להזכיר להם את חטאייהם כבראשונה, ועל פן לא כתוב כאן לחטאת, אלא לשלמים, כדי להראות שלום, שהרי הקדוש ברוך הוא בשלום עם ישראל על זה.

אבר אהרן, שהרי לא קבל עגש

דמוניה (ס"א דאמוני) ישראל. ואשתכח פהנא שלים בכלא, בתמניא מיני לבושין דיקר, שלים בכל פתרון, שלים לעילא, שלים לתתא. ובב"ר, בעי לאחזאה עובדא. ועל דא אתעביד ביה באהרן עובדא לתתא, בגין דיתער הכי לעילא, וישתכח פלא בגוונא חד, וכדין אתברכאן עלמין פלהו, ומשתכחין ברכאן על ידא דכהנא. והכא אשתלים פהנא בכלא כדקא חזי.

עגל למה. דכתיב עגל בן בקר לחטאת, בגין ההוא חטאת, דעבד בקדמיתא. ואיל לעולה, מאי טעמא איל. בגין איל דיצחק, דהוא עולה תמימה, והאי אתחזי לקרבא, לאשלמא כלא. והאי אתר, מסטרא דיצחק אשתאב. והאי איל בגין איל דיצחק מתקרבא עולה, (בגין דאיהי עולה) דהא עולה לעילא סלקא, ובגין לאעטרא לה בשלימותא. עגל ואיל: עגל בגינה, כדקאמרן. איל, לאשלמא (דף ל"ז ע"ב) לה בשלימו דיצחק כדקא חזי.

וישראל דחבו עמיה דכהנא בהאי, מקריבין כגוונא דא, דכתיב ושור ואיל לשלמים לזבח לפני יי'. שור, על מה דחבו. ואיל לאשלמא להאי אתר בשלימו דיצחק. מאי שנא בכהנא דכתיב ביה עגל לחטאת, ולא כתיב בישראל שור לחטאת. אלא ישראל הא קבילו עונשא בקדמיתא, ובגין דקבילו עונשא בכמה אתר, על דא קדשא בריך הוא לא בעא לאדפרא לון חובייהו כדקדמיתא, ועל דא לא כתיב הכא לחטאת, אלא לשלמים, בגין לאחזאה שלמא, דהא קדשא בריך הוא בשלמא בהו בישראל על דא.

אבר אהרן, דהא לא קביל עונשא מצלותא

דְּמִשָּׁה, דְּכְתִיב, (דברים ט) וּבְאֵהָרֶן הַתְּאֲנָף יִי' וְגו'.
וּכְתִיב וְאֵתְפַלֵּל גַּם בְּעַד אֵהָרֶן בְּעַת הַהֵיא, וְעַד
כְּעַן חוֹבָא הָוָה תְּלִי, כְּתִיב וְעַגְל בֶּן בְּקָר
לְחֻטָּאת, לְחֻטָּאת וּדְאִי, (ואיל לעולה) בְּגִין דִּיכִפֵּר
חוֹבֵיה, וַיִּתְדַפֵּי וַיִּשְׁתַּלֵּם בְּכֻלָּא.

וּבְהַהוּא יוֹמָא אֲשֶׁתְּלִימו עֲלָאִין וַתְּתַאֲיִן.
וְאֲשֶׁתְּכַח שְׁלָמָא בְּכֻלָּא, בְּחִדּוּתָא
דְּלְעִילָא וַתְּתַא וְאֵלְמָלָא דְּאֲשֶׁתְּכַח עֲרַבּוּבִיא
דְּבְנֵי אֵהָרֶן בְּהַהוּא יוֹמָא, מִן יוֹמָא דְּאִסְתְּלִקוּ
יִשְׂרָאֵל מִן יוֹמָא, לָא אֲשֶׁתְּכַח חִדּוּתָא דְּעֲלָאִי
וַתְּתַאֲי כְּהַהוּא יוֹמָא. בְּהַהוּא יוֹמָא אֲתַעֲבַר
הַהוּא חוֹבָא מִן עֲלָמָא, וְאֲשֶׁתְּכַחו כְּהֵנָּא
וַיִּשְׂרָאֵל מִתְּדַכְּאֵן מְנִיָּה. (כ) הַהוּא יוֹמָא,
אֲתַעֲבַרו כָּל אֵינּוֹן מְקַטְרְגִין דְּלְעִילָא, וְהוּו
אֲזִלִין וְשֻׁטָּאן בְּסַחְרֵנִייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְלָא
אֲשֶׁתְּכַחו בְּהַהוּא עֲדָנָא.

עַד דְּגָרִים שַׁעֲתָא, וְקָמוּ נָדָב וְאֲבִיהוּא
וְעַפְכוּ (ס"א וְעַרְכָּבו) חִדּוּתָא דְּכֻלָּא.
וְאֲשֶׁתְּכַח רוּגְזָא בְּעֲלָמָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב,
וַיֵּרָא כְבוֹד יְי' אֶל כָּל הָעָם, מִיַּד וַיִּקְחוּ שְׁנֵי
בְנֵי אֵהָרֶן נָדָב וְאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וְגו'.

הֲתֵן, בְּהַהוּא יוֹמָא חִדּוּתָא דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
הַהוּא, לְאֵתְקַטְרָא בְּקִיטוּרָא דְּמַהִימְנוּתָא
בְּכֻלְהוּ קְשָׁרִין קְדִישִׁין. דְּהָא קְטֹרֶת קְשִׁיר כֻּלָּא
כְּחֻדָּא, וּבְגִין כְּפֵי אַקְרִי קְטֹרֶת. וְאֵינּוֹן אָתּוּ,
וּקְשִׁירו כָּל אֵינּוֹן אֲחֻרְנִין כְּחֻדָּא, וְשָׁרוּ לָהּ
לְבַר, דְּלָא קְשָׁרוּ לָהּ בְּהַדְיָיְהוּ, וּקְשִׁירוּ מְלָה
אֲחֻרָא. וּבְגִין כְּפֵי, אֲזַהֵר לֹוֹן לְכַהֲנֵי לְבַתֵּר,
דְּכְתִיב, (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֹא אֵהָרֶן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

וּבְכַמְהָ גְוֹנִין עֲרַבּוּ חִדּוּתָא דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
חַד דְּלָא אֲתַנְסִיכוּ, וְלָא אֲתַחֲזִיין
לְקַרְבָּא, וְלֹאֲתַבְרַכָּא עֲלֵמִין עַל יַדֵּיהוּ. וְחַד
וְשִׁתְּבַרְכוּ הָעוֹלָמוֹת עַל יָדָם. וְאֲחַד - שְׁלֹא הִיְתָה הַשְּׁעָה כְּרַאוּי. וְאֲחַד - שְׁדַחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה.

מִתְפַלְתּוּ שֶׁל מִשָּׁה, שְׁכָתוּב (דברים
ט) וּבְאֵהָרֶן הַתְּאֲנָף ה' וְגו', וְכָתוּב
וְאֵתְפַלֵּל גַּם בְּעַד אֵהָרֶן בְּעַת
הַהֵיא, וְעַד עֲכָשׁוּ הַחֻטָּא הִיָּה
תְּלִי, כְּתוּב וְעַגְל בֶּן בְּקָר
לְחֻטָּאת, לְחֻטָּאת וּדְאִי, (ואיל לעלה)
כְּדִי שִׁיכְפֹר אֶת חֻטָּאוֹ, וַיִּטְהַר
וַיִּשְׁתַּלֵּם בְּכֻלָּא.

וּבְאוֹתוֹ הַיּוֹם נִשְׁלְמוּ הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתְּחֻתּוֹנִים, וְנִמְצָא שְׁלוֹם בְּכֻלָּא,
בְּשִׁמְחָה שְׁלֵמָה וּמְטָה, וְאֵלְמָלָא
שְׁנִמְצָאת הָעֲרַבּוּבִיָּה שֶׁל בְּנֵי
אֵהָרֶן בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם - מִיּוֹם שֶׁעָלוּ
יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם לֹא נִמְצָאָה שְׁמִחָה
בְּעֲלִיוֹנִים וּבַתְּחֻתּוֹנִים כְּבְאוֹתוֹ
הַיּוֹם. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֵבֶר אוֹתוֹ
הַחֻטָּא מִן הָעוֹלָם, וְנִמְצָאוּ כְהֵן
וַיִּשְׂרָאֵל מִטְהָרִים מִמֶּנּוּ. (כ) אוֹתוֹ
הַיּוֹם הָעֵבֶרוּ כָּל אוֹתָם
הַמְקַטְרְגִים שְׁלֵמְעֵלָה, וְהִיוּ
הוֹלְכִים וּמְשׁוּטְטִים סְבִיבִים שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִמְצָאוּ בְאוֹתוֹ זְמַן.
עַד שְׁגַרְמָה הַשְּׁעָה, וְקָמוּ נָדָב
וְאֲבִיהוּא וְעַפְכוּ (וְעַרְכָּבו) אֶת שְׁמֶחֶת
הַכֹּל, וְנִמְצָא רִגְזוֹ בְּעוֹלָם. זְהוּ
שְׁכָתוּב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל
הָעָם. מִיַּד - וַיִּקְחוּ (שְׁנֵי) בְנֵי אֵהָרֶן
נָדָב וְאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וְגו'.
שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הִיְתָה
שְׁמִחָתָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
לְהַקְשֵׁר בְּקִשְׁר הָאִמּוּנָה בְּכֻלָּא
הַקְשָׁרִים הַקְדוּשִׁים, שְׁהָרֵי קְטֹרֶת
קוֹשֶׁרֶת הַכֹּל כְּאֶחָד, וּמִשׁוּם כְּפֵי
נִקְרָאת קְטֹרֶת. וְהֵם בָּאוּ וּקְשָׁרוּ
אֶת כָּל אוֹתָם הָאֲחֻרִים כְּאֶחָד,
וְהַשְּׁאִירוּ אוֹתָהּ בַּחוּץ, שְׁלֹא
קְשָׁרוּ אוֹתָהּ עִמָּם. וּקְשָׁרוּ דְבַר
אֲחֵר. וּמִשׁוּם כְּפֵי הַזְהִיר אֲחֵר כְּפֵי
אֶת הַכְּהֻנִים, שְׁכָתוּב (ויקרא טז)

בְּזֹאת יָבֹא אֵהָרֶן אֶל הַקֹּדֶשׁ.
וּבְכַמְהָ גְוֹנִים עֲרַבּוּ אֶת שְׁמִחָתָה
שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֶחָד - שְׁלֹא
נִשְׁאוּ, וְלֹא רְאוּיִים הִיוּ לְהַקְרִיב,
וְאֶחָד - שְׁדַחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה.

דְּלֹא הָיָה שַׁעֲתָא כְּדָקָא יְאוּת. וְיַחַד דִּדְחָקוּ
שַׁעֲתָא. וְיַחַד, דְּהָא מְקַדְּמַת דְּנָא, נִפְקַן נִימוּסָא
דְּלַהוּזַן, וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְיָ אֵשׁ זֶרֶה וְגוֹ'. וְדָאִי
מְלָה אַחְרָא אֲתַקְּשְׁרוּ בְּקִשׁוּרָא דָּא, וְשָׁרוּ
לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבַר.

אָמַר לִיה רַבִּי פְּנַחֶס, לֹא תִימָא דְאֵינוֹן שְׁאָרוּ
לָהּ לְבַר, אֶלָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לֹא
אֲשַׁתְּכַח דְּכַר וְנוֹקְבָא, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לֹא שְׂרִיא
בִּינֵיהוּ כָּלִל. בְּגִין כִּן אֲזַהֵר לְכַהֲנֵי, דְּכַתִּיב
בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, דִּישַׁתְּכַח דְּכַר
וְנוֹקְבָא. וְעַל דָּא לֹא יֵיעוּל כְּהֵנָּא לְקוּדְשָׁא,
עַד דִּיתְנַסִּיב. בְּגִין דִּישַׁתְּתַף בְּקִשׁוּרָא דְכְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל. דְּמֵאֵן דְּלֹא אֲנִסִּיב, שְׂאֲרֵי לָהּ לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל לְבַר, וְהִיא לֹא אֲשַׁתְּתַפָּא בְּהַדִּיָּה, וְעַל
דָּא אֲשַׁתְּכַח עֲרַבּוּבֵיָא כְּהֵוּא יוֹמָא לְגַבִּיָּהוּ.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, (ויקרא ט)
רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר,
(שיר השירים ב)
כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים כִּן רַעֲיָתִי
בֵּין הַבְּנוֹת. כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, דָּא כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל, וְהָא אוּקְמוּהָ דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
מְשַׁבַּח לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְחַבִּיבוּתָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא לְקַבְּלָהָּ, לְאַתְדַּבְּקָא בָּהּ.

וְעַל דָּא, מָאֵן דְּאֲנִסִּיב, בְּעֵי לְשַׁבְּחָא לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְלְשַׁבְּחָא לָהּ לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, דְּהָא תְּנִינָן בְּכֹלֵא בְּעֵי לְאַחֲזָאָה
עוּבְדָא, כְּמָה דְאִיהוּ בַר נֶשׁ מִתְדַבֵּק כְּבַת זוּגִיָּה,
וְחַבִּיבוּתָא דִּילִיָּה לְקַבְּלָהּ, כִּד אֲתִי לְמַפְלַח
קָמִי מְלִפָּא קְדִישָׁא, הוּא אֲתַעַר זוּוּגָא אַחְרָא,
דְּהָא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא חַבִּיבוּתָא דִּילִיָּה
לְאַתְדַּבְּקָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן דְּאֲתַעַר מְלָה,
קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא מְבַרְךְ לִיה, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל
מְבַרְכָא לִיה, וְהָא אֲתַמַּר.

וְאֶחָד - שְׁהָרִי מְקַדֵּם לְכֹן יִצְא גְזֵר
דִּינִם, וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זֶרֶה
וְגוֹ'. וְדָאִי שְׂדָבֵר אַחַר קִשְׁרוּ
בְּקִשְׁרָה הַזֶּה, וְהַשְׂאִירוּ אֶת כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ.

אָמַר לוֹ רַבִּי פְּנַחֶס, אֵל תֵּאמַר
שְׁהָם הַשְׂאִירוּ אוֹתָהּ בַּחוּץ, אֶלָּא
שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא נִקְשְׂרָה עַל
יְדֵיהֶם. שְׁהָרִי בְּכֹל מְקוֹם שְׂאִין
נִמְצָא זָכַר וְנִקְבָּה, כְּנִסַּת לֹא שׁוּרָה
בִּינֵיהֶם כָּלִל. מִשׁוּם כִּן הִזְהִיר אֶת
הַכֹּהֲנִים, שְׁכַתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן
אֶל הַקֹּדֶשׁ, שְׂיִמְצָא זָכַר וְנִקְבָּה.
וְעַל כֵּן לֹא יִכְנַס הַכֹּהֵן לְקֹדֶשׁ עַד
שְׂיִנְשָׂא, כְּדִי שְׂיִשַׁתְּתַף עִם הַקֹּדֶשׁ
שֶׁל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. שְׂמִי שְׂלֹא
נִשָּׂא, מִשְׁרָה אֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
בַּחוּץ, וְהִיא לֹא מְשַׁתְּתַפָּת עִמּוֹ,
וְעַל כֵּן נִמְצָאָה אֶצְלָם בְּאוֹתוֹ יוֹם
עֲרַבּוּבֵיָהּ.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי. רַבִּי יוֹסִי פֶתַח
וְאָמַר, (שיר ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
הַחוּחִים כִּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת.
כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים - זֶה כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁהַקְדוּשָׁה
בְּרוּף הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל, וְחַבִּיבוּתוֹ שֶׁל הַקְדוּשָׁה

בְּרוּף הוּא כְּנִסַּת לְהַדְּבִק בָּהּ.
וְעַל כֵּן, מִי שְׂנוּשָׂא, צְרִיף לְשַׁבַּח
אֶת הַקְדוּשָׁה בְּרוּף הוּא וְלְשַׁבַּח אֶת
כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי שְׂנִינּוּ, בְּכֹל
צְרִיף לְהַרְאוֹת מַעֲשֵׂה, כְּמוֹ שְׂאָדָם
נִדְבֵק עִם פֶּתַח זוּגוֹ וְחַבִּיבוּתוֹ
כְּנִסַּת, כְּשָׂבָא לְעַבְד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְדוּשָׁה, הוּא מְעוֹרֵר זוּוּג אַחֵר,
שְׁהָרִי הַקְדוּשָׁה בְּרוּף הוּא,
חַבִּיבוּתוֹ לְהַדְּבִק בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,
וּמִי שְׂמְעוֹרֵר הַדְּבַר, הַקְדוּשָׁה בְּרוּף
הוּא מְבַרְךְ אוֹתוֹ, וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
מְבַרְכַת אוֹתוֹ, וְהָרִי נִתְבָּרַר.

וְעַל כֵּן הַשְּׁבַח שְׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּף
הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל -

וְעַל דָּא שְׁבַחָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא דְמְשַׁבַּח לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, כְּשׁוֹשְׁנָה

כְּשׁוֹשְׁנָה שְׁהִיא בֵּין הַחוּחִים, שְׁהִיא מְעֵלָה וְעוֹלָה עַל הַכֹּל. כִּף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר הָאוּכְלוֹסִים, מִשּׁוּם שְׁהִיא עוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת עַל הַכֹּל. וְזוֹ שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, וְאֶתְרוּג בֵּין הַחוּחִים, לְהִרְאוֹת אֶת שְׂבָחָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עַל הַכֹּל.

בֵּא רְאֵה, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכֶּת עַל יְדֵי הַפֶּה, וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכִים עַל יְדֵי הַפֶּה, וְהַפֶּה מִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי הַפֶּה הָעֶלְיוֹן. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (במדבר ו) וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

כְּתוּב (תהלים כה) זְכֹר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסִדֶיךָ כִּי מַעֲוֹלִם הִמָּה. זְכֹר רַחֲמֶיךָ - זֶה יַעֲקֹב, וְחֲסִדֶיךָ - זֶה אַבְרָהָם. כִּי מַעֲוֹלִם הִמָּה, וּמַעֲוֹלִם נָטַל אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעָשָׂה מֵהֶם מְרַפְּבָה קְדוּשָׁה לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם שְׁהִיוּ מַעֲוֹלִם, הוּא זֹכֵר אוֹתָם לְהִגָּן וּלְרַחֵם עַל הָעוֹלָם. כִּמוֹ כֵּן נוֹטַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַצְּדִיקִים מִן הָעוֹלָם וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, כְּדֵי לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם.

וְאֵם תֹּאמַר, לָמָּה לֹא נִזְכָּר כָּאֵן יִצְחָק? אֵלֹא נִשְׂאָר לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שְׂמֻצִיקִים לְבָנָיו. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שם ט) עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרְתָּךְ. וְכְתוּב (ישעיה מב) ה' כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה וְגו'. וְזֶהוּ יִצְחָק שֶׁהִסְתַּלַּק מִכָּאֵן. רַבִּי חֲיִיאָ אֹמֵר, זְכֹר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסִדֶיךָ - אֵלֹו הֵם יַעֲקֹב וְאַבְרָהָם, שְׂצָרִיכִים אוֹתָם לְהִגָּן עֲלֵינוּ. אֲבָל יִצְחָק עוֹמֵד כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קְרִבּוֹת, וּמִשּׁוּם כִּף לֹא צְרִיכִים אוֹתוֹ עִמָּם.

דְּבַר אַחֵר כִּי מַעֲוֹלִם הִמָּה, דְּכַד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, נָטַל יִצְחָק וּבְרָא בֵיהַ עֲלָמָא. חָמָא דְלֹא יָכִיל לְמִיקָם בְּלַחֲדוּי, נָטַל אַבְרָהָם וְקִיִּים בֵיהַ עֲלָמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,

דְּאִיהִי בֵּין הַחוּחִים, דְּאִיהִי מְעֵלָה וְסִלְקָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר אוּכְלוֹסִין, כְּגִין דְּהִיא סִלְקָא (דף ל"ח ע"א) וּמִתְעַטֶּרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְדָא שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, וְאֶתְרוּג בֵּין הַחוּחִים, לְאַחֲזָאָה שְׂבָחָה דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

הָא חֲזִי, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכָּא עַל יְדֵי דְכְּהֵנָא, וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָן עַל יְדֵי דְכְּהֵנָא. וְכְהֵנָא מִתְבָּרַכָּא עַל יְדֵי דְכְּהֵנָא עֲלָאָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר ו) וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

כְּתִיב (תהלים כה) זְכֹר רַחֲמֶיךָ יי' וְחֲסִדֶיךָ כִּי מַעֲוֹלִם הִמָּה. זְכֹר רַחֲמֶיךָ, דָּא יַעֲקֹב. וְחֲסִדֶיךָ, דָּא אַבְרָהָם. כִּי מַעֲוֹלִם הִמָּה, וּמַעֲוֹלִם נָטַל לִוְן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְסִלִּיק לִוְן לְעֵילָא, וְעַבְד מְנַיִהוּ רְתִיבָא קְדִישָׁא, לְאַגְנָא עַל עֲלָמָא. וּבְגִין דְהוּוּ מַעֲוֹלִם, הוּא דְכִיר לְהוֹן לְאַגְנָא וּלְרַחֲמָא עַל עֲלָמָא. כְּגִוּוֹנָא דָּא. נָטַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקִיָּא מִן עֲלָמָא, וְסִלִּיק לִוְן לְעֵילָא, לְאַגְנָא עַל עֲלָמָא.

וְאִי תִימָא יִצְחָק אֲמַאי לָא אֲדַפֵּר הֵכָא. אֵלֹא אֲשַׁתָּאֵר לְאַתְפָּרְעָא מֵאִינוּן דְּעֵאקִין לְבָנוּי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים פט) עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרְתָּךְ. וְכְתִיב, (ישעיה מב) יי' כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה וְגו', וְדָא הוּא יִצְחָק, דְּאִסְתַּלַּק מִהֵכָא. רַבִּי חֲיִיאָ אֹמֵר, זְכֹר רַחֲמֶיךָ יי' וְחֲסִדֶיךָ, אֵלִין אִינוּן יַעֲקֹב וְאַבְרָהָם, דְּבַעֲיָנָן לְהוֹן לְאַגְנָא עֲלֵן. אֲבָל יִצְחָק, לְמַעַבְד קְרִבִין קְיִימָא, וּבְגִינֵי כִף לָא בַעֲיָנָן לִיהַ לְגַבִּיָּהוּ.

דְּבַר אַחֵר כִּי מַעֲוֹלִם הִמָּה, דְּכַד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, נָטַל יִצְחָק וּבְרָא בֵיהַ עֲלָמָא. חָמָא דְלֹא יָכִיל לְמִיקָם בְּלַחֲדוּי, נָטַל אַבְרָהָם וְקִיִּים בֵיהַ עֲלָמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,

בו את העולם. זהו שפְּתוּב (בראשית
מב) אלה תולדות השמים והארץ
בהבראם, אל תקרי בהבראם
אלא באברהם. ראה שצריכים
יותר קיום, לקח את יעקב ושתף
אותו עם יצחק, וקיים את העולם.
זהו שפְּתוּב ביום עשות ה'
אלהים ארץ ושמים. ועל זה
באברהם ויעקב התקיים העולם.

ומשום כך - כי מעולם המה.
רבי יהודה פתח, ויהי ביום
השמיני, אחר שהשפלים אהרן
באותם שבעה ימים והתעטר
בהם, (באותו שמן משחת קדש עליו) היום
השמיני צריך להשפלים מן
שבעה, שההשלמה על ידי הכהן,
ועל זה העבודה בשמיני,
להתעטר מן שבעה, ושפכהן
יתפקן על אותו (חטא) שחטא (שקבל)
בראשונה.

זהו שפְּתוּב, ויאמר אל אהרן קח
לך עגל, הרי פרשה עגל ודאי,
לכפר על אותו עגל, שפְּתוּב (שמות
אב) ויעשהו עגל מסכה. בן בקר,
מה הטעם בן בקר ולא בן פרה?
אלא שהוא צריך להתפקן אצל
הפרה, לא ראוי להקריב ממנה
אליה. מי ששלח דורון למלך,
ראיתם שיבקח מבית המלך ויתן
למלך? ! אלא דורון לשלח למלך
צריך מבית אחר, ולא מבית
המלך. רבי יוסי אמר, משלו
לשלו לא ראוי. אמר רבי יהודה,
משום כך בן בקר ודאי, ולא בן
פרה.

דְּחַטָּאת - לטהר על אותו החטא
שחטא בו. ואיל לעלה תמימם.
תמימם! ? תמים היה צריך
להיות! אם תאמר שאמר על עיל
ועגל - לא כך, שהרי שניהם לא
עולים לעולה, שהרי כתוב לעלה
תמימם, ועגל עולה לחטאת. מה
זה תמימם, וכתוב איל?
אָלָא אילו של יצחק להקריב אל

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם,
אל תקרי בהבראם, אלא באברהם. חמא
דבעיין קיומא יתיר, נטל ליעקב, ושתף ליה
ביצחק, וקיים עלמא. הָדָא הוּא דְכְתִיב בְּיוֹם
עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם. וְעַל דָּא,
בְּאַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב אֶת־קַיִם עַל־מֵא. וּבְגִין כֹּךְ כִּי
מֵעוֹלָם הִמָּה.

רבי יהודה פתח, ויהי ביום השמיני, לְבַתָּר
דאשפלים אהרן, באינון שבעה יומין,
ואתעטר בהו, (בהוא משח רבות קרישא עלאה) יומא
תמינאה בעיא לאשפולמא מן שבעה,
דאשפולמא על ידי דכהנא, ועל דא פולחנא
בתמינאה, לאתעטרא מן שבעה. וילאתתקנא
כהנא על ההוא (חובה) דחב (ס"א דקביל) בקדמיתא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַיֹּאמֶר אֶל אֶהֱרֹן קַח לְךָ
עֶגֶל, הָא אֹקְמוּהָ עֶגֶל וְדָאִי, לְכַפֵּר אֶעֱלֶה
ההוא עגל, דְּכְתִיב (שמות לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֶגֶל מִסֶּכֶה.
בֶּן בָּקָר, מֵאֵי טַעְמָא בֶּן בָּקָר, וְלֹא בֶּן פָּרָה.
אָלָא אִיהוּ בְּעֵי לְאַתְתַּקְנָא לְגַבֵּי פָּרָה, לָא
אַתְחִזִּי לְקָרְבָא מִינָהּ לְגַבֵּיהּ. מָאן דְּשָׁדֵר דִּירוּן
לְמַלְפָּא, חֲמִיתוּן דְּנָסִיב מִבֵּי מַלְפָּא, וַיְהִיב
לְמַלְפָּא, אָלָא דוּרְנָא לְשִׁדְרָא לְמַלְפָּא, מִבֵּי
אַחְרָא אֲצִטְרִיף, וְלֹא מִבֵּי מַלְפָּא. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, מְדִידִיָּה לְדִידִיָּה לָא אַתְחִזִּי. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה בְּגִין כֹּךְ בֶּן בָּקָר וְדָאִי וְלֹא בֶּן פָּרָה.

לְחַטָּאת: לְדַפְּאָה עַל הַהוּא חוֹבָה דְּחַב בֵּיהּ.
וְאִיל לְעוֹלָה תְּמִימִם. תְּמִימִים,
תְּמִים מִיבְעֵי לִיה. אִי תִימָא דְעַל אִיל וְעֶגֶל
קָאֵמַר, לָאוּ הָבִי. דְּהָא תְּרוּוּיָהּ לָא סְלָקִין
לְעוֹלָה, דְּהָא כְּתִיב לְעוֹלָה תְּמִימִים, וְעֶגֶל
לְחַטָּאת סְלָקָא, מַהוּ תְּמִימִים, וּכְתִיב אִיל.

אָלָא אִילוּ דִּיצְחָק, לְקָרְבָא לְגַבֵּי פָּרָה, דְּאֲדַפֵּר
תְּרִי זְמַנֵּי בְּקָרָא, חַד דְּכְתִיב, (בראשית כב)

פָּרָה, שְׁנֹכַר פְּעָמִים בְּכַתוּב. אָחַד
שְׁכַתוּב, (בראשית כב) וַיֵּשֶׁא אַבְרָהָם
אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל, הָרִי
אֶחָד. וְאֶחָד, וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח
אֶת הָאֵיל, הָרִי שְׁנַיִם, וַיַּעֲלֵהוּ
לְעֵלָה. וְעַל כֵּן אֵיל לְעֵלָה תְּמִימִם,
שְׁנֵי אֵיל, שֶׁהוּא שְׁנַיִם. וְעַל כֵּן
שְׁנֵינוּ גְבוּרֹת, וּמָהֶם נִפְרָדִים
לְכַמָּה אַחֲרֵי.

וְאָרְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבַּר לֵאמֹר קָחוּ
שְׁעִיר עִזִּים לַחֲטָאת. עֲגַל לַחֲטָאת
הִי צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהִכְתִּין.
אֵלָּא יִשְׂרָאֵל הָרִי קָבְלוּ עָנֶשׁ, וְעַל
כֵּן לֹא כְּתוּב בָּהֶם עֲגַל לַחֲטָאת,
אֵלָּא עֲגַל לְעוֹלָה. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֵלוֹ שִׁחְטָאוּ בוֹ,
קָבְלוּ עָנֶשׁ, בֵּין בְּדַבּוּר, בֵּין
בְּמַעֲשֵׂה, בֵּין בְּעִבּוּדָה. וְאֶפְלוּ
אֵלוֹ שְׁלֹא עָשׂוּ דְּכַר, אֵלָּא
שֶׁהֲעִלוּהוּ בְּרִצּוֹן לִפְנֵי לַעֲבֹד
אוֹתוֹ, וְעָנְשׁוּ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת
כב) וַיִּשְׁק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כָּל
אֵלוֹ שֶׁהֲעִלוּ אוֹתוֹ בְּרִצּוֹן שְׁלֹא
לְעַבֵּד אוֹתוֹ, אֵלָּא שֶׁהֲעִלוּ גִּוְוֹן שֶׁל
רִצּוֹן מִמֶּנּוּ - כָּאֵן נִטְהָרִים,
וּמְקַרְבִּים אוֹתוֹ לְעוֹלָה וְלֹא
לַחֲטָאת.

אָבֵר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים לַחֲטָאת,
לְמָה? אֵלָּא מִשּׁוּם שֶׁהִיוּ מְקַרְבִּים
רִאשׁוֹנָה לְשַׁעֲרֵי, שְׁשׁוֹלְטִים עַל
הַהָרִים הָרְמִים. וְזֶהוּ לַחֲטָאת.
וְצִרִיכִים לְהִטְהָר מֵאוֹתוֹ הַחֲטָא,
וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שֶׁצְרִיף לְחַדוֹשׁ
הַלְבָּנָה.

וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים, שׁוֹר וְלֹא
פָּר, מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹר הוּא שְׁלֵם,
לְהִרְאוֹת שְׁלוֹם, זֶהוּ שְׁכַתוּב
לְשִׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹר
וְאֵיל מִצַּד הַשְּׁמַאל הֵם בָּאִים.
שׁוֹר מִצַּד הַשְּׁמַאל, שְׁכַתוּב (יחזקאל
א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׁמַאל. אֵיל,
מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק. וְעוֹלִים
לְשִׁלְמִים, לְהַשְׁלִים אוֹתָם לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

וַיֵּשֶׁא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל, הָא
חַד, וְחַד וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל, הָא
תְּרִי, וַיַּעֲלֵהוּ לְעוֹלָה. וְעַל דָּא אֵיל לְעוֹלָה
תְּמִימִים, תְּרִי אֵיל, דָּאִהוּ תְּרִי. וְעַל דָּא גְבוּרֹת
תְּנִינָן, וּמִנֵּיהוּ מִתְּפָרְשִׁין לְכַמָּה אַחֲרֵי.

וְאָרְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבַּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים
לַחֲטָאת, (ויקרא ט) עֲגַל לַחֲטָאת מִיִּבְעֵי לִיָּה,
כְּגוֹוְנָא דְכֹהֲנָא. אֵלָּא יִשְׂרָאֵל הָא קָבִילוּ
עוֹנֶשׂא, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב בְּהוּ עֲגַל לַחֲטָאת,
אֵלָּא עֲגַל לְעוֹלָה. מֵאֵי טַעְמָא. דְּכָל אֵינוֹן דְּחָבוּ
בֵּיהּ, קָבִילוּ עוֹנֶשׂא, בֵּין בְּמַלּוּלָא, בֵּין בְּעוֹבְדָא,
בֵּין בְּפוּלְחָנָא, וְאֶפְלוּ אֵינוֹן דְּלֹא עָבְדוּ מְדִי,
אֵלָּא דְסָלִיקוּ לִיָּה בְּרַעוּתָא דְלִבֵּיהוּ לְמַפְלַח
לִיָּה, אַתְעָנְשׁוּ, כְּמָה דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת לב) וַיִּשְׁק אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כָּל אֵינוֹן דְסָלִיקוּ לִיָּה
בְּרַעוּתָא דְלֹא לְמַפְלַח לִיָּה, אֵלָּא דְסָלִיקוּ גְוֹוְנָא
דְרַעוּתָא מִנֵּיהּ, הִכָּא אַתְדַּכְּוֹן, וּמְקַרְבִּין לִיָּה (דף
לח ע"ב) לְעוֹלָה וְלֹא לַחֲטָאת.

אָבֵר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים לַחֲטָאת, אֵמַאי. אֵלָּא
בְּגִין דְּהוּוּ מְקַרְבִּין בְּקַדְמִיתָא לְשַׁעֲרִים,
דְּשִׁלְטִין עַל טוּרֵי רְמָאֵי. וְדָא הוּא לַחֲטָאת,
וּבְעֵינָן לְאַתְדַּכְּוָה מִהֵוּא חוּבָא, וְלֹא עוֹד אֵלָּא
לְחַדְתוּתֵי דְסִיְהָרָא אַצְטְרִיף.

וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים. (ויקרא ט) שׁוֹר וְלֹא פָּר, בְּגִין
דְּשׁוֹר שְׁלִים אִיהוּ, לְאַחְזָאָה שְׁלֵמָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב לְשִׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹר
וְאֵיל מְסֻטְרָא דְשְׁמַאלָא קָא אַתִּינָן. שׁוֹר
מְסֻטְרָא דְשְׁמַאלָא, דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר
מִהַשְּׁמַאל. אֵיל, בְּגִין אֵילוֹ דְיִצְחָק. וּסְלִקִין
לְשִׁלְמִים, לְאַשְׁלֵמָא לוֹן לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְעַל
דָּא שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

לְשִׁלְמִים, לְהַשְׁלִים אוֹתָם לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

אמר רבי יהודה, הכל משום שכנסת ישראל מתעטרת ומתברכת על ידי הפהן בשלמות. והיום הזה היה שמחתם של כלם, שמחתה של כנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא, שמחת העליונים והתחתונים. וכמו שהשתלם הפהן למטה, כפיכחול נשתלם הפהן למעלה. רק שנדב ואביהו שעוררו ערבוּכָה בין הגבירה והמלך. ומשום כך - ותצא אש מלפני ה' ותאכל אתם וגו'.

ויאמר משה אל אלעזר ואל איתמר ראשיכם אל תפגעו וגו', כי שמן משחת ה' עליכם. רבי אבא אמר, הרי שנינו שבמעשים שלמטה מתעוררים מעשים למעלה, והמעשה שלמטה צריך להראות כמו המעשה שלמעלה. בא ראה, כל השמחה שלמעלה תלויה באותו שמן קדוש, שמשם יוצאות שמחה וברכות לכל המאורות, והפהן העליון (ממנו) מתעטר בשפע של שמן. ומשום כך הפהן, ששמן משחה שופע עליו כמו שלמעלה, צריך להראות שמחה והארת פנים (יותר מהכל), ושלא יראה חסרון בראשו ולא בלבשו, אלא להיות הכל שלם כמו שלמעלה, ואל יראה בו פגם כלל, כדי שלא יעשה פגם במקום אחר.

בא ראה, אלמלא אלעזר ואיתמר הראו פגם באותה שעה בלבושם או בראשיהם, לא נצולו באותה שעה, שהרי השעה עמדה לעשות דין. ועל פן שנינו, בשעה שהמגפה קוראת בעולם, לא יעורר אדם את עצמו לדבר בעולם, כדי שלא יתעוררו עליו. פרט אם עורר את עצמו לטוב, ויכול לרחות (לדחוק) את השעה, שהרי בזמן ובשעה שהדין עומד

אמר רבי יהודה, כלֵא בגין דכנסת ישראל מתעטרא ומתברכא על ידא דכהנא, באשלמותא. והאי יומא חדותא דכלא הוה, חדותא דכנסת ישראל בקודשא בריהּ הוא, חדותא דעלאין ותתאין. וכמה דאשתלים פהנא לתתא, כפיכו"ל אשתלים פהנא לעילא, בר נדב ואביהוא דאתערו ערבוּכָה בין מטרוניתא ומלכא. ובגין כך ותצא אש מלפני יי' ותאכל אותם וגו' (חסר).

ויאמר משה אל אלעזר ואל איתמר ראשיכם אל תפגעו וגו', כי שמן משחת יי' עליכם. (ויקרא י) רבי אבא אמר, הא תנינן בעובדין דלתתא, אתערו עובדין לעילא, ועובדא דלתתא בעי לאתחזא כגוונא דעובדא דלעילא.

הא חזי, כל חדותא דלעילא, תליא בההוא שמנא קדישא, דמתמן נפיק חדוה וברפאן לכלהו בוצינין, וכהנא עלאה (מיניה) אתעטר בנגידו דמשחא, ובגין כך פהנא, דרבו משחא אתנגיד עליה כגוונא דלעילא, בעי לאתחזא חידו, ונהירו דאנפין (תייר מבליא), ולא יתחזי גרעונא ברישיה, ולא בלבושיה, אלא למהוי כלא שלים כגוונא דלעילא, ולא יתחזי ביה פגימו כלל, בגין דלא יעביד פגימו באתר אחרא.

הא חזי, אלמלא אלעזר ואיתמר אתחזון פגימו בההיא שעתא בלבושיהון או בראשיהון, לא אשתזיכו בההיא שעתא, דהא שעתא קיימא למעבד דינא. ועל דא תנינן, בשעתא דמותנא אערע בעלמא, לא יתער אינש גרמיה למלה בעלמא, בגין דלא יתערו עליה. בר אי אתער גרמיה לטב, ויכיל לדחייא (לדחוק) שעתא, דהא בזמנא ושעתא דדינא

קיימא בעלמא, מאן דיערע ביה, לקטי ליה ויסתלק מעלמא. ובגין כך ולא תמותו פתיב. ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה, בגין דאינון לא אתיין מסטרא דכהני, ולא מתזקי.

בעולם, מי שפוגע בו, לוקטים אותו ומסתלק מן העולם. ומשום כך פתוב ולא תמותו. ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה, משום שהם לא באים מצד הכהנים, ולא ינזקו.

רבי אלעזר פתח, (שמות ו) ויקח את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה. ויקח אהרן. הכל כמו שצריך, הכל כמו שלמעלה. בא וראה, ראוייה היתה בת שבע לדוד, ראוייה היתה אלישבע לאהרן מיום שנברא העולם. מה בין האי להאי. אלא כלא חד. אבל התם לדינא, הכא לרחמי. פד אתחברא בדוד, לדינא, לאגחא קרבין, לאושדא דמין. הכא באהרן, לשלמא, לחדוה, לנהירו דאנפין, לאתברכא. ועל דא אתקרי (הכ) התם בת שבע, הכא אלישבע. אלישבע: דאתחברא בחסד, (תא חוי) בת שבע לדינא, לירתא מלכותא ולא תקפא.

רבי אלעזר פתח, (שמות ו) ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה. ויקח אהרן. הכל כמו שצריך, הכל כמו שלמעלה. בא וראה, ראוייה היתה בת שבע לדוד, ראוייה היתה אלישבע לאהרן מיום שנברא העולם. מה בין זה לזה? אלא הכל אחד. אבל שם לדין, וכאן לרחמים. כשהתחברה עם דוד - זה לדין, לערף קרבות ולשפך דמים. כאן באהרן - לשלום, לשמחה, להארת פנים, להתברך. ועל פן נקראת (כך) שם בת שבע, וכאן אלישבע. אלישבע - שהתחברה עם חסד. (בא ראה) בת שבע לדין, לרשת מלכות ולהתגבר.

אמר רבי שמעון, הא דתנינן דכתיב, (שמות ט) קול השופר, שפיר הוא, ודא הוא יעקב, דאסתלק במחשבה דאבהן, ונפקו כחדא מגו שופר, דהא שופר אפיק מיא ואשא ורוחא כחדא, ואתעביד מנייהו קלא. כך אמא עלאה, אפיק לאבהן, בקל חד. ומגו מחשבה אסתלקו כחדא בחד קול, וההוא קול אקרי קול השופר, ודא יעקב דכליל לאבהן פחדא, ואקרי קול.

אמר רבי שמעון, זה ששנינו שפתוב קול השופר - יפה הוא, וזהו יעקב, שעלה במחשבה של האבות, ויצאו כאחד מתוך שופר, שהרי שופר מוציא מים ואש ורוח כאחד, ונעשה מהם קול. כך האם העליונה מוציאה את האבות בקול אחד, ומתוך מחשבה התעלו כאחד בקול אחד, ואותו קול נקרא קול השופר, וזה יעקב שפולל את האבות כאחד, ונקרא קול.

ותרי קלי נינהו, דהא מגו קלא, נפיק קלא. אבל קול חד דאקרי קול השופר, ומהכא נפקו שאר קולות, מגו ההוא שופר בזווגא (ד) ל"ט ע"ב) דמחשבה. ושבעה קולות נינהו, דנפקין

ושני קולות הם, שהרי מתוך קול יוצא קול. אבל קול אחד שנקרא קול השופר, ומכאן יצאו שאר הקולות מתוך אותו השופר בזווג של המחשבה. ושבעה קולות הם שיוצאים בזווג של המחשבה עם

בזווגא דמחשבה בשופר, ודא שופר דאשקי לון ורוי לון לאבהן

השופר, והשופר הזה שמשקה אותם ומרוה את האבות בראשונה, ואחר כך את הבנים, והרי בארו את הדבר.

בא ראה, ויקח אהרן את אלישבע, לבסם אותה, לשמח אותה ולחבר אותה עם המלך בזווג שלם, שימצאו ברכות לכל העולמות על ידי אהרן. משום כך צריך הפהן להמצא בהארת פנים, בשמחה, הכל כמו שלמעלה, שהרי על ידו ברכות ושמחות נמצאות. ולכן מרחקים ממנו דין ורגז ועצב, כדי שלא יפגם מאותו מקום שנקשר בו. ועל זה - ואחייכם כל בית ישראל יבכו את השרפה, ולא הפהן. עליהם כתוב (דברים לג) ברוך ה' חילו ופעל ידיו תרצה וגו'.

וין ושכר אל תשת אמה ובניך אהרן וגו'. אמר רבי יהודה, מתוך הפרשה הזו שומעים, שנדב ואביהוא היו שתויי יין, משהזכיר בזה את הפהנים. רבי חייא פתח, (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש וגו'. אם צריך הפהן לשמח ולהמצא בהארת פנים יותר מהפל, למה אסור לו יין? שהרי שמחה נמצאת בו, והארת פנים נמצאת בו?

א"ל ראשיתו של יין שמחה, וסופו עצבות. ועוד, שיין בא מצד הלויים, מהמקום שיין שורה, שהרי תורה ויינה של תורה הם מצד הגבורה. (סופו עצבות, והכהן תחלה וסוים צריך שמחה והארת פנים. יין בא מצד הלויים) יצד הפהן מים צלולים מאירים.

רבי יוסי אמר, כל אחד מלוה לחברו, והכל כלול זה בזה. ומשום כך יין משרה שמחה, משום שכלול מתוך מים, ואחר (והכהן תחלה וסוים צריך שמחה והארת פנים).

בקדמיתא, ולבתר לבנין, והא אוקמוה מלה. תא חזי, ויקח אהרן את אלישבע, לבסמא לה, למחדי לה, לחברא לה במלפא, בזווגא שלים, לאשתפחא ברכאן לעלמין פלהו, על ידי דאהרן. בגין כך, בעי פהנא לאשתפחא בנהירו דאנפין, בחידו, פלא כגוונא דלעילא, דהא על ידוי ברכאן וחדוון משתפחי. ועל דא אתרחקא מניה דינא ורוגזא ועציבו, בגין דלא יתפגם מההוא אתר דאתקטר ביה. ועל דא ואחייכם כל בית ישראל יבכו את השרפה, ולא כהנא. עליהו כתיב (דברים לג) ברוך יי' חילו ופעל ידיו תרצה וגו'.

וין ושכר אל תשת אמה ובניך אהרן וגו'. (ויקרא) אמר רבי יהודה, מגו פרשתא דא שמעינן, דנדב ואביהוא רוי חמרא הוו, מדאזהר לכהני בהא. רבי חייא פתח, (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש וגו', אי בעי כהנא למחדי ולאשתפחא בנהירו דאנפין יתיר מפלא, אמאי אסיר ליה חמרא, דהא חידו ביה אשתכח, נהירו דאנפין ביה אשתכח.

א"ל שירותא דחמרא חדוונתא. סופיה עציבו. ועוד דיין מסטרא דליואי אתי, מאתר דחמרא שרי, דהא אורייתא וחמרא דאורייתא, מסטרא דגבורה הוא. (ס"א סיפיה עציבו, וכנהא שירותא וסיומא בעי חדוונתא ונהירו דאנפין, וין אתי מסמרא דליואי)

וסטרא דכהנא מיין צלילין נהירין. רבי יוסי אמר כל חד אוזיף לחבריה, וכליל פלא דא בדא, ובגין כך, חמרא שרי חדוונתא, בגין דכליל מגו מיא, ולבתר אהדר לאתריה, ועציב ורגיז ודאין דינא. (וכנהא שירותא וסיומא בעי חדוונתא ונהירו דאנפין).

כך חוזר למקומו, ועצוב ורוגז ודן דין.

רבי אבא אמר, מאתר חד נפקו, זין ושמן ומים (דבש וחלב). מים ושמן לימינא, נטלי כהני וירתי לון, ושמן יתיר מפלא. דאיהו חדוותא שירותא וסיומא, דכתיב, (תהלים קלג) פשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. וזין לשמאלא, ירתי לינאי, לארמא קלא ולזמרא, ולא לשתוק, דהא חמרא לא שתיק לעלמין, ושמן בחשאי הוא תדיר.

מה בין האי להאי. אלא, שמן דאיהו בחשאי בלחישו תדיר, אתי מסטרא דמחשבה, דאיהו בלחישו תדיר ולא אשתמע, והוא בחשאי, ועל דא הוא מימינא. וזין דאיהו לארמא קלא, ולא שתיק לעלמין, אתי מסטרא דאימא, וירתינ לינאי לסטר שמאלא, וקיימי לזמרא לארמא קלא, וקיימי כדינא. ובגין כף פתיב, (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע.

בגין כף, פהנא כד ייעול למקדשא למפלח פולחנא, אסיר ליה למשתי חמרא, דהא עובדוי בחשאי אינון, ובחשאי (ס"א אתחוי) אתאן ואתפון, (ס"א ובחשאי אתפון במה דאתפון) וזווג למאן דזווג, ונגיד ברכאן לעלמין פלהו, וכלא בחשאי, (ועוד) דעובדוי כלהו ברזא. וחמרא מגלה רזין הוא, דהא כל עובדוי לארמא קלא קאים.

רבי יהודה ורבי יצחק הו' אזלי בארמא, מפי מרונא לצפורי, והוה רביי חד שכית בגנון (ס"א לגביהו), בחמרא בקינטא דדובשא אמר רבי יהודה גימא מלה דאורייתא ונזיל. פתח רבי יצחק ואמר, (שיר השירים ז) וחכף פיין הטוב הולך לדודי למישרים וגו'. וחכף פיין הטוב, דא זינא דאורייתא, דאיהו טב. דהא זינא אחרא לאו איהו טב, וזינא

רבי אבא אמר, ממקום אחד יצאו - זין ושמן ומים (דבש וחלב). מים ושמן לימין, נוטלים הפהנים ויורשים אותם, ושמן יותר מהכל, שהוא שמחה ראשית וסיום, שכתוב (שם קלג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. וזין לשמאל, יורשים הלויים, להרים קול ולזמר, ולא לשתק, שהרי זין לא שותק לעולמים, ושמן הוא תמיד בחשאי.

מה בין זה לזה? אלא ששמן שהוא בחשאי, בלחש תמיד, בא מצד המחשבה, שהיא תמיד בלחש ולא נשמעת, והוא בחשאי, ועל כן הוא מימין. וזין שהוא להרים קול, ולא שותק לעולמים, בא מצד האם, ויורשים הלויים לצד השמאל, ועומדים לזמר להרים קול, ועומדים בדין. ומשום כף פתיב, (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע.

משום כף, כשפהן יפנס למקדש כדי לעבד את העבודה, אסור לו לשתות זין, שהרי מעשיו הם בחשאי, ובחשאי (נראה) הם באים, ומתפון, (ובחשאי מתפון במה שמתפון) ומזוג את מי שמזוג, ומשפיע ברכות לכל העולמות, והכל בחשאי, (ועוד) שכל מעשיו בסוד. וזין הוא מגלה רזים, שהרי כל מעשיו עומדים כדי להרים קול. רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך מבית מרון לצפורי, והיה עלם אחד מצוי בתוכם (אצלם) עם זין וקוץ בדבש. אמר רבי יהודה, נאמר דבר תורה ונלך.

פתח רבי יצחק ואמר, (שיר השירים ז) וחכף פיין הטוב הולך לדודי למישרים וגו'. וחכף פיין הטוב - זה זינה של תורה, שהוא טוב. שהרי זין אחר אינו טוב, וזינה של תורה

טוב לכל. טוב לעולם הזה, וטוב לעולם הבא. וזהו היין שנוח לו לקדוש ברוך הוא יותר מהפל, ובזכות זה, מי שגורוה מיינה של התורה, יתעורר לעולם הבא, ויזכה להחיות פשיקים הקדוש ברוך הוא את הצדיקים. אמר רבי יהודה, דובב שפתי ישנים, הרי שנינו, שאפלו באותו עולם יזכה לעסק בתורה. זהו שפתוב דובב שפתי ישנים.

אמר אותו עלם, אם פתוב וחכף מיינ הטוב, היינו אומרים כן. אבל פתוב פיינ הטוב, ולא מיינ. השגיחו בו. אמר רבי יהודה, בני, אמר דברך, שיפה אמרת.

אמר, אני שמעתי, שמי שמשפדל בתורה ודבק בה, ואותו דבר התורה נשמע בפיו ולא לוחש אותו בלחש, אלא מרים בו את קולו, שפך צריכה תורה להרמת קול, שפתוב (משלי א) בראש המיות תקרא, להרים את רנת התורה, ולא בלחש. פיינ הטוב, כמו יין טוב שלא שותק. והוא עתיד להרים קול, פשיצא מן העולם הזה. הולך לדודי למישרים, שלא יסטה לימין ולשמאל, לא ימצא שימחה בידו. דובב שפתי ישנים, ואפלו באותו עולם שפתותיו מרחשות בתורה. עוד שמעתי, וחכף פיינ הטוב - הפסוק הזה נאמר לכנסת ישראל, ונאמר בתשפחת. אם כן, מי הוא שמשבח אותה בזה? אם הקדוש ברוך הוא - מה זה הולך לדודי? הולך אלי הנה צריך להיות!

א"ל ודאי שהקדוש ברוך הוא משבח את כנסת ישראל כמו שהיא משפחת אותו, שפתוב חפו ממתקים, כן הקדוש ברוך הוא משבח את כנסת ישראל.

הוא משבח לה לכנסת

דאורייתא, טב לכלא. טב לעלמא דא, וטב לעלמא דאתי. ודא הוא יינא דניחא ליה לקודשא בריך הוא ויתיר מפלא, ובזכו דא, מאן דמרוי מיינא דאורייתא, יתער לעלמא דאתי, ויזפי לאחייא, פד יוקים קדשא בריך הוא לצדיקיא. אמר רבי יהודה, דובב שפתי ישנים, הא תנינן דאפילו בההוא עלמא, יזפי למלעי באורייתא, הדא הוא דכתיב דובב שפתי ישנים.

אמר ההוא רביא, אי כתיב וחכף מיינ הטוב, הוינא אמרי הכי. אבל פיינ הטוב פתיב, ולא מיינ. אשגחו ביה, אמר רבי יהודה, ברי אימא מילך, דשפיר קא אמרת.

אמר, אנא שמענא, דמאן דאשפדל באורייתא, ודביק בה, וההיא מלה דאורייתא אשתמע בפומיה, ולא לחיש לה (דף ל"ט ע"ב) בלחישו, אלא ארים קליה בה. דאורייתא הכי בעיא לארמא קלא, דכתיב, בראש הומיות תקרא, לארמא רנה דאורייתא, ולא בלחישו. פיינ הטוב, פחמר טב דלא שתיק. והוא עתיד לארמא קלא, פד יפוק מהאי עלמא. הולך לדודי למישרים, דלא יסטי לימינא ולשמאלא, לא ישפח דימחי בידוי. דובב שפתי ישנים, אפילו בההוא עלמא שפוותיה מרחשן אורייתא.

הו שמענא וחכף פיינ הטוב, האי קרא לכנסת ישראל אתמר, ובתושפחתא אתמר. אי הכי, מאן הוא דמשבח לה בהאי. אי קדשא בריך הוא, מהו הולך לדודי, הולך אלי מיבעי ליה.

א"ל ודאי קדשא בריך הוא קא משבח לה לכנסת ישראל, פמה דהיא קא משפחת ליה, דכתיב חפו ממתקים, כן קדשא בריך

וְחִפְּךָ פָּיִן הַטּוֹב, יִיֵן הַטּוֹב (שְׂבָחוֹת) וְחִפְּךָ פָּיִן הַטּוֹב. יִיֵן הַטּוֹב - שֶׁהוּא יִיֵן הַמְשֻׁמֵּר. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי - זֶה יִצְחָק שְׁנִקְרָא יְדִיד מְבֻטָּן. לְמִיִּשְׂרָיִם - כְּמוֹ שְׁנִאָמֵר (תַּהֲלִים צט) אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָיִם, לְהַכְלִיל שְׂמָאל בִּימִינִי. וְזֶהוּ מִיִּשְׂרָיִם, שְׂבַגְלָל הַשְּׂמִיחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיֵּינן הַטּוֹב, וְכֻלָּל הַשְּׂמָאל בִּימִינִי, וְכֻלָּם שְׂמֻחִים. (דוּבֵב שְׂפֵתֵי יִשְׁנִים) שְׂהַרֵי הַכֹּל מִתְעוֹרְרִים בְּשֻׂמְחוֹת וּבְרֻכּוֹת, וְכָל הָעוֹלָמוֹת נִמְצָאִים בְּשֻׂמְחָה, וּמִתְעוֹרְרִים לְהַרִיק בְּרֻכּוֹת לְמִטָּה.

בְּאוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיהֵ רִישִׁיהֶּ, לֹא אֵת רִאשׁוֹ, וְשֻׂמְחוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, מַה שְּׂמֻךְ? אָמַר לוֹ, יִיסָא. אָמְרוּ, רַבִּי יִיסָא תְהִיָּה. יוֹתֵר תְהִיָּה מְצוּי בְּעוֹלָם מִרַבִּי יִיסָא חֲבֵרְנוֹ, שֶׁהִסְתַּלַּק מִבִּינֵינוּ. אָמְרוּ לוֹ, וּמִי אֲבִיךָ? אָמַר לוֹ, נִפְטֵר מִן הָעוֹלָם, וְהָיָה מְלַמֵּד אוֹתִי כָּל יוֹם שְׁלֹשָׁה דְבָרֵי תוֹרָה, וּבִלְבִילָה שְׁלֹשָׁה דְבָרֵי חֻכְמָה שֶׁל אֲגָדָה. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ לְמַדְתִּי מֵאַבִּי, וְכַעַת אֲנִי גֵר עִם אָדָם אֶחָד שְׂמוֹנֵעַ אוֹתִי מִן הַתּוֹרָה, וְאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל יוֹם לְעִבּוּדָהּ, וּבְכָל יוֹם אֲנִי חוֹזֵר עַל אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁלְּמַדְתִּי מֵאַבִּי.

אָמְרוּ לוֹ, אוֹתוֹ אָדָם יוֹדֵעַ בַּתּוֹרָה? אָמַר לָהֶם, לֹא, הוּא זָקֵן, וְלֹא יוֹדֵעַ לְבִרְךָ אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיֵשׁ לוֹ בָּנִים, וְלֹא שֵׁם אוֹתָם בְּבֵית הָרֵב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (אם לֹא כִּי הָיָה) אִם לֹא הָיָה כֵּן, הַיִּיטִי נִכְנָס לְכַפֵּר הַזֶּה לְדַבֵּר עֲלֶיךָ. עֲכָשׁוּ אֶסוּר לָנוּ לְרִאוֹת אֵת פָּנָיו, וְדַק מִמֶּךָ אֵת הַחֲמוּר, וְאַתָּה לֹךְ אֲלֵינוּ. אָמְרוּ לוֹ, מִי אֲבִיךָ? אָמַר, רַבִּי זְעִירָא מִכְּפַר רְאֵמִין.

שָׁמַע רַבִּי יְהוּדָה וּבִכְהָ, אָמַר אֲנָא הוֹינָא בְּבֵיתִיהִ, וְלְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים בְּכוּס שֶׁל בְּרַכָּה, וְלְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ שְׁנַיִם בְּמַעֲשֵׂה

יִשְׂרָאֵל. (דְּבָרִים) וְחִפְּךָ פָּיִן הַטּוֹב, יִיֵן הַטּוֹב: דְּהוּא חֲמָרָא דְּמִנְטְרָא. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי: דָּא יִצְחָק, דָּא קָרִי יְדִיד מְבֻטָּן. לְמִיִּשְׂרָיִם: כְּמָה דָּאֵת אָמֵר, אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָיִם, לְאַתְּכַלְלָא שְׂמָאלָא בִּימִינָא. וְדָא הוּא מִיִּשְׂרָיִם, דְּבִגִין חֲדוּתָא דְּהוּא חֲמָר טב, אַתְּכַלְלִיל שְׂמָאלָא בִּימִינָא, וְחֲדָאן כְּלָא. (דוּבֵב שְׂפֵתֵי יִשְׁנִים) דְּהָא כְּלָא מִתְעַרֵי בְּחֲדוּוֹאן וּבְרַפְאָן, וְעַלְמִין פְּלָהוּ מִשְׂתַּפְּחִי בְּחֲדוּ, וּמִתְעַרֵי לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְתַתָּא.

אָתוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיהֵ רִישִׁיהֶּ, וְחֲדוּ עִמִּיהֶּ, אָמְרוּ לִיהֵ מַה שְּׂמֻךְ. אָמַר לָהּ יִיסָא. אָמְרוּ רַבִּי יִיסָא תְהִיא. יִתִּיר תְהִיא שְׂכִיחַ בְּעַלְמָא מִרַבִּי יִיסָא חֲבֵרְנָא, דָּאִסְתַּלַּק מִבִּינָנָא. אָמְרוּ לָהּ, אָמַר לָהּ, אָפְטֵר מְעַלְמָא, וְהָיָה אוֹלִיף לִי כָּל יוֹמָא תְּלַת מְלִין דְּאוֹרֵייתָא, וּבְלִילִיא תְּלַת מִילִין דְּחֻכְמָתָא דְּאֲגָדָתָא. וְהָיָה מִילֵי אוֹלִיפְנָא מֵאַבָּא, וְהַשְּׂתָא דְּיוֹרֵי בְּחַד בְּרַנְשׁ, וְסָלִיק לִי מֵאוֹרֵייתָא. וְאֲנָא אֲזִיל כָּל יוֹמָא לְעִבְדִּיתָא, וּבְכָל יוֹמָא אֶהְדַּרְנָא אֵינוֹן מְלִין דְּאוֹלִיפְנָא מֵאַבָּא.

אָמְרוּ לִיהֵ הַהוּא בְּרַנְשׁ יָדַע בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר לוֹן לָאו. סָבָא הוּא, וְלֹא יָדַע לְבְּרַכָּא לִיהֵ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֵית לִיהֵ בָּנִין, וְלֹא שְׁוִי לוֹן בְּבֵי רַב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א אי לֹא הִכִּי הוּא) אִי לֹא הָוָה הִכִּי, הָוָה אֲעִילְנָא לְגַבִּי הַאי כְּפַר לְמַלְלָא עַלְךָ, הַשְּׂתָא אֶסִיר לָן לְמַחְזִי אֲנַפּוּי. שְׁדֵי חֲמָרָא מְנָה, וְאַתְּ זִיל לְגַבְּן. אָמְרוּ לִיהֵ מָאן הוּא אָבוּךָ. אָמַר רַבִּי זְעִירָא דְּכְפַר רְאֵמִין.

שָׁמַע רַבִּי יְהוּדָה וּבִכְהָ, אָמַר אֲנָא הוֹינָא בְּבֵיתִיהִ, וְאוֹלִיפְנָא מִנִּיהִ תְּלַת מְלִין בְּכַסָּא דְּבְרַכָּה, וְאוֹלִיפְנָא מִנִּיהִ בְּמַעֲשֵׂה

בראשית. אמר רבי יצחק, ומה מיהאי רביא בריה אוליפנא, מניה לא כל שפן. אזלו ואתידו בידיה. חמו חד חקל ויתבו תמן. אמרו ליה אימא חד מלה, מאינן דאוליה לך אבוך במעשה בראשית.

פתח ואמר, (בראשית א) ויברא אלהים את התנינים הגדולים וגו'. ויברא אלהים - כל מקום של דין נקרא אלהים. ואותו מקום עליון, המקום שיצאו ממנו, כך קורא לו כאן. ואף על גב שהיא רחמים, יוצאים ממנו דינים, ובו הם תלויים.

את התנינים הגדולים - אלו האבות, שהם משקים בראשונה ומשתרשים על הכל. ואת כל נפש החיה הרמשת. ואת כל נפש החיה - זו הנפש, שאותה הארץ העליונה הוציאה מאותה חיה עליונה על הכל, שכתוב תוצא הארץ נפש חיה. וזוהי הנפש של אדם הראשון שמשך בתוכו. הרמשת - זוהי הרוחשת בכל החרים (הצדדים) למעלה ולמטה. אשר שרצו המים, שאותו נהר עליון שופע ויוצא מעדן, ומשקה את העץ הזה להשתרש בשרשו על הכל, ושימצא בו מזון לכל.

דבר אחר החיה הרמשת - זהו דוד המלך, שכתוב בו (תהלים קיח) לא אמות כי אחיה וגו'. ואת כל עוף כנף למינהו - אלו כל אותם המלאכים הקדושים שמצויים לקדש את שם אדונם בכל יום ויום, שכתוב בהם שש כנפים שש כנפים לאחד. ומתם טסים בעולם לעשות רצון רבונם, כל אחד ואחד פראוי לו. אמר רבי יהודה, ודאי כל כך לילד הזה לא ראוי, אבל אני רואה בו שיעלה למקום עליון.

אמר רבי יצחק, ודאי החיה (הרמשת) זוהי החיה העליונה על

בראשית תרי. אמר רבי יצחק, ומה מיהאי רביא בריה אוליפנא, מניה לא כל שפן. אזלו ואתידו בידיה. חמו חד חקל ויתבו תמן. אמרו ליה אימא חד מלה, מאינן דאוליה לך אבוך במעשה בראשית.

פתח ואמר, (בראשית א) ויברא אלהים את התנינים הגדולים וגו'. ויברא אלהים, כל אתר דדינא אלהים אקרי. וההוא אתר עלאה אתר דנפקו מניה, הכי קרי ליה הכא. ואף על גב דרחמי הוא, מניה נפקו דינין, וביה תליין.

את התנינים הגדולים, אלין אבהן. דאינון מתשקיין בקדמיתא, ומשתרשין על פלא. ואת כל נפש החיה הרומשת, ואת כל נפש החיה, דא נפש, דההיא ארץ עלאה אפיקת מההיא חיה עלאה על פלא, דכתיב תוצא הארץ נפש חיה. ודא איהי נפש דאדם קדמאה, דמשיך בגויה. הרומשת: דא היא חיה דרחשא בכל טורין (ס"א ספרין), לעילא ותתא. אשר שרצו המים, דההוא נהר עלאה נגיד ונפיק מעדן, ואשקי להאי אילנא, לאשתרשא בשרשוי על פלא, ולאשתפחא ביה מזונא לכלא.

דבר אחר החיה הרומשת, דא הוא דוד מלכא, דכתיב ביה (תהלים קיח) לא אמות כי אחיה וגו'. ואת כל עוף כנף למינהו, אלין כל אינון מלאכין קדישין, דמשתפחי לקדשא שמא דמאריהון בכל יומא ויומא, דכתיב בהו (ישעיהו) שש כנפים שש כנפים לאחד. ומנהון טאסין בעלמא למעבד רעותא דמאריהון, כל חד וחד פדקא חזי. אמר רבי יהודה, ודאי כל כך להאי רביא לא אתחזי, אבל אנא חמי ביה דלא אתר עלאה יסתלק.

אמר רבי יצחק, (ד"ח מ' ע"א) ודאי החיה (הרומשת)

הפל, שהרי האחרת, הכתוב קרא לה ארץ. כאן שכתוב והעוף ירב בארץ, בארץ ודאי, ולא במים. שהרי אותו נהר שופע ויוצא ומשקה בלי פרוז, עד אותו מקום שנקרא ארץ, ומשם פתוב ומשם יפרד וגו'. והעוף, ואותו עוף, בארץ הזו תלויים ומשקים, וזהו שכתוב והעוף ירב בארץ. קמו והלכו. אמר רבי יהודה, נשתף את הילד הזה עמנו, וכל אחד ואחד יאמר דבר תורה.

פתח רבי יהודה ואמר, סמכוני באשיות רפדוני בתפוחים וגו'. הפסוק הזה הרי נתבאר, ויפה. אבל כנסת ישראל אמרה את זה בגלות. סמכוני, מה זה סמכוני? אלא מי שנופל צריך לסמך אותו, זהו שכתוב (תהלים קמה) סומך ה' לכל הנופלים וגו'. ומשום כך, כנסת ישראל שנפלה, שכתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום, צריכה לסמיכה, והיא אומרת סמכוני. למי היא אומרת? לישראל בניה, שהם עמה בגלות. ובמה? באשיות. אלו הם האבות שמתמלאים בראשונה מאותו יין טוב המשמר. וכשהם מתמלאים, הרי הברכות מצויות אליה על ידי דרגה אחת שהיא צדיק. ומי שיודע ליחד את השם הקדוש, אף על גב שברכות לא מצויות בעולם, הוא סומך וסועד את כנסת ישראל בגלות.

רפדוני בתפוחים, הפל אחד כמו שאמרנו. אבל הסוד הזה, אשישה - מכניסה יין. תפוח - מוציא יין, ומכון רצון. ועל פן אשיות ותפוחים. אשיות, לרנות מנין. תפוחים, לכון את הרצון שהיין לא יזיק. וכל זה למה? פי חולת אהבה אני,

דא היא חיה עלאה על כלא, דהא אחרא ארץ קרייה קרא. הקא דכתיב והעוף ירב בארץ, בארץ ודאי, ולא במים. דהא ההוא נהר, נגיד ונפיק ואשקי, בלא פירוזא, עד ההוא אתר דאקרי ארץ, ומתמן פתיב ומשם יפרד וגו'. והעוף, וההוא עוף בהאי ארץ תליין ואתשקייין, ודא הוא דכתיב והעוף ירב בארץ. קמו ואזלו. אמר רבי יהודה, נשתתף להאי רביא עמנא, וכל חד וחד לימא מלה דאורייתא.

פתח רבי יהודה ואמר, (שיר השירים ב) סמכוני באשיות רפדוני בתפוחים וגו'. האי קרא הא אתמר ושפיר. אבל כנסת ישראל קאמר דא בגלותא. סמכוני, מהו סמכוני. אלא מאן דנפיל בעי לאסמכא ליה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קמה) סומך יי' לכל הנופלים וגו'. ובגין כך, כנסת ישראל דנפלה, דכתיב, (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום, בעיא לאסמכא, והיא אמרה סמכוני. למאן אמרה. לישראל בנהא דאינון בגלותא עמה.

ובמה באשיות. אלין אינון אבהן, דאינון אתמליין בקדמיתא, מההוא חמר טב דמנטרא. וכד אינון אתמליין, הא ברכאן משתפחי לגבה, על ידא דחד דרגא דאיהו צדיק. ומאן דיידע ליחדא שמא קדישא, אף על גב דברכאן לא משתפחי בעלמא, איהו סמיך וסעיד לה לפנסת ישראל בגלותא.

רפדוני בתפוחים, כלא חד כמה דאמרן, אבל רזא דא, אשישא: עייל חמרא. תפוח: אפיק חמרא, ומכוון רעותא. ועל דא אשיות ותפוחים. אשיות, לרנואה מחמרא. תפוחים, לכיונא רעותא דלא יזיק חמרא. וכל דא למה. פי חולת אהבה אני, בגלותא. ומאן דמיחד שמא קדישא, בעי

לַיַחַד דִּינָא בְּרַחֲמֵי, וְלֹא כְּלָלָא לֹון בְּדָקָא חֲזִי,
לְאַתְּבַסְמָא וְלֹא תַתְּקַנָּא כְּלָא כְּדָקָא יֵאוּת, וְדָא
סְמִיךְ לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא.

רבי יצחק פתח, (דברים לב) אֲשֶׁר חִלַּב זְבַחֵימוּ
יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יֵינן נְסִיכָם. זַפְּאִין אֵינּוּן
יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוּן קְדִישִׁין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּעֵי לְקוּדְשָׁא לֹון. תָּא חֲזִי יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, כָּל
חֲזִי עֲלֵמָא דִּירְתִין, כְּלָא תְּלִיין בַּהּ הוּא עֲלֵמָא
דְּאַתִּי, בְּגִין דְּאִיהוּ חֲזִיין דְּכֵלָא, לְעֵילָא וְתַתָּא,
וְהוּא אַתְר, דִּינִין דְּמִנְטְרָא שְׂאֲרִי (ואקרי יין) וּמִתְמָן
נְפִיקִין חֲזִיין וְקוּדְשָׁא לְכֵלָא. וַיֵּינן דִּישְׂרָאֵל בְּגִין
יֵינן דִּישְׂרָאֵל אַתְרָא, וְדָא בְּדָא תְּלִיָא. דְּהָא
יִשְׂרָאֵל לְעֵילָא, בִּיה נָטִיל חֲזִיין, וּבְגִין כֶּף אֲקָרִי
עַץ חַיִּים, עַץ מֵהוּא אַתְר דְּאֲקָרִי חַיִּים, וְנִפְקִי
מִתְמָן חֲזִיין, וְעַל דָּא מְבָרְכִין לִיה לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּיֵינן. וַיֵּינן דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא כְּהֵא
גְּוֹנָא.

עובר עבודת פוכבים ומזלות, דאיהו מסאב,
ומאן דקריב בהדיה יסתאב, פד יקרב
ביין דישראל, הא אסתאב ואסיר, כל שפן
ההוא יין דאיהו עביד. ועל דא לא תימא דדא
הוא בלחודוי, אלא כל מה דעבדי ישראל
לתתא, פלא הוא כעין דוגמא דלעילא, כל
שפן יין, דקאי באתר עלאה, דוגמא דיין
דמנטרא.

בגין כף ישראל שתניין יין דישראל, דאתעביד
פדקא חזי בקדושה, בגוונא דישראל
לעילא, דשתי ואשתרשא ואתברכא בההוא
יין עלאה קדישא, ולא שתאן יין דאתעביד
במסאבותא, ומסטרא דמסאבותא, דהא ביה
שריא רוחא דמסאבותא. (ולאו הוא מסטרא דישראל)
ומאן דשתי ליה (בחדויה), אסתאב רוחיה,
נטמאת רוחו, והוא נטמא, ואינו מצד של ישראל, ואין לו חלק לעולם הבא, שהרי אותו עולם

בגלות. ומי שמיחד את השם
הקדוש, צריך ליחד דין עם
רחמים ולהכלילם פראוי,
שיתבשם ויתתקן הכל פראוי, וזה
התומך את כנסת ישראל בגלות.
רבי יצחק פתח, (דברים לב) אֲשֶׁר
חִלַּב זְבַחֵימוּ יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יֵינן
נְסִיכָם. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁהֶם
קְדוּשִׁים, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוּצֵה לְקַדֵּשׁ אוֹתָם. בֵּא רְאֵה,
יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, כָּל חֲזִי עוֹלָם
שְׁיֹרְשִׁים, הַכֹּל תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁהוּא חַיִּים
שֶׁל הַכֹּל, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְהוּא
הַמְּקוּם שֶׁחֲזִיין הַמְּשַׁמֵּר מִתְחִיל
(ונקרא יין), וּמִשָּׁם יוֹצְאִים חַיִּים
וְקוּדְשָׁה לְכֹל. וַיֵּינן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
בְּשִׁבִיל יֵינן שֶׁל יִשְׂרָאֵל אַחֵר, וְזֶה
תְּלוּי בְּזֶה. שְׁהֵרִי יִשְׂרָאֵל לְמַעַלָּה,
בו נוטל חיים, ומשום כף נקרא
עץ חיים, עץ מאותו מקום
שנקרא חיים, ויוצאים משם
חיים, ועל כן מברכים את הקדוש
ברוך הוא ביין. ויין של ישראל
למטה כמו כן.

עובר עבודת פוכבים ומזלות,
שהוא טמא, ומי שקרב עמו
יטמא כשיקרב ליין של ישראל,
הרי נטמא, ואסור. כל שפן אותו
היין שהוא עושה. ולכן אל תאמר
שזה הוא בלבדו, אלא כל מה
שעושים ישראל למטה, הכל הוא
כעין דגמא של מעלה, כל שפן
יין, שעומד במקום עליון, דגמת
היין המשמר.

משום כף ישראל שותים יין של
ישראל שנעשה פראוי בקדשה,
כמו שישראל למעלה ששותה
ונשרש ומתברך באותו יין עליון
קדוש, ולא שותים יין שנעשה
בטמאה ומצד הטמאה, שהרי בו
שורה רוח הטמאה (ואינו מצד
ישראל). ומי ששותה אותו (אתם),

הבא הוא יין המשמר.
ועד כן ישראל קדושים צריכים
לשמר את זה על הכל, משום
שנקשר במקום העולם הבא.
ומשום כך הקדוש ברוך הוא
מתברך ביין יותר מאשר בכל,
משום שהוא משמח את צד
השמאל, ובתוך שמחתו נכלל
בימין. וכשהכל נעשה ימין, אז
השם הקדוש בשמחה, וברכות
נמצאות בכל העולמות.
ובמעשה שלמטה יתעורר מעשה
שלמעלה, ועל כן מזמינים יין
בנגד יין.

ומשום שהוא שמור למעלה,
צריך לשמר אותו למטה, וכל
שמירתו היא קדשה לישראל, ומי
שפוגם אותו למטה בצד
הטמאה, הוא טמא בעולם הזה
ואין לו חלק לעולם הבא, המקום
ששורה אותו היין המשמר. הוא
לא שמר אותו, הוא לא ישתמר
לעולם הבא. הוא טמא אותו,
יטמאו אותו באותו העולם, ולא
יהיה לו חלק באותו יין של
העולם הבא. אשרי ישראל
שמקדשים את נפשם בקדשה
עליונה, ושומרים מה שצריך
לשמר, ומקדישים את המלך
בשמירה העליונה הזו. אשריהם
בעולם הזה ובעולם הבא.

פתח אותו הילד ואמר, (משלי כט)
מלך במשפט יעמיד ארץ וגו'.
מי המלך? זה הקדוש ברוך הוא.
במשפט - זה יעקב, שהוא הפלל
של האבות. ואיש תרומות, כתוב
תרומת, כמו שנאמר (שמות כה)
וזאת התרומה. ואיש תרומות -
זה עשו, ששואל על תרומות
ומעשרות כל יום, ולא עושה
דבר. ואיש תרומות, שאינו
משפט, שהרי תרומה היא

ואסתאב איהו, ולא הוא מסטרא דישראל,
ולית ליה חולקא בעלמא דאתי. דהא ההוא
עלמא דאתי, יין דמנטרא איהו.

ועד דא ישראל קדישין, בעיין לנטרא דא על
כלא, בגין דאתקשר באתר דעלמא דאתי.
ובגין כך, ביין אתבריך קדשא בריך הוא יתיר
מכלא, בגין דאיהו חדי לסטרא שמאלא, ובגו
חדוותא דיליה אתפליל בימינא. וכד אתעביד
כלא ימינא, כדין שמא קדישא בחידו, וברפאן
משתפחי בכלהו עלמין. ובעובדא דלתתא
יתער עובדא דלעילא, ועל דא מזמני יין
לקביל יין.

ובגין דאיהו מנטרא לעילא, בעי לנטרא ליה
לתתא, וכל נטירו דיליה קדשה הוא
לישראל, ומאן דפגים ליה לתתא בסטרא
דמסאבותא, יסתאב איהו בהאי עלמא, ולית
ליה חולקא בעלמא דאתי, אתר דההוא יין
דמנטרא שריא. הוא לא נטיר ליה, לא יתנטר
הוא לעלמא דאתי. (דף מ' ע"ב) הוא סאיב ליה,
יסאבון ליה בההוא עלמא, לא יהא ליה
חולקא בההוא יין דעלמא דאתי. זכאין אינון
ישראל, דמקדשי נפשייהו בקדושה עלאה,
ונטרי מה דאצטריך לאתנטרא, ומקדשי
למלכא בנטירו עלאה דא. זכאין אינון בעלמא
דין ובעלמא דאתי.

פתח ההוא רביא ואמר, (משלי כט) מלך במשפט
יעמיד ארץ וגו'. מאן מלך. דא קדשא
ברוך הוא. במשפט דא יעקב, דאיהו כללא
דאבהן. ואיש תרומות, תרומת פתיב, כמה
דאתאמר (שמות כה) וזאת התרומה. ואיש
תרומות, דא עשו, דבעי על תרומות ועל
מעשרות כל יומא, ולא עביד מדי. ואיש

תרומות דלאו איהו משפט. דהא תרומה אסתלקותא דרחמי, בגין דא

הסתלקות הרחמים, משום זה לא באה במשפט, כמו שנאמר (משלי א') ויש נספה בלא משפט. ועל כן, ואיש תרומות יִהְרֹסְנָה.

ואם תאמר, הרי דוד המלך היה איש תרומה? אלא ברחמים. ולא עוד, אלא (דוד המלך איש תרומה היה והארץ התקיימה בשבילו, כך הוא ודאי. אבל הכל ברחמים היה) שְׁהָרִי כְּתוּב (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים, כמו שנדבק בזה - נדבק בזה.

בא ראה, כל ימי דוד המלך היה משתדל (בשביל) שהתרומה הזו תתקשר למשפט ויזדווגו כאחד. (כדי שיתקיים בארץ) בא שלמה זונג אותם כאחד, ועמדה הלבנה בשלמות, ועמדה הארץ בקיום. בא צדקיהו והפריד אותם, ונשארה הארץ בלא משפט, ונפגמה הלבנה ונחרבה הארץ, אז ואיש תרומת יִהְרֹסְנָה.

ובא ראה, שמן לכהנים, יין ללוים, לא משום שצריכים יין, אלא מיין המשמר שבא לצד שלהם כדי לחבר הכל כאחד, ולשמח את כל העולמות שהכל ימצא בהם, ימין ושמאל כלולים זה עם זה, שימצא בהם חביבות לכל ואהבה של בני האמונה.

מי שרצונו נדבק בזה, הוא שלם בעולם הזה ובעולם הבא, וימצא כל ימיו שדבוק בתשובה, המקום שיין ושמן מצויים. אז לא ידבק אחרי העולם הזה, לא לעשר ולא לתשוקה שלו. ושלמה המלך צווח על כך ואומר, (משלי כא) אהב יין ושמן לא יעשיר, שְׁהָרִי עֶשֶׂר אחר יזדמן לו, שיהיה לו חלק בו ולהיות לו חלק בעולם הבא, המקום שיין ושמן שורים בעולם הזה ובעולם הבא. מי שאוהב את המקום הזה לא צריך עשר ולא רודף אחריו. אשרי הצדיקים שמשתדלים בעשר העליון כל

לא אתיא במשפט, כמה דאת אמר (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, ועל דא, ואיש תרומת יִהְרֹסְנָה.

ואי תימא, הא דוד מלכא איש תרומה הוה, אלא ברחמי. ולא עוד אלא (כ"א דוד מלכא איש

תרומה הוה וארעא אתקיימא בניניה הכי הוא ודאי. אבל בלא ברחמי הוה) דהא כתיב (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים, כמה דאתדבק בהאי, אתדבק בהאי.

הא חזי, כל יומי דדוד מלכא, הוה משתדל (בגין) דהאי תרומה, יתקשר במשפט, ויזדווגון כחדא. (בגין דתקנים בארעא) אתא שלמה וזווג לון כחדא, וקיימא סיהרא באשלמותא, וקיימא ארעא בקיימא. אתא צדקיהו ואפריש לון, ואשתארת ארעא בלא משפט, ואתפגימת סיהרא, ואתחריבת ארעא, כדין ואיש תרומת יִהְרֹסְנָה.

ותא חזי, שמן לכהני, ויין לליואי. לא בגין דבעיין יין, אלא מיין דמנטרא אתי לסטרא דלהון, לחברא פלא כחדא, ולמחדי עלמין בלהו, לאשתפחא בהו כלא, ימינא ושמאלא כליל דא בדא. לאשתפחא בהו חביבותא דכלא, ורחימותא דבני מהימנותא. מאן דאתדבק רעותיה בהאי, הוא שלים בהאי עלמא, ובעלמא דאתי, וישתפח כל יומי

דאתדבק בתשובה, אתר דיין ושמן משתפחי. כדין לא יתדבק בתר עלמא דא, לא לעתרא, ולא לכסופא דיליה. ושלמה מלכא צווח על דא ואמר, (משלי כא) אוהב יין ושמן, לא יעשיר, דהא עותרא אחרא יזדמן ליה, למְהוּי ליה חולקא ביה, ולמְהוּי ביה חולקא בעלמא דאתי, אתר דיין ושמן שרדיין בעלמא דא ובעלמא דאתי. ומאן דרחים ליה להאי אתר, לא בעי עותרא ולא רדיף אבתריה. זכאין

יום, שפּתּוּב (איוב כח) לא יֵעָרְכָנָה זָהָב וזְכוּכִית וּתְמוּרְתָהּ כְּלֵי פֶזַז. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אַחַר כֵּן, (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרוּתֵיהֶם אֲמַלֵּא.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה - זו תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְהַמְצוּהָ - זו תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. לְהוֹרְתָם, כְּתִיב חֶסֶד, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר (שיר א) וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, לְהוֹרְתָם שֶׁל מִי? אִם תֹּאמַר הוֹרְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל - לֹא כֵּן, שְׁהָרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא נִזְכְּרוּ בְּפִתּוּב הַזֶּה. אֲלֵא הוֹרְתָם שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת, וּמָה הֵיא? זֶהוּ (מקום) זֵינ הַמְּשֻׁמֵּר. מִשׁוּם שְׁפָל כְּתִיבָה שֶׁל הַסֵּפֶר הַעֲלִיּוֹן שֶׁם שְׂרוּיָה, וּמִשָּׁם יֵצֵא תּוֹרָה, וְעַל זֶה קוֹרְאִים תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְזֶהוּ אֲשֶׁר פְּתַבְתִּי לְהוֹרְתָם, לְהוֹרְתָם וְדַאי. (כְּמָה דַּאת אָמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי).

וְדַאי. (כְּמוֹ שְׁנֹאמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי). תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, תּוֹרָה אַחֲרַת שְׁעוּמְדַת עַל פֶּה. מֵהוּ פֶּה? זֶהוּ דַעַת, שֶׁהֵיא פֶּה שֶׁל סֵפֶר וּכְתִיבָה. וְתּוֹרָה זֹו הֵיא תּוֹרָה אַחֲרַת, שְׁנֹקְרַאת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שֶׁהֵיא עוּמְדַת עַל אוֹתוֹ הַפֶּה שֶׁהוּא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. מִשׁוּם כֵּן הַתְּעֵלָה מֹשֶׁה בְּכַל, עַל כָּל הַנְּבִיאִים הַנֹּאמְרִים, שְׁפִתּוּב וְאַתְּנָה לָךְ, דְּוָקָא לָךְ.

כְּתוּב (משלי כח) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצִוְרֵף כְּלֵי הַגּוֹ רֶשַׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאַסְגִּיאוּ חֲיִיבִין בְּעַלְמָא, כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא אַתְתַּקְנַת בְּדִינָא, וְאַסְתְּאַבַּת (ס"א וְאַשְׁתְּאַבַּת) (ס"א וְכִינְיָמָא) בְּדִינָא, וְשִׁלְהוּבִי אוּקְדִין עַלְמָא. וּבְשַׁעְתָּא דְאַתְתַּעְבֵּר חֲיִיבִיא מִעַלְמָא, כְּדִין וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. בְּחֶסֶד, וְלֹא בְּדִינָא מְאִי מִשְׁמַע. מוֹשְׁמַע דְעַלְמָא תַּתְּאָה תִּלְיָא בְּעַלְמָא עַלְאָה,

מִשְׁמַע שְׁהַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן תְּלוּי בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וְהַעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן לְפִי דְרַכֵּי הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.

אִינוּן צְדִיקֵיָּא דְמִשְׁתַּדְּלֵי בְּעוֹתְרָא עַלְאָה כָּל יוֹמָא, דְכְּתִיב, (איוב כח) לֹא יֵעָרְכָנָה זָהָב וזְכוּכִית וּתְמוּרְתָהּ כְּלֵי פֶזַז. הֵיא בְּהֵיא עַלְמָא. לְבַתָּר, (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרוּתֵיהֶם אֲמַלֵּא.

הוּ פָּתַח וְאָמַר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה, דָּא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְהַמְצוּהָ, דָּא תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. לְהוֹרְתָם פְּתִיב חֶסֶד, כְּמָה דַּאת אָמַר (שיר השירים ג) וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי. הֵכָא אֵית לְאַסְתְּפִלָּא, לְהוֹרְתָם דְּמִי, אִי תִימָא הוֹרְתָם דִּישְׂרָאֵל, לֹא הֵכִי, דְּהֵא יִשְׂרָאֵל לֹא אֲדַכְּרוּ בְּהֵיא קְרָא. אֲלֵא הוֹרְתָם דְּתּוֹרָה וּמְצוּהָ. וּמֵאִי הֵיא. דָּא (אתר) זֵינ דְּמִנְטֻרָא. בְּגִין דְּכָל פְּתִיבָה דְּסֵפֶר עַלְאָה תַּמָּן שְׂרִיא, וּמִתַּמָּן נִפְקָא תּוֹרָה, וְעַל דָּא קְרִינָן תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְדָא הוּא אֲשֶׁר פְּתַבְתִּי לְהוֹרְתָם, לְהוֹרְתָם וְדַאי. (כְּמָה דַּאת אָמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי).

תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, תּוֹרָה אַחֲרָא, דְּקִימָא עַל פֶּה. מָאן אִיהוּ פֶּה. דָּא הוּא דַעַת, דְּאִיהוּ פֶּה דְּסֵפֶר וּכְתִיבָה. וְתּוֹרָה דָּא, הֵיא תּוֹרָה אַחֲרָא, דְּאִקְרִי תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, דְּאִיהִי קִימָא עַל הַהוּא פֶּה דְּאִיהִי תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, בְּגִין כֵּן אֲסְתְּלִיק מֹשֶׁה בְּכָלָא, עַל כָּל שְׂאָר נְבִיאֵי מְהִימְנֵי, דְכְּתִיב וְאַתְּנָה לָךְ, לָךְ דְּיִיקָא.

כְּתִיב (משלי כח) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצִוְרֵף כְּלֵי הַגּוֹ רֶשַׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאַסְגִּיאוּ חֲיִיבִין בְּעַלְמָא, כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא אַתְתַּקְנַת בְּדִינָא, וְאַסְתְּאַבַּת (ס"א וְאַשְׁתְּאַבַּת) (ס"א וְכִינְיָמָא) בְּדִינָא, וְשִׁלְהוּבִי אוּקְדִין עַלְמָא. וּבְשַׁעְתָּא דְאַתְתַּעְבֵּר חֲיִיבִיא מִעַלְמָא, כְּדִין וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאוֹ. בְּחֶסֶד, וְלֹא בְּדִינָא מְאִי מִשְׁמַע.

מוֹשְׁמַע דְעַלְמָא תַּתְּאָה תִּלְיָא בְּעַלְמָא עַלְאָה,

מִשְׁמַע שְׁהַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן תְּלוּי בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וְהַעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן לְפִי דְרַכֵּי הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.

וְעֵלְמָא עֵלְאָה לְפּוּם אַרְחֵי דְעֵלְמָא תַתְּאָה. וְיִפּוֹן בַּחֲסַד כְּסָאוּ, מִי שְׂרוּצָה לְבַרְךָ אוֹתוֹ, לְהַתְקִין אֶת כְּסָאוּ בַּחֲסַד וְלֹא בְדִין. מַה מִשְׁמַע? שֶׁכַּאֲשֶׁר נִכְנַס לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שִׁיכְנַס בַּחֲסַד שֶׁהוּא מִים, וְלֹא יִכְנַס בִּיּוֹן שְׂשׂוּתָהּ, שֶׁהוּא גְבוּרָה. יִכְנַס בְּזֶה (דְּבַר) בְּמִים, וְאֵל יִכְנַס בִּיּוֹן. יִיעוֹל בַּחֲמָרָא.

אֲתוּ רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי יִצְחָק, וְנִשְׁקוּ רִישֵׁיהּ, וּמַהֲהוּא יוֹמָא לֹא אֲתַפְרֵשׁ מִבֵּי רַבֵּי יְהוּדָה, וְכַד הָוָה עֵייל לְבֵי מְדַרְשָׁא, הָוָה קָם רַבֵּי יְהוּדָה קַמֵּיהּ, אָמַר מְלָה אוֹלִיפְנָא מְנִיָּה, וְיֵאוּת לְאַנְהָגָא בֵּיהּ יָקָר. לְבַתָּר אֲסַתְּלַק בֵּין חֲבֵרַיִיא, וְהוּוּ קְאָרְן לִיָּה רַבֵּי יִיסָא, רִישָׁא דְפִטְיִשָׁא דְמַתְבַּר טַנְרִין, וְאַפִּיק שְׁלַהּוּבִין לְכָל סֵטֵר. וְהָוָה קָרִי עֲלֵיהּ רַבֵּי אֶלְעָזָר, (יְרֵמִיָּה א) בְּטָרָם אֶצְרָךְ בְּבִטְוִן יְדַעְתִּיךָ.

וְדַבֵּר יִי' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵיהֶם זֹאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ וְגו', (וַיִּקְרָא יא) מֵאִי שְׁנָא הָכָא אֶהֱרֹן. אֶלָּא בְּגִין דְּאִיְהוּ קְיִימָא תְדִיר לְאַפְרָשָׁא בֵּין מְסַאבָּא וּבֵין דְּכֵיָּא. דְּכַתִּיב לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר.

רַבֵּי אַבָּא פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים לז) מִי הָאִישׁ הֶחֱפִץ חַיִּים וְגו'. נִצְוֹר לְשׁוֹנְףָּ מֶרַע וְגו'. סוּר מֶרַע וְגו'. וְכַתִּיב (מִשְׁלֵי כא) שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וְלִשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי הָאִישׁ הֶחֱפִץ חַיִּים. מָאן חַיִּים. אֶלָּא אֵלִין חַיִּים דְּאֶקְרוּן עֵלְמָא דְאַתִּי, וְחַיִּים תַּמָּן שְׂרִיין. וְעַל דָּא תְּנִינָן, עֵץ חַיִּים, הִיא אֵילָנָא מְאִינּוֹן חַיִּים, אֵילָנָא דְאַתְנַטַּע בְּאִינּוֹן חַיִּין. וְעַל דָּא מִי הָאִישׁ הֶחֱפִץ חַיִּים פְּתִיב.

אוּחַב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מָאן יָמִים. אֶלָּא דָּא הוּא שְׂמָא דְמַלְפָּא קְדִישָׁא, דְאַחִידָא בְּאִינּוֹן יוֹמִין עֵלְאִין, דְאַקְרוּן יְמֵי הַשְּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ, יְמֵי הַשְּׁמַיִם וְדָאִי, עַל הָאָרֶץ וְדָאִי.

וְיִפּוֹן בַּחֲסַד כְּסָאוּ, מִי שְׂרוּצָה לְבַרְךָ אוֹתוֹ, לְהַתְקִין אֶת כְּסָאוּ בַּחֲסַד וְלֹא בְדִין. מַה מִשְׁמַע? שֶׁכַּאֲשֶׁר נִכְנַס לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שִׁיכְנַס בַּחֲסַד שֶׁהוּא מִים, וְלֹא יִכְנַס בִּיּוֹן שְׂשׂוּתָהּ, שֶׁהוּא גְבוּרָה. יִכְנַס בְּזֶה (דְּבַר) בְּמִים, וְאֵל יִכְנַס בִּיּוֹן.

בְּאוּ רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ רִישוֹ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא נִפְרַד מִבֵּית רַבֵּי יְהוּדָה, וּכְשֶׁהִיָּה נִכְנַס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, הִיָּה עוֹמֵד רַבֵּי יְהוּדָה לְפָנָיו. אָמַר, לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ דְבַר, וְרֵאוּי לְנַהֵג בּוֹ כְבוֹד. אַחַר כֵּךְ הִתְעַלָּה בֵּין הַחֲבֵרִים, וְהָיוּ קוֹרְאִים לוֹ רַבֵּי יִיסָא, רֵאשׁ הַפִּטְיִישׁ הַמְשַׁבֵּר סְלַעִים וּמוֹצִיא שְׁלֵהָבוֹת לְכָל צַד. וְהָיָה רַבֵּי אֶלְעָזָר קוֹרָא עֲלָיו, (יְרֵמִיָּה א) בְּטָרָם אֶצְרָךְ בְּבִטְוִן יְדַעְתִּיךָ.

וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵיהֶם זֹאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ וְגו'. מַה שְׁוֹנָה בְּאֵן אֶהֱרֹן? אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹמֵד תְּמִיד לְהַפְרִיד בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר, שְׂפָתוֹב לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר.

רַבֵּי אַבָּא פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים לד) מִי הָאִישׁ הֶחֱפִץ חַיִּים וְגו', נִצְוֹר לְשׁוֹנְףָּ מֶרַע וְגו', סוּר מֶרַע וְגו'. וְכַתִּיב (מִשְׁלֵי כא) שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וְלִשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי הָאִישׁ הֶחֱפִץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֶלָּא אֵלִין חַיִּים שְׂנַקְרָאִים הַעוֹלָם הַכָּא, וְהַחַיִּים שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל כֵּן שְׂנִינָנוּ, עֵץ חַיִּים הוּא עֵץ מְאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ שְׂנַטַּע בְּאוֹתָם חַיִּים, וְעַל כֵּן פְּתוּב מִי הָאִישׁ הֶחֱפִץ חַיִּים.

אוּחַב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֶלָּא זֶהוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַמַּלְפָּא הַקְּדוּשׁ, שְׂאוּחַז בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיּוֹנִים, שְׂנַקְרָאוּ יְמֵי הַשְּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. יְמֵי הַשְּׁמַיִם וְדָאִי, עַל הָאָרֶץ וְדָאִי. מִי שְׂרוּצָה חַיִּים

שלמעלה, שיהיה לו חלק בהם. ומי שרוצה ימים עליונים להדבק בהם ולאהב אותם - ישמר פיו מהכל, ישמר פיו ולשונו, וישמר פיו ממאכל ומשתה שמטמאים את הנפש ומרחיקים את האדם מאותם חיים ומאותם ימים, וישמר (פיו ולשונו) לשונו מדברים רעים שלא יטמא בהם, ויתרחק מהם, ולא יהיה לו חלק בהם. **בא** ראה, פה ולשון, כף נקרא מקום (אחר) עליון, ומשום כף לא יפגם אדם את פיו ולשונו, וכל שפן לטמא את נפשו ועצמו, משום שנטמא הוא בעולם האחר, והרי בארנו.

זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה וגו'. הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. זאת החיה, בהתלה, ואחר כף מפל הבהמה? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, בכל זמן שישראל שומרים על נפשם ואת עצמם שלא לטמא אותם, ודאי זאת החיה אשר תאכלו, יהיו מצויים בקדשה עליונה, להדבק בשמי, בפחירה של אותה בהמה שבחרתי לכם לאכל, אל תטמאו בהם, ותהיו דבקים בשמי.

וכך זמן שאינם שומרים את נפשם ואת עצמם ממאכל ומשתה, הם ידבקו במקום אחר טמא להטמא בהם. ומשום כף פתוב, זאת החיה אשר תאכלו מפל, מפל ודאי, שהוא סוד השם הקדוש להדבק בו. מפל הבהמה אשר על הארץ, משום שהאכל של הבהמה הזו נמצא טהור, ולא יטמא אתכם, ויהיה לכם חלק בשמי להדבק בו.

ועוד, זאת החיה אשר תאכלו - בפרעה כתוב (שמות ו) בזאת תדע

מאן דבעי חיים דלעילא, למיהוי ליה חולקא בהו. ומאן דבעי יומין עלאין לאתדבקא בהו ולרחמא להו, ינטר פומיה מפלא, ינטר פומיה ולישניה, ינטר פומיה ממיקלא וממשתיא, דמסאב לנפשא, ומרחקא לבר נש מאינון חייך ומאינון יומיך, וינטר (ס"א פומיה ולישניה) לישניה ממלין בישין, דלא יסתאב בהו, ויתרחק מנייהו, ולא יהא ליה חולקא בהו.

הא חזי, פומא ולישן, אתר (אחר) עלאה הכי אקרי, ובגין כף לא יפגים איניש פומיה ולישניה, ופל שפן לאסתאבא נפשיה וגרמיה, בגין דאסתאב הוא בעלמא אחרא, והא אוקימנא.

זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה וגו', (ויקרא יא) האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולאו סיפיה רישיה. זאת החיה בקדמיתא, ולבתר מפל הבהמה. אלא אמר קדשא בריך הוא, בכל זמנא דישראל מנטרי נפשיהו, וגרמייהו, דלא לסאבא לון, ודאי זאת החיה אשר תאכלו, יהון שכיחין בקדושה עלאה, לאתדבקא בשמי, בכרירו דהיא בהמה דברירנא לכו למיכל, לא תסתאבו בהו, ותהוון דבקיין בשמי.

וכך זמנא דלאו אינון נטריין נפשיהו וגרמייהו ממיקלא ומשתיא, יתדבקון באתר אחרא מסאבא, לאסתאבא בהו. ובגין כף פתיב, זאת החיה אשר תאכלו מפל, מפל ודאי, דאיהו רזא דשמא קדישא, לאתדבקא ביה. מפל הבהמה אשר על הארץ, בגין דהאי מיכלא דהאי בהמה אשתכח דכיא, ולא יסאב לכו, יהא לכו חולקא בשמי, לאתדבקא ביה.

הו, זאת החיה אשר תאכלו. בפרעה כתיב,

(שמות ו) בזאת תדע פי אני יי'. הא זאת לקבלך, לאתפרעא מנך. אוף

פי אָני ה'. הָרִי זֹאת כְּנִגְדָּךְ, לְהַפְרַע מִמֶּךָ. אַף כִּי אֵין זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, הָרִי זֹאת כְּנִגְדְּכֶם לְהַפְרַע מִכֶּם אִם תִּטְמְאוּ אֶת נַפְשְׁכֶם. מַה הַטַּעַם? כִּי הַנִּפְשׁוֹת הֵן מִמְּנֵה, וְאִם אַתֶּם תִּטְמְאוּ אֶת אוֹתָהּ שְׁלֵה, הָרִי זֹאת כְּנִגְדְּכֶם. אִם לְטוֹב - הִיא עוֹמֶדֶת אֲלֵיכֶם. וְאִם רַע - הִיא עוֹמֶדֶת אֲלֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, מִכָּל אוֹתָם הָאֲחוּזִים מֵהַצַּד הַזֶּה, מִתָּר לְכֶם לְאָכֵל, וְכָל אוֹתָם שְׁלֵה בְּאוֹת מִצַּד הַזֶּה, אֲסוּר לְכֶם לְאָכֵל. מִשׁוּם שֵׁשׁ בְּהֵמוֹת מִצַּד זֶה, וְיֵשׁ שְׁבָאוֹת מִצַּד אַחֵר הַטְּמֵא. וְהַסִּימָן שְׁלֵהֶם - שְׁכֵתוֹב כָּל מִפְרֶסֶת פְּרָסָה. וְלִמְדֵנוּ שְׁכָלֶם רְשׁוּמִים, וְאֵת כָּלֶם רֶשֶׁם הַכְּתוּב. וּמִשׁוּם כֶּךָ, כָּל מִי שֶׁאוֹכֵל מֵאוֹתָם שְׁבָאִים מֵהַצַּד הַטְּמֵא הַזֶּה, הוּא נְטֵמָא בְּהֶם, וּמִטְמֵא אֶת נַפְשׁוֹ שְׁבָאָה מִצַּד טְהוֹר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּלֶל שֶׁל הַכָּל - כִּמוֹ שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה כְּתָרִים שֶׁל אֲמוּנָה לְמַעְלָה, כֶּךָ יֵשׁ עֶשְׂרֵה כְּתָרִים שֶׁל כְּשָׁפִים טְמֵאִים לְמַטָּה. וְכָל מַה שְׁבָאָרֵץ, מֵהֶם אֲחוּזִים בְּצַד הַזֶּה, וּמֵהֶם אֲחוּזִים בְּצַד הַהוּא.

וְאִם תֹּאמַר, וְהֵעֵז הַזֶּה, שְׁשׁוּרָה עֲלֶיהָ רוּחַ טְמֵאָה? לֹא כֶּךָ. שְׁאִם רוּחַ טְמֵאָה שׁוּרָה בָּהּ, אִזְ אֲסוּר לָנוּ לְאָכֵל. אֲלֵא שְׁעוֹבְרִים בְּתוֹכָן וְנִרְאִים כְּנִגְדָּךְ, וְלֹא שׁוּרִים לְדוֹר בְּהֵן, שְׁכָאֲשֶׁר הֵם שׁוּרִים, רוּחַ אַחֲרֵת עוֹבֶרֶת עֲלֶיהָ, וְנִפְרָדִים מֵעֲצָמָן. וּמִשׁוּם כֶּךָ נִרְאוֹת כְּנִגְדָּךְ וּמִקְטָרְגוֹת בְּתוֹכָן, וְלֹא שׁוֹלְטוֹת בְּעֲצָמָן, וְלִכֵּן מִתָּר לָנוּ לְאָכֵל אוֹתָן.

בֵּא רְאֵה, כִּינֵן שְׁהֵן בְּאוֹת לְשֵׁלֵט בְּהֵן, עוֹבֶרֶת רוּחַ אַחֲת, זוֹקֶפֶת

הָכָא זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, הִיא זֹאת לְקַבְּלִיכוֹן, לְאַתְפָּרְעָא מִנִּיכוֹ, אִי תִסְאָבוּן נַפְשְׁכוֹן. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּנַפְשָׁתָא מְנַה הוּוּ, וְאִי אַתּוֹן תִּסְאָבוּן לְהֵהוּא דִּילָהּ, הִיא זֹאת לְקַבְּלִיכוֹ, אִי לְטָב הִיא קִימָא לְגַבִּיכוֹ, אִי לְבִישׁ הִיא קִימָא לְגַבִּיכוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, מִכָּל אֵינוֹן דְּאַחֲיָדָן מִן סֵטֶר דָּא, שְׂאִרֵי לְכוּ לְמִיכָל, וְכָל אֵינוֹן דְּלֵא אַתִּינִין (ד) מ"א ע"ב) מִסְטָרָא דָּא, אֲסִיר לְכוּ לְמִיכָל. בְּגִין דְּאִית בְּעִירָן דְּאַתִּינִין מִסְטָרָא דָּא, וְאִית דְּאַתִּינִין מִסְטָרָא אַחְרָא מִסְאָבָא. וְסִימְנָא דְּלֵהוֹן דְּכְתִיב, כָּל מִפְרֶסֶת פְּרָסָה. וְגַמְרִינֵן כְּלֵהוּ רְשִׁימָן, וְכְלֵהוּ אַרְשִׁים לְהוּ קָרָא. וּבְגִין כֶּךָ, כָּל מֵאֵן דְּאָכִיל מֵאֵינוֹן דְּאַתִּינִין מִסְטָרָא דָּא מִסְאָבָא, אֲסִתָּאב בְּהוּ, וְסִאִיב לְנַפְשֵׁיהָ דְּאַתִּינִין מִסְטָרָא דְּכִיָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר כָּלֶל כְּלֵא, כְּמַה דְּאִית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמַהִימְנוּתָא לְעִילָא. כֶּךָ אִית עֶשֶׂר כְּתָרֵי דְּחֶרְשֵׁי מִסְאָבֵי לְתַתָּא. וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא, מִנִּייהוּ אֲחִידָן בְּסֵטֶרָא דָּא, וּמִנִּייהוּ אֲחִידָן בְּסֵטֶרָא אַחְרָא.

וְאִי תִימָא, הֵאִי יַעֲז, דְּשְׂרִיא עֲלֵיהָ רוּחַ מִסְאָבָא. לָאוּ הִכִּי. דְּאִי רוּחַ מִסְאָבָא שְׂרִיא בֵּיה, אֲסִיר לָן לְמִיכָל. אֲלֵא אַעֲבָרֵן בְּגוּוִייהוּ, וְיִתְחַזּוּן לְקַבְּלֵיהוֹן, וְלֹא שְׂרִיא לְדִיירָא בְּהוּ, דְּכַד אֵינוֹן שְׂרִינֵן, רוּחַ אַחְרָא אַעֲבָר עֲלֵיהוּ, וּפְרִישָׁן מִגְרַמִּייהוּ. וּבְגִין כֶּךָ אַתְחַזּוּן לְקַבְּלֵיהוּ, וּמִקְטָרְגֵי בְּגוּוִייהוּ, וְלֹא שְׁלֵטֵי בְּהוּ בְּגַרְמִייהוּ, וְעַל דָּא שְׂרִי לָן לְמִיכָל.

תָּא חֲזִי, כִּינֵן דְּאַתִּינִין לְשֵׁלְטָאָה בְּהוּ, אַעֲבָר רוּחָא חָדָא, זְקָפֵן עֵינֵינוּן וְחָמָאן רְשִׁימִין דְּלֵהוֹן, וְאַתְפָּרְשָׁן מִנִּייהוּ, אֲבָל

אתחזו לקבליהון, ולא אסירי לן למיכל.
 בין בבעירי, בין בחיותא, בין בעופי, בין
 בנוני ימא, בכלהו אתחזון ימינא
 ושמאלא (רחמי ודינא), וכל מאן דאתי מסטרא
 דימינא, (מסטרא ורחמי) שארי לן למיכל. וכל
 אינון דאתיין מסטרא דשמאלא (מסטרא
 ודינא), פלהו אסיר לן למיכל. בגין דדרגא (ס"א
 ונרמא) דכלהו מסאבא, וכלהו מסאבין, ורוח
 מסאבא שריא בגווייהו, ודרי בהו. ועל דא
 רוחא קדישא דישראל, לא יתערב בהו, ולא
 יסתאב בהו, בגין דישתפחון קדישין,
 וישתמודעון לעילא ותתא. זפאה חולקיהון
 דישראל, דמלפא קדישא אתרעי בהו, ובעי
 לדפאה להו, ולקדשא להו על פלא, בגין
 דאחידן ביה.

תא חזי, כתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בך
 אתפאר, אי קדשא בריך הוא מתפאר
 בהו בישראל, היך אתיין לאסתאבא
 ולאתדבקא בסטרא מסאבא. ועל דא כתיב,
 והתקדשתם והייתם קדושים פי קדוש אני
 ולא תשקצו את נפשותיכם וגו', מאן (דיתיב)
 דאיהו בדיוקנא דמלפא, לא לבעי ליה
 לאפרשא מאורחוי דמלפא. ובגין כן רשים
 להו קדשא בריך הוא לישראל, כל אינון
 דאתיין מסטרא דא, וכל אינון דאתיין מסטרא
 אחרא. זפאה חולקיהון דישראל, דכתיב בהו,
 (ישעיה סא) כל רואיהם יפירום פי הם זרע ברך
 יי, ברך יי ממש, ברך יי בכלא.

ותא חזי, כל מאן דאכיל מאינון מאכלי
 דאסירי, אתדבק בסטרא אחרא, וגעיל
 נפשיה וגרמיה, ורוח מסאב שריא עליה,
 ואחזי גרמיה דלית ליה חולקא באלהא עלאה,
 ולא אתי מסטריה, ולא אתדבק ביה. ואי יפוק

ענינים ורואות את רשומיהן
 ונפדרים מהן, אבל נראים כנגדן,
 ולא אסורים לנו למאכל.

בין בבהמות, בין בחיות, בין
 בעופות, בין דגי היס, בכלם
 נראים ימין ושמאל (רחמים ודין),
 ואת כל מי שבא מצד הימין (מצד
 הרחמים) מתר לנו למאכל. וכל
 אותם שבאים מצד השמאל (מצד
 הדין), אסורים פלם לנו למאכל,
 משום שהדרגה (שעצם) של כלם
 טמאה, וכלם טמאים, ורוח
 טמאה שרויה בתוכם וגרה בהם.
 ולכן רוח הקדושה של ישראל
 לא תתערב בהם ולא תטמא
 בהם, כדי שימצאו קדושים
 ויודעו למעלה ולמטה. אשרי
 חלקם של ישראל, שהמלך
 הקדוש רוצה בהם ורוצה לטהר
 אותם ולקדש אותם על הכל,
 משום שהם אחוזים בו.

בא ראה, כתוב (ישעיה מט) ישראל
 אשר בך אתפאר. אם הקדוש
 ברוך הוא מתפאר בישראל, איך
 באים להטמא ולהדבק בצד
 הטמאה? ועל זה כתוב
 והתקדשתם והייתם קדושים פי
 קדוש אני. ולא (אל) תשקצו את
 נפשותיכם וגו'. מי (שיושב) שהוא
 בדמות המלך, לא צריך להפרד
 מדרכי המלך, משום כן רשם
 הקדוש ברוך הוא את ישראל כל
 אותם שבאים מצד זה, וכל אותם
 שבאים מצד אחר. אשרי חלקם
 של ישראל, שכתוב בהם (שם סא)
 כל ראייהם יפירום פי הם זרע ברך
 ה'. ברך ה' ממש, ברך ה' בכל.
 ובא ראה, כל מי שאוכל מאותם
 מאכלים אסורים, נדבק בצד
 האחר, ומתעב נפשו ועצמו,
 ורוח טמאה שורה עליו, ומראה
 את עצמו שאין לו חלק באלוה
 העליון, ולא בא מהצד שלו ולא
 נדבק בו. ואם יצא כן מהעולם

הָזֶה, אוֹחֲזִים בוּ כָּל אוֹתָם הָאֲחוּזִים בְּצַד (שָׂבָא מֵצַד) הַטְּמֵאָה, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ וְדָנִים אוֹתוֹ כְּאֵדָם שֶׁהוּא נִתְעַב שֶׁל רְבוּנוֹ, נִתְעַב בְּעוֹלָם הָזֶה וְנִתְעַב בְּעוֹלָם הַבָּא.

וְעַל זֶה כְּתוּב וְנִטְמַתֶּם בָּם, בְּלִי א', שְׁלֵא נִמְצְאת רְפוּאָה לְתוֹעֲבֹתוֹ, וְלֹא יוֹצֵא מְטַמְּאָתוֹ לְעוֹלָמִים. אוֹי לָהֶם! אוֹי לְנַפְשָׁם, שְׁלֵא יִדְבְּקוּ בְּצִרּוֹר הַחַיִּים לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי נִטְמָאוּ! אוֹי לְעֵצָמָם! עַלֵּיהֶם כְּתוּב (ישעיה טו) כִּי תוֹלַעְתֶּם לֹא תָמוּת וְגו', וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר. מָאן גָּרִים לִיה, סְרַחוּן. מִי גָרַם לוֹ? אוֹתוֹ הַצַּד שְׁנֹדֵבֵק בוּ.

יִשְׂרָאֵל בָּאִים מֵצַד הַיָּמִין. אִם נִדְבְּקִים בְּצַד הַשְּׂמָאל, הָרִי פּוֹגְמִים אֶת הַצַּד הָזֶה, וּפּוֹגְמִים אֶת עֵצָמָם, וּפּוֹגְמִים אֶת נַפְשָׁם, פּוֹגְמִים בְּעוֹלָם הָזֶה וּפּוֹגְמִים בְּעוֹלָם הַבָּא. כָּל שֶׁפָּן מִי שְׁנֹדֵבֵק בְּצַד הַטְּמֵאָה, שֶׁהַכֹּל אֲחוּזֵי זֶה בְּזֶה, וְכְתוּב (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

רְבִי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (קהלת ו) כָּל עֵמֶל אָדָם לְפִיהוּ וְגו'. הַסְּתַפְלְתִי בְּדַבְרֵי שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ, וְכֹלָם אֲחוּזִים בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. כָּל עֵמֶל אָדָם לְפִיהוּ, הַפְּסוּק הָזֶה בִּשְׁעָה שְׁדָנִים אֶת הָאָדָם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּתוּב. כָּל אוֹתוֹ הַדִּין, וְכֹל מֵה שְׁפּוּבֵל בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת הָעוֹלָם - לְפִיהוּ, בְּשִׁבִיל פִּיהוּ שְׁלֵא שְׁמַר אוֹתוֹ וְטָמֵא אוֹתוֹ אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֹא נִדְבְּק לְצַד הַחַיִּים לְצַד הַיָּמִין. וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם דִּינָה לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְּבַר אַחַר לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם לְעֵלוֹת לְמִקוּמָה לְעוֹלָמִים, מִשּׁוּם שְׁהָרִי הִיא נִטְמָאָה וְנִדְבְּקָה לְצַד הָאֲחַר.

הָכִי מֵהָאִי עֲלָמָא, אֲחִידָן בִּיה כָּל אֵינוֹן דְּאֲחִידָן בְּסִטְרָא (ס"א דִּתְנִין מִסְטָר) דְּמִסְאָבָא, וּמִסְאָבִין לִיה וְדִינִין לִיה כְּבַר נֶשׁ דְּאִיהוּ גַעְלָא דְמֵאֲרִיָּה, גַעְלָא בְּהָאִי עֲלָמָא, וְגַעְלָא בְּעֲלָמָא דְאֲתִי.

וְעַל דָּא כְּתִיב, וְנִטְמַתֶּם בָּם בְּלֹא א', דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח אֲסוּוֹתָא לְגַעוּלִיָּה, וְלֹא נִפִּיק מִמִּסְאָבוּתִיָּה לְעֲלָמִין. וְוִי לוֹן, וְוִי לְנַפְשִׁיָּהוּ, דְּלֹא יִתְדְבְּקוֹן בְּצִרּוּרָא דְחַיִּי לְעֲלָמִין, דְּהָא אֲסִתְאָבוּ. וְוִי לְגִרְמִיָּהוּ, עַלֵּיהוּ כְּתִיב (ישעיה טו) כִּי תוֹלַעְתֶּם לֹא תָמוּת וְגו', וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר. מָאִי דְרָאוֹן. סְרַחוּנָא. מָאן גָּרִים לִיה, הֵהוּא סִטְרָא דְאֲתִדְבֵק בִּיה.

יִשְׂרָאֵל אֲתִיין מִסִּטְרָא דִּימִינָא, אִי אֲתִדְבְּקוֹן בְּסִטְרָא שְׂמָאלָא, הָא פְּגָמִין לְסִטְרָא דָּא, וּפְגָמִין לְגִרְמִיָּהוּ, וּפְגָמִין לְנַפְשִׁיָּהוּ, פְּגִימִין בְּעֲלָמָא דִּין, וּפְגִימִין, בְּעֲלָמָא דְאֲתִי. כָּל שֶׁפָּן מָאן דְּאֲתִדְבֵק בְּסִטְרָא דְמִסְאָבָא, דְּכֹלָא אֲחִיד דָּא בְּדָא, וְכְתִיב (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לִי' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

רְבִי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (קהלת ו) כָּל עֵמֶל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגו'. אֲסִתְפַּלְנָא בְּמִלֵּי דְשְׁלֵמָה מְלָכָא, וְכֹלָהוּ אֲחִידָן בְּחֻכְמָה עֲלָאָה. כָּל עֵמֶל הָאָדָם לְפִיהוּ, הָאִי קָרָא, בְּשַׁעְתָּא דְדִינִין לִיה (דף נ"ב ע"א) לְבַר נֶשׁ בְּהֵהוּא עֲלָמָא כְּתִיב, כָּל הֵהוּא דִינָא, וְכֹל מָאִי דְסָבִיל בְּהֵהוּא עֲלָמָא, וְנִקְמִין מִגִּיָּה נִקְמַתָּא דְעֲלָמָא. לְפִיהוּ: בְּגִין פִּיהוּ, דְּלֹא נִטִּיר לִיה, וְסָאִיב לִיה לְנַפְשִׁיָּה, וְלֹא אֲתִדְבֵק בְּסִטְרָא דְחַיִּי, בְּסִטְרָא דִּימִינָא. וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם דִּינָהָא לְעֵלָם וְלְעֲלָמֵי עֲלָמִין. דְּבַר אַחַר לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם לְסִלְקָא לְאֲתֵרָהּ לְעֲלָמִין, בְּגִין דְּהָא אֲסִתְאָבַת, וְאֲתִדְבֵקַת בְּסִטְרָא אֲחֵרָא.

רבי יצחק אָמר, כָּל מֵאן דְּאִסְתָּאב בְּהוּ, כְּאִילוּ פִלַּח לְעִבּוּדָה זָרָה, דְּאִיהוּ (דבריים יז) תּוֹעֵבַת יִי, וּכְתִיב לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. מֵאן דְּפִלַּח לְעִבּוּדָה זָרָה, נִפְיָק מִסְטָרָא דְחִיִּי, נִפְיָק מִרְשׁוּתָא קְדִישָׁא, וְעֵייל בְּרְשׁוּתָא אַחְרָא. אוּף מֵאן דְּאִסְתָּאב בְּהֵי מִיכְלִי, נִפְיָק מִסְטָרָא דְחִיִּי, וְנִפְיָק מִרְשׁוּ קְדִישָׁא, וְעֵייל בְּרְשׁוּתָא אַחְרָא. וְלֹא עוּד, אֲלֵא דְאִסְתָּאב בְּהֵי עֲלֵמָא, וּבְעֲלֵמָא דְאִתִּי. וְעַל דָּא וְנִטְמַתְם בָּם כְּתִיב בְּלֹא א'.

וּכְתִיב, וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבַעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ הָאָדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם לְטַמָּא. מֵאִי לְטַמָּא לְטַמָּא לְעַמִּין עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה, דְּהֵא אֵינּוּן מִסְאָבִין, וּמִסְטָרָא דְמִסְאָבָא קָא אַתְיִין. וְכָל חַד אַתְדַּבֵּק בְּאַתְרֵיהּ.

רבי אֶלְעָזָר הָהוּ יְתִיב קָמֵי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, אָמַר לֵיהּ, הָא דְתַנִּינָן זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְדַפְאָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּמָה. אָמַר לֵיהּ, בְּמָה דְכְתִיב, (יחזקאל לו) וְזַרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם וְגו'. פִּינּוֹן דְּאַתְדַּבְּקָן מִתְקַדְּשׁוּן, וְיִשְׂרָאֵל דְּאַתְדַּבְּקוֹן בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, קְדָשׁ אַקְרוּן, דְכְתִיב, (ירמיה ב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִיִּי רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, וּכְתִיב (שמות כב) וְאֲנָשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי, זַפְאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא קְאָמַר עֲלֵיהּ, וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יִי, בְּגִין דְכְתִיב (דבריים י') וְכוּ תִדְבְּקוּ, וּכְתִיב (תהלים קמז) לֹא עֲשֵׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם הִלְלוּיָהּ.

רעיא מהימנא

דְּגִים וְחַגְבִּים, אֵינָן טְעוּנִין שְׁחִיטָה, אֲלֵא אֲסִיפְתֶּם הִיא הַמְתַּרְתּוּ אוֹתָם. הָכִי מְאִרֵי מִתִּיבְתָא, אֵין צְרִיכִין שְׁחִיטָה, אֲלֵא דְאַתְמַר בְּהוֹן, (בראשית מט) וַיִּגְוַע וַיֵּאסֹף אֶל עַמּוּי. מָה נִוְנֵי נִמָּא, חֵיוֹתָן בְּנִמָּא. אָף תְּלַמְדֵי חֲכָמִים,

רבי יצחק אָמר, כָּל מִי שְׁנִטְמָא בְּהֵם, כְּאִילוּ עִבַד לְעִבּוּדָה זָרָה, שְׁהִיא תּוֹעֵבַת ה', וּכְתוּב לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. מִי שְׁעוֹבֵד לְעִבּוּדָה זָרָה, יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים, יוֹצֵא מִרְשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה וְנִכְנַס לְרְשׁוֹת אַחְרָת. אָף מִי שְׁנִטְמָא בְּמֵאכְלוֹת הַלְלוּ, יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים, וְיוֹצֵא מִרְשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה וְנִכְנַס לְרְשׁוֹת אַחְרָת. וְלֹא עוּד, אֲלֵא שְׁנִטְמָא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלִכְּן כְּתוּב וְנִטְמַתְם בָּם בְּלִי א'.

וּכְתוּב (ויקרא ט) וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבַעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ הָאָדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לְכֶם לְטַמָּא. מָה זֶה לְטַמָּא? לְטַמָּא אֶת הָעַמִּים עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה, שְׁהָרֵי הֵם טְמֵאִים, וְהֵם בָּאִים מִצַּד הַטְּמֵאָה, וְכָל צַד נִדְבֵּק בְּמִקּוּמוֹ.

רבי אֶלְעָזָר הָהוּ יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי. אָמַר לוֹ, זֶה שְׁשִׁנִּינוּ עֲתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְטַהַר אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּמָה? אָמַר לוֹ, בְּמָה שְׁכָתוּב (יחזקאל לו) וְזַרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם וְגו'. פִּינּוֹן שְׁנִטְהַרִים מִתְקַדְּשִׁים, וְיִשְׂרָאֵל שְׁנִדְבְּקִים בְּקְדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא נִקְרָאוּ קְדָשׁ, שְׁכָתוּב (ירמיה ב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, וּכְתוּב (שמות כו) וְאֲנָשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי. אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא אוֹמַר עֲלֵיהֶם, (ויקרא כו) וְהֵייתֶם לִי קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה', מִשׁוּם שְׁכָתוּב וְכוּ תִדְבְּקוּ, וּכְתוּב (תהלים קמז) לֹא עֲשֵׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם הִלְלוּיָהּ.

רעיא מהימנא

דְּגִים וְחַגְבִּים אֵינָם טְעוּנִים שְׁחִיטָה, אֲלֵא אֲסִיפְתֶּם הִיא הַמְתַּרְתּוּ אוֹתָם. כְּף מוֹרֵי הַיְשִׁיבָה, אֵין צְרִיכִים שְׁחִיטָה, אֲלֵא שְׁנִטְמָא בְּהֵם (בראשית מט) וַיִּגְוַע וַיֵּאסֹף אֶל

עמיו. מה דגיי הים חיותם פנים, אף תלמידי חכמים בעלי המשנה חיותם בתורה, ואם נפרדים ממנה, מיד מתים. (תנא) תניני המשנה, שבה התרבו כדגיי הים, ואם אלו שבפשה יצלו למים ולא יודעים לשוב, הם מתים. אבל אדם (שהם בעלי קבלה, הללו שלמעה), שהוא למעלה מכלם, נאמר בו (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים.

שאותם מורי המשנה, התנינים, הפנין הגדול, נחש בריח, פנגד והבריח התיכן בתוף הקרשים, בזמן שהתנינים, בעלי המשנה, יש מחלקת ומקשים זה על זה, בולע את חברו, וזה תלמיד קטן שלא הגיע להוראה ומורה, חיה מיתה. ואם הם שוים זה לזה ויש בהם מחלקת וקשיה, נאמר בהם (לבסוף) (במדבר כא) את והב בסופה, ופרשה - אהבה בסופה. (עד כאן

רעיא מהימנא.)

פרשת תזריע

וידבר ה' אל משה לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. רפי אלעזר פתח, (שיר א) על משפכי בלילות בקשתי וגו'. על משפכי?! במשפכי היה צריך להיות! מה זה על משפכי? אלא כנסת ישראל אמרה לפני הקדוש ברוך הוא, ומבקשת ממנו על הגלות, משום שהיא יושבת בין שאר העמים עם בניה ושוכבת לעפר. ועל שהיא שוכבת בארץ טמאה אחרת, אומרת: על משפכי אני מבקשת, שאני כואבת (שוכבת) בגלות, ועל זה - בקשתי את שאהבה נפשי, ולהוציא אותי ממנו.

בקשתיו ולא מצאתיו, שאין דרכו להודג עמי אלא בהיכלו, קראתיו ולא ענני. שהנה בין עמים אחרים אני יושבת, ואין שומעים את קולו אלא בניו, שפתיב (דברים ד) השמע עם קול

מארי מתניתין, חיותיהו באורייתא, ואי אתפרשן מנה, מיד מתים. (נ"א תנאיו) תנינן דמתניתין, דבה אתרבו כנוני זמא, ואי אינון דבבשפתא יעלו לזמא, ולא ידעין לשטטא, אינון מיתין. אבל אדם (דאינון מארי קבלה אינון לעילא), דאיהו לעילא מפלהו, אתמר ביה (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים.

דאינון מארי מתניתין תנינא, התנין הגדול, (ישעיה כז) נחש בריח, לקבל (שמות כז) הבריח התיכון בתוף הקרשים, בזמנא דתנינן מארי משנה אית בהון מחלוקת, ומקשין דא לדא, בלע לחבריה. והאי איהו תלמיד זעיר שלא הגיע להוראה ומורה, חייב מיתה. ואי אינון שוין דא לדא, ואית בהון מחלוקת, וקושיא, אתמר בהון (ס"א לבסוף) (במדבר כא) את והב בסופה, אוקמוה אהבה בסופה. (ע"כ רע"מ).

פרשת אשה כי תזריע

וידבר יי' אל משה לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. (ויקרא יב) רפי אלעזר פתח, (שיר השירים ג) על משפכי בלילות בקשתי וגו'. על משפכי, במשפכי מיבעי ליה, מהו על משפכי. אלא כנסת ישראל אמרה קמי קדשא בריך הוא, ובצאת מניה על גלותא, בגין דהיא יתבא בין שאר עמין עם בנהא, ושכיבת לעפרא, ועל דהיא שכיבת בארעא אחרא מסאבא, אמרה, על משפכי בעינא, דכאיבנא (נ"א דשכיבנא) בגלותא, ועל דא, בקשתי את שאהבה נפשי ולאפקא לי מניה.

בקשתיו ולא מצאתיו, דלאו ארחיה לאזדווגא (דף מב ע"ב) בי אלא בהיכליה, קראתיו ולא ענני. דהא ביני עמין אחרנין יתיבנא, וקליה לא שמעין אלא בנוי. דכתיב, (דברים ד) השמע עם קול אלהים וגו'.

עמים אחרים אני יושבת, ואין שומעים את קולו אלא בניו, שפתיב (דברים ד) השמע עם קול אלהים וגו'.

רבי יצחק אמר, על משכבי בלילות. אמרה כנסת ישראל על משכבי אתרעמנא קמיה, דיהא מזדווג עמי למחידי לי, ולברכא לי, בחידו שלי. דהכי תנינן דמזווגא דמלכא בכנסת ישראל, כמה צדיקים ירתו ירותת אחסנתא קדישא, וכמה ברכאן משתפחי בעלמא.

רבי אבא הוה אזיל לכפר קניא, (ס"א בפרקמטין) למערתא דלוד. והוה עמיה רבי יוסי ורבי חייא. אמר רבי יוסי, כתיב, (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה וגו'. אשת חיל, דא כנסת ישראל. וכרקב בעצמותיו מבישה. אלן (נ"א דא מתימנותא דשא) עמין עובדי עבודה זרה, דקודשא בריך הוא לא יכיל למסבל לון בעלמא, כמה דאת אמר, (ויקרא כ) ואקוץ פם. פהני קווצין וגובין דדחקין ליה לבר נש ולא יכיל למסבל לון. אמר רבי אבא, הכי הוא ודאי, אשת חיל, דא כנסת ישראל, דהיא גבירתא מכמה חיילין וכמה משריין דמשתפחי בעלמא, עטרת בעלה, כמה דאת אמר, עטרת תפארת, וכלא חד. (ל"ג וכו') אשת חיל דא כנסת ישראל דהא בזווגא דמלכא אפיקת כמה חיילין כמה משריין כמה צדיקים בעלמא וכלהו אקרון בנים לקודשא בריך הוא ולכנסת ישראל כמה דכתיב (דברים י"ד) בנים אתם ליה (אלהיכם). עד דהוה אזלי, אמר רבי אבא כל חד לימא מלה, בכנסת ישראל.

רבי אבא פתח ואמר. (משלי לא) אשת חיל מי ימצא, דא כנסת ישראל, דאיהי אשת חיל, כמה דאמרן. מי ימצא, כמה דאת אמר, אשר ימצא אתכם באחרית הימים. (ל"ג מי ימצא לאתחא ביה קרבא) מי ימצא, מאן יזכה למהוי בה בשלימו, ולאשתפחא עמה תדיר. כמה דאת אמר, (תהלים כד) מי יעלה בהר יי' וגו'.

ורחוק מפנינים מכרה, מכרה, מקחה מיבעי

רבי יצחק אמר, על משכבי בלילות - אמרה כנסת ישראל, על משכבי התרעמתי לפניו, שהיה מזדווג עמי לשמח אותי ולברך אותי בשמחה שלמה. שפך שנינו, שמוזוג של המלך עם כנסת ישראל כמה צדיקים ירשו ירשת נחלה הקדושה, וכמה ברכות נמצאות בעולם.

רבי אבא היה הולך לכפר קניא (בסוחרה) למערת לוד, והיו עמי רבי יוסי ורבי חייא. אמר רבי יוסי, כתוב (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה וגו'. אשת חיל - זו כנסת ישראל. וכרקב בעצמותיו מבישה - אלו (והאמונה של שאר) העמים עובדי עבודה זרה שאין הקדוש ברוך הוא יכול לסבל אותם בעולם, כמו שנאמר (ויקרא כ) ואקוץ פם. פאותם קוצים ונרדדים שדוחקים את האדם ולא יכול לסבל אותם.

אמר רבי אבא, כך זה ודאי. אשת חיל - זו כנסת ישראל, שהיא הגברת מכמה חילות וכמה מחנות שנמצאים בעולם. עטרת בעלה - כמו שנאמר עטרת תפארת, והפל אחד. (ל"ג אשת חיל - זו כנסת ישראל, שהרי בזווג המלך הוציאה כמה חילות, כמה מחנות, כמה צדיקים בעולם, וכלם נקראים בנים להקדוש ברוך הוא ולכנסת ישראל, כמו שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם) עד שהיו הולכים, אמר רבי אבא, כל אחד יאמר דבר בכנסת ישראל.

רבי אבא פתח ואמר, אשת חיל מי ימצא - זו כנסת ישראל, שהיא אשת חיל, כמו שאמרנו. מי ימצא, כמו שנאמר אשר ימצא אתכם באחרית הימים. (ל"ג מי ימצא - להגיח בו קרב) מי ימצא - מי יזכה להיות עמה בשלמות ולהמצא עמה תמיד.

ורחוק מפנינים מכרה, מכרה, מקחה מיבעי

מקחה הנה צריך להיות! אלא לכל אותם שלא נדבקו עמה בשלמות ולא שלמים עמה, היא מכרה אותם והסגירה אותם בידי עמים אחרים, כמו שנאמר ויעזבו בני ישראל את ה', וימכר אתם ביד סיסרא. ואז התרחקו כלם מאותן פנינים עליונות קדושות, שלא יהא חלק בהן. זהו שפתיב ורחוק מפנינים מכרה.

רבי חייא פתח בפסוק אחריו ואמר, בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר, בטח בה לב בעלה - זה הקדוש ברוך הוא, שמשום כך מנה אותה על העולם להנהיג אותו, כל כלי הזין שלו הפקיד בידה, וכל אותם לוחמי הקרב, ועל כן ושלל לא יחסר.

רבי יוסי פתח בפסוק אחריו ואמר, גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה. גמלתהו טוב, היא הזמינה טוב לעולם, הזמינה טוב להיכל המלך ולבני היכלו. ולא רע, משום שפתיב (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע. מתי טוב? בזמן שאותם ימי השמים מאירים עליה ומזדווגים עמה פראוי, שהם ימי חייה. משום שעץ החיים שולח לה חיים ומאיר לה, ובאותו זמן - גמלתהו טוב ולא רע. אמר רבי אבא, יפה הוא, וכל הפסוקים נאמרו על כנסת ישראל.

אשה פי תוריע. שנינו, אשה מזרעת תחלה, יולדת זכר. רבי אחא אמר, הרי שנינו שהקדוש ברוך הוא גזר על הטפה ההיא אם היא זכר אם היא נקבה, ואתה אומר אשה מזרעת תחלה יולדת זכר? אמר רבי יוסי, ודאי שהקדוש ברוך הוא מבחין בין טפה של זכר ובין טפה של נקבה, ומשום שמבחין בה, גזר עליה אם תהיה זכר או נקבה.

ליה. אלא, לכל אינון דלא אתדבקן בה בשלימו, ולא שלמין בהדה, היא מכרה לון ואסגרא לון בידא דעממין אחרנין. כמה דאת אמר, (שמואל א, יב) ויעזבו בני ישראל את יי' וימכור אותם ביד סיסרא. וכדין פלהו רחיקין מאלין פנינים עלאין קדישין, דלא יהא חולקא בהו. הדא הוא דכתיב ורחוק מפנינים מכרה.

רבי חייא פתח קרא אבתריה ואמר, בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר. בטח בה לב בעלה, דא קדשא בריך הוא, דבגיני כף מני ליה על עלמא, לאתדברא עליה, כל זיונין דליה אפקיד בידהא, וכל אינון מגיחי קרבא, ועל דא, ושלל לא יחסר.

רבי יוסי פתח קרא אבתריה, ואמר, גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה. גמלתהו טוב, היא זמינת טוב לעלמא, זמינת טוב להיכלא דמלכא ולבני היכליה. ולא רע. בגין דכתיב, (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע, טוב אימתי, בזמנא דאינון ימי השמים, נהרין עליה, ומזדווגן עמה פדקא גארת, דאינון ימי חייה. בגין דעץ החיים, שדר לה חיים, ונהיר לה. ובההוא זמנא גמלתהו טוב ולא רע. אמר רבי אבא שפיר הוא, וכלהו קראי בכנסת ישראל אתמרו.

אשה כי תוריע. (ויקרא יב) תנינן, אשה מזרעת תחלה יולדת זכר. רבי אחא אמר, הא תנינן, דקודשא בריך הוא גזר על ההיא טפה, אי איהו דכר אי איהו נוקבא, ואת אמרת אשה מזרעת תחלה יולדת זכר. אמר רבי יוסי, ודאי קדשא בריך הוא מבחין בין טפה דדכורא ובין טפה דנוקבא, ובגין דאבחין ליה, גזר עליה, אי להוי דכר או נוקבא.

אמר רבי אחא, וילדה זכר, וכי כיון דמזרעת יולדת, דכתיב, וילדה (אלא), האי קרא הכי מיבעי ליה, אשה כי תהר וילדה זכר. (כ"א תוריע ונתנה זכר) מהו, פי תזריע וילדה. אמר רבי יוסי, אתתא, מן יומא דאתעברת עד יומא דיוולדת לית לה בפומא, אלא ילידו דילה אי להוי דכר, ועל דא, אשה כי תזריע וילדה זכר.

אשה פי תזריע. רבי חזקיה פתח, (תהלים קד) מה רבו מעשיך יי'. כמה סגיאיין עובדוהי דמלפא קדישא בעלמא, מתל לבר נש דנטיל בידוהי כמה (דף נ"ג ע"א) מקטורין פחדא, וזרע לון בזמנא חדא, ולבתר נפיק כל חד וחד בלחודוי. כף קדשא בריף הוא עביד עובדוהי בחדוהי, ובחדוהי נטיל פלא כחדא וזרע לון, ולבתר נפקו כל חד וחד בזמניה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) כלם בחדוהי עשית.

אמר רבי אבא, מה רבו מעשיך יי', כמה סגיאיין אינון עובדוהי דמלפא קדישא, וכלהו, סתימין בחדוהי, הדא הוא דכתיב כלם בחדוהי עשית. פלהו בחדוהי פלילין, ולא נפקי לבר אלא בשבילין ידיען, לגבי בינה. ומתמן, אתעבידו כלא ואתתקנו, הדא הוא דכתיב, (משלי כד) ובתבונה יתכונן. ועל דא כלם בחדוהי עשית, בבינה.

מלאה הארץ, הארץ: דא כנסת ישראל, דמתמן אתמליא מפלא, כמה דאת אמר (קהלת א) כל הנחלים אל הים וגו'. קניניך. דהיא אפיקת לון לבתר, הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. בגיני כף מלאה הארץ קניניך.

תא חזי, בשעתא דכר נש אתי לאתקדשא

אמר רבי אחא, וילדה זכר - וכי כיון שמזרעת יולדת, שפתיב וילדה? (אלא) הפסוק הזה כף היה צריך להיות: אשה כי תהר וילדה זכר. (תוריע ונתנה זכר) מה זה פי תזריע וילדה? אמר רבי יוסי, אשה, מיום שמתעברת עד היום שמולידה, אין לה בפיה אלא הילוד שלה אם יהיה זכר, ועל כן - אשה פי תזריע וילדה זכר. אשה פי תזריע. רבי חזקיה פתח, מה רבו מעשיך ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל לאדם שלקח בידו כמה זרעים יחד, וזרע אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד ואחד לבדו. כף הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחדוהי, ובחדוהי נטל הכל יחד וזרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו. זהו שפתיב (תהלים קד) כלם בחדוהי עשית.

אמר רבי אבא, מה רבו מעשיך ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכלם סתומים בחדוהי. זהו שפתיב כלם בחדוהי עשית. כלם פלולים בחדוהי, ולא יוצאים החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים. זהו שפתיב (משלי כד) ובתבונה יתכונן, ועל זה - כלם בחדוהי עשית, בבינה.

מלאה הארץ. הארץ - זו כנסת ישראל, שמשם הכל מתמלא, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים אל הים וגו'. קניניך - שהיא מוציאה אותם אחר כך. זהו שפתיב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. משום כף, מלאה הארץ קניניך.

בא ראה, בשעה שאדם בא להתקדש להזדוג בנקבתו (בבבנה)

בא ראה, בשעה שאדם בא להתקדש להזדוג בנקבתו (בבבנה)

בְּרִצּוֹן קָדוֹשׁ שְׁלוֹ, מִתְעוֹרֶרֶת
עָלָיו רוּחַ (אֲחֵרֶת) קְדוֹשָׁה, כְּלוּלָה
זָכַר וְנִקְבָּה, וְרוּמוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְשֵׁלִיחַ אֶחָד הַמִּמְנָה עַל
הַרְיוֹנוֹת בְּנֵי הָאָדָם, וּמִפְקִיד בְּיָדוֹ
אוֹתָהּ הַרוּחַ, וּמוֹדִיעַ לוֹ לְאִיזָה
מְקוֹם יִפְקַד אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(אֵיבֹב א) וְהַלִּילָה אָמַר הָרָה גָבַר.
הַלִּילָה אָמַר לְאוֹתוֹ מִמְנָה: הָרָה
גָבַר מִפְּלוּנִי. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִפְקִיד לוֹ, אֵת אוֹתָהּ הַרוּחַ, כֹּל
מֵה שְׁמִפְקִיד, וְהִנֵּה פִּרְשׁוּהָ.

אִז יוֹרֶדֶת רוּחַ, וְצֹלֵם אֶחָד עִמָּה,
אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד בְּדִיוֹקְנוֹ לְמַעֲלָה,
בְּאוֹתוֹ צֹלֵם נִכְרָא (הַתְּגוּרָה), בְּאוֹתוֹ
צֹלֵם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (תְּהַלִּים לט) אֵף בְּצֹלֵם יִתְהַלֵּךְ
אִישׁ. בְּעוֹד שֶׁהַצֹּלֵם הַזֶּה נִמְצָא
עִם הָאָדָם, בְּצֹלֵם שְׁלוֹ עוֹמֵד
בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד
(נִמְצָא עִמּוֹ אָדָם עוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּשְׁנַיִם הֵם
שְׁמִתְחַבְּרִים בְּאֶחָד) הוּא עוֹמֵד בְּעוֹלָם
הַבָּא, וּשְׁנַיִם הֵם שְׁמִתְחַבְּרִים יַחַד.
וּשְׁלֵמָה הַמְּלָךְ מְזַהֵר אֶת בְּנֵי
הָאָדָם וְאוֹמֵר, (שִׁיר ב) עַד שִׁיפּוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצֹּלְלִים, שְׁנַיִם.

וּבִסְפָר הַכְּשָׁפִים שֶׁל אֲשַׁמְדָּאֵי
מְצָאנוּ, שְׁאוֹתֵם שִׁיּוֹדְעִים (שְׁרוּצִים)
לְכַשְׁף כְּשָׁפִים מְצַד הַשְּׂמָאל
וְלַהֲדַבֵּק בָּהֶם, יָקוּם לְאוֹר הַנֵּר אוֹ
בְּמְקוֹם שִׁירָאוֹ אוֹתֵם הַצֹּלְמִים
שְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר אוֹתֵם דְּבָרִים
שְׁמִתְקַנִּים לְאוֹתֵם הַכְּשָׁפִים,
וַיִּקְרָא לָהֶם לְאוֹתֵם צְדָדִים
טְמָאִים בְּשֵׁמוֹת הַטְּמָאִים שְׁלָהֶם,
וַיִּזְמִין (וַיְשַׁבֵּעַ) הַצֹּלְמִים שְׁלוֹ
לְאוֹתֵם שְׁקוּרָא, וַיֹּאמֶר שֶׁהוּא
מִתְתַּקֵּן בְּרִצּוֹנוֹ לָהֶם לְמַצּוֹתֵם,
וְאוֹתוֹ הָאִישׁ יוֹצֵא מִרְשׁוֹת רְבוּנוֹ,
וּפְקֻדוֹנוֹ נוֹתֵן לְצַד הָאֲחֵר.

וּבְאוֹתֵם דְּבוּרִים שֶׁל כְּשָׁפִים
שֶׁהוּא יֹאמֵר וַיִּזְמִין (וַיְשַׁבֵּעַ) אוֹתֵם

וּמִתְתַּקְּנִין בְּאֵינּוֹן צוּלְמִין

לְאִזְדוּוּגָא בְּנוֹקְבִיָּה, (בְּכּוּנְיָה) בְּרַעוּתָא קְדִישָׁא
דִּילִיָּה, אֲתַעֵר עָלֶיהָ רוּחָא (אֲחֵרָא) קְדִישָׁא, כְּלִיל
דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְרַמְיָז קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד
שְׁלוּחָא מִמְנָא עַל עַדוּיִיהוּן דְּבְנֵי נְשָׂא, וּמְנִי
בִּידֵיהָ הֵהוּא רוּחָא, וְאוֹדַע לֶיהָ, לְאֵן אֲתַר
יִפְקוֹד לֶיהָ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (אֵיבֹב ג) וְהַלִּילָה
אָמַר הוֹרָה גָבַר. הַלִּילָה אָמַר, לְהֵהוּא מִמְנָא,
הוֹרָה גָבַר מִפְּלוּנָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִפְקִיד
לֶיהָ, לְהֵהוּא רוּחָא, כֹּל מֵה דְאַפְקִיד, וְהָא
אוּקְמוּהָ.

כְּדִין רוּחָא נִחְתָּא, וְחַד צוּלְמָא עִמָּיה, הֵהוּא
דְקָאִים בְּדִיוֹקְנֵיהָ לְעִילָא, בְּהֵהוּא צוּלְמָא
אֲתַבְּרִי (ס"א אֲתַרְבִּי), בְּהֵהוּא צוּלְמָא אָזִיל בְּהָאֵי
עֲלָמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהַלִּים לט) אֵף בְּצֹלֵם
יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. בְּעוֹד דְּהָאֵי צוּלְמָא אֲשַׁתְּכַח
עִמָּיה דְּבַר נֶשׁ, בְּצוּלְמָא דִּילִיָּה קָאִים בְּהָאֵי
עֲלָמָא, דְּמִתְחַבְּרָאן כְּחַדָּא (ס"א אֲשַׁתְּכַח עִמָּיה כִּר נֶשׁ
קָאִים בְּהָאֵי עֲלָמָא וְתִרְיָן אֵינּוֹן דְּמִתְחַבְּרָן כְּחַדָּא), וּשְׁלֵמָה מְלַכָּא
אֲזַהַר לְבְנֵי נְשָׂא וְאוֹמֵר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) עַד שִׁיפּוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצֹּלְלִים, תְּרִי.

וּבִסְפָרָא דְחֵרְשִׁין דְאַשְׁמְדָּאֵי, אֲשַׁכְּחָנָא דְאֵינּוֹן
דִּי־דְעֵי (ס"א דְּעֵי) לְחֵרְשָׁא חֵרְשִׁין מְסֻטְר
שְׂמָאלָא, וְלֹאֲתַדְבַּקָא בְּהוּ, יָקוּם לְנַהוּרָא
דְשָׂרְגָא, אוֹ בְּאַתַּר דִּיתְחַזוֹן אֵינּוֹן צוּלְמִין
דִּילִיָּה, וַיִּימָא אֵינּוֹן מְלִין דְּמִתְתַּקְּנִי לְאֵינּוֹן
חֵרְשִׁין, וַיִּקְרִי לוֹן, לְאֵינּוֹן סְטָרִין מְסֻאֲבִין,
בְּשִׁמְהָן מְסֻאֲבִין דִּילִיָּהוּן, וַיִּזְמִין (וַיִּשְׁבֵּעַ) צוּלְמִין
דִּילִיָּה לְאֵינּוֹן דְקָאֵרִי, וַיִּימָא דְהוּא אֲתַתְּקֵן
בְּרַעוּתֵיהָ לְהוּ לְפַקוּדֵיהוּ, וְהֵהוּא כִּר נֶשׁ נִפְק
מִרְשׁוֹ דְמֵאֲרִיָּה וּפְקֻדוּנָא דִּילִיָּה, יָהֵב לְסֻטְר
מְסֻאֲבָא.

וּבְאֵינּוֹן מְלִין דְחֵרְשִׁין דְאֵיֵהוּ יִימָא, וַיִּזְמִין (נ"א

וַיִּשְׁבֵּעַ) לוֹן לְצוּלְמֵי, אֲתַחַזוֹן תְּרִין רוּחִין

דיליה, בחיזו דבני אנשא, ומודעין ליה מלין
לאבאשא, ומלין לאוטבא, לזמנין ידיען.
ואלין תרי רוחין, דלא אתפלילו בכללא
דגופא, השתא אתפלילן באלין צולמין,
ומתתקנן בהו ומודעין ליה לבר נש מלין
לאבאשא, ודא הוא דנפיק מרשותא דמאריה,
ופקדונא דיליה, יהיב לסטר מסאבא.

תא חזי, אסיר ליה לבר נש לאשדאה מאני
דביתא, ולאפקדא ליה לסטרא אחרא,
דלא אצטריף, או מלה אחרא דכוותיה, (פ"א
דביסיה לקבלא ליה) דהא כמה גרדיני נימוסין זמינין
לההוא מלה לקבלא ליה, ומההוא זמנא, לא
שארו עליה ברכאן, דהא מסטרא אחרא הוא.
פל שפן מאן דאזמין ברעותיה על ההוא טיבו
עלאה דיליה, לאחרא ולסטרא אחרא. דהא,
מההוא דאזמין ליה הוי.

וכר קריבו יומין דבר נש לנפקא מהאי עלמא,
ההוא צולמא עלאה דיהבי ליה, אתנא
ההוא רוחא בישא דההו מתדבק ביה בכל
יומא, ונטיל ליה לההוא צולמא, ואתתקן ביה
ואזיל ליה, ולא אתחזר ביה בבר נש לעלמין.
כדין ינדע דהא אתדחיא הוא מפלא.

תא חזי, בשעתא דנשמתא נחתא לאעלא ליה
בהאי עלמא, נחתא בגנתא דעדן דארעא,
וחמאת יקרא דרוחיהון דצדיקיא קיימין
שורין שורין. לבתר אזלא לגיהנם, וחמאת
להו לרשיעיא דצווחין ווי ווי, ולא מרחמי
עלייהו. ובכלא אסהידו בה סהדותא, וההוא
צולמא קדישא קיימא עליה, עד דנפיק
לעלמא. (דף מ"ג ע"ב).

בר נפיק לעלמא, אזדמן ההוא צולמא לגביה,
ואשתתף בהדיה, ואתרבי עמיה. כמה

לצלמים, נראים שתי רוחות,
ומתתקנים באותם צלמים שלו
במראה של בני אדם, ומודיעים
לו דברים להרע ודברים להיטיב
לזמנים ידועים. ואלו שתי
הרוחות שלא נכללו בכלל של
גוף, עכשו נכללים בצלמים
הללו, ומתתקנים בהם ומודיעים
לו לאדם דברים להרע, וזהו
שיוצא מרשות רבונו, ופקדונו
נותן לצד הטמא.

בא ראה, אסור לאדם לזרק פלי
הבית ולהפקידו לצד האחר,
שלא צריך, או דבר אחר שפמותו
(של ביתו לקבל אותו), שהרי כמה
שומרי הפללים מזמנים לדבר
ההוא לקבל אותו, ומאותו זמן
לא שורים עליו ברכות, שהרי
הוא מצד אחר. כל שפן מי
שפזמין ברצונו על אותו הטוב
העליון שלו, לאחר ולצד האחר,
שהרי הוא מאותו שהזמין אותו.
ובשקרבים ימי האדם לצאת מן
העולם הזה, אותו הצלם העליון
שנותנים לו, באה אותה רוח רעה
שהיה נדבק בה בכל יום, ונוטלת
אותו הצלם, ומתתקן בו והולך
לו, ולא חוזר לאדם לעולמים. אז
ידע שהרי הוא נדחה מן הכל.

בא ראה, בשעה שהנשמה יורדת
להפגס לו בעולם הזה, יורדת לגן
העדן של הארץ, ורואה את
פכודם של רוחות הצדיקים
עומדים שורות שורות. אחר כף
הולכת לגיהנם, ורואה את
הרשעים שצווחים וי ווי, ולא
מרחמים עליהם. ובכל מעידים
בה עדות, ואותו הצלם הקדוש
עומד עליה, עד שיוצאת לעולם.
בשיוצאת לעולם, מזדמן לה
אותו הצלם, ומשתתף עמה,
ומתגדל עמה, כמו שנאמר אף

דאתמר, (תהלים לט) אף בצלם יתהלך איש. ובההוא צלם אשתתפו (אשתתפו)

בְּצֵלֶם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וּבְאוֹתוֹ הַצֵּלֶם מִשְׁתַּתְּפִים (נִמְצְאוּ) יָמֵי הָאָדָם וְתוֹלָדֵיָם בּוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיּוֹב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעֵהוּ כִּי צֵל יָמֵינוּ עָלֵינוּ אֶרֶץ. כִּי צֵל יָמֵינוּ וְדָאֵי. וַיְמִיּוֹם שְׁמַתְעַבְרַת הָאִשָּׁה עַד הַיּוֹם שְׁמוֹלִידָהּ, לֹא יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם אֵת מַעֲשֵׂי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כַּמָּה הֵם גְּדוֹלִים וְכַמָּה הֵם עֲלִיוֹנִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' וְגוֹ'.

בֹּא רָאֵה, כָּל רוּחוֹת הָעוֹלָם כְּלוּלוֹת זָכַר וְנִקְבָּה, וּכְשִׁיּוֹצְאוֹת, יוֹצְאוֹת זָכַר וְנִקְבָּה, וְאַחַר כֵּן נִפְרָדִים בְּדְרֻכֵיהֶם, אִם זוֹכָה הָאָדָם, אַחַר כֵּן מַזְדַּוְּגִים יַחַד. וְהֵינּוּ בֵּת זּוּגוּ, וּמִתְחַבְּרִים בְּזוּג (בְּגוֹ) אֶחָד בְּכָל, רוּחַ וְגוֹף, שְׁפָתוֹב (בְּרַאשִׁית א) תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מָה זֶה לְמִינָהּ? אוֹתָהּ רוּחַ הָאָדָם שִׁיּוֹצֵאת זּוּגוּ שְׂדוּמָה לוֹ. וְכֵן זֶה הָאֶרֶץ? כִּמוֹ שְׁנֵאמַר רַקְמֵי בֵּתחֵתוֹת אֶרֶץ, וְהִנֵּה פְרִשׁוּהָ. תּוֹצֵא הָאֶרֶץ וְדָאֵי, שְׁהִרֵי מִמְנָה יוֹצְאִים נֶפֶשׁ חַיָּה, כִּמוֹ שְׂבִאֲרָנּוּ, זוֹ רוּחוֹ שֶׁל אָדָם הִרְאִשׁוֹן, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם א) וּמִפְרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹף הַגֶּזֶן. וּמִפְרֵי הָעֵץ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁר בְּתוֹף הַגֶּזֶן - אֲשֶׁר בְּתוֹף הָאִשָּׁה שְׁנִינּוּ, הֵינּוּ אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָה זָכָר וְנִקְבָּה זָכָר כְּתוּב. וְלֹא כוֹלֵל זָכָר וְנִקְבָּה כְּפִי דְרָף הָעוֹלָם, שְׁהֵם גְּרָמוּ לוֹ, שְׁלֹא מִתְחַבְּרִים כִּמוֹ שִׁיּוֹצְאִים מְלַמְעֵלָה זּוּגוֹת.

מִשׁוֹם שְׂאָדָם הִרְאִשׁוֹן וְזוּגוּ חֲטָאוּ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל כֵּן נִפְרָדִים כְּשִׁיּוֹצְאִים מְלַמְעֵלָה, עַד שִׁיְהִיָּה רְצוֹן מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם זוֹכָה אָדָם, נוֹתְנִים לוֹ זּוּגוֹתוֹ, וְאִם לֹא - מִפְרִידִים אוֹתָהּ מִמְנּוּ, וְנוֹתְנִים אוֹתָהּ לְאַחַר, מוֹלִידִים בְּנִים שְׁלֹא כְּרָאוּי. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי

יּוֹמוֹי דְּבַר נֶשׁ, וְתִלְיִין בֵּיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעֵהוּ כִּי צֵל יָמֵינוּ עָלֵינוּ אֶרֶץ. כִּי צֵל יָמֵינוּ וְדָאֵי. וּמִן יוֹמָא דְמַתְעַבְרָא אֲתַתָּא עַד יוֹמָא דְאוֹלִידַת, לֹא יִדְעִין בְּנֵי נֶשָׁא עוֹבְדוֹי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כַּמָּה אֵינּוֹן רַבְרַבִּין, וְכַמָּה אֵינּוֹן עֲלָאִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יי' וְגוֹ'.

הָא חַזִּי, כָּל רוּחֵין דְעֲלָמָא כְּלִילֵן דְכַר וְנוֹקְבָא, וְכַד נִפְקִין, דְכַר וְנוֹקְבָא נִפְקִין, וְלִבְתַּר מִתְפָּרְשֵׁן בְּאַרְחֵיהוּ, אִי זָכִי בַר נֶשׁ, לִבְתַּר מַזְדַּוְּגֵי כְחֵדָא. וְהֵינּוּ בֵּת זּוּגוּ, וּמִתְחַבְּרִין בְּזוּגָא (ס"א בְּגוֹנָא) חַד בְּכֻלָּא, רוּחָא וְגוֹפָא. דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית א) תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מָאֵי לְמִינָהּ. הֵהוּא רוּחָא דְכַר נֶשׁ דְנִפְיָק זּוּגֵיהּ דְדָמֵי לִיהּ.

וּמָאֵי הָאֶרֶץ, כַּמָּה דְאֵת אָמַר, (תְּהִלִּים קלט) רַקְמֵתִי בְּתַחֲתֵיּוֹת אֶרֶץ, וְהָא אוֹקְמוּהָ. תּוֹצֵא הָאֶרֶץ וְדָאֵי, דְהָא מִנָּה נִפְקִין נֶפֶשׁ חַיָּה, כַּמָּה דְאוֹקְמִנָּא, דָּא רוּחֵיהּ דְאָדָם קְדַמָּא, הֵינּוּ דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ג) וּמִפְרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹף הַגֶּזֶן. וּמִפְרֵי הָעֵץ, דָּא קְדַשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲשֶׁר בְּתוֹף הַגֶּזֶן, אֲשֶׁר בְּתוֹף הָאִשָּׁה, תְּנִינָן, הֵינּוּ, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָה זָכָר, כְּתִיב. וְלֹא כְלִיל דְכַר וְנוֹקְבָא, כְּפּוּם אוֹרְחוֹי דְעֲלָמָא, דְאֵינּוֹן, גְּרָמוּ לִיהּ, דְלֹא מִתְחַבְּרִין, כַּמָּה דְנִפְקִין מְלַעֲיָלָא זּוּגוֹת.

בְּגִין דְאָדָם קְדַמָּא, וְזוּג דִּילֵיהּ, חֲבוּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא מִתְפָּרְשִׁין, כַּד נִפְקִין מְלַעֲיָלָא, עַד דְהוּהוּ רְעוּא קָמֵי קְדַשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִי זָכָה בַר נֶשׁ, יְהִיבִין לִיהּ זּוּגוֹתוֹ, וְאִי לֹא, מִפְרִישִׁין לָהּ מִנֵּיהּ, וְיַהֲבִין לָהּ לְאַחֲרָא, מוֹלִידִין בְּנִין דְלֹא כְדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי בְּאָדָם. מָאֵי

בְּאֵדָם. מַה זֶה רֹחֵץ? רֹחֵץ הַיָּה
צָרִיף לְהַיּוֹת! אוֹתָן שְׁתֵּי רֹחֹת
שְׂיֹצְאוֹת זֹגוֹת, לֹא יְדוּנוּ יַחַד.
וְעַל זֶה פְּתוּב וְיִלְדָה זָכָר, וְלֹא
כּוֹלֵל זָכָר וְנִקְבָּה כְּפִי דְרַף הָעוֹלָם,
שֶׁהֵם גְּרָמוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא כֶּף, שֶׁהָרִי
הַפֶּל, זָכָר וְנִקְבָּה פְּלוּלִים יַחַד,
וְאַחַר כֶּף נִפְרָדִים. אֲבָל וְיִלְדָה
זָכָר, פְּלוּלִים יַחַד מִצַּד הַיָּמִין.
וְאִם תֵּלַד נִקְבָּה, כְּלוּלִים בְּאֶחָד
נִקְבָּה וְזָכָר מִצַּד הַשְּׂמָאל, שְׂיֹתֵר
שׁוֹלֵט צַד הַשְּׂמָאל עַל צַד הַיָּמִין,
וְהַזָּכָר נִכְנַע בְּיָמִין שְׁלֵא שׁוֹלֵט,
וְאִזּוֹ אוֹתוֹ הַזָּכָר שְׂיֹצֵא מִן הַנִּקְבָּה
מִצַּד הַשְּׂמָאל, כָּל דְּרָכָיו כְּמוֹ
נִקְבָּה (וְלֹא נִקְרָא זָכָר). אֲבָל הַזָּכָר
שְׂיֹצֵא מִתּוֹף הַיָּמִין, הוּא שׁוֹלֵט,
וְהַנִּקְבָּה שְׂיֹצֵאת מִמֶּנּוּ נִכְנַעַת,
שֶׁהָרִי צַד הַשְּׂמָאל לֹא שׁוֹלֵט, וְעַל
כֵּן פְּתוּב וְיִלְדָה זָכָר.

וְכַמָּה אֲלָפִים וְרִבְבוֹת יוֹצְאִים
בְּפַעַם אַחַת בְּעוֹלָם. וּמַהֲיֹם
שְׂמוֹצֵיאָה אוֹתָם, לֹא נִקְרָאִים
נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁהֵן מִתְּיַשְׁבוֹת בַּגּוּף.
וְכַמָּה הוּא? שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשָׁה
יָמִים. הֵינּוּ שְׂכָתוּב וּשְׁלֹשִׁים יוֹם
וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְגו'. וְטַמְאָה שְׂבַעַת
יָמִים, שֶׁהָרִי כָּל שְׂבַעַת יָמִים לֹא
נִכְנָסִים אֵלֶיהָ רֹחֹת לְהַתְקַשֵּׁר
בָּהּ, וְכָל שְׂבַעַת הַיָּמִים הֵלְלוּ
הַרוּחַ הוֹלֵכֶת בַּגּוּף לְמִצָּא אֶת
מְקוֹמָהּ, וְאִזּוֹ פְּתוּב (וּיקְרָא כֵּב) וְהָיָה
שְׂבַעַת יָמִים תַּחַת אָמוּ.

וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי חוֹזְרִים הַרוּחַ
וְהַגּוּף לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַגְּבִירָה
וּלְהַקְשֵׁר עִמָּהּ, וּבְזָכָר, בַּגּוּף
וּבְרוּחַ. וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת
יָמִים תֵּשֵׁב עַל (ב) דְּמֵי טְהָרָה,
שֶׁתִּתְיַשֵּׁב הַרוּחַ בַּגּוּף. וּשְׁלֹשָׁה
יָמִים מַה עוֹשִׂים? אֵלוּ שְׁלֹשֶׁת יָמֵי
הַמִּילָה, שְׁלִיתִינוּק פּוֹאֵב, וְהַרוּחַ
לֹא שָׁמָּה אֶת מְדוּרָהּ בַּגּוּף
כְּבִשְׂאָר הַיָּמִים, וְעַל כֵּן - וּשְׁלֹשִׁים

רוּחִי, רֹחֵץ מִיְבַעֵי לֵיהּ, אֵינּוֹן תְּרִין רוּחִי,
דְּנִפְקֵי זֹגוֹת, לֹא יְדוּנוֹן בְּחֻדָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב,
וְיִלְדָה זָכָר, וְלֹא כְּלִיל דְּכָר וְנִיקְבָּא, כְּפּוּם
אוֹרְחוּי דְּעַלְמָא, דְּאֵינּוֹן גְּרָמוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לָאו הָכִי, דְּהָא כְּלָא, דְּכָר
וְנִיקְבָּא פְּלִילָן בְּחֻדָּא, וּמִתְפָּרְשָׁן לְבִתְרָ,
אֲבָל וְיִלְדָה זָכָר, פְּלִילָן בְּחֻדָּא מִסְטָרָא דִּימִינָא,
וְאִם נִקְבָּה תֵּלַד, פְּלִילָן בְּחֻד נִיקְבָּא וּדְכָר
מִסְטָרָא שְׂמָאלָא, דְּשְׁלֵטָא סְטָר שְׂמָאלָא עַל
סְטָר יָמִינָא יִתִּיר, וּדְכּוֹרָא אֲתַפְּפִיא בִּימִינָא
דְּלֹא שְׁלֵטָא, וּכְדִין הוּא דְּכָר דְּנִפְקֵי מִגּוּ
נִיקְבָּא, מִסְטָר שְׂמָאלָא, כָּל אוֹרְחוּי
כְּנוֹקְבָּא (וְלֹא אִקְרִי דְּכָר), אֲבָל דְּכָר דְּנִפְקֵי מִגּוּ
יָמִינָא, הוּא שְׁלֵטָא, וְנִיקְבָּא דְּנִפְקָא מִגְּיָה
אֲתַפְּפִיא, דְּהָא סְטָר שְׂמָאלָא לֹא שְׁלֵטָא, וְעַל
דָּא וְיִלְדָה זָכָר פְּתִיב.

וְכַמָּה אֲלָף וְרִבְבָן נִפְקֵי בְּזִמְנָא חֻדָּא לְעַלְמָא.
וּמִן יוֹמָא דְּאַפְקַת לוֹן, לֹא אִקְרוּן נִפְשָׁן,
עַד דְּאֲתִיִּישְׁבֵן בַּגּוּפָא. וְכַמָּה הוּא, שְׁלֹשִׁים
וּשְׁלֹשָׁה יָמִים. הֵינּוּ דְּכְתִיב, וּשְׁלֹשִׁים יוֹם
וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְגו'. וְטַמְאָה שְׂבַעַת יָמִים, דְּהָא
כָּל שְׂבַעַת יָמִים לֹא עָאֲלִין רוּחִין לְגַבְיָהּ,
לְאַתְקַשְׂרָא בָּהּ, וְכָל אֲלִין שְׂבַעַת יָמִים, רוּחָא
אֲזֵלָא בַּגּוּפָא, לְאַשְׁפְּחָא אֲתֵרִיהּ. וּכְדִין פְּתִיב,
(וּיקְרָא כֵּב) וְהָיָה שְׂבַעַת יָמִים תַּחַת אָמוּ.

וּבַיּוֹמָא תְּמִינָא, אֲתֵהֲדְרוּ רוּחָא וְגוּפָא
לְאַתְחַזְזָא קָמִי מְטְרוֹנִיתָא,
וּלְאַתְקַשְׂרָא בָּהּ, וּבְדְכּוֹרָא, בַּגּוּפָא וּבְרוּחָא.
וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דְּמֵי
טְהָרָה, לְאַתִּיִּישְׁבָא רוּחָא בַּגּוּפָא. וּשְׁלֹשֶׁת
יָמִים מָאִי עֲבִידִתִּיהוּ. אֲלָא שְׁלֹשֶׁת יָמִים
דְּמִילָה, דְּרַבִּיא כְּאִיב, וְרוּחָא לֹא שְׂרִיא
מְדוּרִיהּ בַּגּוּפָא כְּשְׂאָר יוֹמִין, וְעַל דָּא

יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה.

בדמי טהרה בראשונה, ואחר כך ימי טהרה. בדמי טהרה - אלו דמי מילה, דם אחר דם שבא מהתינוק, והקדוש ברוך הוא שומר אותם דמים כל הימים הללו. זהו שכתוב תשב בדמי טהרה, טהרה סתם, ולא הזכיר ה"א האחרונה, שלא תאמר הטהרה של הגבירה, אלא טהרה סתם. דמי טהרה נקראים ימי הטהרה הללו.

רעיא מהימנא

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מצוה זו למול לשמנה ימים מילת ברית הקדש. סוד עליון, שכתוב (תהלים כח) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. למי? לאותם יראיו, אותם יראי חטא, שהרי סוד הברית הקדוש לא ראוי לגלות, רק להם. ואת סוד הברית הקדוש הרי פרושהו, ונתבאר בכמה מקומות.

וסוד זה לשמנה ימים הוא חיוב על העולם, לכל העם הקדוש, שכתוב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני - זהו אות ברית הקדש, והוא שמיני לכל הדרגות, ומילת אותו הברית להעביר אותה ערלה מלפני הברית.

שהרי באותו הזמן שמתפנסים העם הקדוש להעביר אותה הערלה מלפני הברית, הקדוש ברוך הוא מכנס את כל הפמליא שלו ומתגלה ודאי להעביר את אותה הערלה למעלה מלפני ברית הקדוש. שהרי כל המעשים שישאל עושים למטה, מעוררים מעשה למעלה. ובאותו זמן נדחית אותה הערלה מכל העם הקדוש למעלה, ומתקנים לאותה הערלה כלי אחד עם עפר להשרות אותה הערלה בתוכו, בסוד הכתוב (ישעיה סח) ונחש עפר לחמו. (בראשית א) ונחש עפר לחמו.

ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה. בדמי טהרה בקדמיתא, ולבתר ימי טהרה. בדמי טהרה, אליון, דמי מילה, דמא בתר דמא דאתי מרבאי, וקודשא בריך הוא נטיר לאינון דמי כל אליון יומין, הדא הוא דכתיב, תשב בדמי טהרה. טהרה סתם, ולא אדפיר ה"א בתרא, דלא תימא טהרה דמטרוניתא, אלא טהרה סתם, דמי טהרה אקרון אליון דמי דכיא.

רעיא מהימנא

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. (ויקרא יב) פקודא דא, למגזר לתמניא יומין גזירו דקיימא קדישא. רזא עלאה, דכתיב, (תהלים כח) סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם. למאן, לאינון יראיו אינון דחלי חטאה, דהא רזא דקיימא קדישא לא אתחזי לגלאה בר להו. ורזא דקיימא קדישא, הא אוקמוה ואתמר בכמה דוכתין.

ורזא דא, לתמניא יומין, איהו חיובא על עלמא, לכל עמא קדישא. דכתיב, וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני, דא הוא את קיימא קדישא, ואיהו תמניאה לכל דרגין. וגזירו דההוא קיימא, לאעברא ההוא ערלה. מקמי ברית.

דהא בההוא זמנא דמתכנשי עמא קדישא לאעברא ההוא ערלה מקמי ברית, קדשא בריך הוא כניש כל פמליא דיליה, ואתגלי ודאי לאעברא לההוא ערלה לעילא, מקמי ברית קיימא קדישא. דהא כל עובדין דישראל עבדין לתתא, מתערי עובדא לעילא. ובההוא זמנא אתדחייא ההוא ערלה, מפל עמא קדישא לעילא. ולההוא ערלה מתקני מאנא חדא בעפרא, לאשראה ההוא ערלה בגויה, ברזא דכתיב, (ישעיה סח) ונחש עפר לחמו, (בראשית א) ונחש עפר לחמו.

העם הקדוש למעלה, ומתקנים לאותה הערלה כלי אחד עם עפר להשרות אותה הערלה בתוכו, בסוד הכתוב (ישעיה סח) ונחש עפר לחמו. (בראשית א) ונחש עפר לחמו.

מבאן, דלא אצטריף לאנהגא קלנא בההוא אתר, אף על גב דמעברי ליה מקמי האי ברית, ודוכתיה, פד מתעברא מהאי ברית, עפרא איהו, (ס"א דהא) דהרי פתר דההוא נחש אתעבר מקמי אדם, קדשא בריה הוא שוי ליה מדוריה בעפר, דכתיב ועפר תאכל כל ימי חייה. וכיון דקודשא בריה הוא כד אעבר ליה מקמי אדם שוי מדוריה בעפרא ואתקין ליה, כף בההוא גוונא ממש, אגן צריכין פד מעברין לערלה, לאתתקנא ליה עפרא, למיהוי ביה מדוריה.

כל פר נש אצטריף לקרבא ההוא ברא קרבנא לקודשא בריה הוא, בחדוה, ברעו דלפא, למיעל ליה תחות גדפוי דשכינתא, ואתחשב קמי קדשא בריה הוא דאיהו קרבנא, שלים לאתקבלא ברענא.

וקרבנא דא, פגוונא דקרבנא דבעירא, דא לתמנא יומין, ודא לתמנא יומין, דכתיב, ומיום השמיני והלאה ירצה, במאי ירצה. במעבר עליה חד שבתא, כיון דאעבר עליה חד שבתא, פדין ירצה דא לקרבנא, ודא לקרבנא. אמאי. בגין דאתדבק ואזדמן לגבי ההוא שבת, רזא דברית קדישא, ועל דא פלא ברזא עלאה איהו. (ע"ב

רעיא מהימנא).

בכר קדש לא תגע ואל המקדש וגו'. (ויקרא יב)
תא חזי, בכל יומא ויומא, פנסת ישראל, נטלא מבי מלפא מזונא לרוחיהון דבני נשא, וזנת (דף מ"ד ע"א) להו בקדושה. בר להני, עד דאתיישבן בגופא אינון רוחין. פתר תלתין ותלת יומין, אשגחת עלייהו כל יומא, דהא רוחין מתקשרן בגופא כשאר בני עלמא, כמה דהיא לא שריא אלא באתר שלים, כף כל עובדוי כהאי גוונא, עד דאשתלימו. בכל קדש לא תגע, לאשגחא עלייהו.

ואם נקבה תלד. כמה דאוקימנא, דשלטא

אלא במקום שלם, כף כל מעשיו כגון זה, עד שגשלים. בכל קדש לא תגע, להשגיח עליהם. ואם נקבה תלד. כמו שבארנו, שיותר צד השמאל שולט, והימין נכנע. ועל פן הכל, על כל

מבאן שלא צריך לנהג בזיון במקום ההוא. אף על גב שמעבירים אותו מהברית הזו, ומקומו כאשר נפרד מהברית הזו הוא עפר, (שהנה) שהרי אחר שהנחש ההוא העבר מלפני האדם, הקדוש ברוך הוא שם לו את מדורו בעפר, שכתוב ועפר תאכל כל ימי חייה. וכיון שהקדוש ברוך הוא פשהעביר אותו מלפני אדם, שם מדורו בעפר והתקין אותו, כף באותו גון ממש אנו צריכים פשהעבירים את הערלה, להתקין לה עפר שיהיה בו המדור שלו. כף אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת פני השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון.

והקרבן הזה, כמו קרבן הבהמה. זה לשמנה ימים, וזה לשמנה ימים, שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה. כמה ירצה? בזה שעוברת עליו שבת אחת. כיון שעוברת עליו שבת אחת, אז זה ירצה לקרבן, וזה לקרבן. למה? משום שנדבק ונזדמן אל אותה השבת, סוד ברית הקדש, ועל פן הכל הוא בסוד עליון. (ע"ב רעיא מהימנא).

בכר קדש לא תגע ואל המקדש וגו'. (ויקרא יב)
תא חזי, בכל יומא ויומא, פנסת ישראל, נטלא מבי מלפא מזונא לרוחיהון דבני נשא, וזנת (דף מ"ד ע"א) להו בקדושה. בר להני, עד דאתיישבן בגופא אינון רוחין. פתר תלתין ותלת יומין, אשגחת עלייהו כל יומא, דהא רוחין מתקשרן בגופא כשאר בני עלמא, כמה דהיא לא שריא אלא באתר שלים, כף כל עובדוי כהאי גוונא, עד דאשתלימו. בכל קדש לא תגע, לאשגחא עלייהו.

ואם נקבה תלד. כמה דאוקימנא, דשלטא

אחד שנים, רחוקה הנקבה מן הנזכר להקשר הרוח בגוף, שהרי השמאל אינו מתישב כף כמו הימין, ונמצא יותר בתקף.

אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. רבי יהודה פתח, (שמואל א-ב) אין קדוש פה' כי אין בלתי ואין צור כאלהינו. הפסוק הזה קשה, אין קדוש פה', משמע שיש קדוש אחר, משום שפתוב פה'. ואין צור כאלהינו, משמע שיש צור אחר.

א"ל ודאי, אין קדוש פה', שכמה קדושים הם, קדושים למעלה, שפתוב (דניאל ד) ומאמר קדישין שאלתא. ישראל הם קדושים, שפתוב (ויקרא ט) קדושים תהיו. וכלם קדושים, ולא קדושים פה'. ומה הטעם? משום שפתוב כי אין בלתי. מה זה כי אין בלתי? אלא קדשת הקדוש ברוך הוא בלתי הקדשה שלהם, שהוא לא צריך את הקדשה שלהם. אבל הם אינם קדושים בלתי, וזהו כי אין בלתי, אין הקדשה שלהם בלתי.

ואין צור כאלהינו. כמו שבארנו, שהקדוש ברוך הוא צור צורה בתוך צורה ומתקין אותה, ונפח רוח חיים, ומוציא אותה לאויר העולם. דבר אחר ואין צור כאלהינו - יש צור שנקרא צור, (ישעיה נא) הביטו אל צור חצבתם. (שמות יז) והפית בצור. הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב. וכלם נקראים צור, ואין צור בכלם כאלהינו, שלו השלטון והמלכות על הכל.

רבי חייא ורבי אחא היו יושבים לילה אחד לפני רבי אבא. קמו בחצות הלילה לעסק בתורה. עד שיצאו החוצה, ראו פוכב אחד שהיה מפה שלש פעמים פוכב אחר ומסתיר אורו. בינתיים שמעו

סטר שמאלא יתיר ואתפפיא מינא, ועל דא פלא על חד תרין, רחיקא נוקבא, מדכורא, לאתקשרא רוחא בגופא, דהא שמאלא לא אתיישבא הכי מינא, ואשתכחת בתוקפא יתיר.

אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. (ויקרא יב) רבי יהודה פתח, (שמואל א, ב) אין קדוש פני' כי אין בלתי ואין צור כאלהינו, האי קרא קשיא, אין קדוש פני', משמע דאיפא קדוש אחרא, בגין דכתיב פני', ואין צור כאלהינו, משמע דאיפא צור אחרא.

א"ל ודאי, אין קדוש פני', דכמה קדישין גינהו, קדישין לעילא, דכתיב, (דניאל ד) ומאמר קדישין שאלתא. ישראל קדישין גינהו, דכתיב, (ויקרא ט) קדושים תהיו. וכלהו קדישין, ולא קדישין פני'. ומאי טעמא בגין דכתיב, כי אין בלתי. מאי, כי אין בלתי, אלא קדשה דקודשא בריך הוא בלתי קדושא דלהון, דהוא לא אצטריך לקדושה דלהון. אבל אינון, לאו אינון קדישין בלתי, ודא הוא, כי אין בלתי, אין קדשה דלהון, בלתי. ואין צור כאלהינו. כמה דאוקמוה, דקודשא בריך הוא צור צורה בגו צורה, ותקין ליה, ונפח רוחא דחיי, ואפיק ליה לאוירא דעלמא, דבר אחר, ואין צור כאלהינו. אית צור, דאקרי צור, (ישעיה נא) הביטו אל צור חוצבתם. (שמות יז) והפית בצור. הנני עומד לפניך שם על הצור בחרב. וכלהו אקרון צור, ואין צור בכלהו כאלהינו, דיליה שולטנו ומלכותא על פלא.

רבי חייא ורבי אחא הוו יתבי ליליא חד קמיה דרבי אבא. קמו בפלגות ליליא למלעי באורייתא. עד דנפקו לבר, קמו חד ככבא דהוה בטש תלת זמני בככבא אחרא וסתים

שני קולות בשני צדדים, קול אחד לצד צפון למעלה, וקול אחד למטה, והקול ההוא מכריז ואומר: הכנסו והתכנסו למקומכם, עכשו השתמרות של נקבה פתוחה, הקדוש ברוך הוא נכנס לטיל בגן להשתעשע עם הצדיקים שבגן. עבר אותו הקול ושכף.

חזרו רבי אחא ורבי חייא. אמרו, הנה ודאי עת רצון, שהתעוררות של כנסת ישראל (ומן) היא להתחבר עם המלך הקדוש. אמר רבי אחא, ודאי לא (מתחברת) משפעת לה כנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא אלא מתוך שירה ומתוך השבח שלה אליו. עד שבא הבקר, ומושיט לה המלך חוט של חסד, וסוד הדבר כמו שאמרנו, (אסתר ה) ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו וגו'. ואל תאמר שלה לבדה מושיט המלך את זה, אלא לה, ולכל אותם שמתחברים עמה. בא ונתחבר יחד. ישבו.

פתח רבי אחא ואמר, (בראשית ב) ויאמר ה' אלהים לא טוב היות האדם לבדו וגו'. למה פתח הפסוק כן? אלא הנה נתבאר, שעל זה לא כתוב כי טוב בשני, משום שעתידי אדם להפרד, וכתוב לא טוב היות האדם לבדו. וכי לבדו היתה? והרי כתוב (שם ה) זכר ונקבה בראם. ושנינו, אדם דו פרצופים נברא, ואמה אומר לא טוב היות האדם לבדו! אלא שלא השתדל עם נקבתו, ולא היתה לו עזר כנגדו, משום שהיתה בצדו, והיו יחד מאחור, ואז היתה האדם לבדו.

אעשה לו עזר כנגדו. מה זה כנגדו? כנגד פניו, להדבק זה עם זה פנים בפנים. מה עשה הקדוש ברוך הוא? נסר אותו ונטל

נהוריה. אדהכי שמעו תרי קלי בתרי סטרי, קלא חד לסטר צפון לעילא, וקלא (דף מ"ד ע"ב) חד לתתא. והוא קלא אכריז ואמר, עולו ואתבנישו לאתריכו, השתא אסתמרותא דנוקבא פתיחא, קדשא בריך הוא עאל לטיילא בגנתא, לאשתעשעא בצדיקייא די בגנתא, אעבר ההוא קלא ושכיף.

אהדרו רבי אחא ורבי חייא, אמרו, הא ודאי עדן רעותא, דאתערוותא דכנסת ישראל (ערו) הוא לאתחברא במלפא קדישא, אמר רבי אחא, ודאי, לא (אתחברת) אנגידת לה כנסת ישראל בקודשא בריך הוא אלא מגו שירתא, מגו שבחא דילה לגביה.

עד דאתי צפרא, ואושיט לה מלפא חוטא דחסד, ורזא דמלה כמה דאמרינן, (אסתר ה) ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו וגו'. ולא תימא דלה בלחודהא אושיט לה מלפא דא, אלא לה, ולכל אינון דמתחברן בה. תא ונתחבר כחדא. יתבו.

פתח רבי אחא ואמר, (בראשית ב) ויאמר יי' אלהים לא טוב היות האדם לבדו וגו'. אמאי פתח קרא הכי, אלא הא אתמר, דעל דא לא כתיב, כי טוב בשני, בגין דזמין אדם לאתפרשא, וכתיב, לא טוב היות האדם לבדו. וכי לבדו הוה, והא כתיב, (בראשית ה) זכר ונקבה בראם. ותנינן אדם דו פרצופין אתברי, ואת אמרת, לא טוב היות האדם לבדו. אלא דלא אשתדל בנוקביה, ולא הות ליה, סמך לקבליה, בגין דהות בסטרוי, והווי כחדא מאחורא, וכדין הוה האדם לבדו.

אעשה לו עזר כנגדו. מהו כנגדו, לקבל אנפוי, לאתדבקה דא בדא אנפין באנפין, מה עבד קדשא בריך הוא, נסר ליה ונטיל נוקבא

הַנְּקֵבָה מִמֶּנּוּ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב וַיִּקַּח
אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו. מַה זֶה אֶחָת? זו
הַנְּקֵבָה שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֶחָת
הִיא יוֹנְתֵי תַמְתֵי. וַיְבִיאָהּ אֶל
הָאָדָם, הַתְּקִינָה כְּכֹלָה, וְהִבִּיא
אוֹתָהּ לְהִיּוֹת פְּגָנָד פְּנֵי הַמַּאֲירוֹת
פְּנִים בְּפָנִים. וּבְעוֹד שֶׁהִיְתָה
דְּבוּקָה הַנְּקֵבָה בְּצִדוֹ, הִיָּה הָאָדָם
לְבִדּוֹ. אַחַר כֵּן עָלוּ שְׁנַיִם, וְקָמוּ
שְׁבַע יַחַד.

בא ראה, בשעה שנכנסה
(שהתקנה) אצל אדם, הקדוש ברוך
הוא ברוך אותם, זהו שכתוב (שם
א) ויברך אתם אלהים, כחזן
שמברך את הכלה בשבע ברכות.
מכאן למדנו, חתן וכלה, כיון
שמתברכים בשבע ברכות,
נדבקים יחד, כמו דגמא
שלמעלה.

ועל כן, מי שבא להתחבר עם
אשה של של אחר, הנה פוגם את
הזווג, (בכבוד עושה שתי רשיות למעלה)
שהרי הזווג של כנסת ישראל עם
הקדוש ברוך הוא לבדו, בזמן
שהוא ברחמים ובזמן שהוא
בדין. בא ראה, מי שמתחבר
לאשה של אחר, כאלו משקר
בקדוש-ברוך-הוא ובכנסת
ישראל, ועל זה הקדוש ברוך הוא
לא מכפר לו בתשובה, והתשובה
תלויה עד שיסתלק מן העולם.
זהו שכתוב (ישעיה כב) אם יכפר
העון הזה לכם עד תמותו. ומתי?
בשעה שנכנס בתשובה לעולם
הוא, ויש לו לקבל ענש.

רבי אלעזר אמר, מי שמשקר
בכנסת ישראל לא יתקבל
בתשובה עד שידון בדין של
גיהנם. כל שכן מי שמשקר
בכנסת ישראל ובקדוש-ברוך-
הוא. וכל שכן אם מטריח את
הקדוש ברוך הוא לעשות דמות
של ממזר באשתו של האחר
ומכחיש את פרסום המלך.

מַיָּה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת
מִצְלָעוֹתָיו. מַהוּ אֶחָת. דָּא נּוֹקְבָא דִּילֵיהּ. כְּמַה
דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ו) אֶחָת הִיא יוֹנְתֵי תַמְתֵי.
וַיְבִיאָהּ אֶל הָאָדָם, אֶתְקִין לָהּ כְּכֹלָה וְאֵייתֵי
לָהּ לְמַהוּי לְקַבֵּיל אֲנָפוּי נְהִירִין אֲנָפוּי בְּאֲנָפוּי.
וּבְעוֹד דִּיהוּה מִתְדַבְּקָא נּוֹקְבָא בְּסִטְרוּי, הָוָה
הָאָדָם לְבִדּוֹ. לְבַתָּר, סְלִיקוּ תְרִין, וְקָמוּ שְׁבַע
כַּחְדָּא.

הא חזי, בשעתא דאתפנש (ס"א דאתתקנת) לגבי
אדם, קדשא בריך הוא בריך לון, הדא
הוא דכתיב, (בראשית א) ויברך אותם אלהים. כחזן
דמברך לכלה בשבע ברכות. מפאן אוליפנא,
חתן וכלה, כיון דאתברכן בשבע ברכות
אתדבקן כחדא, כדוגמא דלעילא.

ועל דא מאן דאתי לאתחברא באנתו דאתרא,
הא פגים זווגא, (בכבוד עבד ב' רשיות לעילא) דהא
זווגא דכנסת ישראל, ביה בקודשא בריך הוא
בלחודוי, בזמנא דאיהו ברחמי, ובזמנא
דאיהו בדינא. תא חזי, מאן דמתחבר באנתו
דאתרא, פאילו משקר ביה בקודשא בריך הוא
ובכנסת ישראל, ועל דא קדשא בריך הוא לא
מכפר ליה בתשובה, ותשובה תליא עד
דיסתלק מעלמא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה כב)
אם יכופר העון הזה לכם עד תמותו. ואימתי,
בשעתא דעאל בתשובה לההוא עלמא, ואית
ליה לקבלא עונשא.

רבי אלעזר אמר, מאן דמשקר בכנסת ישראל,
לא יתקבל בתשובה, עד דיתדן בדינא
דגיהנם. כל שכן, מאן דמשקר בכנסת ישראל
ובקודשא בריך הוא. וכל שכן אי אטרח ליה
לקודשא בריך הוא למעבד דיוקנא דממזר
באנתו דאתרא, ואכחיש פומבי דמלכא.

רבי חייא פתח ואמר, (משלי כח) גוזל אביו ואמו וגו'. אביו, דא קדשא בריך הוא. אמו, דא כנסת ישראל. מאי גוזל. כמה דאת אמר, (ישעיה ג) גזלת העני בבתיכם. ומאן איהו, מאן דחמיד אתתא אחרא דלאו איהי בת זוגיה.

המן תנינן, כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה, כאלו גוזל לקודשא בריך הוא ופנסת ישראל, דכתיב גוזל אביו ואמו וגו'. כל הנהנה מן העולם הזה, פלל דא, איהו אינתו. מאן דאתדבק באנתו למהני מנה, ואף על גב, דאיהי פנויה, ואהני מנה בלא ברכה, כאלו גוזל קדשא בריך הוא וכנסת ישראל. מאי טעמא, בגין דזווגא דלהון, בשבע ברכות הוא. ומה על פנויה כה, מאן דיתדבק באנתו דאחרא, דקאים כגוונא דלעילא, בזווגא דשבע ברכות, על אחת כמה וכמה.

חבר הוא לאיש משחית, (משלי כח) דא ירבעם, כמה דאוקמוה, ואמר אין פשע דאמר הא פנויה היא, אמאי אסור. בגין דא גוזל אביו ואמו הוי. ולא עוד אלא דחבר הוא לאיש משחית. מאן הוא איש משחית. דפגים דיוקנא ותקונא דלעילא. כל שפן מאן דחמיד לאנתו דחבריה לאתדבקא (ס"א ואתדבק פה) (דף ט"ה ע"א) בה, דפגים יתיר. ועל דא אתפגים הוא לעלמין. איש משחית, דפגים לעילא, ופגים לתתא, ופגים לנפשיה, דכתיב משחית, וכתיב, (משלי ו) משחית נפשו הוא יעשנה.

רבי אבא פתח ואמר, (בראשית לב) ויאמר שלחני כי עלה השחר וגו'. ויאמר שלחני, וכי עקוד הוה בידיה דיעקב. אלא זכאין אינון צדיקייא, דקודשא בריך הוא חס על יקרא דלהון, ולא שביק לון לעלמין. הדא הוא על כבודם ולא עוזב אותם לעולמים. זהו שכתוב (תהלים נח)

רבי חייא פתח ואמר, (משלים) גוזל אביו ואמו וגו'. אביו - זה הקדוש ברוך הוא. אמו - זו כנסת ישראל. מה גוזל? כמו שנאמר (ישעיה ג) גזלת העני בבתיכם. ומי היא? מי שחומד אשה אחרת שאינה בת זוגו.

שם שנינו, כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה, כאלו גוזל את הקדוש ברוך הוא ואת כנסת ישראל, שכתוב גוזל אביו ואמו וגו'. כל הנהנה מן העולם הזה, כלל זה הוא האשה. מי שנדבק באשה להנות ממנה, ואף על גב שהיא פנויה, ונהנה ממנה בלא ברכה, כאלו גוזל את הקדוש ברוך הוא ואת כנסת ישראל. מה הטעם? משום שהזוג שלהם הוא בשבע ברכות. ומה על פנויה כה - מי שנדבק באשתו של אחר, שעומד כמו שלמעלה, בזוג של שבע ברכות, על אחת כמה וכמה.

חבר הוא לאיש משחית - זה ירבעם, כמו שבארוה, ואמר אין פשע, שאומר הנה היא פנויה, למה אסור? משום זה הוא גוזל אביו ואמו. ולא עוד, אלא שחבר הוא לאיש משחית. מי הוא איש משחית? שפוגם הדמות והתקון של מעלה. כל שפן מי שחומד את אשתו של חברו להדבק (והדבק בה) עמה, שפוגם יתיר, ועל זה הוא נפגם לעולמים. איש משחית - שפוגם למעלה, ופוגם למטה, ופוגם את נפשו, שכתוב משחית, וכתוב (משלי ו) משחית נפשו הוא יעשנה.

רבי אבא פתח ואמר, (בראשית לב) ויאמר שלחני כי עלה השחר וגו'. ויאמר שלחני, וכי קשור היה בידו של יעקב? אלא אשריהם הצדיקים שהקדוש ברוך הוא חס לא יתן לעולם מוט לצדיק. והנה

דְּכַתִּיב, (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק.

וְהָא כְּתִיב, (בראשית לב) וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

אֲלֵא לְדִידִיהָ גָבַהּ. וְהָא אֲתָמַר, כְּתִיב (בראשית

לב) וְהוּא לָן בְּלִילָה הָהוּא בַּמַּחְנָה.

וּכְתִיב וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבִירֵם אֶת הַנַּחַל מֵאֵי הַזֶּה

דַּעֲתִיה דַּיַּעֲקֹב, לְמַעַבְרָא לְהוֹן בְּנַחֲלָא

בְּלִילָא. אֲלֵא חָמָא מְקַטְרָגָא אֲזִיל בֵּין

מִשְׁרֵיָא דִּילִיה, אֲמַר יַעֲקֹב אַעֲבַר לְגִיסָא

אַחֲרָא דְנַהֲרָא, דִּלְמָא לָא יִשְׁתַּפַּח עַרְבוּבֵיָא.

מֵאֵי קָא חָמָא. חָמָא שְׁלֵהוּבָא דְאֲשָׂא

מְלַהֲטָא, אֲזִילָא וְטָאס בֵּין מִשְׁרֵיָתִיה

אֲמַר יַעֲקֹב מוּטָב לְנַטְלָא מְהֵכָא, וְנַהֲרָא

פְּסִיק בְּגוּוֹן, וְלֹא יִשְׁתַּפַּח עַרְבוּבֵיָא. מִיַּד

וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבִירֵם אֶת הַנַּחַל. וַיִּוְתַר יַעֲקֹב

לְבִדּוֹ, מִכָּאן אֲוִלִּיפְנָא מָאן דְּאִשְׁתַּכַּח

בְּלַחֲדוּי בְּבִיתָא בְּלִילָא, אֲוִ בִּימָמָא בְּבִית

מִיַּחְדָּא, כֹּל שְׁכָן בְּלִילָא, מֵאֵי מִיַּחְדָּא.

מִיַּחְדָּא מִשְׁאָר בִּיתִין. אֲוִ מָאן דְּאֲזִיל

בְּלַחֲדוּי בְּלִילָא יְכִיל לְאַתְזָקָא.

הָא חֲזִי וַיִּוְתַר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ, כְּדִין וַיֵּאבֶּק אִישׁ

עִמּוֹ וְגוֹ'. תַּנְיִנָן מִסְטָרָא דְדִינָא קָא אֲתִי,

וְשׁוֹלְטָנִיה בְּסֵטֶר לִילָא. מֵאֵי בְּסֵטֶר לִילָא.

לְאַעֲלָא גְלוּתָא (נ"א בְּגוּתָא) פִּיּוֹן דְּסָלִיק

נַהֲרָא, תְּשַׁשׁ חֵילִיה, וְאַתְגַּבַּר עָלֶיהָ חֵילִיה

דַּיַּעֲקֹב. (נ"א הוּא) דְּהָא מִסְטָרָא דְלִילָא קָא

אֲתִי, וּבְזִמְנָא דְהוּהָ לִילָא לֹא הוּהָ יְכִיל

בִּיה יַעֲקֹב. כֹּד סָלִיק נַהֲרָא אֲתַתְקַף חֵילָא

דַּיַּעֲקֹב, וְאַחִיד בִּיה, וְאַתְגַּבַּר עָלֶיהָ. חָמָא

לִיה יַעֲקֹב דְּהָא שְׁלִיחָא הוּא.

כְּתוּב, וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

אֲלֵא אֶת שְׁלוֹ גָבַהּ. וְהָנָה נִתְבָּאֵר,

כְּתוּב (בראשית לב) וְהוּא לָן בְּלִילָה הָהוּא

בַּמַּחְנָה. וּכְתוּב וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבִירֵם אֶת

הַנַּחַל. מַה הֵיִתָּה דַעֲתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב

לְהַעֲבִירֵם בְּנַחַל בְּלִילָה? אֲלֵא רָאָה

אֶת הַמְּקַטְרָג הוֹלֵךְ בֵּין הַמַּחְנָה שְׁלוֹ,

אֲמַר יַעֲקֹב, אַעֲבַר לְצַד הָאַחַר שֶׁל

הַנַּהֲרָא, אֲוִלִּי לֹא יִמְצָא עַרְבוּבֵיָה.

מַה רָאָה? רָאָה שְׁלֵהֶבֶת שֶׁל אֵשׁ

לוֹהֲטָת, הוֹלֶכֶת וְטָסָה בֵּין מַחְנוֹתָיו.

אֲמַר יַעֲקֹב, מוּטָב לְנִסֵּעַ מִכָּאן, וְהַנַּהֲרָא

מִפְּסִיק בִּינֵינוּ, וְלֹא תִמְצָא עַרְבוּבֵיָה.

מִיַּד - וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבִירֵם אֶת הַנַּחַל. וַיִּוְתַר

יַעֲקֹב לְבִדּוֹ, מִכָּאן לְמַדְנֵי, מִי שְׁנִמְצָא

לְבִדּוֹ בְּבִית בְּלִילָה, אֲוִ בַּיּוֹם בְּבִית

מִיַּחַד, כֹּל שְׁכָן בְּלִילָה, מַה זֶה מִיַּחַד?

מִיַּחַד מִשְׁאָר הַבָּתִּים, אֲוִ מִי שֶׁהוֹלֵךְ

לְבִדּוֹ בְּלִילָה, יְכִיל לְהַנְזֹק.

בֵּא רָאָה, וַיִּוְתַר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ, אֲז -

וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ וְגוֹ'. שְׁנִינָי, הוּא בֵּא

מִצַּד הַדִּין, וְשִׁלְטוֹנוֹ בְּצַד שֶׁל הַלִּילָה.

מַה זֶה בְּצַד הַלִּילָה? לְהַכְּנִס לְגוּלוֹת

(בְּגוּלוֹתָם). פִּיּוֹן שְׁעָלָה הָאוֹר, תְּשַׁשׁ כְּחוֹ,

וּמִתְגַּבַּר עָלָיו הַכַּח שֶׁל יַעֲקֹב, (הוּא)

שְׁהֵרִי מִצַּד הַלִּילָה הוּא בֵּא. וּבְזִמְנָן

שְׁהֵרִי לִילָה, לֹא הֵיָה יְכִיל לוֹ יַעֲקֹב.

כְּשֶׁעָלָה הָאוֹר, הִתְחַזַּק הַכַּח שֶׁל יַעֲקֹב

וְאַחַז בּוֹ, וְהִתְגַּבַּר עָלָיו. רָאָה אוֹתוֹ

יַעֲקֹב שֶׁהָנָה הוּא שְׁלִיחַ.

אֲמַר לוֹ, עֲזַב אוֹתְךָ, שְׂאִינִי יְכִיל לָךְ.

מַה הַטַּעַם לֹא יְכִיל לוֹ? מִשּׁוּם שֶׁהֵיָה

עוֹלָה הָאוֹר, וְנִשְׁפַּר הַכַּח שְׁלוֹ,

שְׁכָתוּב (אֵיבּוּב לַח) בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי בְקָר

וַיִּרְיעוּ כֹּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מַה זֶה וַיִּרְיעוּ?

שְׁנִשְׁבְּרוּ כֹּל אוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד הַדִּין.

אֲז הִתְחַזַּק יַעֲקֹב וְאַחַז בּוֹ.

אֲמַר לִיה שְׁבוּק לִי דְלָא יְכִילָנָא לָךְ. מֵאֵי טַעֲמָא לֹא יְכִיל לִיה. בְּגִין דְּהָוָה

סָלִיק נַהֲרָא, וְאַתְפַּר חֵילָא דִּידִיה, דְּכְתִיב, (אֵיבּוּב לַח) בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי

בְקָר וַיִּרְיעוּ כֹּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מֵאֵי וַיִּרְיעוּ. דְּאַתְפְּרוּ כֹּל אֵינּוֹן דְּאַתְיִין מִסְטָרָא

דְּדִינָא. כְּדִין אֲתַתְקַף יַעֲקֹב וְאַחִיד בִּיה.

אמר לו, שלחני כי עלה השחר, הגיע הזמן לשבח את שבחו של הקדוש ברוך הוא ולהתכנס. ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. אם תברכני הנה צריך להיות! מה זה אם ברכתני? אלא אמר לו יעקב, ודאי שאבא ברוך אותי אותן הברכות שרצה לברך את עשו, ואני פוחד ממך על אותן הברכות, אם תודה לי עליהן (א) אם לא, או שימצא עלי מקטרג בגללם.

מיד אמר לו, ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך. מה אמר לו? אלא כך אמר לו, לא בהתחכמות ולא בעקבות (שך) הרוחת את אותן הברכות, לא יאמר עוד שמך יעקב, שהרי לא בעקבות זה הנה, כי אם ישראל, ודאי ישראל הודה עליך וממנו יצאו הברכות, משום שאמה אחוז בו, ועל זה אני וכל שאר האוכלוסין הודינו עליהן.

כי שרית עם אלהים ואם אנשים ותוכל. עם אלהים - כל אותם שבאים מצד הדין הקשה. ועם אנשים - זה עשו והאוכלוסים שלו. ותוכל - יכלת להם, והם לא יכלו לך. ולא עזב אותו יעקב עד שהודה לו על אותן הברכות. זהו שכתוב ויברך אתו שם.

בא ראה, בשעה שעלה האור, נכנעים כל אותם בעלי הדינים ואינם נמצאים, וכנסת ישראל מספרת עם הקדוש ברוך הוא. ואותה השעה היא עת רצון לכל, ומושיט לה המלך ולכל אותם שנמצאים עמה שרביט של חוט של חסד, להמצא בשלמות עם המלך הקדוש, והנה נתבאר.

בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא נמצא עם כנסת ישראל, באותם הזמנים שנמצא עמה, והיא מעוררת רעותא לגביה בקדמיתא,

אמר ליה שלחני כי עלה השחר, מטא זמנא לשבחא שבחא דקודשא בריך הוא, ולא תפנשא. ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני, אם תברכני מיבעי ליה, מאי אם ברכתני. אלא אמר ליה יעקב, ודאי אבא בריך לי אינון ברקאן דבעא לברכא לעשו, ומסתפינא מנך, על אינון ברקאן, אי אודית עליהו, (א) אי לאו, או תשתכח עלי מקטרגא בגיניהון.

מיד אמר ליה, ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך. מאי קאמר ליה, אלא הכי קאמר ליה, לאו בחפימו, ולאו בעוקבא (דילך), רווחת לאינון ברקאן, לא יאמר עוד שמך יעקב, דהא לאו בעוקבא הוה, כי אם ישראל, ישראל ודאי אודי עלך, ומניה נפקו ברקאן, בגין דאנת אחיד ביה, ועל דא, אנא וכל שאר אוכלוסין, אודינא עליהו.

כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל, עם אלהים כל אינון דאתיין מסטרא דדינא קשיא. ועם אנשים, דא עשו ואוכלוסין דיליה. ותוכל, יכילת להון, ואינון לא יכלין לך. ולא שביק ליה יעקב, עד דאודי ליה על אינון ברקאן, דדא הוא דכתיב ויברך אותו שם.

הא חזי, בשעתא דסליק נהורא, אתפפיין כל אינון מארי דדינין, ולא משתפחי, ופנסת ישראל משתעי ביה בקודשא בריך הוא. וההיא שעתא עידן דרעוא הוא לכלא, ואושיט לה מלכא ולכל אינון דמשתפחי עמה, שרביטא דחוטא דחסד, לאשתפחא בשלימו במלכא קדישא, והא אתמר.

הא חזי, בשעתא דקודשא בריך הוא אשתכח בה כנסת ישראל, באינון זמנין דאשתכח עמה, והיא מתערת רעותא לגביה בקדמיתא,

וּמִשְׁכַּאת לַיהוָה לְגִבְהָ, בְּסִגְיֹתַי חֲבָתָא
וְתִיאוּבָתָא, כְּדִין אֶתְמַלְיָא מִסְטָרָא דִימִינָא,
וְכַמְּה אוּכְלוּסִין מִשְׁתַּפְּחִי בְּסְטָרָא דִימִינָא,
בְּכַלְהוּ עַלְמִין. וְכַד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר
חֲבִיבוּתָא וְרַעוּתָא בְּקַדְמִיתָא, וְהִיא (דף מה ע"ב)
אֶתְעַרְתָּ לְבַתֵּר, וְלֹאוּ בּוֹזְמָנָא דְאִיהוּ אֶתְעַר, כְּדִין
כִּלְיָא בְּסְטָרָא דְנוּקְבָא אֲשֵׁתְכַח, וּשְׁמַאלָא
אֶתְעַר, וְכַמְּה אוּכְלוּסִין קִיִּימִי וּמִתְעַרִי בְּסְטָרָא
דְשְׁמַאלָא בְּכַלְהוּ עַלְמִין. כִּהֲאִי גִוּוֹנָא
כְּתִיב, (נ"א קרא הוא דכתיב) אֲשֶׁה כִי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה
זָכָר וְגו'. מְאִי טַעְמָא. תַּנִּינָן, עַלְמָא תַתְּאָה
כְּגוּוֹנָא דְעַלְמָא עַלְאָה אֲשֵׁתְכַח, וְדָא כְּדוּגְמָא
דְדָא.

וְעַל דָּא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִזַּר דְכַר אוּ נּוּקְבָא,
לְאֲשֵׁתְכַח רַעוּתָא בְּעַלְמָא. וּבְכִלְיָא בְּעִי
בַר נֶשׁ לְאֶתְדַבְּקָא רַעוּתָא לְעִילָא לְגַבֵּי קַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְאֲשֵׁתְכַח רַעוּן בְּעַלְמָא. זַכָּאָה
חֻלְקִיהוּן דְצַדִּיקֵינָא, דְאִינוּן יְדַעִין לְאֶדְבְּקָא
רַעוּתְהוּן לְגַבֵּי מַלְכָּא קַדִּישָׁא, עַלִיָּהוּ כְּתִיב,
(דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם
הַיּוֹם.

אֲדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוּ סַפְחַת אוּ
בְהֶרֶת וְגו'. (ויקרא יג) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח
וְאָמַר, (שיר השירים א) אֵל תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת
שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ, הֵאֵי קָרָא אֶתְמַר, אָבֵל
בְּשַׁעֲתָא דְסִיְהָרָא אֶתְפְּסִיא בְּגִלוּתָא, הִיא
אֲמָרָה, אֵל תִּרְאוּנִי. לֹאוּ דְאִיהִי פְקִידַת דְלָא
לְמַחְמִי לָהּ, אֲלֵא בְּגִין דְאִיהִי חֲמַת תִּיאוּבָתָא
דְיִשְׂרָאֵל לְגִבְהָ, לְמַחְמִי נְהוּרְהָא, הִיא אֲמַרְתָּ
אֵל תִּרְאוּנִי, לֹא תִיכְלוּן לְמַחְמִי לִי. אֵל תִּרְאוּנִי
וְדָאִי. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת, בְּגִין
דְאֵנָא בְּקַדְרוּתָא.

בְּרִאשׁוֹנָה, וּמוֹשַׁכְתָּ אוּתוּ אֵלֶיהָ
בְּרַב חֲבָה וְתִשׁוּקָה, אֲזַז מִתְמַלְאֵת
מִצַּד הַיָּמִין, וְכַמְּה אוּכְלוּסִים
נִמְצְאִים בְּצַד הַיָּמִין בְּכֹל
הָעוֹלָמוֹת. וְכִשְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְעִיר חֲבִיבוֹת וְרִצּוֹן בְּרִאשׁוֹנָה,
וְהִיא מְעִירָה אַחַר כֵּף, וְלֹא בְזִמְן
שֶׁהוּא מְעִיר, אֲזַז הַכֹּל נִמְצָא בְּצַד
הַנְּקֻבָּה, וְהַשְּׂמַאל מִתְעוֹרֵר, וְכַמְּה
אוּכְלוּסִים עוֹמְדִים וּמִתְעוֹרְרִים
בְּצַד הַשְּׂמַאל בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. כֵּף
גַּם פְּתוּב, (וְהוּא שְׁכָתוּב) אֲשֶׁה כִי תִזְרִיעַ
וַיִּלְדָּה זָכָר וְגו'. מַה הַטַּעַם?
שְׁנִינּוּ, הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן נִמְצָא כְּמוֹ
הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְזֶה כְּדוּגְמָא שֶׁל
זֶה.

וְעַל זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזַּר
זָכָר אוּ נְקֻבָּה, שְׁיִמְצָא רִצּוֹן
בְּעוֹלָם. וּבְכֹל צְרִיךְ אָדָם לְהַדְּבִיק
רִצּוֹן לְמַעְלָה אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁיִמְצָאוּ רִצּוֹנוֹת בְּעוֹלָם.
אֲשֶׁרִי חֲלַקְתֶּם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם
יּוֹדְעִים לְהַדְּבִיק אֶת רִצּוֹנָם אֶל
הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, עַלִיָּהֶם פְּתוּב,
(דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה'
אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.
אֲדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת
אוּ סַפְחַת אוּ בְהֶרֶת וְגו'. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (שיר א) אֵל
תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת שְׁשׂוּפְתָנִי
הַשֶּׁמֶשׁ. הַפְּסוּק הַזֶּה נִתְבָּאֵר, אָבֵל
בְּשַׁעֲתָא שֶׁהַלְבְּנָה מִתְפַּסִּית בְּגִלוּת,
הִיא אוּמַרְתָּ, אֵל תִּרְאוּנִי. לֹא שֶׁהִיא
מְצוּיָה שְׁלֵא לְרֵאוֹת אוּתָהּ, אֲלֵא
מִשׁוּם שֶׁהִיא רוֹאָה אֶת תְּשׁוּבָתְךָ
שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵלֶיהָ, לְרֵאוֹת אֶת
אוּרְהָ, הִיא אוּמַרְתָּ אֵל תִּרְאוּנִי. לֹא
תוּכְלוּ לְרֵאוֹת אוּתִי. אֵל תִּרְאוּנִי
וְדָאִי. מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׂאֵנִי
שְׁחַרְחֹרֶת, מִשׁוּם שְׂאֵנִי בְּקַדְרוּת.
מַה זֶה שְׁחַרְחֹרֶת? שְׁחַרְהָ הִיא
צְרִיךְ לְהִיטֵי! אֲלֵא שְׁפִי קַדְרִיּוֹת,

מְאִי שְׁחַרְחֹרֶת, שְׁחוּרָה מִיבְעִי לִיהִ. אֲלֵא, תְרִין קַדְרוּתִי, חַד שְׁשׂוּפְתָנִי

אחת - שְׁשׁוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ,
שְׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנִּי הַשֶּׁמֶשׁ לְהָאִיר לִי
וּלְהִסְתַּכֵּל בִּי, וְאַחַת - שְׁבִנִי אִמִּי
נִחְרוּ בִּי.

שְׁשׁוּפְתָנִי?! שְׁוֹפְתָנִי הִיָּה צְרִיף
לְהִיּוֹת! אֵלָּא רְמֹז הוּא רֹמֵז,
בְּשֵׁשׁ. שְׁפָאֲשֵׁר מְאִיר הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּשֵׁשׁה אֹרוֹת הוּא מְאִיר,
וּכְשֶׁמִּסְתַּלַּק, כָּל אוֹתָם שֵׁשֶׁת
הָאוֹרוֹת מִסְתַּלְּקִים. בְּנֵי אִמִּי -
אֵלוֹ הֵם שְׁבָאִים מִצַּד הַדִּין
הַקָּשֶׁה. נִחְרוּ בִּי, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר נִחַר
גְּרוֹנִי. זֶהוּ שְׁכַתוּב (איכה ה) עַל
צְוָאֲרָנוּ נִרְדָּפְנוּ. שְׁכַאֲשֵׁר הָיוּ
יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְגָלוּת, הָיוּ
הוֹלְכִים יְדִיהֶם מִהִדְקוֹת לְאַחֹר,
וְרַחֲמִים עַל צְוָאֲרָם, וְלֹא יָכְלוּ
לְפַתַח אֶת הַפֶּה.

שְׁמוֹנֵי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, לְלַכֵּת
לְגָלוּת, לְשַׁמֵּר אֶת שְׁאֵר הָעַמִּים
בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. פְּרָמֵי שְׁלִי לֹא
נִטְרָתִי, שְׁהָרִי לֹא יִכְלָתִי לְשַׁמֵּר
אוֹתָם כְּכִרְאֻשׁוֹנָה. כְּרִאֻשׁוֹנָה
שְׁמַרְתִּי אֶת פְּרָמֵי שְׁלִי, וּמִמֶּנּוּ
נִשְׁמְרוּ שְׁאֵר הַפְּרָמִים. עֲכָשׁוּ אֲנִי
שׁוֹמְרַת אֶת שְׁאֵר הַפְּרָמִים בְּשִׁבִיל
פְּרָמֵי שְׁלִי שֶׁיְהִיָּה שְׁמוֹר בִּינְיָהֶם.
רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
בְּדֶרֶךְ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשֹׁדֵה אַחַת, רָאוּ
עֵץ אֲפֻרְסָמוֹן אֶחָד בְּצַד יְמִין
הַדֶּרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָה שֶׁל
עֵשֶׂן מְצוּיָה בְּעֵינַיִם, אֵין לָנוּ
רְשׁוֹת לְרְאוֹת בְּשִׁמְחָה מִיּוֹם
שֶׁחִרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לֵה' הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָה תִּבְּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ. פִּינֵן
שְׁאֵמַר לֵה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָה, לְמָה
תִּבְּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ? וְכִי תִבְּל אֵינְנָה
מִן הָאָרֶץ? אֵלָּא כִּפּוֹ אָמַר, לֵה'
הָאָרֶץ וּמְלוֹאָה - זֶו הָאָרֶץ
הַקְּדוּשָׁה, שְׁנִקְרָאת עֵץ הַחַיִּים.
תִּבְּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ - אֵלוֹ שְׁאֵר
הָאָרְצוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם ט) וְהוּא
יִשְׁפֹּט תִּבְּל בְּצַדֵּק, שֶׁתִּבְּל תְּלוּיָה
בְּצַדֵּק, וְהִפֵּל דָּבָר אֶחָד.

הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאִסְתַּלַּק מִנִּי שְׁמֵשָׁא, לְאַנְהָרָא לִי,
וּלְאַסְתַּכְּלָא בִּי. וְחַד דְּבִנֵּי אִמִּי נִחְרוּ בִּי.

שְׁשׁוּפְתָנִי, שְׁוֹפְתָנִי מִיבְעֵי לִיָּה. אֵלָּא רְמֹז הוּא
דְּקָא רְמִיז, בְּשֵׁשׁ. דְּכַד נִהָרָא
שְׁמֵשָׁא בְּשֵׁשׁ נְהוּרִין נְהִיר, וְכַד אִסְתַּלַּק, כָּל
אֵינּוֹן שִׁית נְהוּרִין אִסְתַּלְּקוּ. בְּנֵי אִמִּי, אֵלִין
אֵינּוֹן דְּאִתְיִין מִסְטְרָא דְדִינָא קִשְׁיָא. נִחְרוּ בִּי,
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים ט) נִחַר גְּרוֹנִי, הִדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (איכה ה) עַל צְוָאֲרָנוּ נִרְדָּפְנוּ דְּכַד הוּוּ
עֵיילִין יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, הוּוּ אֲזִלִּי יְדִיָּהוּ
מִהִדְקוֹן לְאַחֹרָא, וְרִיחִיִּין עַל צְוָאֲרִיהוֹן, וְלֹא
יְכִילוּ לְאַפְתָּחָא פּוּמָא.

שְׁמוֹנֵי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, לְמַהֵךְ בְּגָלוּתָא,
לְנִטְרָא לְשְׁאֵר עַמִּין בְּגִינְהוֹן דִּישְׂרָאֵל.
פְּרָמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, דְּהָא לֹא יְכִילְנָא לְנִטְרָא
לְהוֹן פֶּד בְּקַדְמִיתָא. בְּקַדְמִיתָא נִטְרִינָא כְּרָמֵי
שְׁלִי, וּמִנְיָה אֶתְנַטְרוּ שְׁאֵר פְּרָמִין. הַשְׁתָּא
נִטְרִינָא שְׁאֵר פְּרָמִין בְּגִין פְּרָמֵי שְׁלִי דְלַהוּי
נְטִיר בִּינְיָהוּ.

רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא, פֶּד
מְטוּ חַד בֵּי חַקְל, חָמוּ חַד דְּפִטְרָא
דְּקִיטְפָא בֵּין אֲרַחָא לְסִטְר יְמִינָא. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, עֲטִיפָא דְקוּטְרָא בְּעֵינֵין שְׁכִיחַ, לִית לָן
רְשׁוֹ לְמַחְמֵי בְּחִדּוֹתָא, מִיּוּמָא דְאַתְחַרִּיב בֵּי
מִקְדָּשָׁא.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לֵינִי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָה תִּבְּל
וַיִּוֹשְׁבִי בָּהּ, פִּינֵן דְּאָמַר לֵינִי הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָה, אֲמַאי תִּבְּל וַיִּוֹשְׁבִי בָּהּ, וְכִי תִבְּל לֹאוּ
מִן אֲרַעָא הוּא. אֵלָּא הִכִּי קָאמַר, לֵינִי הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָה, דָּא אֲרַעָא קִדִּישָׁא, דְּאִקְרִי אֲרֶץ
הַחַיִּים. תִּבְּל וַיִּוֹשְׁבִי בָּהּ, דָּא שְׁאֵר אֲרַעָאן,
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְּל בְּצַדֵּק,
דְּתִבְּל בְּצַדֵּק תִּלְיָא, וְכִלְא חַד מְלָה.

רבי חייא אָמר, לַיְי הָאָרְץ וּמְלוֹאָהָ. הָאָרְץ תִּינַח, וּמְלוֹאָהָ מָאִי הִיא. אֵלָא אֵלִין נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָיָא. תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, תִּבְל : דָּא אַרְעָא דְלַתְתָּא. וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ : אֵלִין אֵינּוֹן בְּנֵי נִשְׂאָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי בְּמָאִי אוֹקִימְנָא כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה. אָמַר לִיה וַדָּאי הָכִי הוּא, דְּהֵהִיא אַרְץ הַחַיִּים עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה, דְּכָלְהוּ נַפְקֵי מֵהֵוּא נְהָר עַלְאָה דְּנַגִּיד וְנַפְיָא מַעְדָּן, וּבָהּוּ אַתְתַּקְנַת לְאַתְעַטְרָא בְּמַלְפָּא קַדִּישָׁא, וְלַמִּיזָן עַלְמִיזָן. (ויבנין כד).

רבי חייא אָמר, לַהּ הָאָרְץ וּמְלוֹאָהָ, מִלְּאָ הָאָרְץ, מַה זֶה וּמְלוֹאָהָ? אֵלָא אֵלוּ נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים. תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ. תִּבְל - זֶה הָאָרְץ שְׁלַמְטָה. וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ - אֵלוּ הֵם בְּנֵי הָאָדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֶּף, בְּמָה בְּאַרְנוּ פִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה? אָמַר לוֹ, וַדָּאי כֶּף זֶה, שְׁאוֹתָה אַרְץ הַחַיִּים עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה, שְׁפָלָם יוֹצֵאִים מֵאוֹתוֹ הַנְּהָר הַעֲלִיזִין שְׁשׁוּפְעַ וַיּוֹצֵא מַעְדָּן, וּבָהֶם מִתְתַּקְנַת לְהַתְעַטֵּר עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְלִזְוִן אֶת הָעוֹלָמוֹת. (ומשום כד)

מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְיָ וְגוֹ', נָקִי כַפַּיִם וְכֵר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי וְגוֹ'. נַפְשׁוֹ פְּתִיב, מֵהוּ נַפְשִׁי וְנַפְשׁוֹ. אֵלָא כִּלְא חַד מְלָה, פְּמָה דָּאֵת אָמַר (עמוס 1) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ (שמואל א, ב) כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. וְדוֹד מַלְפָּא אַתְאֲחִיד בְּהֵוּא לֵב וּבְהֵוּא נַפֶּשׁ, וְעַל דָּא לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ.

מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגוֹ', נָקִי כַפַּיִם וְכֵר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא נַפְשִׁי וְגוֹ'. נַפְשׁוֹ פְּתִיב, מַה זֶה נַפְשִׁי וְנַפְשׁוֹ? אֵלָא הַכֵּל דְּכֵר אַחַד, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (עמוס 1) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ. (שמואל א-ב) כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ נֶאֱחָז בְּאוֹתוֹ לֵב וּבְאוֹתָהּ נַפֶּשׁ, וְעַל כֵּן לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ.

עַד דְּהוּוּ אָזְלִי, אַעֲרַעוּ בְּחַד בַּר נֶשׁ, וְאַנְפוּי מַלְיִין מַכְתְּשִׁין, וְהוּהוּ קָם מִתְחַת אֵילָנָא חַד, אִסְתַּכְּלוּ בֵּיהּ, וְחָמוּ (דף מ"ד ע"א) אַנְפוּי סוּמְקִין בְּאֵינּוֹן מַכְתְּשִׁין. אָמַר רַבִּי חֲזִיא מָאֵן אַנְתָּ. אָמַר לִיה יוֹדָאי אָנָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי חֲטָאָה הוּא, דָּאי לָאוּ הָכִי, לָא אַתְרַשִּׁימוּ אַנְפוּי בְּאֵלִין מְרַעִין בִּישִׁין, וְאֵלִין לָא אַקְרוּן יִסּוּרִין דְּאַהֲבָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיא הָכִי הוּא וְדָאי, דִּיִּסּוּרִין דְּאַהֲבָה מִתְחַפְיִין אֵינּוֹן מִבְּנֵי נִשְׂאָא.

בְּעוֹדָם הוֹלְכִים, פְּגָשׁוּ בְּאִישׁ אַחַד, וּפְנִיּוֹ מִלְּאוֹת בְּמַכּוֹת, וְהָיָה קָם מִתְחַת אֵילָן אַחַד. הִסְתַּכְּלוּ בוֹ, וְרָאוּ פְּנֵי אַדְמוֹת בְּאוֹתָן הַמַּכּוֹת. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ, אָנִי יְהוּדִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חוּטָא הוּא, שְׂאָם לֹא כֶּף, לֹא נִרְשָׁמוּ פְּנֵי בְּאֵלוּ הַחֲלָאִים הַרְעִים, וְאֵלוּ לֹא נִקְרְאִים יִסּוּרִים שְׁל אַהֲבָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, כֶּף הוּא וְדָאי, שְׂיִסּוּרִים שְׁל אַהֲבָה מְכַסִּים הֵם מִבְּנֵי אָדָם.

הָא חֲזִי, דְּכַתִּיב אָדָם פִּי יְהִיָה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת אוֹ בְּהֶרַת. הָא תִּלַּת זִינִין הָכָא, וְכָלְהוּ אַקְרוּן נְגַע צַרְעַת, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וְהָיָה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנַגַע צַרְעַת. מָאִי נְגַע צַרְעַת. סְגִירוֹ. סְגִירוֹ בְּכִלְא, וְכַתִּיב וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְגוֹ'. אָבֵל אֵינּוֹן דִּיתְחַזוֹן לְכֵר

בְּא רָאָה, שְׁפָתוֹב אָדָם פִּי יְהִיָה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת אוֹ בְּהֶרַת. הִנֵּה שְׁלִשָּׁה מִינִים פְּאֵן, וְכָלֵם נִקְרְאִים נְגַע צַרְעַת. זְהוּ שְׁפָתוֹב וְהָיָה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנַגַע צַרְעַת. מַה זֶה נְגַע צַרְעַת? הַסְּגִירָה, הַסְּגִירָה כִּפְלָל, וְכַתוּב וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְגוֹ'. אָבֵל

אותם שיִראו לחוץ, פתוב וְרָאֵהוּ הפהן וטמא אתו. שהרי ודאי אותם שיִראו בחוץ בבני אדם, הם באים מצד הטמאה, ואינם יסורים של אהבה.

אמר רבי יוסי, מנין לנו? אמר רבי חייא, שפתוב (משלי כז) טובה תוכחת מגלה מאהבה מסתרת.

איזוהי תוכחת מאהבה? (וזה תוכחת מאהבה כאשר היא) מסתרת מבני אדם. כמו זה מי שמוכיח את חברו באהבה, צריך להסתיר דבריו מבני אדם, שלא יתבייש מהם חברו. ואם דבריו הם בגלוי לפני בני אדם, אינם באהבה.

כך הקדוש ברוך הוא, כשמוכיח את האדם, בכל הוא מוכיח באהבה. בראשונה מכה אותו בגופו בפנים. אם חוזר בו - מוטב, ואם לא - מכה אותו תחת לבושו, ואלו (בעורו) נקראים יסורים של אהבה. אם חזר בו - מוטב, ואם לא - מכה אותו בגלוי בפניו, לפני כלם, כדי שישתכלו בו וידעו שהנה הוא חוטא, ולא אהוב של רבונו הוא.

אמר להם אותו האיש, בקשר של עצה אחת באתם אלי, ודאי אינכם אלא מאותם שדיורם בבית רשב"י, שלא פוחדים מהפל. אם בני שבאים אחרי יתגרו בכם, איך דבריכם בגלוי? אמר לו, התורה כך היא, שפתוב (משלי א) בראש המיות תקרא בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר. ומה אם בדברי תורה אנו פוחדים מפניך, הרי נמצא בבושה לפני הקדוש ברוך הוא, ולא עוד, אלא שהתורה צריכה צחות. פתח אותו האיש ואמר, (מיכה ז) מי אל פמוך נשא עון וגו'. הרים ידיו וזכה. בינתיים הגיעו בניו. אמר בנו הקטן, יש כאן סיוע שמימי.

פתוב, וְרָאֵהוּ הפהן וטמא אתו. דהא ודאי אינון דיתחזון לבר בבני נשא, מסטרא דמסאבא קא אתיין, ולאו יסורין דאהבה נינהו.

אמר רבי יוסי, מנא לן. אמר רבי חייא, דכתוב, טובה תוכחת מגולה מאהבה

מסתרת. אי ההיא תוכחת מאהבה (כ"א אינהו תוכחת מאהבה כד איהו), מסתרת מבני נשא. פגוונא דא מאן דאוכח לחבריה ברחימותא, בעי לאסתרא מלוי מבני נשא, דלא יכסוף מנייהו חבריה, ואי מלוי אינון באתגלייא קמי בני נשא, לאו אינון ברחימותא.

בך קדשא בריך הוא כד אוכח לבר נש, בכלא אוכח ברחימותא, בקדמיתא מחי ליה בגרמיה דלגו. אי הדר ביה, מוטב. ואי לאו מחי ליה תחות תותביה, ואלין (בעורו) אקרון יסורין דאהבה, אי הדר ביה מוטב, ואי לאו מחי ליה באתגלייא באנפוי, קמי כלא, בגין דיסתכלון ביה, וינדעון דהא חטאה איהו, ולאו רחימא דמאריה הוא.

אמר לון ההוא בר נש, בקיטרא דעיטא חד אתיתון גבאי, ודאי לאו אתון אלא מאינון דדיוריהון בבי רבי שמעון בן יוחאי דלא דחלין מפלא. אי בני דאתיין אבתראי יקטרגו בכו, איך מלייכו באתגלייא. אמר ליה אורייתא הכי הוא, דכתוב, (משלי א) בראש הומיות תקרא בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר. ומה אי במלי דאורייתא אנן דחלי מקמך, הא נשתכח בכסופא קמי קדשא בריך הוא. ולא עוד, אלא דאורייתא בעי צחותא. פתח ההוא גברא ואמר (מיכה ז) מי אל פמוך נושא עון וגו'. ארים ידיו וזכה. אדהכי מטון בנוי. אמר בריה זעירא סיעתא דשמייא הכא.

פֶּתַח וְאָמַר (קהלת ז) אֶת הַפֶּל רְאִיתִי בַיּוֹם הַהוּא
יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מְאָרִיךְ
בְּרַעְתּוֹ. הַאִי קָרָא אוֹלִיפְנָא בִּי רַבִּי דוֹסְתָאִי
סָבָא, דְּהוּא אָמַר מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי יִיסָא סָבָא. אֶת
הַפֶּל רְאִיתִי בַיּוֹם הַהוּא, וְכִי שְׁלֵמָה מְלָפָא
דְּהוּא חֲפִים עַל פִּלָּא, אִיךְ אָמַר הָכִי דְאִיהוּ
חָמָא כֻּלָּא בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אֲזִיל בְּחִשּׁוּכֵי עֲלָמָא
דְּהָא כָּל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּחִשּׁוּכֵי עֲלָמָא, לֹא
חָמֵי מַדִּי, וְלֹא יָדַע מַדִּי.

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ז) אֶת הַפֶּל
רְאִיתִי בַיּוֹם הַהוּא יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד
בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מְאָרִיךְ בְּרַעְתּוֹ.
הַפְּסוּק הַזֶּה לְמַדְּנֵנוּ בְּבֵית רַבִּי
דוֹסְתָאִי סָבָא, שֶׁהִיָּה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ
שֶׁל רַבִּי יִיסָא סָבָא. אֶת הַפֶּל
רְאִיתִי בַיּוֹם הַהוּא, וְכִי שְׁלֵמָה
הַמְּלִיךְ שֶׁהִיָּה חָכֵם עַל הַפֶּל, אִיךְ
אָמַר כֵּן שֶׁהוּא רָאָה הַכֹּל בְּזַמַּן
שֶׁהוּא הֵלֵךְ בְּחִשּׁוּכֵי שֶׁל הָעוֹלָם?
שֶׁהָרִי כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדַּל בְּחִשּׁוּכֵי
שֶׁל הָעוֹלָם, לֹא רוֹאֶה דְּכַר וְלֹא
יֹדַע דְּכַר?

אֲלָא הָכִי אֲתַמַּר, בַּיּוֹמוֹי דְּשְׁלֵמָה מְלָפָא,
קַיִימָא סִיְהָרָא בְּאִשְׁלָמוּתָא, וְאִתְחַפֵּם
שְׁלֵמָה עַל פֶּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְכַדִּין חָמָא כֻּלָּא,
וַיָּדַע פִּלָּא. וּמַאי חָמָא. חָמָא כ"ל, דְּלֹא אַעְדִּי
מִן סִיְהָרָא. וְהוּא נִהִיר לָהּ שְׁמִשָּׁא (ס"א ל"ה
בְּשִׁמְשָׁא). הָדָא הוּא דְכַתִּיב אֶת הַפֶּל רְאִיתִי בַיּוֹם
הַהוּא. מָאן הַבְּלִי. דָּא סִיְהָרָא דְאִתְפְּלִילַת מִן
פִּלָּא, מִן מִיָּא וְאִשָּׁא וְרוּחָא בְּחָדָא. כְּהַבֵּל
דְּנַפְתִּיק מִן פּוּמָא, דְּכַלִּיל מְפִלָּא.

אֲלָא כֵּן נִתְפָּאֵר, בַּיּוֹם שְׁלֵמָה
הַמְּלִיךְ עֲמֻדָה הַלְבָנָה בְּשְׁלָמוּתָהּ,
וְשְׁלֵמָה הִתְחַפֵּם עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם, וְאִזּוּ רָאָה הַפֶּל וַיָּדַע הַפֶּל.
וּמָה רָאָה? רָאָה כ"ל, שֶׁלֹּא יֵז מִן
הַלְבָנָה, וְהִיָּה מְאִיר לָהּ הַשֶּׁמֶשׁ
(לָהּ בְּשִׁמְשָׁא). זֶהוּ שֶׁפְּתוּב אֶת הַפֶּל
רְאִיתִי בַיּוֹם הַהוּא. מַה זֶה הַבְּלִי?
זוֹ הַלְבָנָה שֶׁנִּכְלָלַת מִן הַפֶּל,
מִמִּים וְאִשׁ וְרוּחַ יְחָד. כְּהַבֵּל
שֶׁיוֹצֵא מִן הַפֶּה שֶׁפְּלוֹל מִן הַפֶּל.
וְהוּא רָאָה כ"ל, בְּאוֹתוֹ הַהַבֵּל
שֶׁלוֹ שֶׁאֲחֻזּוּ בּוֹ. יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד
בְּצַדְקוֹ, בֹּא וּרְאֵה, בְּזַמַּן
שֶׁמִּתְרַבֵּים הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם,
הַכ"ל הִזָּה לֹא יֵז מִהַלְבָנָה
לְעוֹלָמִים, וְהַכ"ל הִזָּה נוֹטֵל כָּל
שְׁמֵן וּמִשְׁחָה וְשִׁמְחָה שֶׁלְּמַעְלָה,
וּמִתְמַלֵּא (דִּי וְרוּחַ) וְשִׁמְחָה וְגִדּוּל, כְּדִי
לְהַזְדַּוֵּג עִם הַלְבָנָה, וְהוּא מְרוּיַח
בְּשִׁבִילָהּ.

וְהוּא חָמָא כ"ל, בְּהִיוֹת הַבֵּל דִּילִיָּה, דְּאֲחִיד
בִּיהּ. יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, תָּא חֲזִי,
בְּזַמְנָא דְאַסְגִּיאוּ זַכָּאִין בְּעֲלָמָא, הַאִי כ"ל לֹא
אַעְדִּי מִן סִיְהָרָא לְעֲלָמִין, וְהַאִי כ"ל נוֹטֵל כָּל
מִשְׁחָה וְרַבּוּ וְחָדוּ דְלְעִילָא, וְאִתְמַלֵּי (ס"א ידו"ו וְרוּ)
וְחָדִי וְרַבִּי, בְּגִין לְאַזְדַּוּגָא בְּסִיְהָרָא, וְהוּא
רְוּחַ בְּגִינָהּ.

וּבְזַמְנָא דְאַסְגִּיאוּ חֲזִיבִין בְּעֲלָמָא, וְסִיְהָרָא
אִתְחַשְׁבַּת, כְּדִין צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ,
צְדִיק נֹאֲבֵד לֹא כְּתִיב, אֲלָא צְדִיק אֹבֵד, דְּהָא
לֹא אִתְחַזִּי (נ"א אִתְחַבֵּר) בְּסִיְהָרָא, וְלֹא נוֹטֵל מִשְׁחָה
וְרַבּוּ וְחָדוּ לְמַלְיָא לָהּ, וְלְאַזְדַּוּגָא עִמָּהּ. וְעַל
דָּא צְדִיק אֹבֵד, בְּצַדְקוֹ, דָּא סִיְהָרָא, דְּכַגִּין
סִיְהָרָא דְלֹא אִשְׁתַּכַּחַת לְאַזְדַּוּגָא עִמָּיהּ, הוּא
אֲבִיד, דְּלֹא שְׂאִיב מִחִידוֹ כְּמָה דְּהוּא עֲבִיד.

וּבְזַמְנָא דְאַסְגִּיאוּ חֲזִיבִין בְּעֲלָמָא, וְסִיְהָרָא
אִתְחַשְׁבַּת, כְּדִין צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ,
צְדִיק נֹאֲבֵד לֹא כְּתִיב, אֲלָא צְדִיק אֹבֵד, דְּהָא
לֹא אִתְחַזִּי (נ"א אִתְחַבֵּר) בְּסִיְהָרָא, וְלֹא נוֹטֵל מִשְׁחָה
וְרַבּוּ וְחָדוּ לְמַלְיָא לָהּ, וְלְאַזְדַּוּגָא עִמָּהּ. וְעַל
דָּא צְדִיק אֹבֵד, בְּצַדְקוֹ, דָּא סִיְהָרָא, דְּכַגִּין
סִיְהָרָא דְלֹא אִשְׁתַּכַּחַת לְאַזְדַּוּגָא עִמָּיהּ, הוּא
אֲבִיד, דְּלֹא שְׂאִיב מִחִידוֹ כְּמָה דְּהוּא עֲבִיד.

שׁוֹאֵב מִהֶשְׁמָחָה כְּמוֹ שֶׁהִיא עוֹשָׂה. וְאִזּוֹ מִתְעוֹרֵר כָּל צַד הַשְּׂמָאל, וְהַרְשָׁעִים מְאִירִים בְּשִׁלּוֹהַּ בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיֵּשׁ רִשָׁע מְאִירֵךְ בְּרַעְתּוֹ. מָאִי בְּרַעְתּוֹ בְּהֵהוּא סֵטֵר (נ"א בְּהֵהוּא רַעֲה) דְּאֶתְדַבֵּק בִּיהַ. שְׁנַדְבֵּק בּוֹ.

עוֹד יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, שְׁכַאֲשֶׁר הַרְשָׁעִים רַבִּים בְּעוֹלָם וְהַדִּין תְּלוּי (בְּחֻסְבִּיחָם), הַצְדִּיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, הוּא נִתְפָּס בְּחֻטְאָם, כְּמוֹ אֲבָא שְׁנַתְפָּס בְּחֻטְאֵי בְנֵי עִירוֹ, שְׁפָלָם הָיוּ חֻצּוֹפִים (אֲלִי), וְהוּא לֹא הִתְרָה בְּהֵם וְלֹא בִישׁ אוֹתָם לְעוֹלָמִים, וּמָחָה כְּנִדְיָנוּ שְׁלֹא נִתְגָּרָה בְּרִשָׁעִים (וְלֹא מָחָה בְּיָדָם שְׁלֹא לַחֲתָרוֹת בְּהֵם), וְהִיא אוֹמֵר לָנוּ, (תְּהִלִּים לז) לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה. אָמַר אָבִי, וְדַאי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַעֲנִישׁ אוֹתִי בְּזוֹה, שְׁהָרִי הַיְתָה רְשׁוֹת בְּיָדֵי לְמַחֹת בְּיַדֵּיהֶם וְלֹא עֲשִׂיתִי, וְלֹא בִישָׁתִי (הַחֻכְתִּי) אוֹתָם לֹא בִסְתֵר וְלֹא בְגָלוּי.

עוֹד פִּתַּח בְּנוֹ אַחַר וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים, בְּשָׁנֵי יוֹדִי"ם, בְּשָׁנֵי יִצְרִים, יִצֵר טוֹב וַיִּצֵר רָע, אֶחָד כְּנִגְדֵּי מִים וְאֶחָד כְּנִגְדֵּי אֵשׁ. ה' אֱלֹהִים - שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם - כּוֹלָל זָכָר וְנִקְבָּה. עֶפְר מִן הָאֲדָמָה - זֶה עֶפְר הָאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, שְׁמֵשׁם נִבְרָא, וְהוּא מְקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים - זוֹ הַנְּשֵׁמָה הַקְדוּשָׁה שְׁנִמְשַׁכְתָּ מֵאוֹתָם הַחַיִּים שְׁלִמְעֵלָה. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם נִכְלָל בְּנֶפֶשׁ הַקְדוּשָׁה, מִהַחַיָּה הַעֲלִיוֹנָה שְׁהוֹצִיאָהּ הָאֶרֶץ, שְׁכָתוֹב (שם א) תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, הַנֶּפֶשׁ שֶׁל חַיָּה הַעֲלִיוֹנָה הִיא.

וְכַדִּין כָּל סֵטֵר שְׂמָאֵלָא אֶתְעַר, וְחַיִּיבִין מְאִירִיכִין בְּשִׁלּוֹהַּ (דף מ"ו ע"ב) בְּעֵלְמָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַיֵּשׁ רִשָׁע מְאִירֵךְ בְּרַעְתּוֹ. מָאִי בְּרַעְתּוֹ בְּהֵהוּא סֵטֵר (נ"א בְּהֵהוּא רַעֲה) דְּאֶתְדַבֵּק בִּיהַ.

תּוֹ יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, דְּכַד חַיִּיבִין סְגִיאֵו בְּעֵלְמָא, וְדִינָא תְלָא (בְּחֻסְבִּיחָו) צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, אִיהוּ אֶתְפָּס בְּחוֹבִיחָו, כְּגוֹן אֲבָא דְּאֶתְפָּס בְּחוֹבִיחָו דְּכַנִּי מְאִתִּיהַ, דְּהוּוּ כְּלָהוּ חֻצִּיפִין (לְגִבִּית), וְהוּא לֹא אֶסְהִיד בְּהוּ וְלֹא אֶכְסִיף לְהוּ לְעֵלְמִין, וּמְחִי בִידָן, דְּלֹא נִתְגָּרִי בְּהוּ בְּרִשָׁיעִיָּא (נ"א וְלֹא מְחִי כִידִיחָו דְּלֹא מִתְגָּרִי בְּהוּ). וְהִיא אָמַר לָן, (תְּהִלִּים לו) לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה. אָמַר אָבִי, וְדַאי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַעֲנִישׁ לִי כְּדָא, דְּהָא הָוָה רְשׁוּ בִיּוֹדִי לְמַחֲאָה בִיּוֹדִיחָו, וְלֹא לְמַחֲאָה בִיּוֹדִיחָו, וְלֹא אֶכְסִיפְנָא (נ"א אוֹכִיחָנָא) לְהוּ, לֹא בְטָמִירוֹ, וְלֹא בְּאֶתְגָּלִיָּא.

תּוֹ פִּתַּח בְּרִיָּה אַחְרָא וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים, בְּתַרְי יוֹדִין, בְּתַרְיִין יִצְרִין, יִצֵר טוֹב וַיִּצֵר רָע, חַד לְקַבֵּל מֵיָא, וְחַד לְקַבֵּל אֲשָׁא. יי' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם, כְּלִיל דְּכַר וְנוֹקְבָא. עֶפְר מִן הָאֲדָמָה, דָּא עֶפְרָא דְּאַרְעָא קְדִישָׁא, דְּמִתְמָן אֶתְפָּרִי, וְהוּא אֶתְר דְּבִי מְקִדְשָׁא.

וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים, דָּא נְשֵׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּאֶתְמַשְׁכָּא מֵאִינוֹן חַיִּים דְּלַעֲלִילָא. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם אֶתְכְּלִיל בְּנֶפֶשָׁא קְדִישָׁא, מִחַיָּה עֲלָאָה דְּאֶפִּיקַת אַרְעָא דְכָתִיב, תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ דְּהִיא חַיָּה עֲלָאָה.

השלמה מההשמטות (סימן ו)

השלמה מההשמטות סימן ו'

שְׁכֵתוֹב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ שֶׁל אוֹתָהּ חַיָּה עֲלִיּוֹנָה, וּמִשּׁוֹם שֶׁהַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַזֶּה הִיא קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה, כִּשֶׁהָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה מוֹשְׁכַת אוֹתָהּ לְתוֹכָהּ וְנִכְלְלַת בָּהּ, אֲזַי קוֹרְאִים לָהּ נִשְׁמָה.

וְכַאֲרֵיכֵן רְאֵה, בְּכֹל זְמַן שֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֲמֶת, וּפְּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים, בְּתַפְלָה וּבִתְוֵרָה, הַנִּשְׁמָה הַזֶּה נִדְבָקַת בּוֹ, הוּא אֱהוּב שֶׁל רַבּוֹנוֹ, כִּמְהָ שׁוֹמְרִים שׁוֹמְרִים עָלָיו מִכָּל הַצְּדִידִים, רְשׁוּם הוּא לְטוֹב לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְהַשְׁכִּינָה הַקְדוּשָׁה שׁוֹרָה עָלָיו. וְזוֹהִי שְׁעוּלָה לְמַעֲלָה וּמְדַבְּרַת לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, וְנִכְנָסַת לְכָל הַשְּׁעִירִים, וְאֵין מִי שֶׁיִּמְחָה בְּיָדָהּ. וְעַל זֶה נִקְרָאת רוּחַ מְדַבְּרַת, שֶׁהָרִי לְכָל שְׁאֵר הַנִּפְשׁוֹת (נִפְשׁוֹתֵינוּ) אֵין רְשׁוּת לְדַבֵּר לְפָנָי הַמֶּלֶךְ פְּרֻט לְזוֹ.

וּבְזִמְנָן שֶׁהוּא מְסֻה אֶת דְּרָכָיו, וּשְׁפִתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים, הַשְׁכִּינָה מְסַתְּלַקַת מִמֶּנּוּ, וְהַנִּשְׁמָה הַקְדוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וְלֹא נִדְבָקַת בּוֹ. וּמִצַּד שֶׁל הַנְּחֻשׁ הָרַע הַקָּשָׁה מִתְעוֹרְרַת רוּחַ אַחַת שֶׁמְשׁוֹטְטֶת וְאוֹכְלַת בְּעוֹלָם, שֶׁאֵין שׁוֹרָה אֲלֵא בְּמִקּוֹם שֶׁקָּדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה הַסְתַּלְקָה מִשָּׁם. וְאוֹתָם דְּבִירִים עוֹלִים לְמִקּוֹם הַנְּחֻשׁ הָרַע, שֶׁהִפֵּל חוּזֵר לְמִקּוֹמוֹ. וּבִשְׁעָה שֶׁמְעֲלִים, הִפֵּל מְכַרְיִים וְאוֹמְרִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְּבִיבּוֹ שֶׁל הַדְּבוּר הָרַע שֶׁל פְּלוֹנִי! פָּנוּ מִקּוֹם לְדַרְכּוֹ שֶׁל הַנְּחֻשׁ הַקָּשָׁה!

וְאוֹתָהּ נִשְׁמָה עוֹלָה בְּבוּשָׁה וּבְצִרַת הַפֶּל, וְלֹא נוֹתְנִים לָהּ מִקּוֹם לְדַבֵּר כִּמְקַדָּם, וְאֲזַי מְזַדְּמָן הַנְּחֻשׁ. וּכְשֶׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר הָרַע עוֹלָה בְּדָרְכִים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָי הַנְּחֻשׁ הַקָּשָׁה, כִּמְהָ רוּחַת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרְדַת

דְּכֵתִיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דֵּהֵהוּא חַיָּה עֲלָאָה. וּבְגִין דֵּהֵאֵי נֶפֶשׁ חַיָּה אִיְהִי קְדִישָׁא עֲלָאָה, כַּד אֲרַעֵא קְדִישָׁא מְשַׁכָּא לָהּ בְּגוּוּה וְאִתְפְּלִילַת בָּהּ, כַּדִּין קְרִינָן לָהּ נִשְׁמָה. וְהָא חַזִּי, בְּכֹל זְמַנָּא דְּבַר נֶשׁ אֲזִיל בְּאוֹרַח קְשׁוּט, וּפּוֹמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה מְמַלְלָן מִלִּין קְדִישִׁין בְּעִלּוֹתָא, בְּאוֹרֵייתָא. הָאֵי נִשְׁמַתָּא אִתְדַבְּקַת בֵּיהּ, רַחֲמֵיָּא הוּא דְמֵאֲרִיָּה. כִּמְהָ נְטוּרִין נְטֻרִין לִיָּה מִכָּל סְטֻרִין. רְשִׁימָא הוּא לְטָב לְעִילָא וְתַתָּא וּשְׁכִינְתָּא קְדִישָׁא שְׁרִיָּא עֲלוּי. וְדָא הִיא דְסַלְקָא לְעִילָא וּמְמַלְלָא קָמִי מְלַכָּא קְדִישָׁא וְעִילָא בְּכָל תְּרַעִין וְלִית דִּימְחִי בִידְהָא. וְעַל דָּא אִתְקַרֵּי רוּחַ מְמַלְלָא. דֵּהֵא כָּל שְׁאֵר נִפְשַׁתָּא (נִפְשַׁתָּא) לִית לוֹן רְשׁוּ לְמַלְלָא קָמִי מְלַכָּא בַר הָאֵי.

וּבְזִמְנָא דֵּאִיְהוּ אֲסִי אֹרְחוּי וּשְׁפּוֹתֵיהּ וְלִישְׁנֵיהּ מְמַלְלָן מִלִּין בִּישִׁין, שְׁכִינְתָּא אִסְתַּלְקַת מִגֵּיהּ וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אִתְעַבְּרַת מִגֵּיהּ וְלֹא אִתְדַבְּקַת בֵּיהּ. וּמְסֻטְרָא דְחֻוּיָּא בִישָׁא תְקִיפָא אִתְעַר רוּחָא חָדָא דְשֵׁט וְאִכִּיל בְּעֵלְמָא, דֵּלָא שְׁרִיָּא אֲלֵא בְּאַתְרֵי דְקְדוּשָׁה עֲלָאָה אִסְתַּלַּק מִתַּמָּן. וְאִינוּן מִלִּין סְלָקִין לְאַתְרֵי דְחֻוּיָּא בִישָׁא, דְכֵלָא לְאַתְרֵיהּ אִתְהַדְרֵי. וּבְשַׁעֲתָא דְסַלְקִין, כֵּלָא מְכַרְיִין וְאִמְרִין אִסְתַּלְקוּ סוּחְרֵינִיָּה דְמֵלָה בִישָׁא דְפְלַנְיָא. פָּנוּן אִתְרֵי לְאַרְחֵיהּ דְחֻוּיָּא תְקִיפָא. וְהֵהִיא נִשְׁמָה סַלְקָא בְּכַסּוּפָא, בְּעֵאקוּ דְכֵלָא. וְלֹא יְהִיבִין לָהּ אִתְרֵי לְמַלְלָא כְּמַלְקָדְמִין.

וּכַדִּין חֻוּיָּא אֲזַדְמָן. וְכַד הֵהִיא מֵלָה בִישָׁא סַלְקָא בְּאוֹרְחוּיָן יְדִיעָאן וּשְׁאֲרֵי קָמִי דְחֻוּיָּא תְקִיפָא כִּמְהָ רוּחִין מִתְעַרְיָן בְּעֵלְמָא וְרוּחָא עוֹלָה בְּדָרְכִים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָי הַנְּחֻשׁ הַקָּשָׁה, כִּמְהָ רוּחַת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרְדַת

נחַתָּא מֵהֵוּא סְטָרָא, וְאַשְׁפַּח דְּהֵוּא בַּר נָשׁ
אֲתַעֲר לִיה בְּמִלָּה בִישָׁא. וְהָא רִוְחָא מִמְלָלָא
קְדִישָׁא אֲתַעֲבַרַת מִנִּיה, כְּדִין שְׂרִיָּא עֲלוּי
וְסָאִיב לִיה, וְכִדִּין הוּא סָגִיר וְאֲתַפְּגִים בְּבִשְׂרִיה
בְּחִיזוּ דְאַנְפוּי בְּכֻלָּא. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי כא)
שׁוֹמֵר פִּיּו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרֹת נַפְשׁוֹ. נַפְשׁוֹ
וְדָאִי, הֵהִיא דְהוּה מִמְלָלָא אֲתַעֲבִידַת מִשְׁתּוּקָא
בְּגִין מְלוּלָא בִישָׁא וְכֻמָּה דְעוֹנָשָׁא דְבַר נָשׁ
בְּהָאִי, בְּגִין מְלָה בִישָׁא, כְּפִי עוֹנָשִׁיה בְּגִין מְלָה
טְבָא (דְאֵתִי לִירִיָּה דְיֻכִּיל לְמִלָּלָא וְלֹא מְלִיל): (עַד כַּאן מֵהַהֲשַׁמְטוֹת).

הָא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְהָאִי נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא,
אֲתַדְבַּקַת בֵּיה בְּבַר נָשׁ. רְחִימָא הוּא
דְמֵאֲרִיָּה. כְּמָה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיה מְכַל סְטָרִין,
רְשִׁימָא הוּא לְטַב לְעֵילָא וְתַתָּא, וְשְׂכִינְתָּא
קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלוּי.

וּבְזִמְנָא דְאִיהוּ אַסְטִי אַרְחֻי, שְׂכִינְתָּא
אֲסַתְּלַקַת מִנִּיה, וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא
לָא אֲתַדְבַּקַת בֵּיה. וּמִסְטָרָא דְחֻוּיָא בִישָׁא
תְּקִיפָא, אֲתַעֲר רִוְחָא חַד, דְשָׁט וְאַזִּיל בְּעֵלְמָא,
דְלָא שְׂרִיא אֲלָא בְּאַתֵּר דְקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֲסַתְּלַק
מִתְמֵן. וְכִדִּין אֲסַתָּאב בַּר נָשׁ, וְאֲתַפְּגִים
בְּבִשְׂרִיה, בְּחִיזוּ דְאַנְפוּי בְּכֻלָּא.

וְהָא חֲזִי, בְּגִין דְהָאִי נַפְשׁ חִיָּה אִיהִי קְדִישָׁא
עֲלָאָה, כִּד אַרְעָא קְדִישָׁא מְשַׁכָּא לָה,
וְאֲתַפְּלִילַת בְּגוּוּה, כְּדִין קְרִינָן לָה נִשְׁמָה. וְדָא
הִיא דְסַלְקָא לְעֵילָא, וּמִמְלָלָא קָמִי מְלַפָּא
קְדִישָׁא, וְעֵיילָא בְּכָל תְּרַעִין, וְלִית דִּימְחִי
בִידְהָא. וְעַל דָּא אֲתַקְרִי רִוְחָא מִמְלָלָא, דְהָא
כָּל שְׂאָר נַפְשַׁתָּא לִית לוֹן רְשׁוּ לְמִלָּלָא קָמִי
מְלַפָּא, בַּר הָאִי.

וְעַל דָּא אֲוִרִיָּתָא אַכְרִיזַת וְאַמְרַת, (תהלים לד) נְצוֹר
לְשׁוֹנְךָ מִרַע וּגְוִי, וְכְתִיב (משלי כא) שׁוֹמֵר פִּיּו
וּלְשׁוֹנוֹ וּגְוִי, בְּגִין דְאִי שְׁפוּתִיָּה וְלִישְׁנִיָּה

מֵאוּתוֹ הַצֵּד, וּמוֹצֵאת שְׁאוּתוֹ
אָדָם עוֹרֵר אוֹתָהּ בְּדַבּוּר רַע, וְהָרִי
הָרוּחַ הַמְדַבְּרַת הַקְדוּשָׁה עֲבָרָה
מִמֶּנּוּ, אִז שׁוֹרָה עֲלִיו וּמִטְמֵאת
אוֹתוֹ, וְאִז הוּא סָגִיר, וְנִפְגָּם בְּשָׂרוֹ
בְּמֵרָאָה פְּנִיו בְּכָל, וְעַל זֶה כְּתוּב
שְׁמֵר פִּיּו וּלְשׁוֹנוֹ שְׁמֵר מִצְרֹת
נַפְשׁוֹ, נַפְשׁוֹ וְדָאִי. אוֹתָהּ שְׁהִיָּתָה
מִדְּבַרַת, נַעֲשֶׂתָה מִשְׁתַּקַת מִשׁוּם
דְּבַר רַע. וְכֻמוּ שְׁעֵנְשׁוּ שֶׁל אָדָם
כְּזֶה מִשׁוּם אוֹתוֹ דְבַר רַע, כְּפִי
עֲנָשׁוּ בְּגִלָּל דְבַר טוֹב (שְׁבַא לִידוֹ
שְׂכִיל לְדַבֵּר וְלֹא דַבֵּר). ע"כ
מֵהַהֲשַׁמְטוֹת.

בֹּא רְאֵה, בְּכָל זְמַן שְׁהִנְשָׁמָה
הַקְדוּשָׁה הַזֶּה נִדְבַקַת בְּאָדָם,
אֲהוּב רְבוּנוּ הוּא. כְּמָה שׁוֹמְרִים
שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מְכַל הַצְּדִידִים,
רְשׁוּם הוּא לְטוֹב, לְמַעַלָּה
וְלִמְטָה, וְהַשְׂכִּינָה הַקְדוּשָׁה
שׁוֹרָה עֲלִיו.

וּבְזִמְן שֶׁהוּא מִסְטָה אֶת דְּרַכּוֹ,
הַשְׂכִּינָה מִסְתַּלַּקַת מִמֶּנּוּ,
וְהַנְשָׁמָה הַקְדוּשָׁה לֹא נִדְבַקַת בּוֹ.
וּמִצֵּד הַנְּחַשׁ הָרַע הַתְּקִיף
מִתְעוֹרְרַת רִוּחַ אַחַת שְׁמִשׁוּטָט
וְהוֹלֶכֶת בְּעוֹלָם, שְׁלֹא שׁוֹרָה אֲלָא
בְּמָקוֹם שֶׁהַקְדוּשָׁה הַעֲלִינָה
הִסְתַּלְּקָה מִשָּׁם, וְאִז הָאִישׁ נִטְמָא,
וְנִפְגָּם בְּבִשְׂרוֹ בְּמֵרָאָה פְּנִיו בְּכָל.
וְבֹא רְאֵה, מִשׁוּם שְׁנַפֵּשׁ חִיָּה הַזֶּה
הִיא קְדוּשָׁה עֲלִינָה, כְּשִׁמוּשְׁכַת
אוֹתָהּ הָאֲרֵץ הַקְדוּשָׁה וְנִכְלַלַת
בְּתוֹכָהּ, אִז קוֹרְאִים לָה נִשְׁמָה,
וְזוֹ הִיא שְׁעוּלָה לְמַעַלָּה וּמִדְּבַרַת
לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ הַקְדוּשׁ, וְנִכְנַסַת בְּכָל
הַשְּׁעָרִים, וְאִין מוֹחָה כְּזֶדָה, וְעַל
כֵּן נִקְרָאת רִוּחַ מְמִלָּא, שְׁהָרִי
לְכָל שְׂאָר הַנְּפִשׁוֹת אִין רְשׁוֹת
לְדַבֵּר לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ, כְּרַט לִזוֹ.

וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה מְכַרִּיזָה וְאוֹמְרַת:
(תהלים לד) נְצוֹר לְשׁוֹנְךָ מִרַע וּגְוִי,
וְכְתוּב (משלי כא) שְׁמֵר פִּיּו וּלְשׁוֹנוֹ
וּגְוִי. מִשׁוּם שְׁאֵם שְׁפֹתוֹתָיו

וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים, אוֹתָם הַדְּבוּרִים עוֹלִים לְמַעַלְהָ, וּבִשְׁעָה שְׁעוֹלִים, הַפֶּל מְכַרְזִים וְאוֹמְרִים: הַסְתַּלְקוּ מִסָּבִיב הַדְּבוּר הֶרַע שֶׁל פְּלוֹנִי! פָּנוּ מִקּוֹם לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַתְּקִיף! אִז הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וּמִסְתַּלֶּקֶת וְלֹא יְכוּלָה לְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב.

וְהָיָה נִשְׁמָתָא סְלֵקָא בְּכֹסוּפָא, בְּעֵאקוּ דְכָלָא, וְלֹא יִהְיֶין לָהּ אֲתֵר כְּמִלְקָדְמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְּרוֹת נַפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ וְדָאֵי הֵיכָא דְהוּא מְמַלְלָא, אֲתַעְבִּידַת מִשְׁתּוּקָא, בְּגִין מְלוּלָא בִישָׁא. וְכַד הוּא אֲזִדְמֵן, דְּכָלָא לְאַתְרֵיהּ אֲתַהֲדֵר, וְכַד הֵיכָא מְלָה בִישָׁא סְלֵקָא בְּאוֹרְחִין יְדִיעֵן, וְשָׂאֲרֵי קַמֵּיהּ דְּחוּיָא תְּקִיפָא, כְּמָה רִוְחִין מִתְעַרְיִן בְּעֵלְמָא, וְרוּחָא נִחְתָּא מִהֵהוּא סְטָרָא, וְאַשְׁפַּח דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ אֲתַעַר לֵיהּ בְּמְלָה בִישָׁא, וְהָא רוּחָא מְמַלְלָא קְדִישָׁא אֲתַעְבְּרָא מַנְיָה, כְּדִין שְׂרִיא עֲלוּי וְסָאִיב לֵיהּ, וְכַדִּין הוּא סָגִיר.

כְּמוֹ שֶׁעָנְשׁוּ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה מִשׁוּם דְּבוּר רָע, כִּי עָנְשׁוּ מִשׁוּם דְּבוּר טוֹב, שָׂבָא לְיָדוֹ וְכָל לְדַבֵּר וְלֹא דַבֵּר. מִשׁוּם שֶׁפָּגַם אוֹתָהּ הַרוּחַ הַמְּמַלְלֵת, שֶׁהִיא מְתַקֶּנֶת לְדַבֵּר לְמַעַלְהָ וּלְדַבֵּר לְמַטָּה, וְהַפֶּל בְּקַדְשָׁהּ. כָּל שֶׁכֵּן אִם הָעַם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ עֲקָמָה, וְהוּא יְכוּל לְדַבֵּר לָהֶם וּלְהוֹכִיחַ אוֹתָם, וְשׁוֹתֵק וְלֹא מְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁכְּתוּב נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכַאֲבִי נְעַפֵּר.

נְעַפֵּר בְּמִכְתָּשִׁין דְּמִסְאַבוּתָא, וְדָא הוּא דְאָמַר דָּוִד (דף מ"ז ע"א) מִלְכָּא אֲלֵקִי בְּהָאֵי, וְאַתְּפָנִי מַנְיָה, דְּכְתִיב, (תהלים כה) פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי. מֵהוּ פָּנָה אֵלַי. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַיִּפְּן אֶהָרָן.

מְמַלְלָן מְלִין בִישִׁין, אֵינוֹן מְלִין סְלֵקִין לְעֵילָא, וּבִשְׁעָתָא דְסְלֵקִין, כָּלָא מְכַרְזִין וְאַמְרִין אֲסְתַּלְקוּ מִסּוּחְרַנְיָה דְמְלָה בִישָׁא דְפְלַנְיָא, פָּנוּן אֲתֵר לְאַרְחֵיהּ דְּחוּיָא תְּקִיפָא. כְּדִין נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא אֲתַעְבְּרָא מַנְיָה וְאַסְתַּלֶּקֶת, וְלֹא יְכָלָא לְמַלְלָא, כְּמָה דְאֵתָּ אָמַר (תהלים ט) נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב.

וְהָיָה נִשְׁמָתָא סְלֵקָא בְּכֹסוּפָא, בְּעֵאקוּ דְכָלָא, וְלֹא יִהְיֶין לָהּ אֲתֵר כְּמִלְקָדְמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְּרוֹת נַפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ וְדָאֵי הֵיכָא דְהוּא מְמַלְלָא, אֲתַעְבִּידַת מִשְׁתּוּקָא, בְּגִין מְלוּלָא בִישָׁא. וְכַד הוּא אֲזִדְמֵן, דְּכָלָא לְאַתְרֵיהּ אֲתַהֲדֵר, וְכַד הֵיכָא מְלָה בִישָׁא סְלֵקָא בְּאוֹרְחִין יְדִיעֵן, וְשָׂאֲרֵי קַמֵּיהּ דְּחוּיָא תְּקִיפָא, כְּמָה רִוְחִין מִתְעַרְיִן בְּעֵלְמָא, וְרוּחָא נִחְתָּא מִהֵהוּא סְטָרָא, וְאַשְׁפַּח דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ אֲתַעַר לֵיהּ בְּמְלָה בִישָׁא, וְהָא רוּחָא מְמַלְלָא קְדִישָׁא אֲתַעְבְּרָא מַנְיָה, כְּדִין שְׂרִיא עֲלוּי וְסָאִיב לֵיהּ, וְכַדִּין הוּא סָגִיר.

כְּמָה דְּעוֹנְשָׁא דְהָאֵי בַר נֶשׁ בְּגִין מְלָה בִישָׁא. כִּי עוֹנְשִׁיהּ בְּגִין מְלָה טְבָא, דְקֵאֲתִי לְיַדֵּיהּ, וְיָכִיל לְמַלְלָא, וְלֹא מְלִיל. בְּגִין דְּפָגַם לָהּ הוּא רוּחָא מְמַלְלָא, דְהִיא אֲתַתְקַנַּת לְמַלְלָא לְעֵילָא, וּלְמַלְלָא לְתַתָּא, וְכָלָא בְּקַדְוִשָׁה. כָּל שֶׁכֵּן אִי עֲמָא אֲזִלִין בְּאוֹרְחָא עֲקִימָא, וְהוּא יְכִיל לְמַלְלָא לָהּ וּלְאוּכְחָא לָהּ, וְשִׁתִּיק וְלֹא מְלִיל, כְּמָה דְאָמִינָא דְכְתִיב, נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכַאֲבִי נְעַפֵּר.

נְעַפֵּר בְּמִכְתָּשִׁין דְּמִסְאַבוּתָא, וְדָא הוּא דְאָמַר דָּוִד (דף מ"ז ע"א) מִלְכָּא אֲלֵקִי בְּהָאֵי, וְאַתְּפָנִי מַנְיָה, דְּכְתִיב, (תהלים כה) פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי. מֵהוּ פָּנָה אֵלַי. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַיִּפְּן אֶהָרָן.

אָהָרָן. נִחַתוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, וּנְשָׁקוּהוּ. אֲזִדְּיוּגוּ כַּחֲדָא כֹּל הַהוּא אֹרְחָא, קָרָא רַבִּי חֲזִיָּא עָלְיֵיהוּ, (משלי ד) וְאִרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

נִגְעַ צְרַעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַפֶּה. (ויקרא יג) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִי נִגְעַ, כֹּל גְּוֹוִינִין דִּילֵיהּ אֲתַעְרוּ בֵּהוּ חֲבֵרְיָא, וְכִהְנָא הָוָה יָדַע בֵּהוּ לְדַכְיָא וּלְמַסְאַבָּא, הָוָה יָדַע, אֵינּוֹן דִּהוּוּ יְסוּרִין דִּרְחִימוּתָא, אוֹ אֵינּוֹן דְּאֲשַׁתְּכַחוּ בְּמֵאן דְּמָאִיס בֵּיהּ מְאָרִיָּה וְרַחִיק בֵּיהּ, דְּהָא לְפּוּם אֲרַחוּי דִּבְרַ נְשׁ גְּרִים נִגְעַ בְּעֵלְמָא.

כְּתוּב (תהלים קמא) אֵל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע לְהַתְּעוֹלֵל עֲלִילוֹת בְּרָשַׁע, מִכָּאן תְּגִינֵן בְּאֲרַחָא דִּבְרַ נְשׁ בְּעִי לְמִיָּהָר בֵּהּ מְדַבְּרִין לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי קָרָא קְשִׁיא, וְכִי קְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא אֲסֻטֵי לֵיהּ לְבַר נְשׁ לְמַהָר בְּאַרְחַ חֲטָאָה, וּלְמַעַבַּד עוֹבְדִין בִּישִׁין, אִי הָכִי לֵית דִּינָא בְּעֵלְמָא דָּא, וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְאוֹרִיָּתָא לֹא אֲתַתְּקַנַּת, דְּכְתִיב בֵּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע.

אֲלֵא דְוִד אֲזַהֵר לְלַבִּיָּהּ, לְדַבְּרָא לֵיהּ בְּאוֹרְחַ קְשׁוּט, פְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ. מָאִי וְהִשְׁבוֹתָ. אֲלֵא זְמַנָּא חַד, וּתְרִין, וּתְלַת, לְאַהֲדָרָא לְקַבְּלֵיהּ, וּלְדַבְּרָא, וְלְאַזְהָרָא לֵיהּ. וְהָכִי קָאָמַר לֵיהּ, אֵל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע, לְלַבִּיָּהּ קָאָמַר דְוִד (בלומר) אֵל תֵּט לְפּוּם אֹרְחֵי דִּבְרַ נְשׁ (נ"א וְהָכִי קָאָמַר לֵיהּ, לְבִי, אֵל תֵּט לְדַבֵּר רַע דְּהָא דְבַר) רַע גְּרִים נִגְעַ בְּעֵלְמָא, וְדִינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, וְהֵינּוּ נִגְעַ צְרַעַת.

נִגְעַ צְרַעַת, הָא אֲתַעְרוּ חֲבֵרְיָא, אֲבַל צְרַעַת כְּתַרְגוּמוֹ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי כְּתַרְגוּמוֹ. סְגִירוֹ, דְּסְגִיר וְלֹא פִתַח, וְכַד סְגִיר הוּא וְלֹא פִתַח, נִגְעַ הוּא דְאַקְרִי. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דְּלֹא

יָרְדוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כֹּל אוֹתָהּ הַדְּרָךְ. קָרָא עָלֵיהֶם רַבִּי חֲזִיָּא, (משלי ד) וְאִרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

נִגְעַ צְרַעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַפֶּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הִנְגַע הָזֶה בְּכֹל הַגְּוִינִים שְׁלוֹ הַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים, וְהַפֶּה הָיָה יוֹדַע בְּהֶם לְטַהַר וּלְטַמֵּא, הָיָה יוֹדַע אוֹתָם שֶׁהֵיוּ יְסוּרִים שֶׁל אֲהָבָה, אוֹ אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמִי שֶׁמָּאֵס בּוֹ רַבּוֹנוֹ וְהַרְחִיק אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לְפִי דְרַכִּי הָאִישׁ גּוֹרֵם נִגְעַ בְּעוֹלָם.

כְּתוּב (תהלים קמא) אֵל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע לְהַתְּעוֹלֵל עֲלִילוֹת בְּרָשַׁע. מִכָּאן שְׁנִינוּ, בְּדַרְךָ שְׂבָה רוּצָה אָדָם לְלַכְתָּ, בֵּהּ מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק הָזֶה קָשָׁה, וְכִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַטֵּה אֶת הָאָדָם לְלַכְתָּ בְּדַרְךָ שֶׁל חֲטָא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים רָעִים? אִם כֵּן, אֵינּוֹן דִּין בְּזֵה הָעוֹלָם וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקְּנַת, שְׂכַתּוּב בֵּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע!

אֲלֵא דְוִד הַזֶּהִיר אֶת לְבוֹ הַנְּהִיגוּ בְּדַרְךָ אֲמַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) וְהִשְׁבַּתְּ אֶל לְבָבְךָ. מַה זֶה וְהִשְׁבַּתְּ? אֲלֵא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלַּשׁ לַחֲזוֹר כְּנִגְדוֹ, וְלֵהוֹלִיף וְלֵהִזְהִיר אוֹתוֹ. וְכֵן אָמַר לוֹ: אֵל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע. לְלַבּוֹ אָמַר דְוִד, (בלומר) אֵל תִּטֵּה לְפִי דְרַכִּי הָאָדָם (וְכֵן אָמַר לוֹ: לְבִי, אֵל תֵּט לְדַבֵּר רַע. שְׁהִרִי דְבַר) רַע גּוֹרֵם נִגְעַ בְּעוֹלָם, וְהֵדִין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְהֵינּוּ נִגְעַ צְרַעַת.

נִגְעַ צְרַעַת, הִנּוּ הַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים, אֲבַל צְרַעַת כְּתַרְגוּמוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה כְּתַרְגוּמוֹ? הַסְּגִרָה, שֶׁסּוֹגֵר וְלֹא פּוֹתַח. וְכֵשֶׁהוּא סוֹגֵר וְלֹא פּוֹתַח,

מִסְתַּפְּקִין אֲבָהֶן, כֹּל שֶׁכֵּן

בְּיָנָי. וְהִינּוּ דְכָתִיב נִגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאֶדָם,
בְּאֶדָם מִמָּוֶשׁ, וּמִכָּפֶאן נַחִית לְמֵאן דְנַחִית,
אֲשֶׁתִּכַח נִגַע לְכֹלָא, מֵהֵהוּא סְגִירוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאֵי דָא הוּא רָזָא דְמִלְהָ,
דְכָתִיב, (איכה ב) נָאֵר מִקְדָּשׁוֹ. מָאֵי טַעְמָא.

מִשׁוּם דְבִנְי עֲלֵמָא גִרְמוּ הָאֵי, דְכָתִיב, (במדבר יט)
אֶת מִקְדָּשׁ יְיָ טַמְא, טַמְא מִמָּוֶשׁ. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, טַמְא, מִשׁוּם דְאֶסְתַּלְקַת (שכיבה מניה)
מָאן דְאֶסְתַּלַּק, וְחֻוּיָא תְקִיפָא שְׂרִיָא, וְאָטִיל
זוּהֵמָא, וְסָאִיב לְמֵאן דְסָאִיב, וְכִלְהוּ בְגִין חוּבֵי
עֲלֵמָא.

הָאֵנִי, כִּד שְׂאָרֵי חוּוּיָא (תקיפא) לְאֶתְגַּלְיָהּ,
מִסְתַּלְקִין סְמִכִין וּבְנִינִין וּמִתְעַבְרִין,

וְאֵתֵי חוּוּיָא תְקִיפָא וְאָטִיל זוּהֵמָא, וְכִדִּין
אֲשֶׁתִּכַח מִקְדָּשָׁא מִסָּאֵב, מָאן מִקְדָּשָׁא. כְּמָה
דְאֶתְמַר (ויקרא יד) וְנִתְתִי נִגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ
אֲחֻזַּתְכֶם. וְכָתִיב (בראשית ג) וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם
מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
אֵל הָאִשָּׁה. אֵל הָאִשָּׁה מִמָּוֶשׁ, דְאֶתֵר מִקְדָּשָׁא
אֶתְאַחִיד בְּגוּוּהָ, וְהִינּוּ אֶת מִקְדָּשׁ יְיָ טַמְא
בְּגִין חוּבֵי, מִשׁוּם דְאֶתְגַּלְיָא חוּוּיָא תְקִיפָא.

מָאן חוּבֵי. דָא לִישָׁנָא בִישָׁא, דְבְגִין לִישָׁנָא
בִישָׁא, חוּוּיָא אֲזַדְמָן, בֵּין לְעִילָא בֵּין
לְתַתָּא, דְכָתִיב, (במדבר כא) וַיִּשְׁלַח יְיָ בָּעַם אֶת
הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים. הַשְּׂרָפִים אוּ הַשְּׂרוּפִים לָא
כְתִיב, אֶלָּא הַשְּׂרָפִים, מָאן שְׂרָפִים. דְכָתִיב
(תהלים עד) רֵאשֵׁי תַנִּינִים (תרי, חד אַחְאָחִיד לְעִילָא, וְחַד לְתַתָּא)

(ס"א תרי, חד אַתְחֻדוּ לְזַמְנִין) וְכָתִיב (ישעיה ו) שְׂרָפִים
עוֹמְדִים מִמַּעַל לּוֹ, מִמַּעַל לּוֹ וְדָאֵי, כְּמָה דְאֶתְ
אָמַר (איוב א) לְהִתְנַצֵּב עַל יְיָ, וְכִדִּין סְגִירוּ בְכֹלָא,
וְלִית מָאן דְפִתַח, וְעַל דָּא כְתִיב (משלי ל) בֶּן דֶּרֶךְ
אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָהּ וּמִחֲתָהּ פִּיהָ וְגוֹ', מָאֵי
ה', וְאֵז הַסְּגִרָה בְכָל, וְאִין מִי שְׁפוּתַח. וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ל) בֶּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָהּ וּמִחֲתָהּ

הוּא נִקְרָא נִגַע. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
שְׂאִין הָאֲבוֹת נְהָנִים, כָּל שְׂפָן
הַבְּנִים, וְהִנּוּ שְׁפָתוֹב נִגַע צָרַעַת
כִּי תִהְיֶה בְּאֶדָם, בְּאֶדָם מִמָּוֶשׁ,
וּמִכָּפֶאן יוֹרֵד לְמִי שְׂיוֹרֵד. נִמְצָא
נִגַע לְכָל מֵאוֹתָהּ הַהִסְגֵּרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאֵי זֶהוּ סוּד
הַדְּבָר, שְׁפָתוֹב (איכה ב) נָאֵר
מִקְדָּשׁוֹ. מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׂבִנְי
הָעוֹלָם גִּרְמוּ אֶת זֶה, שְׁפָתוֹב
(במדבר יט) אֶת מִקְדָּשׁ ה' טַמְא, טַמְא
מִמָּוֶשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טַמְא,
מִשׁוּם שְׁהִסְתַּלְקָה (השכיבה ממונו) מִי
שְׁהִסְתַּלְקָה, וְהִנָּחַשׁ הַתְּקִיף שְׂרוּי
וּמִטִּיל זֵהֵמָא, וּמִטַּמְא אֶת מִי
שְׁמִטַּמְא, וְכָלֵם מִשׁוּם חֲטָאֵי
הָעוֹלָם.

לְמַדְנּוּ, כְּשִׁמְתַחִיל הַנְּחָשׁ (החוק)
לְהִתְגַּלּוֹת, מִסְתַּלְקִים הַבְּנִינִים
וְהַעֲמוּדִים וְעוֹבְרִים, וּבָא הַנְּחָשׁ
הַתְּקִיף וּמִטִּיל זֵהֵמָא, וְאֵז נִמְצָא
הַמִּקְדָּשׁ טַמְא. מִי הַמִּקְדָּשׁ? כְּמוֹ
שְׁנָאֵמַר וְנִתְתִי נִגַע צָרַעַת בְּבֵית
אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם. וְכָתוּב (בראשית ג)
וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהִים
וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה. אֵל הָאִשָּׁה
מִמָּוֶשׁ, שְׁמִקוּם הַמִּקְדָּשׁ נִאֲחֹז
בְּתוֹכָהּ, וְהִנּוּ אֶת מִקְדָּשׁ ה' טַמְא,
מִשׁוּם חֲטָאוֹ, מִשׁוּם שְׁהִתְגַּלְיָהּ
הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף.

מַה חֲטָאוֹ? זֶה לְשׁוֹן הָרַע,
שְׁבַגְלָל לְשׁוֹן הָרַע הַנְּחָשׁ מִזְדַּמָּן,
בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה, שְׁפָתוֹב
(במדבר כא) וַיִּשְׁלַח ה' בָּעַם אֶת
הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים. הַשְּׂרוּפִים אוּ
הַשְּׂרָפִים לָא כְתוּב, אֶלָּא
הַשְּׂרָפִים. מִי הַשְּׂרָפִים? שְׁפָתוֹב
(תהלים עד) רֵאשֵׁי תַנִּינִים, (שנים). אַחַד
נִאֲחֹז לְמַעְלָה וְאַחַד לְמַטָּה) (שנים). אַחַד חוּזְרִים
לְפַעְמִים) וְכָתוּב (ישעיה ו) שְׂרָפִים
עוֹמְדִים מִמַּעַל לּוֹ, מִמַּעַל לּוֹ וְדָאֵי,
כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר (איוב א) לְהִתְנַצֵּב עַל
ה', וְאֵז הַסְּגִרָה בְכָל, וְאִין מִי שְׁפוּתַח. וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ל) בֶּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָהּ וּמִחֲתָהּ

פיה וגו'. מה זה מנאפת? מנאפת
ממש ודאי, אכלה ומחטה פיה
ואמרה לא פעלתי און.

אמר רבי חייא אמר רבי יצחק,
ברצון של הכל לא נמצא למטה,
אלא משום שנמצא למעלה.
ולמעלה לא נמצא, אלא
כשנמצא למטה בחטאי העולם,
שלמדנו שהכל תלוי זה בזה, וזה
בזה.

ואיש פי ימרט ראשו וגו'. (ויקרא יג) רבי חייא
פתח ואמר (קהלת ב) וראיתי אני שיש יתרון
לחכמה מן הסכלות וגו', בכמה אתר
אסתפלנא במלוי דשלמה מלפא, ואשגחנא
בחכמתא (דף ט"ז ע"ב) סגיאה דיליה, ואסתים
מלוי בגו, לגו היכלא קדישא. האי קרא אית
לאסתפלנא ביה, אמאי אמר וראיתי אני, וכי
שאר בני עלמא לא ידעי ולא חמאן דא. אפילו
מאן דלא ידע חכמתא מן יומי, ולא אשגח
בה, ידע האי שיש יתרון לחכמה מן הסכלות
פיתרון האור מן החשך. והוא שבח גרמיה
ואמר ראיתי אני?

אלא הכי תאנא, מאן חכים פשלמה דבשבועה
דרגין דחכמה אתקרי כגוונא דלעילא.
שיתא יומין לעילא, שביעאה עלאה עלייהו.
שיתא יומין לתתא, שביעאה עלייהו. שיתא
דרגין לכורסייא, הוא על פורסייא, דכתוב,
(דברי הימים א, כט) וישב שלמה על פסא יי למלך.
שבועה כתרין דיומין לעילא, וכדין לקבליהון
שבועה שמהן לשלמה. לאתחזאה ביה חכמתא
קדישא. ובגין כך אתקרי שבע שמהן: שלמה.
ידידיה. אגור. בן יקה. למואל, איתיאל,
קהלת.

ואמר שבועה הבלים. ומה שהוא
ראה לא ראה אדם אחר, וכשכנס
חכמה והתעלה לדרגות החכמה,
נקרא קהלת. ושבועה הבלים

מנאפת. מנאפת ממש ודאי, אכלה ומחטה
פיה ואמרה לא פעלתי און.

אמר רבי חייא אמר רבי יצחק, ברעותא דכלא
לא אשתכח לתתא, אלא בגין דאשתכח
לעילא. ולעילא לא אשתכח, אלא כד אשתכח
לתתא בחובי עלמא, דילפינן דכלא תלייא
האי בהאי, והאי בהאי.

ואיש פי ימרט ראשו וגו'. (ויקרא יג) רבי חייא
פתח ואמר (קהלת ב) וראיתי אני שיש יתרון
לחכמה מן הסכלות וגו', בכמה אתר
אסתפלנא במלוי דשלמה מלפא, ואשגחנא
בחכמתא (דף ט"ז ע"ב) סגיאה דיליה, ואסתים
מלוי בגו, לגו היכלא קדישא. האי קרא אית
לאסתפלנא ביה, אמאי אמר וראיתי אני, וכי
שאר בני עלמא לא ידעי ולא חמאן דא. אפילו
מאן דלא ידע חכמתא מן יומי, ולא אשגח
בה, ידע האי שיש יתרון לחכמה מן הסכלות
פיתרון האור מן החשך. והוא שבח גרמיה
ואמר ראיתי אני?

אלא הכי תאנא, מאן חכים פשלמה דבשבועה
דרגין דחכמה אתקרי כגוונא דלעילא.
שיתא יומין לעילא, שביעאה עלאה עלייהו.
שיתא יומין לתתא, שביעאה עלייהו. שיתא
דרגין לכורסייא, הוא על פורסייא, דכתוב,
(דברי הימים א, כט) וישב שלמה על פסא יי למלך.
שבועה כתרין דיומין לעילא, וכדין לקבליהון
שבועה שמהן לשלמה. לאתחזאה ביה חכמתא
קדישא. ובגין כך אתקרי שבע שמהן: שלמה.
ידידיה. אגור. בן יקה. למואל, איתיאל,
קהלת.

ואמר שבועה הבלים. ומה דאיהו חמא לא
חמא בר נש אתרא, וכד פנש חכמתא
ואסתלק בדרגין דחכמתא, אקרי קהלת.

אמר, כנגד שבועה כתריס
שלמעלה, וכל הבל נעשה ממנו
קול, והעולם אינו מתקיים אלא
בהבל.

ולמדנו משמו של רבי שמעון,
ההבל מוציא קול ברוח ומים
שבו, ואין קול אלא עם הבל.
ולמדנו, בשבועה הבלים
מתקיימים העליונים והתחתונים.
ולמד רבי יצחק, בא תראה שעל
ההבל מתקיים העולם, שאלמלא
לא היה הבל שיוצא מן הפה, לא
התקיים אדם אפילו שעה אחת.

כמו כן אמר שלמה דבריו,
שהעולם מתקיים בהם, שבהבל
הזה מתקיים העולם. וההבל הזה
שמתקיים בו העולם, בא מן
ההבלים שלמעלה. והוא שכתוב
הבל הבלים, הבל מההבלים
שלמעלה, וכל דבריו היו כן.
ובהבלים שלמעלה כתוב, (דברים
ח) כי על כל מוצא פי ה' יחיה
האדם. מה זה מוצא פי ה' ? זה
ההבלים שלמעלה.

ולמדנו, וראיתי אני שיש יתרון
לחכמה מן הסכלות. מן הסכלות
ממש באה תועלת לחכמה.
שאלמלא לא נמצאה שטות
בעולם, לא נודעה החכמה
ודבריה. ולמדנו, חיוב הוא על
אדם שלמד חכמה ללמד מעט
מן השטות ולדעת אותו, משום
שבאה תועלת לחכמה בשבילו,
כמו שבאה תועלת לאור מן
החשכה. שאלמלא החשכה לא
נודע האור, ולא באה (נראית)
לעולם תועלת ממנו.

שנה, שיש יתרון לחכמה,
לחכמה סתם. שאמר רבי שמעון
לרבי אבא, בא וראה סוד הדבר,
לא מאירה החכמה שלמעלה ולא
נאורה אלא בשביל השטות
שמתעוררת ממקום אחר,
ואלמלא זה, אור ומשחה רבה

ושבועה הבלין אמר, לקביל שבועה כתריס
דלעילא, וכל הבל קלא אתעביד מניה, ועלמא
לא מתקיימא אלא בהבל.

ותאנא משמיה דרבי שמעון, הבל אפיק קלא
ברוחא ומיא דביה, ולית קלא אלא
בהבל. ותאנא בשבועה הבלין אתקיימין עלאין
ותתאין. ותאני רבי יצחק, תא חזי, דעל הבל
מתקיים עלמא, דאלמלא לא הוה הבל דנפיק
מפומא, לא אתקיים בר נש אפילו שענתא
חדא.

בגוונא דא אמר שלמה מלוי, דעלמא
מתקיימא בהו, דהאי הבל דמתקיים
ביה עלמא. והאי הבל דמתקיים ביה עלמא,
מהבלים דלעילא קאתי, הדא הוא דכתיב הבל
הבלים, הבל מהבלים דלעילא. וכל מלוי הכי
הו. ובהבלים דלעילא כתיב, (דברים ח) פי על
כל מוצא פי יי' יחיה האדם. מאי מוצא פי
יי'. דא הבלים דלעילא.

ותניא, וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן
הסכלות. מן הסכלות ממש, אתי
תועלתא לחכמתא, דאלמלא לא אשתכח
שטותא בעלמא, לא אשתמודעא חכמתא
ומלוי. ותאנא חיובא הוא על בר נש דאולף
חכמתא, למילף זעיר מן שטותא, ולמנדע
לה. בגין דאתי תועלתא לחכמתא בגיניה.
כמה דאתיא תועלתא לנהורא מחשוכא,
דאלמלא חשוכא לא אשתמודע נהורא. ולא
אתי (נ"א אתחיוא) תועלתא לעלמא מניה.

תנא שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם. דאמר
רבי שמעון לרבי אבא, תא חזי רזא
דמלה, לא נהיר חכמתא דלעילא, ולא
אתנהיר, אלא בגין שטותא דאתער מאתר
אחרא, ואלמלא האי, נהירו ורבו סגיא ויתיר

ויותר לא היתה (להיות), ולא נראתה תועלתה של החכמה, ומשום השטות מאיר יותר, ומאירים לו יותר. זהו שכתוב שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם, מן הסכלות סתם. וכך למטה, אלמלא לא היתה שטות מצויה בעולם, לא היתה החכמה מצויה בעולם.

והינו שרב המנונא סבא, פשהיו לומדים ממנו החברים סודות החכמה, היה מסדר לפנייהם פרק של דברי שטות, כדי שתבא תועלת לחכמה בשבילו. זהו שכתוב (קהלת י) יקר מחכמה ומכבוד סכלות מעט, משום שהיא התקון של החכמה וכבוד החכמה. ועל זה כתוב, ולפי נהג בחכמה ולאחזו בסכלות.

רבי יוסי אמר, יקר מחכמה ומכבוד, כלומר, כבוד החכמה והנוי שלה והיקר של הכבוד שלמעלה מה הוא? סכלות מעט, מעט של שטות, מראה ומגלה את כבוד החכמה והכבוד של מעלה יותר מכל דרכי העולם.

ביתרון האור מן החשך, תועלת האור לא באה (נראה) אלא מתוך החשכה. (ולעולם) תקון הלבן מהו? השחר. אלמלא השחר לא נודע הלבן, ומשום השחר מתעלה הלבן ומתיקר. אמר רבי יצחק, משל למתוק במר, שאין יודע איש טעם המתוק עד שטועם את המר. מי עושה את זה מתוק? הנה אמר זה המר. והינו שכתוב (שם ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. וכתוב אשר תאחזו בזה וגם מזה אל תנח ירך.

האנא בכמה דרגין אתקרי בר נש: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם, (משום) שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב (שם ט) כי בצלם

לא הנה (לנו), ולא אתחזיא תועלתא דחכמתא. ובגין שטותא אתנהיר יתיר, ונהירין ליה יתיר, הדא הוא דכתיב שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם, מן הסכלות סתם. וכך לתתא, אלמלא לא הנה שטותא שכיח בעלמא, לא הוי חכמתא שכיח בעלמא.

והיינו דרב המנונא סבא, פד הוו ילפין מגייה חברייה רזי דחכמתא, הנה מסדר קמייהו פרקא דמלי דשטותא, בגין דייתי תועלתא לחכמתא בגיניה. הדא הוא דכתיב (קהלת י) יקר מחכמה ומכבוד סכלות מעט, משום דהיא תקוונא דחכמתא, ויקרא דחכמתא. ועל דא כתיב, ולפי נהג בחכמה ולאחזו בסכלות. רבי יוסי אמר יקר מחכמה ומכבוד, כלומר יקרא דחכמתא ונוי דילה, ויקרא דכבוד דלעילא, מאי היא. סכלות מעט. זעיר דשטותא אחזי וגלי יקרא דחכמתא וכבוד דלעילא, יתיר מכל ארחין דעלמא.

ביתרון האור מן החשך, תועלתא דנהורא לא אתייה (נ"א אתחזיא) אלא מן חשוכא. (ולעולם) תקוונא דתוורא מאי היא. אוכמא, אלמלא אוכמא לא אשתמודע תוורא, ובגין אוכמא, אסתליק תוורא ואתיקר. אמר רבי יצחק, משל למתוק במר, דלא ידע אינש טעמא דמתיקא, עד דטעים מריא, מאן עביד להאי מתיקא. הוי אמר האי מריא. והיינו דכתיב, (קהלת ז) גם את זה לעומת זה עשה האלהים. וכתיב (נ"ח ע"א) טוב אשר תאחזו בזה וגם מזה אל תנח ירך.

האנא בכמה דרגין אתקרי בר נש: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם. (משום) דכתיב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה

אֱלֹהִים עֲשֵׂה אֶת הָאֲדָם. וְלֹא כְּתוּב גְּבֹר, אֲנוּשׁ, אִישׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֶּף, וְהָרִי כְּתוּב (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לָהּ. מִי צָרִיף לְהִקְרִיב קִרְבָּן? מִי שֶׁהוּא חוּטֵא, וְכְתוּב אָדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּא רְאָה, קִיּוּם הָעוֹלָם שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים הוּא קִרְבָּן, הַנּוֹחַת שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִי רְאוּי לְהִקְרִיב לְפָנָיו אֶת הַנּוֹחַת הַזֶּה? הֲוֵה אוֹמֵר זֶה אָדָם, שִׁיקָר מִן הַכֹּל. אָמַר לוֹ, אִם כֶּף, הִנֵּה כְּתוּב, אָדָם כִּי יִהְיֶה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהִיָּה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת. אָמַר לוֹ, אֶת זֶה צָרִיף לְטַהַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִהַכֹּל, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּדִרְגָּה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל כָּלֵם, לֹא יֵשֵׁב כֶּף.

וּמִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַפֶּה. וּבֹא לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְהוּבָא. שְׁפָל מִי שְׂרוּאָה אוֹתוֹ, מִתְחַיֵּב בּוֹ לְהִקְרִיבוֹ לְפָנֵי הַפֶּה, שֶׁהַדְּמוּת הַקְדוּשָׁה לֹא תִשָּׁב כֶּף. וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ נֹגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה כְּעוֹר בְּשָׂרָם בְּהִרֹת וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בָּהֶם וְהוּבָא.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לָמָּה לֹא נִקְרָא אָדָם? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שְׁנִקְרָא עֶבֶד לְמִלְכָּה, שְׁכַתּוּב (שם) לֹא כֵן עֶבְדֵי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֶבְדֵי. וְאַף כֶּף נִקְרָא אִישׁ כְּלַפֵּי אָדָם שֶׁלְמַעֲלָה. אָמַר לוֹ, אִם כֶּף, הָרִי כְּתוּב (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, וְלֹא כְּתוּב אָדָם. אָמַר לוֹ, סוּד ה' לִירְאָיו. אָמַר לוֹ, אִם כֶּף אֲנִי בִּינְיָהֶם (ישעיהו) הוֹשִׁיבוּ בְּכָל, וּבִמְקוֹם הַזֶּה לֹא זְכִיתִי.

אָמַר לוֹ, לָךְ לְרַבִּי אַבָּא, שְׂאֲנִי לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ שְׁלֹא עַל מְנַת לְגִלוּת. הֲלָךְ אֶצֶל רַבִּי אַבָּא, מְצֵא

אֶת הָאֲדָם. וְלֹא כְּתוּב, גְּבֹר, אֲנוּשׁ, אִישׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי, וְהָא כְּתוּב (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לִי. (ולא גְּבֹר, אֲנוּשׁ, אִישׁ) מָאן בְּעֵי לְמִקְרַב קִרְבָּנָא. מָאן דְּאִיהוּ חֲטָאָה וְכְתוּב אָדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק תָּא חֲזִי, קִיּוּמָא דְעֲלָמָא דְעֲלָאִין וְתַתָּאִין, הוּא קִרְבָּנָא. נִיחָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמָאן אֲתַחֲזִי לְמִקְרַב קַמִּיהָ הָאִי נִיחָא, הָוִי אוֹמֵר הָאִי אָדָם, דִּיִּקְרָא מִכְּלָא. אָמַר לִיהָ אִי הָכִי, הָא כְּתוּב, אָדָם כִּי יִהְיֶה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהִיָּה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת. אָמַר לִיהָ, לְהָאִי בְּעֵי קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַפְּאָה יִתִּיר מִכְּלָא, דְּמָאן דְּאִיהוּ בְּדִרְגָּא עֲלָאָה דְכִלְהוּ, לֹא לִיתִיב הָכִי.

וּבְגִין כֶּף כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַפֶּה. וּבֹא לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְהוּבָא, דְּכָל מָאן דְּחָמִי לִיהָ, אֲתַחֲזִיב בֵּיהָ לְאַקְרוּבֵי קַמִּי כַהֲנָא, דְּדִיּוּקְנָא קְדִישָׁא לֹא לִיתִיב הָכִי. וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ נֹגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה כְּעוֹר בְּשָׂרָם בְּהִרֹת וְגו', וְלֹא כְּתוּב בָּהֶם וְהוּבָא.

אָמַר לִיהָ, וְהָא כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, (שמות לב) כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, אֲמַאי לֹא אִקְרִי אָדָם. אָמַר לִיהָ מִשּׁוּם דְּאִקְרִי עֶבֶד לְמִלְכָּא, דְּכְתוּב, (במדבר יב) לֹא כֵן עֶבְדֵי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֶבְדֵי. וְאוּף הָכִי אִקְרִי אִישׁ לְגַבִּי אָדָם דְלְעִילָא. אָמַר לִיהָ אִי הָכִי, וְהָא כְּתוּב (שמות טו) יְי' אִישׁ מִלְחָמָה, וְלֹא כְּתוּב אָדָם. אָמַר לִיהָ (תהלים כה) סוּד יְי' לִירְאָיו. אָמַר לִיהָ אִי הָכִי אֲנָא בִּינְיָהֶוּ (ס"א יתיב) אֲתִיבוּ בְּכָלֵא, וּבְאַתֵּר דָּא לֹא זְכִינָא.

אָמַר לִיהָ זִיל לְרַבִּי אַבָּא, דְּאֲנָא אוֹלִיפְנָא מְנִיהָ עַל מְנַת דְלֹא לְגִלְאָה. אֲזַל לְגַבִּי דְרַבִּי אַבָּא, אֲשַׁפְּחִיהָ דְהוּה דְרִישׁ

וְאָמַר, אֵימָתִי אֶתְקַרֵּי שְׁלִימוּתָא דְלַעֲלִיא (נ"א
 דְכָלֵא), פֶּד יְתִיב קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְכוּרְסֵיִיא.
 וְעַד דְלֹא יְתִיב בְכוּרְסֵיִיא, לֹא אֶשְׁתַּכַּח
 שְׁלִימוּתָא. דְכַתִּיב, (יחזקאל א) וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶּא
 דְמוֹת פְּמֵרָאָה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה, מִשְׁמַע
 דְכַתִּיב אָדָם, דְהוּא כְלָלֵא, וּשְׁלִימוּתָא דְכָלֵא.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְאֶשְׁפַּחִית
 לָךְ בְּהַאי. אָמַר לִיה אִי הָכִי הָא כְתִיב (שמות
 טו) יִי אִישׁ מְלַחֲמָה, וְלֹא כְתִיב אָדָם. אָמַר
 לִיה יָאוּת שְׁאַלְתָּ.

הָא חֲזִי, הָתָם לֹא אֶשְׁתַּכַּח שְׁלִימוּתָא
 דְכָלֵא, וּבְגִינֵי כַף אַקְרִי אִישׁ. אַבְל
 הָכָא, שְׁלִימוּתָא דְכָלֵא, וּכְלָלֵא דְכָלֵא, בְּגִין
 כַּף אַקְרִי אָדָם. קֶאֱרִי עָלֵיה (תהלים קיט) טוֹב לִי
 תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלֹפֵי זָהָב וְכֶסֶף.

הֵנוּ אָמַר לִיה, כְּתִיב (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה, וְלֹא
 כְּתִיב אִישׁ וּבְהֵמָה. אָמַר לִיה וְלֹא. וְהַפְתִּיב
 (שמות יא) לְמֵאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אַבְל מַה דְכַתִּיב
 אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמַה דְכַתִּיב, (מלכים א, ה) מִן הָאֲרָז
 אֲשֶׁר בַּלְבָּנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יוֹצֵא בְקִיר.
 אֲוִרְחִיָּה דְקָרָא הוּא, דְנָקִיט עֲלָאָה מְפֻלְהוּ,
 וְנִמְיָךְ מְפֻלְהוּ. אוּף הָכָא עֲלָאָה דְכָלֵא, אָדָם,
 וְנִמְיָךְ מְפֻלְא בְהֵמָה.

אָמַר לִיה וְהָא כְתִיב (בראשית ב) וְאָדָם אֵין
 לְעֵבֹוד אֶת הָאֲדָמָה. אָמַר לִיה, תָּא
 חֲזִי, דְכָל מַה דִּי בְעֲלָמָא לֹא הוּי אֶלֵא
 בְּגִינֵיה דְאָדָם, וּכְלָהוּ בְּגִינֵיה מְתַקֵּימִי, וְלֹא
 אֶתְחַזִּיאוּ בְעֲלָמָא, וּכְלָהוּ אֶתְעַכְבוּ עַד דִּיִּיתִי
 הֵהוּא דְאֶקְרִי אָדָם. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית
 ב) וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרִם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְגו'.

טָרִם: עַד לֹא, כְּתַרְגוּמוֹ. מִשּׁוּם דְדִיּוּקְנָא
 עֲלָאָה לֹא אֶתְחַזִּי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְאָדָם
 אֵין, כְּלוֹמַר, כְּלָהוּ אֶתְעַכְבוּ בְּגִינֵיה דְהַאי דִּיּוּקְנָא, עַד דְאֶתְחַזִּי.

אוֹתוּ שְׁהִיָּה דוֹרֵשׁ וְאוֹמַר: מֵתִי
 נִקְרֵאת שְׁלָמוֹת שְׁל מְעָלָה (של הכל)?
 כְּשִׁיּוֹשֵׁב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְכֶסֶא,
 וְעַד שְׁלֹא יוֹשֵׁב בְכֶסֶא, לֹא נִמְצְאָת
 שְׁלָמוֹת, שְׁכַתוּב (יחזקאל א) וְעַל דְמוֹת
 הַכֶּסֶּא דְמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עָלְיוּ
 מְלַמְעָלָה. מִשְׁמַע שְׁכַתוּב אָדָם,
 שְׁהוּא הַכְּלָל וּשְׁלָמוֹת הַכֹּל. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁמַצְאָתִי
 אוֹתָךְ בְּזָה. אָמַר לוֹ, אִם כֶּף, הָרִי
 כְּתוּב ה' אִישׁ מְלַחֲמָה, וְלֹא כְּתוּב
 אָדָם. אָמַר לוֹ, יְפָה שְׁאַלְתָּ.

בֵּא רָאָה, שֵׁם לֹא נִמְצְאָת שְׁלָמוֹת
 שְׁל הַכֹּל, וּמִשּׁוּם כֶּף נִקְרָא אִישׁ.
 אַבְל כַּאֲן שְׁלָמוֹת הַכֹּל וְהַכְּלָל שְׁל
 הַכֹּל, מִשּׁוּם כֶּף נִקְרָא אָדָם. קָרָא
 עָלְיוּ, (תהלים קיט) טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ
 מֵאֲלֹפֵי זָהָב וְכֶסֶף.

עוֹד אָמַר לוֹ, כְּתוּב (שם לו) אָדָם
 וּבְהֵמָה, וְלֹא כְּתוּב אִישׁ וּבְהֵמָה.
 אָמַר לוֹ, וְלֹא? ! וְהָרִי כְּתוּב (שמות
 יא) לְמֵאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אַבְל מַה
 שְׁכַתוּב אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב
 (מלכים-א ה) מִן הָאֲרָז אֲשֶׁר בַּלְבָּנוֹן
 עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יֹצֵא בְקִיר. דְרָף
 הַכְּתוּב הוּא, שְׁלוּקַח הָעֲלִיּוֹן מִכְּלָם
 וְהַנְמוּךְ מִכְּלָם. אַף כַּאֲן הָעֲלִיּוֹן שְׁל
 הַכֹּל - אָדָם, וְהַנְמוּךְ מֵהַכֹּל -
 בְּהֵמָה.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (בראשית ב) וְאָדָם
 אֵין לְעֵבֹוד אֶת הָאֲדָמָה. אָמַר לוֹ,
 בֵּא וּרְאֵה שְׁכָל מַה שְׁכַּעוּלָם אֵינוּ
 אֶלֵא בְשִׁבִיל הָאָדָם, וְכָלָם בְּגִלְלוּ
 מְתַקֵּימִים וְלֹא נִרְאִים בְּעוּלָם,
 וְכָלָם הִתְעַכְּבוּ עַד שְׁיַבֵּא אוֹתוּ
 שְׁנִקְרָא אָדָם. זְהוּ שְׁכַתוּב (שם) וְכָל
 שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרִם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְגו'.

טָרִם: עַד שְׁלֹא, כְּתַרְגוּמוֹ. מִשּׁוּם
 שְׁלֹא נִרְאָתָה הַדְּמוּת הָעֲלִיּוֹנָה. זְהוּ
 שְׁכַתוּב וְאָדָם אֵין. כְּלוֹמַר, כְּלָם
 הִתְעַכְּבוּ בְשִׁבִילָה שְׁל הַדְּמוּת
 הַזֹּאת עַד שְׁנִרְאָתָה.

וּמְשֹׁם כִּף לֹא נִרְאָתָה (נִבְרָאָה) הַדְּמוּת הַזֹּאת אֲלֵא בְּדְמוּת שְׂרָאוּיָה לָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מַלְאָכָה כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל וְהַכֹּלל שֶׁל הַכֹּל.

לְמַדְנֵנוּ, בְּשֵׁשִׁי נִבְרָא אָדָם, בְּשַׁעַה שֶׁנִּשְׁלַם הַכֶּסֶף. וְנִקְרָא כֶּסֶף, שְׁכָתוּב (מַלְכִים א-י) שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכֶסֶף. וְלִפְיֶכָף נִבְרָא הָאָדָם בְּשֵׁשִׁי, שֶׁהוּא רְאוּי לַיִשֵּׁב עַל הַכֶּסֶף. וְלִמְדֵנוּ, כִּינּוּן שֶׁנִּבְרָא אָדָם, הַכֹּל הַתְּתַקֵּן, וְכֹל מֵה שֶׁלְמַעֲלָה וְלִמְטָה, וְהַכֹּל נִכְלָל בְּאָדָם.

שְׁנֵינֵנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (יִחְזַקְאֵל א) וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, הַכֹּלל שֶׁל הַכֹּל, וְהַכֹּל כְּלוּלִים בְּדְמוּת הַזֹּאת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי כְּתוּב וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּן? אָמַר לוֹ, הַכֹּל הֵיוּ פְּנֵי אָדָם, וּבְאֹתָהּ דְמוּת שֶׁל אָדָם נִרְאִים כֹּל הַגּוֹנִים וְכֹל הַדְּמִיּוֹת. כְּמוֹ שְׁשֵׁנֵינוּ, פְּנֵינוּ פְּנֵי נֶשֶׁר, לֹא שֶׁהוּא נֶשֶׁר, אֲלֵא שֶׁנִּרְאָה בְּדְמוּת שֶׁל אָדָם, מִשּׁוּם שֶׁכּוֹלֵל אֶת כֹּל הַגּוֹנִים וְכֹל הַדְּמִיּוֹת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא רְאֵה, כֹּל מִי שֶׁהוּא תַחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, נִקְרָא אִישׁ, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּתַקֵּן בְּגוֹן שֶׁל אָדָם מִדְּרָגָה אַחֲרַת שְׁהִיְתָה לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה. שְׁלֵמְדֵנוּ בְּסוּד עֲלוֹנוֹ בְּסִפְרָא דְצְנִיעוּתָא, כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם, יָרַד בְּדְמוּת קְדוּשָׁה עֲלוֹנוֹהָ, וְיָרַדוּ עִמּוֹ שְׁתֵּי רוּחֹת מִשְׁנֵי צְדִידִים, מִיָּמִין וּמִשְׂמֹאל, הַכֹּלל שֶׁל אָדָם. וְהָרוּחַ שֶׁל הַיָּמִין נִקְרָאת נְשֵׁמָה קְדוּשָׁה, שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּפַּח בְּאַפְיוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים. וְהָרוּחַ שֶׁל הַשְּׂמֹאל נִקְרָאת נְפֶשׁ חַיָּה, וְהִיְתָה הוֹלֶכֶת וַיּוֹרֶדֶת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, וְלֹא מִתְּשֻׁבָּת עִם הָאֲחֵרֶת.

וּבְגִין כִּף לֹא אֶתְחַזִּי (כ"א אֶתְחַזִּי) הָאִי דִּיּוֹקְנָא, אֲלֵא בְּדִיּוֹקְנָא דְאֶתְחַזִּי לִיָּה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ב) וַיֵּיצֵר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מַלְאָכָה. כְּמָה דְאֻקְיָמְנָא, דְאִיהוּ שְׁלֵמוֹתָא דְכֹלָא, וְכֹלְלָא דְכֹלָא.

הַתַּנָּא, בְּשֵׁשִׁי נִבְרָא אָדָם, בְּשַׁעַה שֶׁנִּשְׁלַם הַכֶּסֶף. וְנִקְרָא כֶּסֶף, דְכְּתִיב, (מַלְכִים א, י) שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכֶסֶף. וְלִפְיֶכָף נִבְרָא הָאָדָם בְּשֵׁשִׁי, שֶׁהוּא רְאוּי לַיִשֵּׁב עַל הַכֶּסֶף. וְתַנָּא כִּינּוּן דְנִבְרָא אָדָם אֶתְתַּקֵּן כְּלָא, וְכֹל מֵה דְלַעֲיֵלָא וְתַתָּא, וְכֹלָא אֶתְכֹלִיל בְּאָדָם.

הַתַּנָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (יִחְזַקְאֵל א) וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, כְּלָלָא דְכֹלָא, וְכֹלָא כְּלִילָן בְּהָאִי דִּיּוֹקְנָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְהָא כְּתִיב (יִחְזַקְאֵל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם, וּפְנֵי שׁוֹר (דף מ"ח ע"ב) מִהַשְּׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּן, אָמַר לִיָּה כְּלָא אִפִּי אָדָם הוּוּ, וּבְהָהוּא דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם, אֶתְחַזִּיין כֹּל גּוֹוִנִין וְכֹל דִּיּוֹקְנִין. כְּמָה דְתַנִּין אֲנָפוּי אֲנָפוּי נֶשֶׁרָא, לֹא הוּא נֶשֶׁרָא, אֲלֵא דְאֶתְחַזִּי בְּדִיּוֹקְנָא דְאָדָם, מִשּׁוּם דְכֹלִיל כֹּל גּוֹוִנִין וְכֹל דִּיּוֹקְנִין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תָּא חַזִּי, כֹּל מָאן דְאִיהוּ תַחַת שְׁוֹלְטָנֵי דְאָדָם, אֶתְקַרֵּי אִישׁ. מִשּׁוּם דְאֶתְתַּקֵּן בְּגוֹוִנָא דְאָדָם, מִדְּרָגָא אַחֲרָא דְהוּא בִּיה בְּקְדֻמִּיתָא. דְתַנָּא בְּרִזָּא עֲלָאָה בְּסִפְרָא דְצְנִיעוּתָא, כִּד אֶתְבְּרִי אָדָם, נַחַת בְּדִיּוֹקְנָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְנַחַתוּ עִמֶּיהָ תְרִין רוּחִין, מִתְרִין סְטְרִין, מִיָּמִינָא וּמִשְׂמֹאלָא, כְּלָלָא דְאָדָם. וְרוּחָא דִּימִינָא, אֶתְקַרֵּי נְשֵׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּפַּח בְּאַפְיוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים. וְרוּחָא דְשְׂמֹאלָא, אֶתְקַרֵּי נְפֶשׁ חַיָּה, וְהוּא אֲזִיל וְנַחֲתִית מִעֲיֵלָא לְתַתָּא, וְלֹא אֶתִּישְׁבָּא בְּהָדִי אַחֲרָא.

בַּר הָוָה עֵייל שְׁבֵתָא, וְהוּוּ חֵב אָדָם,
אֲתַעְבִּידוּ (נ"א אֲתַנְגִּידוּ) מֵהָהוּוּ רֵוּחָא
שְׁמָאֵלָא, בְּרִיין מִתְפַּשְׁטֵן בְּעֵלְמָא, וְלֹא
אֲסִתְיִמוּ גּוּפָא דְלַהוּן. וְאִתְחַבְרוּ בְּהַאי גּוּפָא
דְאָדָם, בְּדַכּוּרָא וְנוֹקְבָא, וְאִתְיִלְדוּ בְּעֵלְמָא.
וְאֵלִין אֲקֵרוּן נְגַעֵי בְּנֵי אָדָם. תְּנָא, עֲלֵאִין
מִנְיִיהוּ דְלֹא אֲתַדְבְּקוּ לְתַתָּא, וְתִלְיִין בְּאוּרָא,
וְשִׁמְעִין מַה דְשִׁמְעִין מִלְעִילָא. וּמִנְיִיהוּ יִדְעִין
אֵינוּן אֲחֵרְבִין לְתַתָּא.

תְּנָא, מִן בּוּצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, נְפַקִין תְּלַת מְאָה
וְעֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ וְיִצְוִצִי, מִתְגַּלְפִין
וּמִתְאַחְדִין פְּחָדָא מְסֻטְרָא דְגַבּוּרָה, דְאֲקֵרוּן
גַּבּוּרוּת, (ס"א וּמְתַלְבְּדוּ) פְּחָדָא, וְאֲתַעְבִּידוּ
חַד. (נִפְסָא) וְכַד עֵיילִין אֵלִין בְּגּוּפָא, אֲקֵרִי
אִישׁ. (ס"א וְלֹא אִישׁ דָּא) דָּא דְתַנְיִנֵן אִישׁ תָּם וְיִשְׁר
אִישׁ צְדִיק, וְאִישׁ דְהֵכָא, אִישׁ מִלְחָמָה כְּתִיב,
דְכֻלָּא סְלִיק דִּינָא, וְכֻלָּא חָדָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
אָמַאי. לֹא הָוָה בִּידֵיהּ (דְרַבִּי יִצְחָק). אֲתוּ שְׁאִילוּ
קָמִיהּ דְרַבִּי שִׁמְעוֹן, אָמַר לוֹן, תּוּ קִשְׂיָא, דְהָא
תְּנִינֵן כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ
לִקְחָה זֹאת, וְתַנְיִנֵן מֵאֵן אִישׁ דָּא חָסֵד, וְהֵכָא
אֲמַרִיתוּ דְהוּוּ דִינָא.

אֲרָא הֵכִי תֵאנָא, פְּלֹא הוּוּ בְּחַד מִתְקַלָּא סְלִקָא,
וְכֻלָּא חַד. וּמִשׁוּם דְדִינֵי תַתָּאִי
מִתְאַחְדִין (נ"א וּמְתַלְבְּדוּ) וּמִתְחַבְּרִין בְּשַׁעְרוֹי דְהַאי.
אֲקֵרִי הוּוּ דִינָא קִשְׂיָא, וְכַד אֲתַעְבְּר מְנִיָּה
שַׁעְרָא דְרִישָׁא, אֲתַבְּסֵם, וְדִינִין דְלְתַתָּא לֹא
אֲזִדְמִנוּ. וּבְגִין כֵּן אֲקֵרִי טְהוּר. דְלֹא אֲקֵרִי
טְהוּר, אֲלֹא כַד נְפִיק מְסֻטְרָא דְמְסַאָבָא, וְכַד
נְפִיק מִן מְסַאָבָא, אֲקֵרִי טְהוּר. דְכְּתִיב, (אִיוב יד)
מִי יִתֵן טְהוּר מְטָמָא. מְטָמָא וְדָאי, וְהֵכָא כְּתִיב,
וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֵאשׁוּ קֶרֶחַ הוּוּ טְהוּר הוּוּ.
וְתָא חֲזִי, בְּרִישָׁא דְהַאי אִישׁ, בּוּצִינָא

בְּאִשְׁר נְכֻסָּה הַשְׁבֵּת וְאָדָם הָיָה
חוּטָא, נְעֵשׂוּ (נִשְׁפַעוּ) מֵאוּתָהּ רֵוּחַ
הַשְּׁמַאל בְּרִיּוֹת שְׁמֵתְפַשְׁטוֹת
בְּעוֹלָם, וְגוּפָם לֹא הִסְתִּימִם,
וְהִתְחַבְּרוּ עִם גּוּף הָאָדָם הַזֶּה, עִם
זָכָר וְנִקְבָּה, וְנִלְדוּ בְּעוֹלָם. וְאֵלוּ
נִקְרָאִים נְגַעֵי בְּנֵי אָדָם. לְמַדְנּוּ,
הַעֲלִיּוֹנִים מֵהֶם שְׁלֹא נִדְבְּקוּ
לְמִטָּה וְתַלְוִיִּים בְּאוּרִי, וְשׁוּמְעִים
מֵה שְׁשׁוּמְעִים מִלְמַעְלָה, וּמֵהֶם
יִודְעִים אוֹתָם הָאֲחֵרִים לְמִטָּה.

לְמַדְנּוּ מֵהִנְיֻצוֹן הַקָּשָׁה יוֹצֵאִים
שְׁלֵשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְחֲמֵשָׁה
נִיצוּצוֹת, חֲקוּקִים וְאֲחוּזִים יַחַד
מִצַּד הַגַּבּוּרָה, שְׁנִקְרָאִים גַּבּוּרוּת,
(וּמִתְלַבְּדִים) יַחַד וְנְעֵשׂוּ אֶחָד (גוּף).
וּכְשֶׁאֵלָה נְכֻסִים לְגוּף, הוּוּ נִקְרָא
אִישׁ. (וְלֹא אִישׁ זֶה) זֶה שְׁשֻׁנִינוּ, אִישׁ
תָּם וְיִשְׁר אִישׁ צְדִיק. וְהַאִישׁ שֶׁל
פְּאָן, כְּתוּב אִישׁ מִלְחָמָה, שֶׁהִפְלִ
עוֹלָה דִין, וְהִפְלִ אֶחָד. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, לְמָה? לֹא הָיָה בְּיָדוֹ (שֶׁל
רַבִּי יִצְחָק)? בְּאוּ שְׁאֵלוֹ לְפָנָי רַבִּי
שִׁמְעוֹן. אָמַר לָהֶם, עוֹד קָשָׁה,
שְׁהָרִי שְׁנִינּוּ שְׁכַתוּב, (בְּרַאשִׁית ב)
לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה
זֹאת. וְשְׁנִינּוּ, מִי זֶה אִישׁ חָסֵד,
וְכֵאֵן אֲמַרְתֶּם שֶׁהוּוּ דִין?

אֲרָא כֵּן לְמַדְנּוּ, הִכַּל הוּוּ
בְּמִשְׁקַל אֶחָד עוֹלָה, וְהִכַּל אֶחָד.
וּמִשׁוּם שֶׁהַדִּינִים הִתְחַתְּנוּ
אֲחוּזִים (וּמִתְלַבְּדִים) וּמְחַבְּרִים
בְּשַׁעְרוֹתֵינוּ שֶׁל זֶה, הוּוּ נִקְרָא
הַדִּין הַקָּשָׁה, וּכְשֶׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ
הַשַּׁעַר שֶׁל הָרֵאשׁ - נִמְתַּק,
וְהַדִּינִים שֶׁל מִטָּה לֹא מְזַדְמָנִים,
וּמִשׁוּם כֵּן נִקְרָא טְהוּר. שְׁלֹא
נִקְרָא טְהוּר, אֲלֹא כְּשִׁיּוּצָא מִצַּד
הַטְּמָאָה, וּכְשִׁיּוּצָא מִצַּד הַטְּמָאָה
נִקְרָא טְהוּר, שְׁכַתוּב (אִיוב יד) מִי יִתֵן
טְהוּר מְטָמָא. מְטָמָא וְדָאי, וְכֵאֵן
כְּתוּב וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֵאשׁוּ קֶרֶחַ
הוּוּ טְהוּר הוּוּ.

וְכֵאֵן רָאָה, בְּרַאשׁ הָאִישׁ הַזֶּה

ניצוץ הקשה, ומשום כך גלגלת הראש של זה אדמה כלה כשושנה, והשערות אדמות בתוך אדמות, ותלויים ממנו כתרים תחתונים שלמטה שמעוררים דינים בעולם, וכשעובר ממנו השער ונגלש, מהחסד העליון הפל נמתק, ונקרא טהור על שמו. אמר רבי יהודה, אם נקרא על שמו - קדוש נקרא ולא טהור? אמר לו, לא כך, שקדוש לא נקרא אלא כשהשער תלוי, שהקדשה תלויה בשער, שכתוב (במדבר ו) קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. וזה נקרא טהור, מהצד שתלויים למטה ממנו. ומשום כך עובר ממנו השער ונטהר.

ובא ראה, כל מי שהוא מצד הדין והדינים נאחזים בו, לא נטהר, עד שעובר ממנו השער. ומשעובר ממנו השער, נטהר. ואם תאמר אדם - לא כך, שהרי הוא שלמות הכל, ונמצאים בו רחמים. משום כך לא כך, שכל הקדשות והקדושים התניחו בו. אבל זה - הוא דין, והדינים אחוזים בו, לא נמתק עד שעובר ממנו השער.

בא ראה, שהרי הלויים שבאו מצד הדין הזה לא נטהרים עד שעובר מהם השער, שכתוב (שם ח) וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם וגו'. וכדי שימתקו יותר, צריך הפהן, שהוא מצד חסד העליון, להרים אותם, שכתוב והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'. כמו שהוא לאיש הזה שלמעלה, שכאשר רוצה להתמתק יותר, מתגלה בו חסד עליון, ונמתק. וממתיק הוא למטה.

והאיש הזה הוא בכלל של אדם, וכשוצה הקדוש ברוך הוא

דקדוניתא. ובגין כך גולגלתא דרישא דהאי, סומקא כלא כוורדא, ושערי סומקי בגו סומקי, ותליין מניה בתרין תפאין דלתתא, דמתערין דינין בעלמא. וכד אתעבר מניה שערא ואתגליש, מחסד עלאה אתבסם כלא, ואתקרי טהור על שמייה.

אמר רבי יהודה, אי אתקרי על שמייה, קדוש אתקרי, ולא טהור. אמר ליה לאו הכי, דקדוש לא אתקרי אלא כד תלי שערא. דקדושה בשערא תלי, דכתיב, (במדבר ו) קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. והאי אקרי טהור, מסטרא דתליין לתתא מניה, ובגיני כך אתעבר מניה שערא, ואתדכיא.

ותא חזי כל מאן דאיהו מסטרא דדינא, ודינין מתאחדין ביה, לא אתדכי, עד דאתעבר מניה שערא, ומדאתעבר מניה שערא אתדכי. ואי תימא אדם. לאו הכי, דהא הוא שלימותא דכלא, ורחמי אשתכחו ביה. בגין כך לאו הכי דכלהו קדושאן וקדישין אתיחדו ביה. אבל האי, הוא דינא, ודיני אתאחדן ביה, לא אתבסם עד דאתעבר מניה שערא.

תא חזי, דהא ליואי דאתו מהאי סטרא דדינא, לא מתדכאן עד דאתעברו מנהון שערא, דכתיב, (במדבר ח) וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם וגו'. ובגין דיתבסמון יתיר, בעי כהנא דאתא מסטרא דחסד עלאה, לארמא לון, דכתיב, (במדבר ח) והניף אהרן את הלויים תנופה לפני יי'. כמה דאיהו להאי איש דלעילא, דכד בעי לאתבסמא (דף מ"ט ע"א) יתיר, אתגלייא ביה חסד עלאה, ואתבסם. ומבסם הוא, לתתא.

והאי איש בכלל דאדם הוא. וכד בעי קדשא בריך הוא לאגחא קרבא, בהאי איש אגח

לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב, בְּאִישׁ הַזֶּה הוּא
נִלָּחֵם בָּהֶם בְּקָרֵב, שְׁפָתוֹב (שמות
טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, בְּאִישׁ הַזֶּה
מִמֶּשׁ. וְלֹא נִלָּחֵם בָּהֶם בְּקָרֵב, עַד
שְׁעוֹבֵר לוֹ שְׁעַר הָרֹאשׁ, כְּדִי
שִׁישְׁתַּלְשְׁלוּ מֵהִשְׁתַּלְשְׁלוֹתָם,
וְיִשְׁכְּרוּ כָּל אוֹתָם הַכְּתָרִים
הָאֲחוּזִים בְּשַׁעְרוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(ישעיהו ז) בַּיּוֹם הַהוּא יִגְלַח ה' וְגו',
בְּעֶבְרֵי נֶהָר בְּמִלְךְ אֲשׁוֹר אֵת
הָרֹאשׁ וְשַׁעַר הָרִגְגָּלִים וְגַם אֵת הַזֶּקֶן
הַזֶּקֶן תִּסְפֶּה.

הַתֵּאֲנָא, וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטֹהָרִים. מָאִי וְכֹה.
כְּגוֹוְנָא דְלַעֲיִלָא, הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי
חֲטָאת, שְׁיִוְרֵי טֵלָא דְבְדוּלְחָא הֲכָא מִי חֲטָאת,
דְּאִינוּן שְׁיִוְרֵי טֵלָא. לְזַמְנָא דְאֵתִי כְתִיב, (יחזקאל
לו) וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם וְכַבְּסוּ
בְּגְדֵיהֶם, כְּגוֹוְנָא דְלַעֲיִלָא, דְתִקְוֹנוּי דְהֵאִי אִישׁ
אֲתַסְחֹן בְּחֶסֶד עֲלָאָה וְאֲתַדְכִּי מִכְּלָא.

וְתַנְיִן, אֲמַאי כְתִיב בְּתַעַר וְלֹא בְמִסְפָּרִים. אֵלָא
מִשׁוּם דִּיתַעְבֵּר שְׁעַרָא בְּשִׁרְשׁוּי,
וְיִתַעְבְּרוּן מַנִּיָּה דִּינִין תַּתְּאִין מִשׁוּלְשׁוּלִיָּהוּן.
וְלְזַמְנָא דִּיתַפְשְׁרוּן עוֹבְדִין לְתַתָּא, זְמִין קַדְשָׁא
בְּרִיף הוּא שְׁעַרָא דָא לְאֵעְבְּרָא לִיָּה, וְלִמְגַלְשִׁיָּה
בְּגִין דְלֹא יִצְמַח וְיִרְבֶּה, דְכְתִיב כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, רַב מִכָּל לִיּוֹאֵי, קִרְחַ הוּא,
דְּעַבְדִּיָּה קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְתַתָּא, כְּגוֹוְנָא
דְלַעֲיִלָא, וְקַרְיִיָּה קִרְחַ. אִימְתִי. בְּשַׁעְתָּא דְגַלִּישׁ
בְּגִינִיָּה לְהֵאִי אִישׁ, דְכְתִיב קִרְחַ הוּא.

וְכַר חֲמָא קִרְחַ רִישִׁיָּה בְּלָא שְׁעַרָא, וְחֲמָא
לְאֵהָרֵן מִתְקַשְׁט בְּקַשׁוּטֵי מַלְכִין, אֲתַזְלִל
בְּעִינִיָּה וְקַנָּא לְאֵהָרֵן. אָמַר לִיָּה קַדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, אָנָּא עֲבָדִית לָךְ כְּגוֹוְנָא דְלַעֲיִלָא, לֹא
בְּעָאת לְאֵעְלָאָה בְּעֲלָאִין, חוֹת לְתַתָּא וְהוּי
בְּתַתָּאִין. דְכְתִיב, (במדבר טו) וְיָרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה.
מָאִי אִיְהוּ שְׂאוּל. גִּיהֶנָּם. דְתַמָּן צוֹחִין חַיִּיבִין,
לְעִלּוֹנִים, רַד לְמִטָּה וְתַהֲגָה בַתַּחְתּוֹנִים. שְׁפָתוֹב (במדבר טו) וְיָרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה. מֵהוּ הַשְּׂאוּל?

בְּהוּ קָרֵבָא, דְכְתִיב (שמות טו) יִי' אִישׁ מִלְחָמָה,
בְּהֵאִי אִישׁ מִמֶּשׁ. וְלֹא אָנַח בְּהוּ קָרֵבָא, עַד
דְּאֵעְבֵּר לִיָּה שְׁעַרָא דְרִישָׁא, בְּגִין דִּישְׁתַּלְשְׁלוּן
מִשְׁלִשְׁוִלִיָּהוּן, וְיִתַבְרוּן כָּל אִינוּן כְּתָרִין
דְּמִתְאַחֲדִין בְּשַׁעְרֵי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיהו ז)
בַּיּוֹם הַהוּא יִגְלַח יִי' וְגו'. בְּעֶבְרֵי נֶהָר בְּמִלְךְ
אֲשׁוֹר אֵת הָרֹאשׁ וְשַׁעַר הָרִגְגָּלִים וְגַם אֵת הַזֶּקֶן
תִּסְפֶּה.

וְתַנְיִן, אֲמַאי כְתִיב בְּתַעַר וְלֹא בְמִסְפָּרִים. אֵלָא
מִשׁוּם דִּיתַעְבֵּר שְׁעַרָא בְּשִׁרְשׁוּי,
וְיִתַעְבְּרוּן מַנִּיָּה דִּינִין תַּתְּאִין מִשׁוּלְשׁוּלִיָּהוּן.
וְלְזַמְנָא דִּיתַפְשְׁרוּן עוֹבְדִין לְתַתָּא, זְמִין קַדְשָׁא
בְּרִיף הוּא שְׁעַרָא דָא לְאֵעְבְּרָא לִיָּה, וְלִמְגַלְשִׁיָּה
בְּגִין דְלֹא יִצְמַח וְיִרְבֶּה, דְכְתִיב כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, רַב מִכָּל לִיּוֹאֵי, קִרְחַ הוּא,
דְּעַבְדִּיָּה קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְתַתָּא, כְּגוֹוְנָא
דְלַעֲיִלָא, וְקַרְיִיָּה קִרְחַ. אִימְתִי. בְּשַׁעְתָּא דְגַלִּישׁ
בְּגִינִיָּה לְהֵאִי אִישׁ, דְכְתִיב קִרְחַ הוּא.

וְכַר חֲמָא קִרְחַ רִישִׁיָּה בְּלָא שְׁעַרָא, וְחֲמָא
לְאֵהָרֵן מִתְקַשְׁט בְּקַשׁוּטֵי מַלְכִין, אֲתַזְלִל
בְּעִינִיָּה וְקַנָּא לְאֵהָרֵן. אָמַר לִיָּה קַדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, אָנָּא עֲבָדִית לָךְ כְּגוֹוְנָא דְלַעֲיִלָא, לֹא
בְּעָאת לְאֵעְלָאָה בְּעֲלָאִין, חוֹת לְתַתָּא וְהוּי
בְּתַתָּאִין. דְכְתִיב, (במדבר טו) וְיָרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה.
מָאִי אִיְהוּ שְׂאוּל. גִּיהֶנָּם. דְתַמָּן צוֹחִין חַיִּיבִין,
לְעִלּוֹנִים, רַד לְמִטָּה וְתַהֲגָה בַתַּחְתּוֹנִים. שְׁפָתוֹב (במדבר טו) וְיָרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה. מֵהוּ הַשְּׂאוּל?

גיהנם, ששם צווחים הרשעים, ואין מי שמרחמים עליהם. ועתידים הם לחיות ולעלות קשיעורר הקדוש ברוך הוא את עצמו ולהחיותם, שכתוב (שמואל א-ב) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

ואם מפאת פניו ימרט ראשו. למדנו, יש פנים ויש פנים. ומי הפנים הללו? אלו הם שנקראים פנים של זעם. וכל אלו שתלויים מאותם פנים חצופים, כלם תקיפים, כלם לא מרחמים. וכשעובר השער מצד אותם הפנים, כלם עוברים ונשברים. שדמדנו, כל אותם שתלויים מהשער של הראש, הם עליונים על האחרים ולא חצופים כמותם, וכל אותם שתלויים מצד השער של אותם הפנים, כלם חצופים ותקיפים, ומשום כך פניו מלהטים פאש, משום הניצוץ של הניצוץ הקשה. ובזה כתוב (איכה ד) פני ה' חלקם. (תהלים לד) פני ה' בעשי רע.

אמר רבי יצחק, מהו נגע לבן אדם? נגע ממש הוא, אם נראה לבן, והאדם לא עבר. משמע שכתוב לבן אדם. אמר רבי יוסי, שהלבן לא נראה אלא עם אדם, כמו הלבן והאדם. רבי יצחק אמר, אף על גב שהלבן נראה, אם האדם לא הולך - נגע הוא, שכתוב (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשלים כפשלים פשלים פשלים - נגע הוא, שכתוב (שערי נעקרו). ודינים לא נמצאים. למד רבי אבא, כתוב נגע הוא, וכתוב נגע הוא. אחד זכר ואחד נקבה. אלא כשהנקבה נטמאת משום חטאי התחתונים, כתוב נגע הוא.

ולית מאן דמרחמי עלייהו. וזמינין אינון לאחייא ולאעלא, פד יתער קדשא בריה הוא לעמיה, ולאחייא להו. דכתיב, (שמואל א, ב) יי' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

ואם מפאת פניו ימרט ראשו. (ויקרא יג) תאנא, אית פנים ואית פנים, ומאן פנים הללו. אלין אינון דאקרון פנים של זעם. וכל אלין דתליין מאינון פנים חציפין, פלהו תקיפין. פלהו דלא מרחמי, וכד אתעבר שערא מסטרא דאינון פנים, מתעברן פלהו ואתברו.

דתנא, כל אינון דתליין משערא דרישא, אינון עלאין על אחרנין, ולא חציפין פוותיהו. וכל אינון דתליין מסטרא דשערא דאינון פנים, פלהו חציפין ותקיפין, ובגין כך אנפוי מתלהטן כפאשא, משום ניצוצא דבוצינא דקרדינותא. ובהאי כתיב, (איכה ד) פני יי' חלקם. (תהלים לד) פני יי' בעושי רע.

אמר רבי יצחק מהו נגע לבן אדם. נגע ממש הוא, אי חוורא אתחזי, וסומקא לא אתעבר. משמע דכתיב לבן אדם. אמר רבי יוסי, דחוורא לא אתחזי אלא בסומקא, כגוונא חוורא וסומקא. רבי יצחק אמר, אף על גב דחוורא אתחזי, אי סומקא לא אזיל, נגע הוא. דכתיב, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשלים כפשלים פשלים פשלים - נגע הוא, וכד אתחווור, פלא רחמי אשתכחו, ודינין לא אשתכחו. (פ"א דהא אתעקרו).

האני רבי אבא, פתיב נגע הוא, וכתיב נגע היא. חד דכר וחד נוקבא. אלא כד נוקבא, אסתאבת בגין חובי תתאי, פתיב נגע היא. וכד דכר לא אתדכי בגין חובי תתאי, פתיב נגע הוא.

נגע הוא. וכשהזכר לא נטהר משום

והדברים הללו נודעים לכהן, הדינים שבאים מזה והדינים שבאים מזה. ונודעים הקרבנות שצריך להקריב, שכתוב זכר תמים, וכתוב נקבה תמימה וביאנה. שהרי הדברים נודעים מאיפה באו הדינים ומאיפה אותם החטאים, שאחוזים בזה או בזה. ועל פן פתוב, (תהלים נא) זכחי אלהים רוח נשברה. להוציא שאר הקרבנות שלא כתוב רוח נשברה, שהם שלום לעולם ושמחת העליונים והתחתונים.

ואם יראנה הפהן. שנה רבי יוסי, פתוב (תהלים סה) שמע תפלה עדיך וגו'. שמע תפלה - זה הקדוש ברוך הוא. רבי חזקיה אמר, שמע תפלה? ! שומע תפלות היה צריך להיות! מה זה שמע תפלה? אלא תפלה זו פנסת ישראל, שהיא תפלה, שכתוב (שם קט) ואני תפלה. (תהלים טט) ואני תפלה וידוד אמר אותה בשביל פנסת ישראל. ומה שאמר ואני תפלה, הכל אחד, ועל זה שמע תפלה, וזו תפלה של יד, שכתוב (שמות יג) על ידכה, בה"א.

עדיך כל בשר יבאו - בשעה שהגוף שרוי בצער, במחלות ומכות, כמו שנאמר ובשר פי יהיה בעורו. את הנגע בעור הבשר. הבשר החי. ובגין כך לא פתיב, כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מה זה עדיך? אלא כמו שנאמר והובא אל הפהן, זה הוא הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ואם יראנה הפהן, בא ראה, במקום אחד אהרן הפהן, ובמקום אחר הפהן סתם, וזה הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יצחק, והרי פתוב נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הפהן, אם כן, זה הקדוש ברוך

ואשתמודען מלין אלין לגבי כהנא, דינין דאתו מהאי, ודינין דאתו מהאי.

ואשתמודען קרבני דבעיין לקרבא, דכתיב זכר תמים. וכתוב נקבה תמימה וביאנה, דהא אשתמודען מלי, מאן אתו דינין, ומאן אינון חובי. דאתאחדן בהאי או בהאי. ועל דא פתיב, (תהלים נא) זכחי אלהים רוח נשברה. לאפקא שאר קרבנין דלא כתיב רוח נשברה, דאינון שלמא לעלמא, וחדוה דעלאין ותתאין.

ואם יראנה הפהן. (ויקרא יג) תאני רבי יוסי, פתיב (דף נ"ט ע"ב) (תהלים סה) שמע תפלה

עדיך וגו'. שמע תפלה, דא קדשא בריך הוא. רבי חזקיה אמר, שומע תפלה, שומע תפלות מיבעי ליה, מהו שומע תפלה. אלא תפלה, דא פנסת ישראל, דאיהי תפלה, דכתיב, (תהלים קט) ואני תפלה (ס"א תהלים טט) ואני תפלה וידוד בגין פנסת ישראל קאמר לה. ומה דאמר ואני תפלה, כלא חד, ועל דא שומע תפלה, ודא תפלה של יד, דכתיב, (שמות יג) על ידכה בה"א. עדיך כל בשר יבאו. בשעתא דגופא שריא בצערא, במרעין במכתשין. כמה דאת אמר ובשר פי יהיה בעורו. את הנגע בעור הבשר. הבשר החי. ובגין כך לא פתיב, כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מהו עדיך. אלא כמה דאתמר, והובא אל הפהן, דא הוא קדשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, ואם יראנה הפהן. תא חזי, באמר חד אהרן הפהן, ובאתרא אחרא הפהן סתם, ודא קדשא בריך הוא.

אמר רבי יצחק, והא כתיב נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הפהן, אי הכי דא קדשא בריך הוא. אמר ליה אין. בגין דביה

הוא? אָמר לוֹ, כֵּן, מִשּׁוּם שֶׁבּוֹ תְלוּיָהּ כֹּל טְהוּרָה וְכֹל קִדְשָׁה. אָמר לוֹ, אִם כֵּן, לָמָּה וְהוּבָא? וְהַעֲלָה הִיא צְרִיף לְהִיּוֹת! אָמר לוֹ, כִּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו בְּטַבְעוֹת, דְּעֵייל דָּא כְּגוּ דָּא. אוּף הָכָא וְהוּבָא, דִּיפְנִסוּן לִיָּה לְכַהֲנָא, לְדַפְּאָה לִיָּה (כִּד אַהֲדַר בֵּית) וַיַּעֲלוּן מְלָה קַמִּיָּה.

אָמר רַבִּי יִצְחָק, הִכִּי תַנִּינָן, נִגְעָה צִרְעָתָה. נִגְעָה הוּא דִּינָא תְקִיפָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא. צִרְעָתָה: נִגְעָה - הוּא הַדִּין הַקָּשָׁה הַשְּׂרוּי בְּעוֹלָם. צִרְעָתָה - הַסְּגָרָה, כִּמוֹ שְׁנֵאמַר הַסְּגָר הָאוּר הַעֲלִיּוֹן. הַסְּגָר שֶׁל הַטּוֹב הַעֲלִיּוֹן שְׁלֹא יוֹרֵד לְעוֹלָם. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם - בְּאָדָם סָתָם. וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן - זֶה הַכֹּהֵן שֶׁלְמִטָּה, וְהוּא מִתְקַן לְפָתַח אוֹתוֹ הַסְּגָר וְלַהֲדַלִּיק מְאוּרוֹת, שְׂיִמְצְאוּ עַל יְדוֹ בְּרִכּוֹת לְמַעְלָה וְלְמַטָּה, וַיַּעֲבֹר וַיִּסְתַּלַּק אוֹתוֹ הַנִּגְעָה, וַיִּשְׂרֶה אוֹר שֶׁל רַחֲמִים עַל הַכֹּל, וּמִשּׁוּם כֵּן וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן.

אָמר רַבִּי אַבְא, רְאִיתִי אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מְשַׁגְּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּכַבּוֹד רַבּוֹנָם. כְּתוּב בְּיִשְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וְכַתוּב (שם) וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. אִם הֵם מִתְרַחֲקִים, אֵיפֹה הַקִּדְשָׁה שְׁלָהֶם? הֲרֵי רְצוֹנָם הַתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְהַפְּתוּב מִכְרִיז וְאוֹמֵר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיוּ כְּסוּסֵי כְּפָרֵד אֵין הַבִּין, בְּמָה אֲתַפְּרֹשֶׁן בְּנֵי נֶשֶׁא מְסוּס וּפְרָד, בְּקִדּוּשָׁה דְּגִרְמִיָּהוּ, לְאַשְׁתַּכַּחא שְׁלִימִין וְרִשְׁיִמִין מִכְּלָא.

וְעַל כֵּן זְווגָא דְּבְנֵי נֶשֶׁא הוּא בְּזַמְנִין יְדִיעֵן, לְכוּוֹנָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהָא אֲתַעְרוּ, בְּפַלְגוֹת לִילִיא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעַדָן, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקֵיָא, וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיָּה לְקוּדְשָׁא

תְלוּיָא כָּל דְּכִיּוּתָא וְכָל קִדְשָׁה. אָמר לִיָּה, אֵי הִכִּי, אָמַי וְהוּבָא, וְהוּעֲלָה מִיבְעֵי לִיָּה. אָמר לִיָּה, כְּמָה דְאַתְּ אָמר (שמות כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו בְּטַבְעוֹת, דְּעֵייל דָּא כְּגוּ דָּא. אוּף הָכָא וְהוּבָא, דִּיפְנִסוּן לִיָּה לְכַהֲנָא, לְדַפְּאָה לִיָּה (כִּד אַהֲדַר בֵּית) וַיַּעֲלוּן מְלָה קַמִּיָּה.

אָמר רַבִּי יִצְחָק, הִכִּי תַנִּינָן, נִגְעָה צִרְעָתָה. נִגְעָה הוּא דִּינָא תְקִיפָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא. צִרְעָתָה: נִגְעָה הוּא הַדִּין הַקָּשָׁה הַשְּׂרוּי בְּעוֹלָם. צִרְעָתָה - הַסְּגָרָה, כִּמוֹ שְׁנֵאמַר הַסְּגָר הָאוּר הַעֲלִיּוֹן. הַסְּגָר שֶׁל הַטּוֹב הַעֲלִיּוֹן שְׁלֹא יוֹרֵד לְעוֹלָם. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם - בְּאָדָם סָתָם. וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. דָּא כֹהֵן דִּלְתַפְּא, דִּהוּא אֲתַתְּקַן לְמַפְתַּח הַהוּא סְגִירוֹ, וְלְאַדְלָקָא בּוֹצִינָיָא דִּישְׁתַּכַּחוּ עַל יְדוּי בְּרִכָּן לְעֵילָא וְלְתַתָּא. וַיִּתַּעֲבֹר וַיִּסְתַּלַּק הַהוּא נִגְעָה, וַיִּשְׂרֵי נִהִירוֹ דְּרַחֲמֵי עַל כְּלָא, וּבְגִין כֵּן וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן.

אָמר רַבִּי אַבְא, חֲמִינָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֵלְמָא, דְּלָא מְשַׁגְּחָן, וְלָא יְדַעִין בְּיִקְרָא דְּמְאִרְיָהוֹן, פְּתִיב בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וְכַתִּיב, (ויקרא כ) וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יי'. אֵי אִינוּן מִתְרַחֲקוֹן, אָן הוּא קִדְשָׁה דְּלַהוֹן, הָא רַעוּתָא דְּלַהוֹן אֲתַרְחַקַת מִנִּיָּה. וּקְרָא אַכְרִיז וְאוֹמֵר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיוּ כְּסוּסֵי כְּפָרֵד אֵין הַבִּין, בְּמָה אֲתַפְּרֹשֶׁן בְּנֵי נֶשֶׁא מְסוּס וּפְרָד, בְּקִדּוּשָׁה דְּגִרְמִיָּהוּ, לְאַשְׁתַּכַּחא שְׁלִימִין וְרִשְׁיִמִין מִכְּלָא.

וְעַל דָּא זְווגָא דְּבְנֵי נֶשֶׁא הוּא בְּזַמְנִין יְדִיעֵן, לְכוּוֹנָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהָא אֲתַעְרוּ, בְּפַלְגוֹת לִילִיא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעַדָן, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקֵיָא, וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיָּה לְקוּדְשָׁא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ

בְּרִיךְ הוּא, וְהִיא שְׁעֵתָא דְרַעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בְּהוּ.

וְחַבְרִיָּיא דְמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא, מִשְׁתַּתְּפִי בְּהַּ בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבְחָא לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְאַתְעַסְקֵן בְּאוּרִייתָא, שָׂאֵר בְּנֵי נֶשֶׁא כְּדִין עֵידָן רַעוּתָא לְאַתְקַדְשָׁא בְּקַדוּשָׁה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלְכוּנָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ. וְאִינוּן חַבְרִיָּיא דְמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא זְווגָא דְלֵהוּן בְּשַׁעֲתָא דְזְווגָא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח, וְהִיא מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת לְכוּנָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּהוּא עֵידָן רַעוּתָא דְמַתְּבָרְכָן כְּלָא עֲלָאי וְתַתָּאי.

אִי בְּנֵי נֶשֶׁא אַתְרַחְקוּ מְנִיָּה, וְעַבְדָּן כְּבַעֲרִי, אֲן הוּא קַדְשָׁה דְלֵהוּן, לְאַשְׁתַּכְחָא קַדִּישִׁין. אֲן אִינוּן נֶפֶשׁ אֲן קַדִּישִׁין דְמִשְׁכָּן מַעֲיָלָא. וְשַׁלְמָה מַלְכָּא צְווח וְאָמַר, (מְשַׁלֵּי יט) גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. גַּם בְּלֹא דַעַת, מָאן הוּא דַעַת. דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. נֶפֶשׁ לֹא טוֹב, דָּא הוּא נֶפֶשׁ, דְּאִינוּן מִשְׁכִּין בְּעוֹבְדֵיהוּ, לֹא טוֹב, דְּהָא מִסְטָרָא אַחְרָא אַתְּמִשְׁכָּאן עַלְיֵיהוּ נֶפֶשׁתָּא דְלָאו אִיהוּ טוֹב, בְּגִין דְלֹא מְכוּוְנֵי לְבִייהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מָאן דְאַתְלֵהִיט בִּיְצַר הָרַע, בְּלֹא רַעוּתָא וְכוּוְנָה דְלִבָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מִסְטָרָא דִּיְצַר הָרַע אַתְּמִשְׁן עַלְיָה נֶפֶשׁא, דְלָאו אִיהִי טוֹב, דְּהָא הוּא דְכְּתִיב גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב וְאֲן פְּרַגְלִים חוּטָא. מָאן דְאִיהוּ אֲן פְּרַגְלִים וְדַחֵי שְׁעֵתָא בְּלֹא רַעוּתָא קַדִּישָׁא, חוּטָא.

חוּטָא וְדָאי, בְּכֻלָּא.

וְעַל דָּא שְׂרִיין מְכַתְּשִׁין בִּישִׁין בְּבְנֵי נֶשֶׁא, וְאַסְהִידוּ בְּאַנְפֵיהוּ בְּחֻצֵיפּוּתָא דְלֵהוּן,

בְּהֵם. וְהַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, מִשְׁתַּתְּפִים עִם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמִתְעַסְקִים בְּתוֹרָה לְשָׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם, אֲזַ עַת רַצוֹן לְהַתְקַדֵּשׁ בְּקַדְשַׁת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְכוּן רַצוֹן לְדַבֵּק בּוֹ. וְאוּתָם הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, הַזְּווג שְׁלֵהֶם בְּשַׁעֲה שְׁנַמְצָא זְווג אַחַר, וְזֶה מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, לְכוּן הַרַצוֹן לְדַבֵּק בְּקַדְשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא עַת רַצוֹן שְׁהַכֵּל מַתְּבָרְכִים, הַעֲלִיוּנִים וְהַתְּחַתּוּנִים.

אִם בְּנֵי אָדָם הַתְּרַחְקוּ מִמְּנוּ וְעוֹשִׂים כְּבַהֲמוֹת, אִיפֹה הַקְּדֻשָּׁה שְׁלֵהֶם שְׁיִמְצָאוּ קְדוּשִׁים? אִיפֹה הַנְּפִשׁוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁמוֹשְׁכִים מְלַמְעָלָה? וְשַׁלְמָה הַמֶּלֶךְ צְווח וְאָמַר, (מְשַׁלֵּי יט) גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. גַּם בְּלֹא דַעַת, מִי הוּא הַדַּעַת? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. נֶפֶשׁ לֹא טוֹב - זֹהִי הַנְּפִשׁ שְׁהֶם מוֹשְׁכִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם. לֹא טוֹב, שְׁהִי מַהֲצַד הָאֲחַר נִמְשְׁכוֹת עַלְיָהֶם נֶפֶשׁ שְׁאִינָה טוֹב, מִשּׁוּם שְׁלֹא מְכוּוְנִים לְבָם לְקַדְשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִי שְׁמַתְלֵהֵט בִּיְצַר הָרַע בְּלִי רַצוֹן וְכוּוְנַת הַלֵּב לְקַדְשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַהֲצַד שֶׁל יְצַר הָרַע נִמְשְׁכַת עַלְיוּ נֶפֶשׁ שְׁאִינָה טוֹב. זֶהוּ שְׁכַתוֹב גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב וְאֲן פְּרַגְלִים חוּטָא. מִי שְׁהוּא אֲן פְּרַגְלִים וְדוּחָה אֶת הַשַּׁעֲה בְּלִי רַצוֹן קְדוֹשׁ - חוּטָא, חוּטָא וְדָאי בְּכֻלָּ.

וְעַל זֶה שׁוֹרֹת מְכוֹת רַעוּת בְּבְנֵי אָדָם, וּמַעֲיָדִים בְּפִנְיָהֶם עַל חֻצְפָּתָם, לְהִרְאוֹת שְׁהֵנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בְּהֵם וְאִין דַּעַתוּ

לְאַחְזָא דְהָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְאִיס בְּהוּ, וְלָאו דַּעַתִּיה בְּהוּן, עַד דְּאִינוּן

בָּהֶם, עַד שֶׁהֵם זֹכִים וּמְכַשְׂרִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כְּמַקְדָּם וּמִתְבָּרְכִים (ומשִׁהרִים). וְעַל זֶה נִדְרְעוֹת הַמְּכּוֹת לַכֹּהֵן, אוֹתָן שְׂבָאוֹת מִצַּד הַטְּמֵאָה וְאוֹתָן שְׂבָאוֹת מִהַצַּד הָאֲחֵר.

כְּמוֹ זֶה כְּתוּב, כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן וְגו', וְנִתְּתִי נֹגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם. וְכִי שָׂכַר טוֹב הוּא שְׂיִמְצֵא בְּאוֹתָם שְׂזֹכִים לְהַפְנִס לְאֶרֶץ? אֲלֵא הִנֵּה פִּרְשׁוּהָ, לְמַצֵּא מִטְמוּנִים שֶׁהִטְמִינוּ בְּבֵיתָם, וְלִהְנוֹת בָּהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל.

אָבֵר בָּא רָאָה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מִתְדַבְּקִים לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָם, שֶׁכְּתוּב (מִלֵּאכִי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אֲמַר ה'. וּמִתּוֹךְ אֶהְבֵּתוּ הַכְּנִיס אוֹתָם לְאֶרֶץ הַקְדּוּשָׁה, לְהַשְׁרֹת שְׂכִינְתוֹ בֵּינֵיהֶם, וְשִׁיחָה דִּירוּ עִמָּהֶם, וְיִשְׂרָאֵל שְׂיִמְצֵאוּ קְדוּשִׁים עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

בָּא רָאָה, כְּתוּב (שְׂמוֹת לז) וְכָל הַנְּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְבֶן וְגו'. בְּשַׁעַת שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה, הָיוּ אוֹמְרִים: זֶה לְמַקְדָּשׁ, זֶה לְמִשְׁכָּן, וְזֶה לְפָרֶכֶת. וְכֵן כָּל אוֹתָם הָאֲמָנִים, כְּדִי שֶׁתְּשַׁרְה קְדֻשָּׁה עַל יְדֵיהֶם, וּמִתְקַדְּשֵׁת אוֹתָהּ עֲבוּדָה. וּכְשֶׁעוֹלָה לְמִקְוָמוֹ, עוֹלָה בְּקִדְשָׁה.

כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁעוֹשֶׂה עֲבוּדָה לְעֲבוּדָה זָרָה אוֹ לְצַד הָאֲחֵר שְׂאִינוּ קְדוּשׁ, פִּיּוֹן שְׂמֻזְפִּיר אוֹתוֹ עַל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה, הָרִי רוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה עָלָיו. וּכְשֶׁעוֹלָה הַמַּעֲשֵׂה, עוֹלָה בְּטְמֵאָה. הַפְּנֻעֵנִים הֵם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וּמִדְּבָקִים כָּלֵם יַחַד בְּרוּחַ טְמֵאָה בְּעֲבוּדָה זָרָה, וְהָיוּ בּוֹנִים בְּנִין לְפָרֻצִיפִיָּהֶם (לְטַנּוּפִיָּהֶם) וְלִגְעוּלֵיהֶם לְצַד הַטְּמֵא לְעֲבוּדָה זָרָה. וּכְשֶׁמִּתְחִילִים לְבָנוֹת, הָיוּ אוֹמְרִים דְּבוּר. וְכִיּוֹן שֶׁנִּזְכָּר

זָכָאן (דַּרְנ' ע"א) וּמְכַשְׂרָאן עוֹבְדֵיֵיהוּ כְּמִלְקַדְמִין, וּמִתְבָּרְכָן (ס"א וּמִתְבָּרְכָאן). וְעַל דָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָן מִכְתָּשִׁין לְגַבֵּי פִּהָא, אֵינּוּן דְּאֲתִיין מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא, וְאֵינּוּן דְּאֲתִיין מִסְטָרָא אַחְרָא.

בְּגוֹזְנָא דָּא כְּתִיב, כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן וְגו', וְנִתְּתִי נֹגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם.

וְכִי אָגַר טַב הוּא, דִּישְׁתַּכַּח בְּאֵינּוּן דִּזְכָּאן לְמִיעַל בְּאַרְעָא. אֲלֵא הָא אוּקְמוּהָ לְאַשְׁכַּחַא מִטְמוּנִין דְּאֲטַמְרָן בְּבֵיתֵיהוּ, וְלִאֲהַנְּאָה לוֹן לְיִשְׂרָאֵל.

אָבֵר תָּא חֲזִי, זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוּן מִתְדַבְּקָן בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים לְהוּ, דְּכְתִיב, (מִלֵּאכִי א)

אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אֲמַר יי'. וּמִגּוֹ רַחִימוּתָא דִּילֵיהּ, אָעִיל לְהוּ לְאַרְעָא קְדִישָׁא, לְאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתֵיהּ בֵּינֵיהוּ, וְלִמְהֵוִי דִּירוּיָה עִמָּהוֹן, וְיִשְׂרָאֵל דִּישְׁתַּפְּחוּן קְדִישִׁין עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שְׂמוֹת לה) וְכָל הַנְּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְבֶן וְגו'. בְּשַׁעַתָּא דְהוּ עֲבִידִין עֲבִידְתָּא,

הוּוּ אֲמַרִי, דָּא לְמַקְדָּשָׁא. דָּא לְמִשְׁכָּנָא. דָּא לְפָרוּכְתָּא. וְכֵן כָּל אֵינּוּן אוּמְנִין בְּגִין דִּישְׁרִי קְדֻשָּׁה עַל יְדֵיהוּ, וְאֲתַקְדָּשׁ הוּוּ עֲבִידְתָּא. וְכַד סְלִיק לְאַתְרֵיהּ, בְּקְדוּשָׁה סְלִיק.

בְּגוֹזְנָא דָּא מָאן דְּעֵבִיד עֲבִידְתָּא לְעֲבוּדָה זָרָה, אוֹ לְסְטָרָא אַחְרָא, דְּלֵא קְדִישָׁא. פִּיּוֹן

דְּאֲדַפְר לֵיהּ עַל הוּוּ עֲבִידְתָּא, הָא רוּחַ מִסְאָבָא שְׂרִיא עָלוּי, וְכַד סְלִיק עֲבִידְתָּא,

בְּמִסְאָבָא סְלִיק. פְּנֻעֵנִים פְּלַחִי לְעֲבוּדָה זָרָה אֵינְהוּ, וּמִתְדַבְּקָן פְּלַהוּ כַחְדָּא בְּרוּחַ מִסְאָבָא

בְּעֲבוּדָה זָרָה, וְהוּוּ בְּנִין בְּנִין לְפָרֻצִיפִיָּהוּ (ס"א לְטַנּוּפִיָּהוּ) וְלִגְעוּלֵיהוּ לְסְטָר מִסְאָבָא לְעֲבוּדָה זָרָה, וְכַד שְׂרָאן לְמַבְנֵי, הוּוּ אֲמַרִי מְלָה, וְכִיּוֹן

דְּאֲתִדְכָר בְּפוּמֵיהוּ, סְלִיק עָלֵיהּ רוּחַ מִסְאָבָא.

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

ואומרים שלא יש אלא פֶּשֶׁט בַּתּוֹרָה וּבַתְּלֻמוֹד, בּוֹדְאֵי (הָרִי זֶה) כְּאֵלוֹ הוּא מְסַלֵּק נְבִיעָה מֵאוֹתוֹ נֶהָר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי לוֹ, טוֹב לוֹ שְׁלֵא נִבְרָא בְּעוֹלָם, וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁנֶּחֱשֵׁב לוֹ כְּאֵלוֹ מַחְזִיר הָעוֹלָם לְתֵהוּ וְבֵהוּ וְגוֹרָם עֲנִיּוֹת בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

(תקונים תקון מג דף פב.)

❖ לימוד היומי - ז איר ❖

ז) גִּדּוּל הַמְדֻרְגָה שֶׁל בְּעֵלֵי קִבְלָה

קמו. בְּנִינִי^ל מְסֻטְרָא דְבָן י"ה, אֵלִין^ל מֵאִרֵי קִבְלָה. עֲלִייהו^ל אֲתִמֵר (דְּבָרִים כב ו) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, וּמֵאִרֵי קִבְלָה^ל אֵינּוּן מֵאִרֵי תִלְמוּד.

ולדו בְּנִינִי מְסֻטְרָא דְבָן י"ה, אֵלִין מֵאִרֵי קִבְלָה. יֵשׁ לוֹמֵר דִּהְכֻנָּה הִיא לוֹמֵר שֶׁבְּעֵלֵי קִבְלָה, הֵם בְּחִינַת בָּנִים (וְלֹא עֲבָדִים). דִּהְיִינוּ שְׁהֵם בָּנִים שֶׁל אָבִא וְאִמָּא שְׁהֵם בְּחִינַת י"ה שֶׁם שֶׁל שָׁם הוֹי"ה (י' הוּא בְּחִינַת אָבִא, וְאוֹת ה' רֵאשׁוּנָה הִיא בְּחִינַת אִמָּא). וְזוֹהוּ מֵרָמּוּ בַּתְּבַת בִּינָה (שְׁהִיא אִמָּא), וְהִינוּ כִּי (עֵין בְּאוֹר הַחֲמֶה בְּשֵׁם הַרְמ"ק וְכְרוֹנו לְבָרְכָה) בִּינָה הִיא אוֹתִיוֹת בִּין י"ה.

להו מֵאִרֵי קִבְלָה עֲלִייהו אֲתִמֵר לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים עֵין מַה שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר אוֹר הַחֲמֶה בְּשֵׁם הַרְמ"ק וְכְרוֹנו לְבָרְכָה (בַּתְּחִלַּת הָעֵינָן שֶׁם) וְזוֹה לְשׁוֹנו: בָּנִים יֵשׁ לָהֶם כּוֹחַ לְפָרְחָא בְּתֵר אִמְהוֹן מְסֻטְרָא דְכֶסֶף דְתָמֵן מְקַנְנָא אִמָּא עֲלָאָה, וְאֵלוֹ הֵם מֵאִרֵי תִלְמוּד. וְאִם הֵם מֵאִרֵי קִבְלָה, הֵם מְסֻטְרָא דְאַצִּילוֹת, בָּנִים אֲמִתִּיִּים, שְׁהֵם יֵשׁ לָהֶם כִּנְפַיִם לְפָרַח בְּתֵר אִמְהוֹן אֶפְלוּ בְּגִלוּת עַד כָּאֵן לְשׁוֹן (הָאוֹר הַחֲמֶה בְּשֵׁם) הַרְמ"ק וְכְרוֹנו לְבָרְכָה שֶׁם, וְעֵין מַה שֶׁכְּתוּב לְקַמּוּן בְּדַבּוּר הַמְתַּחֲוֵיל עֲלִייהו אֲתִמֵר.

לוו עֲלִייהו אֲתִמֵר לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים עֵין מַה שֶׁכְּתוּב לְעֵיל בְּדַבּוּר הַמְתַּחֲוֵיל אֵילִין מֵאִרֵי קִבְלָה. וְעֵין מַה שֶׁכְּתוּב בְּדַבְרֵי הַתְּקוּנִים בְּהַקְדָּמָה (בְּדף א:) וְז"ל עַל מֵאִרֵי קִבְלָה אֲתִמֵר (דְּבָרִים כב ו) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן הַתְּקוּנִים שֶׁם. וְעֵין שֶׁם מַה שֶׁכְּתוּב בְּכֶסֶף מְלָךְ (בְּאוֹת ה) וְזוֹה לְשׁוֹנו: עַל מֵאִרֵי קִבְלָה שְׁהֵם בָּנִים, אָמֵר לֹא תִקַּח הָאֵם מֵעַל הַבָּנִים, אֲלֹא תִמִּיד פּוֹרְחִין עִמָּה וְדְבוּקִים בָּהּ.

עוד כְּתַב שֶׁם בְּכֶסֶף מְלָךְ וְזוֹה לְשׁוֹנו: בָּנִים מֵאִרֵי קִבְלָה, הִינוּ הַתְּלַמִּידִים הַמְתַּחֲוֵילִים לְלַמֵּד קִבְלָה, אַחַר שֶׁכֶּרְסֵם מֵלֹא מֵהַתְּלַמוּד וּמֵהַתְּחִילִים בְּקִבְלָה נִקְרָאִים בָּנִים. אֲבָל הַמְעַמִּיקִים בְּיַחְוִידִים הֵם בְּאַצִּילוֹת. וְהָרַב (הָאַרְז"ל בְּשַׁעַר הַמִּצּוֹת פֶּרַשׁת וְאַתְחַנּוּן דָּף ל"ה). אָמֵר תִּלְמוּד בְּבְרִיאָה, כִּי מְעַט קִבְלָה שֵׁישׁ שֶׁם אֵינוֹ עוֹלָה בְּשֵׁם, וְעַקְרָה תִלְמוּד.

ובְּאַחֲרֵי מוֹת בַּזְהַר הַקְדוּשׁ (דף סו:) אָמֵר רַעֲיָא מְהִימְנָא: אֵילִין מֵאִרֵי מִתְנִיתִין מֵאִרֵי חֲבִמָּתָא עֲלָאָה מֵאִרֵי קִבְלָה מֵאִרֵי רְוֵי תוֹרָה וְכו'. הָרִי הַזֶּכִּיר מֵאִרֵי רְוֵי תוֹרָה לְמַעְלָה מִמֵּאִרֵי

[תרגום ללשון הקדש]: בָּנִים (הם) מֵצַד בֶּן י"ה. אֵלוּ (הם) בְּעֲלֵי קִבְלָהּ, עֲלֵיהֶם נֹאמַר "לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים", וּבְעֲלֵי קִבְלָהּ הֵם בְּעֲלֵי תִלְמוּד.

(רעיא מהימנא פְּרַשְׁת פְּנַחַס דְּרַג רַג סוּף עֲמוּד ב')

**(ח) מִשָּׁה רַבִּינוּ עָלֵיו הַשְּׁלוֹם הִיָּה מְעוֹרָר לְרִשְׁבִּי עָלָיו
הַשְּׁלוֹם וְתִלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים בְּסוּדוֹת עָלְיוֹנִים**

קִמַּח. אָנָּא לֹא לִטְ אֶתְעֲרַנָּא בְּכוּ, אֶלָּא בְּרִזִּין עֲלָאִין דְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

[תרגום ללשון הקדש]: אָנִי לֹא עוֹרְרָתִי אֶתְכֶם אֶלָּא בְּסוּדוֹת עָלְיוֹנִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא.

(רעיא מהימנא פְּרַשְׁת פְּנַחַס דְּרַמַּד:)

קִבְלָהּ, כִּי רִזִּי תוֹרָה וְהִיחִידִים הֵם בְּאַצִּילוֹת, וּמֵאֲרִי קִבְלָהּ וְתִלְמוּד בְּבְרִיאָהּ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן הַפְּסָא מְלָךְ שֵׁם.

לזוּ וּמֵאֲרִי קִבְלָהּ אֵינּוֹן מֵאֲרִי תִלְמוּד. עֵינ מַה שְּׁכַתּוּב לְעֵיל (בְּדַבּוּר הַמַּתְחִיל עֲלֵיהֶוּ אֲתַמְרוּ) בְּשֵׁם הַפְּסָא מְלָךְ. וְעֵינ מַה שְּׁכַתּוּב בְּסִפְר אֹר הַחֲמֵה בְּשֵׁם הַרְמ"ק זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה (בְּדִרְךְ אַחַר) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: ג' חֲלָקִים בְּאָדָם נֶפֶשׁ רוּחַ נְשֻׁמָה, שְׁלִישׁ בְּמַקְרָא שְׁלִישׁ בְּמִשְׁנָה שְׁלִישׁ בְּתִלְמוּד. וְתִלְמוּד וְקִבְלָהּ הַכֹּל אֶחָד, כִּי הַמִּשְׁנָה תִתְפָּרֵשׁ עַל ב' דְּרָכִים עַל דְּרָךְ הַפְּשֻׁט וְעַל דְּרָךְ הַסּוּד, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן (הָאוּר הַחֲמֵה בְּשֵׁם) הַרְמ"ק זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה שֵׁם.

לחן) אָנָּא לֹא אֶתְעֲרַנָּא בְּכוּ וְכו'. כִּף אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא (דְּהִינּוּ נְשֻׁמָת מִשָּׁה רַבִּינוּ אָמַר (כִּף) לְרִשְׁבִּי עָלֵיו הַשְּׁלוֹם וְלְכֹל הַחֲבֵרְיָא הַקְּדוּשָׁה, עֵינ שֵׁם בְּדַבְרֵי הַרַעֲיָא מְהִימְנָא בְּתַחֲלַת הָעֵינִין (דְּרַמַּג).)

אָמְנָם אֵלוּ שְׁהֵם מַסְטֵרָא דְחַיִּי, עֲלֵיהֶם נֹאמַר (דְּנִיָּאֵל יב ג) וְהַמְשֻׁפְּלִים וְזִהִירוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, דְּהִינּוּ מַסְטֵרָא דְאַצִּילוֹת, וְלֹא כִכְד עֲלֵיהֶם נְסִיוֹן הַגְּלוּת בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. וְזֶהוּ שְׁאֲמַר וַיִּפְקֹן בֵּיהּ בְּגִלוּתָא בְּרַחְמֵי, (דְּהִינּוּ) לְיִשְׂרָאֵל כְּלָם, וְכֵן אֵלוּ אֵינן צְרִיף לְהֶם נְסִיוֹן. וְאַחַר הַגְּאֻלָּה יִתְגַּלֶּה סוּדוֹ הַנְּעֻלָּם לְכֹל יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ שְׁאֲמַר וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמִטְעָם וְכו', עַד כָּאֵן לְשׁוֹן (הָאוּר הַחֲמֵה בְּשֵׁם) הַרְמ"ק זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה שֵׁם.

לטו) לֹא אֶתְעֲרַנָּא בְּכוּ אֶלָּא בְּרִזִּין וְכו'. רַעֲיָא מְהִימְנָא עוֹרָר אוֹתָם לְהַתְעַלּוֹת לְעוֹלָם הַבָּא עַל יְדֵי סוּדוֹת הַתוֹרָה שְׁאֲמַר (הַסְלָם).

ט) בזכות למוד ספר הזהר יצאו מן הגלות ברחמים

קמט. בגין דעתידין^מ ישראל למטעם^מ מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזהר, יפקון^מ ביה מן גלותא ברחמי.

[תרגום ללשון הקדש]: משום שעתידים ישראל לטעם מאילן החיים שהוא ספר הזהר הזה, על ידו יצאו מן הגלות ברחמים.

(רעיא מהימנא פרשת נשא דף קכד:)

י) קרוב לימות המשיח אפלו נערים ידעו נסתרות

קנ. אמר לון^מ רבי שמעון לית^מ רעותא דקודשא בריך הוא בדא דיתגלי כל כך לעלמא, וכד יהא קריב ליומי משיחא, אפלו^מ

י) בגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי וכו'. עין שם בדברי הרעיא מהימנא מה שכתוב בתחלת הענין. ועין שם מה שכתוב באור החמה בשם הרמ"ק וזכרנו לברכה, וזה לשונו: והענין כי מסטרא דאצילות התורה מתבארת מצד הספירות הנאצלות, וכל עניני התורה מצד הנשמות פרושם בסוד פרוש הזהר. וכאשר יהיה הגאולה שיתבטלו הקלפות ויתבררו ישראל ויהיו כלם בסוד הטוב. אותם שקשטו עצמם בסוד מעשים טובים ונתעסקו במעשיהם ובתפלתם על דרך הסוד בטהרה ובנקיית, אלו בלי ספק בהם מתנוצץ סוד עץ החיים מצד הנשמה דאצילות. ואלו אינם צריכים לנסיון בעת הגאולה, מפני שהנסיון הוא לאותם שהם בסוד הפשט מסטרא דעץ הדעת וכו', שנשמתם מבריאת יצירה ששם (תהלים יב ט) סביב רשעים יתהלכון.

[מא] דעתידין ישראל למטעם וכו'. ולא ערב רב, (דמשק אליעזר).

[מב] למטעם מאילנא דחיי וכו'. בסוד (מה שכתוב במס' ברכות דף יז.) עולמך תראה בחייה, חיות אורות רוחניים של עולם עליון, (דמשק אליעזר).

[מג] יפקון ביה מן גלותא ברחמי. בזכות אלו ישראל העוסקים בדברי הזהר, יצאו כל ישראל מן גלות המר הזה, (דמשק אליעזר).

[מד] אמר לון רבי שמעון. רצה לומר לרבי יהודה ולרבי יוסי, עין שם בדברי הזהר בתחלת הענין (דף קטו:).

[מה] לית רעותא דקודשא בריך הוא בדא דיתגלי וכו'. רצה לומר שהקדוש ברוך הוא אינו רוצה שיתגלה זמן הגאולה, עין שם בדברי הזהר לעיל.

[מו] אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין וכו'. פרוש אפלו נערים קטנים שבועולם, ימצאו טמירין, נסתרות של חכמה מסודות התורה, כי אז יתמלא הארץ דעה, (אדרת אליהו).

רבי דעלמא זמינין לאשכחא^מ טמירין דחכמתא ולמנדע^מ ביה^מ קצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגליא לכלא.

[תרגום ללשון הקדוש]: אמר להם רבי שמעון: אין רצונו של הקדוש ברוך הוא בזה שיתגלה לעולם כל כך. וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפלו נערים שבעולם עתידים למצא נסתרות של החכמה ולדעת על ידו קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכל.
(זהר הקדוש פרשת וירא דף קיח.)

[מז] לאשכחא טמירין. ימצאו אוצרות ספרים חשובים מסודות התורה, (דרך אמת אות ה).

[מח] ולמנדע ביה פרוש ולידע באותה החכמה, (אדרת אלחוי).

[מט] ביה קצין וחושבנין. פרוש למנדע קצין דגאלה וחושבנין של ימי הגלות, שיתגלה אפלו לנערים (נצוצי אורות אות ג' בשם הר"ש בחגליו).

[נ] ובההוא זמנא אתגליא לכלא. רצה לומר, קרוב לימות המשיח יתגלה סודות התורה לכל, כי זה קאי על מה שכתוב לעיל וכד' יהא קריב ליומי משיחא וכו'. ועין מה שכתב מורינו הרב אברהם אזולאי זכותו יגן עלינו בהקדמתו לספר אור החמה (כדף הראשון טור ג') וזה לשונו: ומצאתי כתוב כי מה שנגזר למעלה שלא יתעסקו בחכמת האמת בגלוי, היה לזמן קצוב עד תשלוש שנת ה' (אלפים) ר"ג, ומשם ואילך יקרא דרא בתראה והתרה הגזרה וקראות נתונה להתעסק בספר הזהר.

מצוה מן המבחר שיתעסקו ברבים גדולים וקטנים

עוד כתב שם וזה לשונו: ומשנת ה' (אלפים) ש' ליצירה מצוה מן המבחר שיתעסקו ברבים גדולים וקטנים. עוד כתב שם וזה לשונו: ואחר שבזכות זה עתיד לבוא מלך המשיח, ולא בזכות אחר, אין ראוי להתרשל, ומי שתננו האל יגע ומצא והשתדל וזכה להשיג חלק החכמה המשג בעולם הזה, זכה לטעם בעולם הזה קצת מתענוג העולם הבא.

— פָּרָק כּוֹז —

(א) רַבִּי שֵׁם טוֹב בְּסֵפֶר הָאֲמוּנוֹת: רַק עַל פִּי חֲכָמַת הַקְּבֵלָה תִּנְשָׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעוֹת עוֹלָמִים

וּכְבֹּר כְּתַב הָרַב רַבִּי שֵׁם טוֹב בְּסֵפֶר הָאֲמוּנוֹת כִּי רַק עַל פִּי חֲכָמַת הַקְּבֵלָה תִּנְשָׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעוֹת עוֹלָמִים, כִּי רַק הוּא חֲכָמַת אֱלֹקִית הַמְּסוּרָה לְחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל מִימֵי קֶדֶם וְשָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת, וְעַל יָדָהּ יִגָּלֶה כְּבוֹד אֱלֹקִים וּכְבוֹד תּוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה.

(ספר סגלת ישראל להגאון הצדיק רבי שבתי ליפשיץ - מערכת ז' אות ה')

(ב) אִי אֶפְשָׁר אֱלֹא בְּלִמּוּד הַחֲכָמָה הַנִּסְתָּרָה

אִי אֶפְשָׁר אֱלֹא בְּלִמּוּד הַחֲכָמָה הַנִּסְתָּרָה וְהַהֲתַמְדָּה בְּכּוֹנֵה הָרְאוּיָה בְּמַעֲשֵׂה הַמְצוּנָה וְהַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, וְאִזּוֹ נִדְאִי יִתְיַחַד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתֶיהָ, וְיִשְׁלִים עֲבוֹדָתוֹ... וְאִם כֵּן אֵין רְאוּי לְהַתְּרִשֵׁל שׁוּם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מִהַשְׁגַּת מְצוּנָה זֹה עַל מִתְּכַנְתֶּיהָ, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי כַחוֹ, וְהִנֵּה תַחֲלַת הַיְדִיעָה בְּכֻלָּל הַמְצִיאִיוֹת הָאֵלֶּה, וְאַחֵר כֶּף כְּפִי גִדְל הַדְּעַת וְהַיְדִיעָה, כֵּן יִגְדִיל קִיּוּם מְצוּנָה זֹה.

(הרמ"ק רבינו משה קורדובירו, אור נערב)

(ג) הָעוֹסְקִים בְּחֻלְק חֲכָמָה זֹה וְלוֹמְדִים אוֹתָהּ לְשִׁמְיָהּ לְהַפְּנִס בְּסוּדוֹתֶיהָ לְדַעַת אֶת קוֹנָם, הִיא הָעֲבוּדָה הָרְצוּיָה לְפָנֵי בּוֹרֵא כּל

בְּמִתְקַרְבִּים רְאִינוּ ג' כְּתוּת: מֵהֶם טוּעוֹת, מֵהֶם חוֹטְאוֹת, מֵהֶם רְצוּיוֹת, וְהַכַּת הָרְצוּיָה הֵם אוֹתָם הָאוֹחֲזִים לָהֶם דְּרָךְ הַיָּשָׁר שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חֵלֶק בְּמִקְרָא וְחֵלֶק בְּגִמְרָא וְהוֹרְאוֹתֶיהָ, שֶׁהֵם אֶצְלָנוּ כְּמִשְׁנָה, וְחֵלֶק בְּחֲכָמָה זֹה, וְלוֹמְדִים אוֹתָהּ לְשִׁמְיָהּ לְהַפְּנִס בְּסוּדוֹתֶיהָ לְדַעַת אֶת קוֹנָם

להשיג המעלה הנפלאה בהשגה האמתית בידיעת התורה, ולהתפלל לפני קונם ליחד במצוותיו הקדוש ברוך הוא ושכינתיה, והיא העבודה הרצויה לפני בורא כל.

(הרמ"ק רבינו משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, קנ"ו - קנ"ז)

ד) להיות ראוי לפנס אל ההיכל הזה, ראוי ראשונה להפשיט מעליו קלפת הגאווה הגסה המונעת אותו מלהשיג האמת

בהכנת עצמו להיות ראוי לפנס אל ההיכל הזה, הן אמת, אין ראוי לכל הבא למלא את ידו ללבש את בגדי השרד לשרת בקדש יבוא וילבש חס ושלום, אלא ראוי ראשונה להפשיט מעליו קלפת הגאווה הגסה המונעת אותו מלהשיג האמת, ויכון לבו לשמים כדי שלא יפשל ולא ימנה חלקו מהפת החוטאת.

ה) אמר המעתיק: מפאן רואים שמי שלא רוצה ללמוד בספר הזהר ובחכמת האמת, זה בא מחמת הגאווה שלו שמונעת אותו)

(הרמ"ק רבינו משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, קנ"ח)

לימוד היומי - י אייר

ו) תלמוד ספר הזהר רק למען השם יתברך

ללמד קבלה ידעתי כי אתה בעצמך לא תרצה ללמד בלעדי איזה גדול ממך. ולא תמצא זה. רק תלמד ספר הזהר. אבל לפני כל למוד תישב את עצמך שלא יהיה מצות אנשים מלמדה, רק למען השם יתברך. ולא כל העתים שוות: פעמים שתוכל ללמד בחשק גדול למען השם יתברך, אם תזכה להתפלל במחשבה זכה, ולפעמים במחשבה קטנה, אבל הכל במחשבה למען השם יתברך. (הרב משלם פייבוש מזבאריז, ישר דברי אמת, עמוד כ"ה)

ז) חובה ללמד חכמת האמת בלי שום ספק

ההשגחה, כבר אמרנו שהיא מה שבין הבורא לברואיו, והרי מקומה הוא העיון באלוקותו. נעשה הקש עתה: הקדוש ברוך הוא מצוה אותנו שנדע השגחתו, והרי אנו רוצים ללמד מה שיודיענו השגחה זאת. ומה שיודיענו השגחה זאת אינו אלא חכמת האמת, שהיא העיון באלוקותו? תברך שמו. **אם כן הרי אנו רואים בלא ספק חובה ללמד חכמת האמת.**

(רבינו הקדוש משה חיים לוצ'טו הרמח"ל זכותו יגן עלינו, שערי רמח"ל, מאמר הוכחות, עמוד פ')

ח) אין יותר חשיבות מדרישת סתרי תורה, מפני שהם נוגעים באלקות

אין ספק שמכל דרושי העולם אין חשוב מדרישת סתרי תורה מפני שהם נוגעים באלהות, כי מציאות כל מה שנתן תורה לישראל הכונה לדעת האלוה ולעבדו.

(הרמ"ק רבינו משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, ה')

ט) חכמת האמת היא רק להאיר על מה שחבוי בתוכו של אדם

איננו מחדשים דבר. עבודתנו היא רק להאיר על מה שחבוי בתוכו של אדם.

(רבינו מנחם מנדל מקוצק זכותו יגן עלינו אמן)

י) יש סגלה נפלאה לאין ערוך לעוסקים בחכמת הקבלה, שאפלו פשאינם מבינים מה שלומדים, מעוררים עליהם את האורות המקיפים את נשמתם – כל אדם מישראל מבטח בסופו, שישגיג כל ההשגות הנפלאות

אמנם יש בזה דבר גדול וראוי לפרסמו, כי יש סגלה נפלאה לאין ערוך, לעוסקים בחכמת הקבלה, שאף על פי שאינם מבינים מה שלומדים, אלא מתוך החשק והרצון החזק, להבין מה שלומדים, מעוררים עליהם את האורות המקיפים את

נשמתם. פרוש, כי כל אדם מישראל מבטח בסופו, שישגיג כל ההשגות הנפלאות, אשר חשב השם יתברך במחשבת הבריאה להנות לכל נברא. אלא מי שלא זכה בגלגול זה, יזכה בגלגול ב' וכו', עד שיזכה להשלים מחשבת הבורא שחשב עליו.

(הרב הקדוש רבי יהודה אשלג זכר צדיק לברכה, הקדמה לתלמוד עשר ספירות, אות קנ"ה)

— לימוד היומי - יא אייר —

יא) אותם שעמדו על סוד השם והעמיקו בדברי רבי שמעון וסתרי סודותיו, והפירו וידעו את אלהי אביהם בידיעה ולא החליפו לזולתו, ולא עבדו פאותם הסתומים עיני השכל, אלו הם המבחרים

הנה מיני העבודה תתחלק לשלשה חלקים, **האחד העובד סתם** שאינו נותן לב לדעת, אינו שומר כל מצוות התורה ומצוה, ואינו יודע שום בחינה באלהות אלא מכיר שיש אלוה נתן תורה לישראל וצוה שיעבדהו, ומכלל אלו כשרי עם העובדים לתמם.

והשנית הם הפילוסופים שחשבו עמדו על עקר האלהות והשיגוהו והגשימוהו וכיוצא, ואלו המחליפים הם קרובים לעבד זולתו, אלא שלבם נכון לאמת ומעשיהם רצוניים וכונתם בלתי רצויה.

והשלישית הם אותם שעמדו על סוד השם והעמיקו בדברי רבי שמעון וסתרי סודותיו, והפירו וידעו את אלהי אביהם בידיעה ולא החליפו לזולתו, ולא עבדו פאותם הסתומים עיני השכל.

והנה אלו השלישים הם המבחרים עד שאלו הם שכוננו להצדיק מעשיהם על כונת בריאתם שלא נברא אדם אלא לשגי ענינים אלו, הא' לעבד הב' להפיר, ואלו היודעים עמדו על שניהם עבדו והפירו, ועל שניהם אמר דוד המלך והזהיר "דע את אלהי אביך ועבדהו", היודע עובד בשלמות, והבלתי יודע עובד, אבל לא בשלמות לכך הקדים ואמר דע.

(רבינו הרמ"ק הרב משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, ה')

(יב) אין חשש בכתיבת חכמת האמת, אדרבה הוא כמו תבת נח שאוסף ושואב אותו אליו בשער להשם

החבור הזה לא יעדר ולא יעלם אלא יתחבר ויכתב ויסדר, כי אין חשש בכתיבתו משום דלא ימנע הבא לעסק בו הוא צדיק או רשע, אם הוא צדיק, אדרבה, החבור הזה הוא כמו תבת נח שאוסף ושואב אותו אליו בשער להשם שאוסף הצדיקים אל תוך ההיכל פנימה.

(רבינו הרמ"ק הרב משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, י"א)

(יג) כאשר יבוא האדם ללמוד בתורה צריך שיהיה פונתו שהוא לומר הענין ההוא במה שהם דברים אלקיים, שנעלם ממנו עצם פנימיותם, ובדבר הזה ייטב הבל התורה היוצא מפיו לפני הקדוש ברוך הוא

והלומד בתורה לדעת כמי שלומד בספר הזכרונות, זה ודאי לא יועיל בלמוד ולא יגיעהו ממנו תועלת, והלואי שלא יפסיד, אבל כאשר יבוא האדם ללמוד בתורה צריך שיהיה פונתו שהוא לומד הענין ההוא במה שהם דברים אלהיים שנעלם ממנו עצם פנימיותם, ובדבר הזה ייטב הבל התורה היוצא מפיו לפני הקדוש ברוך הוא.

(רבינו הרמ"ק הרב משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, נ"ט)

❖ לימוד היומי - יב אייר ❖

(יד) מי שלא למד דרך הסוד כלל, יזכה אל מדרגת עבד שלם, ולעולם לא יוכל לזכות אל מדרגת בן

והענין, כי מי שלא למד דרך הסוד כלל וישלם בעבודה תכלית השלמות, יזכה אל מדרגת עבד שלם, ולעולם לא יוכל לזכות אל מדרגת בן, והטעם, שהוא לומד על מנת לקבל פרס.

(רבינו הרמ"ק הרב משה קורדובירו, דע את אלקי אביך, קמ"ט)

(טו) העוסק בחכמת האמת בשבועות רואה סימן יפה בלמודו.

(רבינו חיים פאלאג'י זכותו יגן עלינו אמן, מועד לכל חי סימן ח' אות י"ב)

(טז) מי שהוא שלם גם בסתרי תורה נקרא משפיל, וכל אותיות הוי"ה זוכים לשמרו לעולם

מי שהוא שלם גם בסתרי תורה נקרא משפיל. מי שיש בידו מקרא מאות ה' אחרונה שבשם נשלח לו מלאך לשמרו, ואם יש בידו משנה ותלמוד עם המקרא נזקקין לו ב' אותיות אחרונות ו"ה משם הוי"ה לשלח לו ב' מלאכים לשמרו, ואם יש בידו מקרא, משנה, תלמוד, אגדה, וסתרי תורה וספר יצירה, ואינו שלם בחכמת הקבלה, נקרא חכם ונבון, ואינו נקרא משפיל. וכל השם המיוחד רבו ככלו זקוק לשמרו, ומי שהוא שלם בכל הדברים הנזכרים, כל אותיות הוי"ה זוכים לשמרו לעולם.

(חסד לאברהם לרבינו אברהם אזולאי זכותו יגן עלינו אמן, עין הקורא נהר י"ג)

(יז) דוקא בעת הזאת שאינו מרגיש בעצמו שום חשק ללמוד ומחו ולבו אטומים ולא יכול לכון כלל מה שלומד, אף על פי כן יתגבר בכח לומר אז בפיו את דברי הזהר

עקר גדול להתגבר מאד בכח ללמד דוקא בעת הזאת, שאינו מרגיש בעצמו שום חשק ללמד רק החמר מקררו בעצלות ובכבדות וכו', אפלו שמחו ולבו אטומים ולא יכול לכון כלל מה שלומד, אף על פי כן יתגבר בכח לומר אז בפיו את דברי הגמרא, משניות, מדרש וזהר.

(מנחת ע'ני אות כ"ה)

(יח) כל אדם מישראל מחיב בהחלט ללמוד חכמת הקבלה – ואם לא למד חכמת הקבלה, הוא מחיב להתגלגל ולבוא עוד פעם בעולם הזה

הנה נודע מפי סופרים ופי ספרים אשר למוד חכמת הקבלה הוא מחיב בהחלט לכל אדם מישראל, ולו למד אדם כל התורה